

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Φορολογία εισοδήματος, επείγοντα μέτρα εφαρμογής του ν. 4046/2012, του ν. 4093/2012 και του ν. 4127/2013 και άλλες διατάξεις

**ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟ
ΚΩΔΙΚΑΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ**

**ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

**Άρθρο 1
Πεδίο Εφαρμογής**

1. Ο Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε.) ρυθμίζει τη φορολογία του εισοδήματος:

α) των φυσικών προσώπων,
β) των νομικών προσώπων και των κάθε είδους νομικών οντοτήτων.

2. Ο Κ.Φ.Ε. ρυθμίζει τον τρόπο φορολόγησης για τις κατηγορίες εισοδημάτων, όπως ορίζονται στον Κ.Φ.Ε., καθώς και τον τρόπο απόδοσης των φόρων με την υποβολή της δήλωσης, την προκαταβολή του φόρου και την παρακράτησή του.

**Άρθρο 2
Ορισμοί**

Οι όροι που χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς του Κ.Φ.Ε. έχουν την έννοια που προβλέπει η κείμενη νομοθεσία, εκτός εάν ο Κ.Φ.Ε. ορίζει διαφορετικά.

Για τους σκοπούς του παρόντος νοούνται ως :

α) «φορολογούμενος»: κάθε πρόσωπο που υπόκειται σε φόρο εισοδήματος σύμφωνα με τον Κ.Φ.Ε.,

β) «πρόσωπο»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή κάθε είδους νομική οντότητα,

γ) «νομικό πρόσωπο»: κάθε επιχείρηση ή εταιρεία με νομική προσωπικότητα ή ένωση επιχειρήσεων ή εταιρειών με νομική προσωπικότητα,

δ) «νομική οντότητα»: κάθε μόρφωμα εταιρικής ή μη οργάνωσης ανεξαρτήτως νομικής προσωπικότητας και κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα που δεν είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο, όπως ιδίως συνεταιρισμός, οργανισμός, υπεράκτια ή εξωχώρια εταιρεία, κάθε μορφής εταιρεία ιδιωτικών επενδύσεων, κάθε μορφής καταπίστευμα ή εμπίστευμα ή οποιοδήποτε μόρφωμα παρόμοιας φύσης, κάθε μορφής ίδρυμα ή σωματείο οποιοδήποτε μόρφωμα παρόμοιας φύσης, κάθε μορφή προσωπικής επιχείρησης ή οποιαδήποτε οντότητα προσωπικού χαρακτήρα, κάθε μορφής κοινή επιχείρηση, κάθε μορφής εταιρείας διαχείρισης κεφαλαίου ή περιουσίας ή διαθήκης ή κληρονομίας ή κληροδοσίας ή δωρεάς, κάθε φύσης κοινοπραξία, κάθε μορφής εταιρεία αστικού δικαίου, συμμετοχικές ή αφανείς εταιρείες, κοινωνίες αστικού δικαίου,

ε) «υπόχρεος σε παρακράτηση»: κάθε πρόσωπο που υποχρεούται σε παρακράτηση φόρου στην πηγή σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Φ.Ε.,

στ) «συγγενικό πρόσωπο»: ο/η σύζυγος και οι ανιόντες ή κατιόντες σε ευθεία γραμμή,

ζ) «συνδεδεμένο πρόσωπο»: κάθε πρόσωπο, το οποίο συμμετέχει άμεσα ή έμμεσα στη διοίκηση, τον έλεγχο ή

το κεφάλαιο άλλου προσώπου, το οποίο είναι συγγενικό πρόσωπο ή με το οποίο συνδέεται. Ειδικότερα, τα ακόλουθα πρόσωπα θεωρούνται συνδεδεμένα πρόσωπα:

α) κάθε πρόσωπο που κατέχει άμεσα ή έμμεσα μετοχές, μερίδια, ή συμμετοχή στο κεφάλαιο τουλάχιστον τριάντα τρία τοις εκατό (33%), βάσει αξίας ή αριθμού, ή δικαιώματα σε κέρδη ή δικαιώματα ψήφου,

ββ) δύο ή περισσότερα πρόσωπα εάν κάποιο πρόσωπο κατέχει άμεσα ή έμμεσα μετοχές, μερίδια δικαιώματα ψήφου ή συμμετοχής στο κεφάλαιο τουλάχιστον τριάντα τρία τοις εκατό (33%), βάσει αξίας ή αριθμού, ή δικαιώματα σε κέρδη ή δικαιώματα ψήφου,

γγ) κάθε πρόσωπο με το οποίο υπάρχει σχέση άμεσης ή έμμεσης ουσιώδους διοικητικής εξάρτησης ή ελέγχου ή ασκεί καθοριστική επιρροή ή έχει τη δυνατότητα άσκησης καθοριστικής επιρροής άλλου προσώπου ή σε περίπτωση που και τα δύο πρόσωπα έχουν σχέση άμεσης ή έμμεσης ουσιώδους διοικητικής εξάρτησης ή ελέγχου ή δυνατότητα άσκησης καθοριστικής επιρροής από τρίτο πρόσωπο.

**Άρθρο 3
Υποκείμενα του φόρου**

1. Ο φορολογούμενος που έχει τη φορολογική κατοικία του στην Ελλάδα υπόκειται σε φόρο για το φορολογητέο εισόδημά του που προκύπτει στην ημεδαπή και την αλλοδαπή, ήτοι το παγκόσμιο εισόδημά του που αποκτάται μέσα σε ορισμένο φορολογικό έτος. Κατ' εξαίρεση ο φορολογούμενος που είναι αλλοδαπό προσωπικό των εγκατεστημένων στην Ελλάδα γραφείων, σύμφωνα με τις διατάξεις του α.ν. 89/1967 (Α' 132), όπως ισχύει, υπόκειται σε φόρο στην Ελλάδα μόνο για το εισόδημα που προκύπτει στην Ελλάδα.

2. Ο φορολογούμενος που δεν έχει τη φορολογική κατοικία του στην Ελλάδα υπόκειται σε φόρο για το φορολογητέο εισόδημά του που προκύπτει στην Ελλάδα και αποκτάται μέσα σε ορισμένο φορολογικό έτος.

**Άρθρο 4
Φορολογική κατοικία**

1. Ένα φυσικό πρόσωπο είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδας, εφόσον:

α) έχει στην Ελλάδα τη μόνιμη ή κύρια κατοικία του ή τη συνθήκη διαμονή του ή το κέντρο των ζωτικών του συμφερόντων ήτοι τους προσωπικούς ή οικονομικούς ή κοινωνικούς δεσμούς του ή

β) είναι προξενικός, διπλωματικός ή δημόσιος λειτουργός παρόμοιου καθεστώτος ή δημόσιος υπάλληλος που έχει την ελληνική ιθαγένεια και υπηρετεί στην αλλοδαπή.

2. Ένα φυσικό πρόσωπο που έχει φυσική παρουσία στην Ελλάδα για χρονικό διάστημα άνω των εκατόν ογδόντα τριών (183) ημερών εντός οποιασδήποτε δωδεκάμηνης περιόδου, αδιαλείπτως ή με διαλείμματα, είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδας για το φορολογικό έτος στη διάρκεια του οποίου συμπληρώνεται η δωδεκάμηνη περίοδος.

3. Ένα νομικό πρόσωπο ή μία νομική οντότητα είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδας για οποιοδήποτε φορολογικό έτος, εφόσον:

α) συστάθηκε ή ιδρύθηκε σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο,

β) έχει την καταστατική έδρα του στην Ελλάδα ή
 γ) ο τόπος άσκησης πραγματικής διοίκησης είναι στην Ελλάδα οποιαδήποτε περίοδο στη διάρκεια του φορολογικού έτους.

4. Ο «τόπος άσκησης πραγματικής διοίκησης» είναι στην Ελλάδα με βάση τα πραγματικά περιστατικά και τις συνθήκες λαμβάνοντας υπόψη ιδίως τα εξής:

- α) τον τόπο άσκησης καθημερινής διοίκησης,
- β) τον τόπο λήψης στρατηγικών αποφάσεων,
- γ) τον τόπο ετήσιας γενικής συνέλευσης των μετόχων ή εταίρων,
- δ) τον τόπο τήρησης βιβλίων και στοιχείων,
- ε) τον τόπο συνεδριάσεων του διοικητικού συμβουλίου ή όποιου άλλου εκτελεστικού οργάνου διοίκησης,
- στ) την κατοικία των μελών του διοικητικού συμβουλίου ή όποιου άλλου εκτελεστικού οργάνου διοίκησης.

Σε συνδυασμό με τη συνδρομή των παραπάνω περιστατικών και συνθηκών είναι δυνατόν να συνεκτιμάται και η κατοικία της πλειοψηφίας των μετόχων ή εταίρων.

Άρθρο 5

Εισόδημα που προκύπτει στην ημεδαπή

1. Εισόδημα που προκύπτει στην ημεδαπή είναι κάθε εισόδημα πηγής Ελλάδας και ιδίως:

- α) το εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις που παρέχεται στην ημεδαπή,
- β) το εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις που παρέχεται στην αλλοδαπή και πληρώνεται από το Ελληνικό Δημόσιο,
- γ) το εισόδημα από υπηρεσίες διοίκησης, συμβουλευτικές και τεχνικές που παρέχονται στην ημεδαπή,
- δ) το εισόδημα από καλλιτεχνικές και αθλητικές δραστηριότητες που παρέχονται στην ημεδαπή,
- ε) το εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα που ασκείται στην ημεδαπή,
- στ) το εισόδημα από τη μεταβίβαση παγίων περιουσιακών στοιχείων από αλλοδαπό που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα μέσω μόνιμης εγκατάστασης στην ημεδαπή,
- ζ) το εισόδημα από ακίνητη περιουσία και το εισόδημα από λοιπά δικαιώματα που προκύπτουν από την ακίνητη περιουσία, εφόσον τα ακίνητα βρίσκονται στην ημεδαπή,
- η) το εισόδημα από την πώληση ακίνητης περιουσίας, η οποία βρίσκεται στην ημεδαπή,
- θ) το εισόδημα από την πώληση ολόκληρης επιχειρήσης, εταιρικών μεριδίων ή ποσοστών συμμετοχής, μετοχών, εισηγμένων ή μη ομολόγων και παραγώγων χρηματοοικονομικών προϊόντων, εφόσον η συναλλαγή πραγματοποιείται στην ημεδαπή ή οι παραπάνω τίτλοι έχουν εκδοθεί από ημεδαπή επιχείρηση,
- ι) το εισόδημα από μερίσματα ή λοιπά διανεμόμενα ποσά από νομικό πρόσωπο που έχει τη φορολογική του κατοικία στην ημεδαπή,
- ια) το εισόδημα από μερίσματα ή λοιπά διανεμόμενα ποσά από τις νομικές οντότητες που έχουν τη φορολογική τους κατοικία στην ημεδαπή,
- ιβ) το εισόδημα από τόκους καταβληθέντες ή πιστωθέντες από κάτοικο Ελλάδας ή αλλοδαπής μέσω μόνιμης εγκατάστασης στην ημεδαπή,
- ιγ) το εισόδημα από δικαιώματα που πιστώνεται ή καταβάλλεται από κάτοικο ημεδαπής ή αλλοδαπής μέσω μόνιμης εγκατάστασης στην ημεδαπή.

2. Ως εισόδημα, που προκύπτει στην αλλοδαπή, νοείται κάθε εισόδημα που δεν προκύπτει στην ημεδαπή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 1.

Άρθρο 6

Μόνιμη εγκατάσταση

1. «Μόνιμη εγκατάσταση» ορίζεται ο καθορισμένος τόπος επιχειρηματικών δραστηριοτήτων μέσω του οποίου διεξάγονται εν όλω ή εν μέρει οι δραστηριότητες της επιχείρησης.

2. Ο όρος «μόνιμη εγκατάσταση» περιλαμβάνει κυρίως:

- α) τόπο της διοίκησης,
- β) υποκατάστημα,
- γ) γραφείο,
- δ) εργοστάσιο,
- ε) εργαστήριο και
- στ) ορυχείο, μεταλλείο, πηγή πετρελαίου ή αερίου, λατομείο ή οποιονδήποτε άλλο τόπο εξόρυξης φυσικών πόρων.

3. Το εργοτάξιο ή ένα έργο κατασκευής ή συναρμολόγησης θεωρείται ότι συνιστά μόνιμη εγκατάσταση, μόνον εφόσον διαρκεί για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριών (3) μηνών.

4. Ανεξάρτητα από τις παραπάνω διατάξεις του παρόντος άρθρου, ο όρος «μόνιμη εγκατάσταση» θεωρείται ότι δεν περιλαμβάνει:

- α) τη χρήση εγκαταστάσεων αποκλειστικά για το σκοπό της αποθήκευσης, έκθεσης, ή παράδοσης των αγαθών ή εμπορευμάτων που ανήκουν στην επιχείρηση,
- β) τη διατήρηση αποθέματος αγαθών ή εμπορευμάτων που ανήκουν στην επιχείρηση αποκλειστικά με σκοπό την αποθήκευση, έκθεση ή παράδοση,
- γ) τη διατήρηση αποθέματος αγαθών ή εμπορευμάτων που ανήκουν στην επιχείρηση αποκλειστικά με σκοπό την επεξεργασία από άλλη επιχείρηση,
- δ) τη διατήρηση καθορισμένου τόπου επιχειρηματικών δραστηριοτήτων αποκλειστικά με σκοπό την αγορά αγαθών ή εμπορευμάτων ή τη συλλογή πληροφοριών για την επιχείρηση,
- ε) τη διατήρηση ενός καθορισμένου τόπου επιχειρηματικών δραστηριοτήτων αποκλειστικά με σκοπό τη διεξαγωγή ή την επιχείρηση κάθε άλλης δραστηριότητας προπαρασκευαστικού ή βοηθητικού χαρακτήρα,
- στ) τη διατήρηση ενός καθορισμένου τόπου επιχειρηματικών δραστηριοτήτων αποκλειστικά με σκοπό το συνδυασμό εργασιών που αναφέρονται στις περιπτώσεις α' έως ε' της, εφόσον η συνολική δραστηριότητα του καθορισμένου τόπου επιχειρηματικών δραστηριοτήτων που προκύπτει από τον εν λόγω συνδυασμό έχει προπαρασκευαστικό ή βοηθητικό χαρακτήρα.

5. Ανεξάρτητα από τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2, όταν ένα πρόσωπο, εκτός από τον ανεξάρτητο πράκτορα για τον οποίο εφαρμόζεται η παράγραφος 6, ενεργεί για λογαριασμό της επιχείρησης και έχει εξουσιοδότηση, την οποία ασκεί συνήθως στην ημεδαπή να συνάπτει συμφωνίες στο όνομα της επιχείρησης, τότε η επιχείρηση αυτή θεωρείται ότι έχει τη μόνιμη εγκατάστασή της στην Ελλάδα αναφορικά με τις δραστηριότητες που το πρόσωπο αυτό αναλαμβάνει για λογαριασμό της, εκτός αν οι δραστηριότητες του εν λόγω προσώπου περιορίζονται σε εκείνες που ορίζονται στην παράγραφο 4, οι οποίες έστω και αν ασκούνται μέσω ενός καθορι-

σμένου τύπου επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, δεν καθιστούν τον τύπο αυτό μόνιμη εγκατάσταση κατά τις διατάξεις της παραγράφου αυτής.

6. Μία επιχείρηση δεν θεωρείται ότι έχει μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα αν η δραστηριότητά της περιορίζεται στη διεξαγωγή εργασιών μέσω μεσίτη, γενικού αντιπροσώπου με προμήθεια ή οποιουδήποτε άλλου ανεξάρτητου πράκτορα, εφόσον τα πρόσωπα αυτά ενεργούν στο πλαίσιο της συνήθους επιχειρηματικής τους δραστηριότητας.

7. Μία ασφαλιστική εταιρεία ενός άλλου κράτους - μέλους θεωρείται, ότι έχει μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα, εάν εισπράττει ασφάλιστρα στην Ελλάδα μέσω πράκτορα, εκτός από τον πράκτορα για τον οποίο εφαρμόζεται η παράγραφος 6, ή ασφαλίζει κινδύνους που βρίσκονται στην Ελλάδα μέσω ενός τέτοιου πράκτορα.

8. Το γεγονός ότι μία επιχείρηση που είναι φορολογικός κάτοικος στην Ελλάδα ελέγχεται ή ελέγχεται από μία άλλη επιχείρηση που είναι κάτοικος άλλου κράτους ή που διεξάγει εργασίες μέσω μόνιμης εγκατάστασης ή με άλλο τρόπο σε αυτό το άλλο κράτος δεν καθιστά από μόνο του την πρώτη επιχείρηση μόνιμη εγκατάσταση της δεύτερης.

Άρθρο 7 **Φορολογητέο εισόδημα**

1. Φορολογητέο εισόδημα είναι το εισόδημα που απομένει μετά την αφαίρεση των δαπανών που εκπίπτουν, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Φ.Ε. από το ακαθάριστο εισόδημα.

2. Ο Κ.Φ.Ε. διακρίνει τις ακόλουθες κατηγορίες ακαθάριστων εισοδημάτων:

- α) εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις,
- β) εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα,
- γ) εισόδημα από κεφάλαιο, και
- δ) εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου.

Άρθρο 8 **Φορολογικό έτος**

1. Το φορολογικό έτος ταυτίζεται με το ημερολογιακό έτος. Για τα νομικά πρόσωπα ή τις νομικές οντότητες που τηρούν διπλογραφικά βιβλία το φορολογικό έτος μπορεί να λήγει στις 30 Ιουνίου. Σε καμία περίπτωση το φορολογικό έτος δεν μπορεί να υπερβαίνει τους δώδεκα (12) μήνες.

2. Κατά παρέκκλιση της παραγράφου 1 ένα νομικό πρόσωπο ή μια νομική οντότητα που είναι φορολογικός κάτοικος στην ημεδαπή και ανήκει κατά ποσοστό που υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) σε αλλοδαπό νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα μπορεί να χρησιμοποιήσει ως φορολογικό έτος το φορολογικό έτος του αλλοδαπού νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας.

3. Ο φόρος που επιβάλλεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος αφορά σε εισόδημα που αποκτήθηκε το αμέσως προηγούμενο φορολογικό έτος.

4. Χρόνος κτήσης του εισοδήματος θεωρείται ο χρόνος που ο δικαιούχος απέκτησε το δικαίωμα εισπράξης του. Κατ' εξαίρεση, για τις ανεισπρακτες δεδουλευμένες αποδοχές που εισπράττει καθυστερημένα ο δικαιούχος εισοδήματος από μισθωτή εργασία σε φορολογικό έτος μεταγενέστερο, χρόνος απόκτησης του εν λόγω εισοδήματος θεωρείται ο χρόνος που εισπράττονται, εφόσον α-

ναγράφονται διακεκριμένα στην ετήσια βεβαίωση αποδοχών που χορηγείται στον δικαιούχο.

5. Σε περίπτωση που ο φορολογούμενος προβαίνει σε έναρξη ή παύση εργασιών ή δραστηριοτήτων στη διάρκεια του φορολογικού έτους, το πρώτο φορολογικό έτος λήγει στις 31 Δεκεμβρίου και το τελευταίο φορολογικό έτος αρχίζει την 1η Ιανουαρίου, με την επιφύλαξη του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 1.

Άρθρο 9 **Πίστωση φόρου αλλοδαπής**

1. Εάν κατά τη διάρκεια του φορολογικού έτους ένας φορολογούμενος που έχει φορολογική κατοικία στην Ελλάδα αποκτά εισόδημα στην αλλοδαπή, ο καταβλητέος φόρος εισοδήματος του εν λόγω φορολογούμενου, όσον αφορά στο εν λόγω εισόδημα, μειώνεται κατά το ποσό του φόρου που καταβλήθηκε στην αλλοδαπή για αυτό το εισόδημα. Η καταβολή του ποσού του φόρου στην αλλοδαπή αποδεικνύεται με τα σχετικά δικαιολογητικά έγγραφα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας.

2. Η μείωση του φόρου εισοδήματος που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο δεν δύναται να υπερβαίνει το ποσό του φόρου που αναλογεί για το εισόδημα αυτό στην Ελλάδα.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ **ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ **ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

Άρθρο 10 **Αντικείμενο του φόρου εισοδήματος** **των φυσικών προσώπων**

«Φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων» είναι ο φόρος που επιβάλλεται ετησίως στο εισόδημα που αποκτούν τα φυσικά πρόσωπα.

Άρθρο 11 **Εξαρτώμενα μέλη**

1. Ως «εξαρτώμενα μέλη» του φορολογούμενου, θεωρούνται:

- α) ο (η) σύζυγος, εφόσον δεν έχει ίδια φορολογητέα εισοδήματα οποιασδήποτε πηγής,
- β) άγαμα τέκνα, εφόσον:
  - είναι ανήλικα έως 18 ετών ή
  - είναι ενήλικα έως 25 ετών και φοιτούν σε σχολές ή σχολεία ή ινστιτούτα επαγγελματικής εκπαίδευσης ή κατάρτισης της ημεδαπής ή αλλοδαπής ή
  - είναι ενήλικα έως 25 ετών και είναι εγγεγραμμένα στα μητρώα ανέργων του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) ή υπηρετούν τη στρατιωτική θητεία τους,
- γ) τα παρακάτω φυσικά πρόσωπα με ποσοστό νοητικής ή σωματικής αναπηρίας τουλάχιστον 67%, εφόσον είναι άγαμα, διαζευγμένα ή σε χηρεία:
  - τέκνα του φορολογούμενου,
  - αδελφοί και αδελφές των δύο συζύγων.
- δ) ανιόντες,
- ε) ανήλικα ορφανά από πατέρα και μητέρα που έχουν

έως τρίτου βαθμού συγγένεια με το φορολογούμενο ή τον/τη σύζυγο.

2. Τα φυσικά πρόσωπα που αναφέρονται στις περιπτώσεις β', δ' και ε' της παραγράφου 1 δεν θεωρούνται εξαρτώμενα μέλη, εάν το ετήσιο εισόδημά τους υπερβαίνει το ποσό των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ και εφόσον συνοικούν με τον φορολογούμενο. Τα φυσικά πρόσωπα της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1, δεν θεωρούνται εξαρτώμενα μέλη, εάν το ετήσιο εισόδημά τους υπερβαίνει το ποσό των έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ.

3. Κατά την εφαρμογή της παραγράφου 2, δεν λαμβάνονται υπόψη οι παρακάτω κατηγορίες εισοδήματος:

α) διατροφή που καταβάλλεται στο ανήλικο τέκνο με δικαστική απόφαση ή με συμβολαιογραφική πράξη,
β) εξωιδρυματικό επίδομα ή προνοιακά επιδόματα αναπηρίας που χορηγούνται από το κράτος.

4. Το εισόδημα των ανήλικων τέκνων προστίθεται στα εισοδήματα και φορολογείται στο όνομα του γονέα που ασκεί τη γονική μέριμνα. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζεται για τις ακόλουθες κατηγορίες εισοδημάτων σχετικά με τα οποία το ανήλικο τέκνο υπέχει δική του φορολογική υποχρέωση:

α) το εισόδημα που αποκτά το ανήλικο από εργασιακή σχέση σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 12,
β) συντάξεις που περιήλθαν στο ανήλικο τέκνο λόγω θανάτου του πατέρα ή της μητέρας του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΜΙΣΘΩΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 12

Εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις

1. Το ακαθάριστο εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις περιλαμβάνει τα πάσης φύσεως εισοδήματα σε χρήμα ή σε είδος που αποκτώνται στο πλαίσιο υφιστάμενης, παρελθούσας ή μελλοντικής εργασιακής σχέσης.

2. Για τους σκοπούς του Κ.Φ.Ε., εργασιακή σχέση υφίσταται όταν ένα φυσικό πρόσωπο παρέχει υπηρεσίες:

α) στο πλαίσιο σύμβασης εργασίας σύμφωνα με το εργατικό δίκαιο,

β) βάσει σύμβασης, προφορικής ή έγγραφης, με την οποία το φυσικό πρόσωπο αποκτά σχέση εξαρτημένης εργασίας με άλλο πρόσωπο, το οποίο έχει το δικαίωμα να ορίζει και να ελέγχει τον τρόπο, το χρόνο, και τον τόπο εκτέλεσης των υπηρεσιών,

γ) οι οποίες ρυθμίζονται από τη νομοθεσία περί μισθολογίου και ειδικών μισθολογίων των υπαλλήλων και λειτουργών του Δημοσίου,

δ) ως διευθυντής ή μέλος του ΔΣ εταιρείας ή κάθε άλλου νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας,

ε) ως δικηγόρος έναντι πάγιας αντιμισθίας για την παροχή νομικών υπηρεσιών,

στ) βάσει έγγραφων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών ή συμβάσεων έργου, με φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες τα οποία δεν υπερβαίνουν τα τρία (3), ή, εφόσον υπερβαίνουν τον αριθμό αυτόν, ποσοστό εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) του ακαθάριστου εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα προέρχεται από ένα (1) από τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες που λαμβάνουν τις εν λόγω υπηρεσίες και εφόσον οι ετήσιες επιχειρηματικές δαπάνες που θα εξέπιπταν, σύμφωνα με το άρθρο 22, δεν υπερβαίνουν το πο-

σό των εννέα χιλιάδων διακοσίων πενήντα δύο (9.250) ευρώ. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση που ο φορολογούμενος αποκτά εισόδημα από μισθωτή εργασία, σύμφωνα με μία από τις περιπτώσεις α' έως ε' του παρόντος άρθρου.

3. Ως ακαθάριστα εισοδήματα από μισθωτή εργασία και συντάξεις θεωρούνται τα εξής:

α) ημερομίσθιο, μισθός, επίδομα αδείας, επίδομα ασθενείας, επίδομα εορτών, αποζημίωση μη ληφθείσας άδειας, αμοιβές, προμήθειες, επιμίσθια και φιλοδωρήματα,

β) επιδόματα περιλαμβανομένων του επιδόματος κόστους διαβίωσης, της ημερήσιας αποζημίωσης, του επιδόματος ενοικίου, της αποζημίωσης εξόδων φιλοξενίας ή ταξιδιού,

γ) αποζημίωση εξόδων στα οποία έχει υποβληθεί ο εργαζόμενος ή συγγενικό πρόσωπο του εργαζόμενου,

δ) παροχή οποιασδήποτε μορφής που λαμβάνει ο εργαζόμενος πριν την έναρξη της εργασιακής σχέσης,

ε) αποζημιώσεις για τη λύση ή καταγγελία της εργασιακής σχέσης,

στ) συντάξεις που χορηγούνται από κύριο και επικουρικό φορέα υποχρεωτικής ασφάλισης, καθώς και από επαγγελματικά ταμεία που έχουν συσταθεί με νόμο,

ζ) το ασφάλισμα που καταβάλλεται εφάπαξ ή με τη μορφή περιοδικής παροχής στο πλαίσιο ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων,

η) κάθε άλλη παροχή που εισπράττεται έναντι υφιστάμενης, παρελθούσας ή μελλοντικής εργασιακής σχέσης.

Άρθρο 13

Παροχές σε είδος

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των παραγράφων 2, 3, 4 και 5 οποιοσδήποτε παροχές σε είδος που λαμβάνει ένας εργαζόμενος ή συγγενικό πρόσωπο αυτού συνυπολογίζονται στο φορολογητέο εισόδημά του στην αγοραία αξία τους, εφόσον η συνολική αξία των παροχών σε είδος υπερβαίνει το ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ ανά φορολογικό έτος.

2. Η αγοραία αξία της παραχώρησης ενός οχήματος σε εργαζόμενο ή εταίρο ή μέτοχο από ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, για οποιοδήποτε χρονικό διάστημα ενός φορολογικού έτους, υπολογίζεται σε ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) του κόστους του οχήματος που εγγράφεται ως δαπάνη στα βιβλία του εργοδότη με τη μορφή της απόσβεσης ή του μισθώματος, περιλαμβανομένων των δαπανών κυκλοφορίας, επισκευών και συντηρήσεων. Σε περίπτωση που το κόστος είναι μηδενικό, η αγοραία αξία της παραχώρησης ορίζεται σε ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) της μέσης δαπάνης ή απόσβεσης κατά τα τελευταία τρία (3) έτη.

3. Οι παροχές σε είδος με τη μορφή δανείου, προς εργαζόμενο ή εταίρο ή μέτοχο από ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα περιβάλλονται με τη μορφή έγγραφης συμφωνίας και αποτιμώνται με βάση το ποσό της διαφοράς που προκύπτει μεταξύ των τόκων που θα κατέβαλε ο εργαζόμενος στη διάρκεια του ημερολογιακού μήνα κατά τον οποίο έλαβε την παροχή, εάν το επιτόκιο υπολογισμού των τόκων ήταν το μέσο επιτόκιο αγοράς, όπως ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, κατά τον ίδιο μήνα και των τόκων που τυχόν κατέβαλε ο εργαζόμενος στη διάρκεια του εν λόγω ημερολογιακού μήνα. Σε περίπτωση που δεν υφίσταται έγγρα-

φη συμφωνία δανείου, το σύνολο του αρχικού κεφαλαίου λογίζεται ως παροχή σε είδος. Η προκαταβολή μισθού άνω των τριών (3) μηνών θεωρείται δάνειο.

4. Η αγοραία αξία των παροχών σε είδος που λαμβάνει ένας εργαζόμενος ή εταίρος ή μέτοχος από νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα με τη μορφή δικαιωμάτων προαίρεσης απόκτησης μετοχών προσδιορίζεται κατά το χρόνο άσκησης του δικαιώματος προαίρεσης ή μεταβίβασης του και ανεξαρτήτως εάν συνεχίζει να ισχύει η εργασιακή σχέση. Η αγοραία αξία άσκησης δικαιώματος είναι η τιμή κλεισίματος της μετοχής στο χρηματιστήριο μειωμένη κατά την τιμή διάθεσης του δικαιώματος.

5. Η αγοραία αξία της παραχώρησης κατοικίας σε εργαζόμενο ή εταίρο ή μέτοχο από ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, για οποιοδήποτε χρονικό διάστημα ενός φορολογικού έτους, αποτιμάται στο ποσό του μισθώματος που καταβάλλει η επιχείρηση ή σε περίπτωση ιδιόκτητης κατοικίας σε ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) επί της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου.

Άρθρο 14

Απαλλαγές εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις

1. Από τον υπολογισμό του εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις εξαιρούνται:

α) η αποζημίωση εξόδων διαμονής και σίτισης που έχουν καταβληθεί από τον εργαζόμενο αποκλειστικά για σκοπούς της επιχειρηματικής δραστηριότητας του εργοδότη,

β) η αποζημίωση για έξοδα κίνησης που καταβάλλονται από τον εργοδότη για υπηρεσιακούς λόγους, εφόσον αφορούν έξοδα κίνησης που πραγματοποιήθηκαν από τον εργαζόμενο κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας του,

γ) η αποζημίωση εξόδων διαμονής και σίτισης με τη μορφή του επιδόματος αλλοδαπής που χορηγείται σε υπαλλήλους του Υπουργείου Εξωτερικών και των λοιπών δημόσιων πολιτικών υπηρεσιών,

δ) οι κρατήσεις υπέρ των ασφαλιστικών ταμείων, οι οποίες επιβάλλονται με νόμο,

ε) οι ασφαλιστικές εισφορές που καταβάλλει ο εργαζόμενος,

στ) η εφάπαξ καταβαλλόμενη παροχή από ταμεία πρόνοιας και ασφαλιστικούς οργανισμούς του Δημοσίου, καθώς και επαγγελματικά ταμεία που έχουν συσταθεί με νόμο στους ασφαλισμένους και τα εξαρτώμενα μέλη του ασφαλισμένου,

ζ) η αξία των διατακτικών σίτισης αξίας έως έξι (6) ευρώ ανά εργάσιμη ημέρα,

η) οι παροχές ασήμαντης αξίας μέχρι του ποσού των είκοσι επτά (27) ευρώ ετησίως και

ι) τα ασφάλιστρα που καταβάλλονται από τον εργαζόμενο ή τον εργοδότη για λογαριασμό του εργαζομένου στο πλαίσιο ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων.

2. Οι ακόλουθες κατηγορίες εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις απαλλάσσονται από το φόρο:

α) Το εισόδημα που αποκτάται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους από αλλοδαπό διπλωματικό ή προξενικό εκπρόσωπο, κάθε φυσικό πρόσωπο που εργάζεται σε πρεσβεία, διπλωματική αποστολή, προξενείο ή αποστολή αλλοδαπού κράτους για τη διεκπεραίωση κρατικών υποθέσεων που είναι πολίτης του εν λόγω κράτους και

κάτοχος διπλωματικού διαβατηρίου, καθώς και από κάθε φυσικό πρόσωπο που εργάζεται σε θεσμικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή Διεθνούς Οργανισμού που έχει εγκατασταθεί βάσει διεθνούς συνθήκης την οποία εφαρμόζει η Ελλάδα.

β) Η διατροφή που λαμβάνει ο/η δικαιούχος σύμφωνα με δικαστική απόφαση ή συμβολαιογραφική πράξη.

γ) Η σύνταξη που καταβάλλεται σε ανάπηρους πολέμου και σε θύματα ή οικογένειες θυμάτων πολέμου, καθώς και σε ανάπηρους ειρηνικής περιόδου, στρατιωτικούς γενικά, που υπέστησαν βλάβη κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας τους.

δ) Το εξωϊδρυματικό επίδομα και κάθε συναφές ποσό που καταβάλλεται σε ειδικές κατηγορίες ατόμων με αναπηρίες.

ε) Οι μισθοί, οι συντάξεις και η πάγια αντιμισθία που χορηγούνται σε ανάπηρους με ποσοστό αναπηρίας άνω του ογδόντα τοις εκατό (80%).

στ) Το επίδομα ανεργίας που καταβάλλει ο Ο.Α.Ε.Δ. στους δικαιούχους ανέργους, εφόσον το άθροισμα των λοιπών εισοδημάτων του φορολογούμενου δεν υπερβαίνει ετησίως τις δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ.

ζ) Το επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης συνταξιούχων (Ε.Κ.Α.Σ.) που καταβάλλεται στους δικαιούχους.

η) Τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται στους αγνώριστους πολιτικούς πρόσφυγες, σε αυτούς που διαμένουν προσωρινά στην Ελλάδα για ανθρωπιστικούς λόγους και σε όσους έχουν υποβάλει αίτηση για αναγνώριση προσφυγικής ιδιότητας, η οποία βρίσκεται στο στάδιο εξέτασης από το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, από φορείς που υλοποιούν προγράμματα παροχής οικονομικής ενίσχυσης των προσφύγων, τα οποία χρηματοδοτούνται από την Ύπατη Αρμοστεία του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (Ο.Η.Ε.) και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Άρθρο 15

Φορολογικός συντελεστής

1. Το φορολογητέο εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις υποβάλλεται σε φόρο, σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα:

Φορολογητέο εισόδημα (Ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής (%)
≤ 25.000	22%
25.000,01 έως και 42.000	32%
> 42.000	42%

2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται για το εισόδημα από μισθωτή εργασία που αποκτούν :

α) οι αξιωματικοί που υπηρετούν σε πλοία του εμπορικού ναυτικού και το οποίο φορολογείται με φορολογικό συντελεστή 15% και

β) το κατώτερο πλήρωμα που υπηρετεί σε πλοία του εμπορικού ναυτικού και το οποίο φορολογείται με φορολογικό συντελεστή 10%.

3. Με την επιφύλαξη της περίπτωσης στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 14, φορολογείται αυτοτελώς με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης, κάθε εφάπαξ αποζημίωση που παρέχεται από οποιονδήποτε φορέα και για οποιονδήποτε λόγο διακοπής της σχέσεως εργα-

σίας ή άλλης σύμβασης, η οποία συνδέει το φορέα με τον δικαιούχο της αποζημίωσης.

Ο φόρος υπολογίζεται σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα:

Κλιμάκιο αποζημίωσης (ευρώ)	Φορολογικός Συντελεστής
≤60.000	0%
60.000,01- 100.000	10%
100.000,01- 150.000	20%
>150.000	30%

4. Το ασφάλισμα που καταβάλλεται στο πλαίσιο ομαδικών ασφαλιστήριων συνταξιοδοτικών συμβολαίων φορολογείται αυτοτελώς:

α) Με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%) για κάθε περιοδικά καταβαλλόμενη παροχή.

β) Με συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%) για εφάπαξ καταβαλλόμενη παροχή μέχρι σαράντα χιλιάδες (40.000) ευρώ και με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%) για εφάπαξ καταβαλλόμενη παροχή που υπερβαίνει τις σαράντα χιλιάδες (40.000) ευρώ.

Οι συντελεστές των ανωτέρω περιπτώσεων αυξάνονται κατά πενήντα τοις εκατό (50%) σε περίπτωση είσπραξης από τον δικαιούχο ποσού πρόωρης εξαγοράς. Δεν θεωρείται πρόωρη εξαγορά κάθε καταβολή που πραγματοποιείται σε εργαζόμενο ο οποίος έχει θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα ή έχει υπερβεί το 60ο έτος της ηλικίας του, καθώς και κάθε καταβολή που γίνεται χωρίς τη βούληση του εργαζομένου, όπως σε περίπτωση απόλυσης του εργαζομένου ή πτώχευσης του εργοδότη.

Άρθρο 16

Αφορολόγητο όριο εισοδήματος ή φορολογική έκπτωση

1. Ο φόρος που προκύπτει κατά την εφαρμογή του άρθρου 15 μειώνεται κατά το ποσό των δύο χιλιάδων εκατό (2.100) ευρώ, όταν το φορολογητέο εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των είκοσι ενός χιλιάδων (21.000) ευρώ. Εάν το ποσό του φόρου είναι μικρότερο των δύο χιλιάδων εκατό (2.100) ευρώ, το ποσό της μείωσης περιορίζεται στο ποσό του αναλογούντος φόρου.

2. Για φορολογητέο εισόδημα το οποίο υπερβαίνει το ποσό των είκοσι ενός χιλιάδων (21.000) ευρώ, το ποσό της μείωσης μειώνεται κατά εκατό (100) ευρώ ανά χίλια (1.000) ευρώ του φορολογητέου εισοδήματος.

3. Όταν το φορολογητέο εισόδημα υπερβαίνει το ποσό των σαράντα δύο χιλιάδων (42.000) ευρώ δεν χορηγείται μείωση φόρου.

Άρθρο 17

Πρόσθετες μειώσεις φόρου για εξαρτώμενα μέλη

Πρόσθετη μείωση φόρου ποσού διακοσίων (200) ευρώ προβλέπεται για τα ακόλουθα εξαρτώμενα μέλη του φορολογούμενου:

α) πρόσωπα με τουλάχιστον εξήντα επτά τοις εκατό (67%) αναπηρία βάσει γνωμάτευσης του Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.) ή της Ανώτατης του Στρατού Υγειονομικής Υπηρεσίας (Α.Σ.Υ.Ε.) για την πιστοποίηση αναπηρίας. Δεν λαμβάνεται υπόψη επαγγελματική ή

ασφαλιστική αναπηρία,

β) ανάπηροι αξιωματικοί και οπλίτες, οι οποίοι έχουν αποστρατευτεί ή/και αξιωματικοί, οι οποίοι υπέστησαν τραύμα ή νόσημα που επήλθε λόγω κακουχιών σε πολεμική περίοδο,

γ) θύματα πολέμου ή τρομοκρατικών ενεργειών που δικαιούνται να λαμβάνουν σύνταξη από πολεμική αιτία, συμπεριλαμβανομένων μελών των οικογενειών αξιωματικών και οπλιτών που απεβίωσαν κατά την εκτέλεση διατεταγμένης υπηρεσίας, τα οποία δικαιούνται να λαμβάνουν σύνταξη από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

δ) πρόσωπα που δικαιούνται σύνταξη από το δημόσιο ταμείο ως ανάπηροι ή θύματα εθνικής αντίστασης ή εμφυλίου πολέμου.

Άρθρο 18

Μειώσεις φόρου για ιατρικές δαπάνες

1. Το ποσό του φόρου μειώνεται σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) για τα έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης, εφόσον αυτά υπερβαίνουν το πέντε τοις εκατό (5%) του φορολογητέου εισοδήματος του φορολογούμενου. Το ποσό της μείωσης ανεξαρτήτως του ποσού των εξόδων δεν μπορεί να υπερβεί τις τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ.

2. Ως έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης θεωρούνται οι παρακάτω δαπάνες, κατά το μέρος που δεν καλύπτονται από ασφαλιστικά ταμεία ή/και ασφαλιστικές εταιρείες:

α) οι αμοιβές που καταβάλλονται σε ιατρούς και ιατρικά κέντρα, όλων των ειδικοτήτων για ιατρικές επισκέψεις, εξετάσεις και θεραπείες,

β) τα έξοδα νοσηλείας που καταβάλλονται σε νοσηλευτικά ιδρύματα ή ιδιωτικές κλινικές, καθώς και οι δαπάνες που καταβάλλονται για διαρκή κάλυψη ιατρικών αναγκών,

γ) τα έξοδα για ιατρική και φαρμακευτική περίθαλψη γενικά,

δ) οι αμοιβές που καταβάλλονται σε νοσηλευτές για την παροχή υπηρεσιών σε ασθενή κατά τη νοσηλεία του σε νοσοκομείο ή κλινική ή κατ' οίκον,

ε) η δαπάνη για την αντικατάσταση μελών του σώματος με τεχνητά μέλη, καθώς και η δαπάνη για την αγορά ή τοποθέτηση στο σώμα του ασθενούς οργάνων, τα οποία είναι αναγκαία για τη φυσιολογική λειτουργία του ανθρώπινου οργανισμού,

στ) τα έξοδα νοσοκομειακής περίθαλψης των τέκνων με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον σαράντα τοις εκατό (40%) βάσει γνωμάτευσης του ΚΕ.Π.Α. ή της Α.Σ.Υ.Ε., εφόσον το ετήσιο φορολογούμενο και απαλλασσόμενο εισόδημα των τέκνων δεν υπερβαίνει το ποσό των έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ και

ζ) η δαπάνη για διδάκτρα ή τροφεία σε ειδικές για την πάθησή τους σχολές ή σε ειδικά ιδρύματα ή οργανισμούς που καταβάλλονται για τέκνα με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον σαράντα τοις εκατό (40%) βάσει γνωμάτευσης του ΚΕ.Π.Α. ή της Α.Σ.Υ.Ε., εφόσον το ετήσιο φορολογούμενο και απαλλασσόμενο εισόδημα των τέκνων δεν υπερβαίνει το ποσό των έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ,

η) ποσό ίσο με το πενήντα τοις εκατό (50%) της δαπάνης που καταβάλλεται σε επιχειρήσεις περίθαλψης ηλικιωμένων.

3. Οι ιατρικές δαπάνες που πραγματοποιούνται για τα εξαρτώμενα μέλη του φορολογούμενου συνυπολογίζονται για τον προσδιορισμό του ποσού της μείωσης φόρου σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 1.

Άρθρο 19 **Μειώσεις φόρου για δωρεές**

1. Το ποσό του φόρου μειώνεται κατά δέκα τοις εκατό (10%) επί των ποσών δωρεών προς τους φορείς που ορίζονται στην απόφαση της επόμενης παραγράφου, εφόσον οι δωρεές υπερβαίνουν στη διάρκεια του φορολογικού έτους το ποσό των εκατό (100) ευρώ. Το συνολικό ποσό των δωρεών δεν μπορεί να υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του φορολογητέου εισοδήματος.

2. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζονται οι φορείς με έδρα την ημεδαπή ή άλλα κράτη - μέλη της Ε.Ε. ή του Ε.Ο.Χ. που αναγνωρίζονται για το σκοπό του προσδιορισμού της μείωσης φόρου επί του ποσού των χορηγούμενων σε αυτούς δωρεών σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, εφόσον τα ποσά των δωρεών κατατίθενται σε ειδικούς για το σκοπό αυτόν λογαριασμούς τραπεζών που λειτουργούν νόμιμα σε κράτος - μέλος της Ε.Ε. ή του Ε.Ο.Χ..

Άρθρο 20 **Πίστωση φόρου και ρυθμίσεις για τους φορολογούμενους που δεν έχουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα**

Οι φορολογούμενοι που δεν έχουν τη φορολογική κατοικία τους στην Ελλάδα δεν δικαιούνται τις μειώσεις φόρου σύμφωνα με τα προηγούμενα άρθρα του παρόντος Κεφαλαίου, εκτός εάν:

α) διατηρούν τη φορολογική κατοικία τους σε άλλο κράτος - μέλος της Ε.Ε. και τουλάχιστον το ενενήντα τοις εκατό (90%) του παγκόσμιου εισοδήματός τους αποκτάται στην Ελλάδα ή

β) αποδεικνύουν ότι το φορολογητέο εισόδημά τους είναι τόσο χαμηλό ώστε θα δικαιούνταν της απαλλαγής του φόρου δυνάμει της φορολογικής νομοθεσίας του κράτους της κατοικίας τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' **ΚΕΡΔΗ ΑΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ**

Άρθρο 21 **Κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα**

1. Ως κέρδος από επιχειρηματική δραστηριότητα θεωρείται το σύνολο των εσόδων από τις επιχειρηματικές συναλλαγές μετά την αφαίρεση των επιχειρηματικών δαπανών, των αποσβέσεων και των προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις. Στα έσοδα από τις επιχειρηματικές συναλλαγές περιλαμβάνονται και τα έσοδα από την πώληση των στοιχείων του ενεργητικού της επιχείρησης, καθώς και το προϊόν της εκκαθάρισής της, όπως αυτά προκύπτουν στη διάρκεια του φορολογικού έτους. Ειδικά για τον προσδιορισμό του εισοδήματος από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα στα έσοδα από επιχειρηματικές συναλλαγές περιλαμβάνονται τα έσοδα από την παραγωγή γεωργικών, κτηνοτροφικών, δασοκομικών, υλοτομικών και αλιευτικών προϊόντων.

2. Το κέρδος από επιχειρηματική δραστηριότητα προσδιορίζεται για κάθε φορολογικό έτος με βάση το λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης, ο οποίος συντάσσεται σύμφωνα με το Ελληνικό Λογιστικό Σχέδιο και τον Κώδικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών (ΚΦΑΣ), όπως ισχύει. Σε περίπτωση που η επιχείρηση εφαρμόζει Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, το κέρδος προσδιορίζεται αποκλειστικά σύμφωνα με τον πίνακα φορολογικών αποτελεσμάτων χρήσης.

3. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου ως «επιχειρηματική συναλλαγή» θεωρείται κάθε μεμονωμένη ή συμπρωματική πράξη με την οποία πραγματοποιείται συναλλαγή ή και η συστηματική διενέργεια πράξεων στην οικονομική αγορά με σκοπό την επίτευξη κέρδους. Κάθε τρεις ομοειδείς συναλλαγές που λαμβάνουν χώρα εντός ενός εξαμήνου θεωρούνται συστηματική διενέργεια πράξεων. Σε περίπτωση συναλλαγών που αφορούν ακίνητα, η περίοδος του προηγούμενου εδαφίου είναι δύο (2) έτη.

4. Κάθε προσαύξηση περιουσίας που προέρχεται από άγνωστη ή μη διαρκή ή μη σταθερή πηγή ή αιτία θεωρείται κέρδος από επιχειρηματική δραστηριότητα υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας.

Άρθρο 22 **Εκπιπόμενες επιχειρηματικές δαπάνες**

Κατά τον προσδιορισμό του κέρδους από επιχειρηματική δραστηριότητα, επιτρέπεται η έκπτωση όλων των δαπανών, με την επιφύλαξη των διατάξεων του επόμενου άρθρου του Κ.Φ.Ε., οι οποίες:

α) πραγματοποιούνται προς το συμφέρον της επιχείρησης ή κατά τις συνήθεις εμπορικές συναλλαγές της,

β) αντιστοιχούν σε πραγματική συναλλαγή και η αξία της συναλλαγής δεν κρίνεται κατώτερη ή ανώτερη της πραγματικής, στη βάση έμμεσων μεθόδων ελέγχου,

γ) εγγράφονται στα τηρούμενα βιβλία απεικόνισης των συναλλαγών της περιόδου κατά την οποία πραγματοποιούνται και αποδεικνύονται με κατάλληλα δικαιολογητικά.

Άρθρο 23 **Μη εκπιπόμενες επιχειρηματικές δαπάνες**

Οι ακόλουθες δαπάνες δεν εκπίπτουν:

α) τόκοι από δάνεια που λαμβάνει η επιχείρηση από τρίτους, εκτός από τα τραπεζικά δάνεια, κατά το μέτρο που υπερβαίνουν τους τόκους που θα προέκυπταν εάν το επιτόκιο ήταν ίσο με το επιτόκιο των δανείων αλληλόχρεων λογαριασμών προς μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις, όπως αυτό αναφέρεται στο στατιστικό δελτίο οικονομικής συγκυρίας της Τράπεζας της Ελλάδος για την πλησιέστερη χρονική περίοδο πριν την ημερομηνία δανεισμού,

β) κάθε είδους δαπάνη που αφορά σε αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών αξίας άνω των πεντακοσίων (500) ευρώ, εφόσον η τμηματική ή ολική εξόφληση δεν έγινε με τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής,

γ) οι μη καταβληθείσες ασφαλιστικές εισφορές,

δ) προβλέψεις για διαγραφή επισφαλών απαιτήσεων εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από τον Κ.Φ.Ε.,

ε) πρόστιμα και ποινές, περιλαμβανομένων των προσαυξήσεων,

στ) η παροχή ή λήψη αμοιβών σε χρήμα ή είδος που συνιστούν ποινικό αδίκημα,

ζ) ο φόρος εισοδήματος, συμπεριλαμβανομένων του τέλους επιτηδεύματος και των έκτακτων εισφορών, που επιβάλλεται για τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα σύμφωνα με τον Κ.Φ.Ε., καθώς και ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) που αναλογεί σε μη εκπιπόμενες δαπάνες, εφόσον δεν είναι εκπεστέος ως Φ.Π.Α. εισροών,

η) το τεκμαρτό μίσθωμα της παραγράφου 2 του άρθρου 39 σε περίπτωση ιδιόχρησης κατά το μέτρο που υπερβαίνει το τρία τοις εκατό (3%) επί της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου,

θ) οι δαπάνες για την οργάνωση και διεξαγωγή ενημερωτικών ημερίδων και συναντήσεων που αφορούν στη σίτιση και διαμονή πελατών ή εργαζομένων της κατά το μέτρο που υπερβαίνουν το ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ ανά συμμετέχοντα και κατά το μέτρο που η συνολική ετήσια δαπάνη υπερβαίνει το μισό τοις εκατό (0,5%) επί του ετήσιου ακαθάριστου εισοδήματος της επιχείρησης,

ι) οι δαπάνες για τη διεξαγωγή εορταστικών εκδηλώσεων, σίτισης και διαμονής φιλοξενούμενων προσώπων κατά το μέτρο που υπερβαίνουν το ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ ανά συμμετέχοντα και κατά το μέτρο που η συνολική ετήσια δαπάνη υπερβαίνει το μισό τοις εκατό (0,5%) επί του ετήσιου ακαθάριστου εισοδήματος της επιχείρησης,

ια) οι δαπάνες ψυχαγωγίας. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση που η επιχειρηματική δραστηριότητα του φορολογούμενου έχει ως κύριο αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών ψυχαγωγίας και οι δαπάνες αυτές πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της δραστηριότητας αυτής,

ιβ) προσωπικές καταναλωτικές δαπάνες και

ιγ) το σύνολο των δαπανών που καταβάλλονται προς φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που είναι φορολογικός κάτοικος σε κράτος μη συνεργάσιμο ή που υπόκειται σε προνομιακό φορολογικό καθεστώς, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 65 του Κ.Φ.Ε., εκτός εάν ο φορολογούμενος αποδείξει ότι οι δαπάνες αυτές αφορούν πραγματικές και συνήθεις συναλλαγές και δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη μεταφορά κερδών ή εισοδημάτων ή κεφαλαίων με σκοπό τη φοροαποφυγή ή τη φοροδιαφυγή. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζεται για φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που είναι φορολογικός κάτοικος σε κράτος - μέλος της Ε.Ε. ή του Ε.Ο.Χ. στο βαθμό που υπάρχει η νομική βάση για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της Ελλάδας και αυτού του κράτους - μέλους.

Άρθρο 24 **Αποσβέσεις**

1. Κατά τον προσδιορισμό των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα, οι αποσβέσεις των στοιχείων του ενεργητικού εκπίπτουν από:

α) τον κύριο των παγίων στοιχείων του ενεργητικού της επιχείρησης σε όλες τις περιπτώσεις εκτός της περίπτωσης β´,

β) τον μισθωτή, σε περίπτωση χρηματοοικονομικής μίσθωσης.

2. Για τους σκοπούς της παρούσας διάταξης, ο όρος «χρηματοοικονομική μίσθωση» σημαίνει οποιαδήποτε

προφορική ή έγγραφη σύμβαση με την οποία ο εκμισθωτής (κύριος) υποχρεούται έναντι μισθώματος να παραχωρεί στον μισθωτή (χρήστη) τη χρήση ενός περιουσιακού στοιχείου, εφόσον πληρούνται ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα κριτήρια:

α) η κυριότητα του περιουσιακού στοιχείου περιέρχεται στον μισθωτή με τη λήξη του χρόνου της μίσθωσης,

β) η σύμβαση της μίσθωσης περιλαμβάνει όρο συμφέρουσας προσφοράς για την εξαγορά του εξοπλισμού σε τιμή κατώτερη της αγοραίας αξίας,

γ) η περίοδος της μίσθωσης καλύπτει τουλάχιστον το ενενήντα τοις εκατό (90%) της οικονομικής διάρκειας ζωής του περιουσιακού στοιχείου ακόμη και στην περίπτωση που ο τίτλος δεν μεταβιβάζεται κατά τη λήξη της μίσθωσης,

δ) κατά τη σύναψη της σύμβασης της μίσθωσης, η παρούσα αξία των μισθωμάτων ανέρχεται στο ενενήντα τοις εκατό (90%) της αγοραίας αξίας του περιουσιακού στοιχείου που εκμισθώνεται,

ε) τα περιουσιακά στοιχεία που εκμισθώνονται είναι τέτοια ειδικής φύσης που μόνον ο μισθωτής δύναται να τα μεταχειριστεί δίχως να προβεί σε σημαντικές αλλοιώσεις.

3. Εδαφικές εκτάσεις, έργα τέχνης, αντίκες, κοσμήματα και άλλα πάγια στοιχεία ενεργητικού επιχειρήσεων που δεν υπόκεινται σε φθορά και αχρήστευση λόγω παλαιότητας, δεν υπόκεινται σε απόσβεση.

4. Κόστος κτήσης ή κατασκευής, περιλαμβανομένου και του κόστους βελτίωσης, ανανέωσης και ανακατασκευής αποσβένονται, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

Κατηγορία ενεργητικού επιχείρησης	Συντελεστής απόσβεσης (% ανά φορολογικό έτος)
Κτίρια, κατασκευές, εγκαταστάσεις, βιομηχανικές και ειδικές εγκαταστάσεις, μη κτιριακές εγκαταστάσεις, αποθήκες και σταθμοί, περιλαμβανομένων των παρατημάτων τους (και ειδικών οχημάτων φορτοεκφόρτωσης)	4
Εδαφικές εκτάσεις που χρησιμοποιούνται σε εξόρυξη και λατομεία, εκτός αν χρησιμοποιούνται για τις υποστηρικτικές δραστηριότητες εξόρυξης	5
Μέσα μαζικής μεταφοράς, περιλαμβανομένων αεροσκαφών, σιδηροδρομικών συρμών, πλοίων και σκαφών	5
Μηχανήματα, εξοπλισμός εκτός Η/Υ και λογισμικού	10
Μέσα μεταφοράς ατόμων	16
Μέσα μεταφοράς εμπορευμάτων («εσωτερικές εμπορευματικές μεταφορές»)	12
Άυλα στοιχεία και δικαιώματα και έξοδα πολυετούς απόσβεσης	10
Εξοπλισμός Η/Υ, κύριος και περιφερειακός και λογισμικό	20
Λοιπά πάγια στοιχεία της επιχείρησης	10

Ο συντελεστής απόσβεσης του προηγούμενου πίνακα για τα άυλα στοιχεία και δικαιώματα ισχύει, εφόσον δεν

προκύπτει συμβατικά από την αρχική συμφωνία διαφορετική των δέκα (10) ετών οικονομική διάρκεια ζωής, οπότε και ο συντελεστής διαμορφώνεται ως το πηλίκο «1 διά έτη διάρκειας ζωής δικαιώματος». Σε περίπτωση δικαιωμάτων που θεμελιώθηκαν πριν από την έναρξη ισχύος της παρούσας διάταξης, για την αναπόσβεστη αξία (εναπομείνασα αξία) ως διάρκεια δικαιώματος λαμβάνεται η υπολειπόμενη διάρκεια του δικαιώματος.

5. Ο υπολογισμός των αποσβέσεων είναι υποχρεωτικός, γίνεται σε ετήσια βάση και δεν επιτρέπεται η μεταφορά αποσβενόμενων ποσών μεταξύ οικονομικών χρήσεων.

6. Η απόσβεση ενός πάγιου περιουσιακού στοιχείου αρχίζει από τον επόμενο μήνα εντός του οποίου χρησιμοποιείται ή τίθεται σε υπηρεσία από τον φορολογούμενο κατ' αναλογία με τους συντελεστές της παραγράφου 4.

7. Το ποσό της απόσβεσης δεν δύναται να υπερβεί το κόστος κτήσης ή κατασκευής, περιλαμβανομένου του κόστους βελτίωσης, ανανέωσης και ανακατασκευής, καθώς και αποκατάστασης του περιβάλλοντος. Εάν η αποσβέσιμη αξία ενός περιουσιακού στοιχείου της επιχείρησης είναι μικρότερη από χίλια πεντακόσια (1.500) ευρώ, το εν λόγω στοιχείο μπορεί να αποσβεστεί εξ ολοκλήρου μέσα στο φορολογικό έτος που αποκτήθηκε το περιουσιακό στοιχείο. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να αναπροσαρμόζεται το ποσό που ορίζεται στο προηγούμενο εδάφιο μία φορά ανά πέντε έτη, με βάση τα κατάλληλα στοιχεία που δημοσιεύονται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.).

8. Οι νέες επιχειρήσεις δύναται να αναβάλουν την απόσβεση των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης κατά τα πρώτα τρία (3) φορολογικά έτη.

Άρθρο 25 **Αποτίμηση αποθεμάτων** **και ημικατεργασμένων προϊόντων**

Τα αποθέματα και τα ημικατεργασμένα προϊόντα αποτιμώνται σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες λογιστικής. Ωστόσο, ο φορολογούμενος δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιήσει διαφορετική μέθοδο αποτίμησης κατά τα τέσσερα (4) έτη μετά το φορολογικό έτος κατά το οποίο χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά η μέθοδος αποτίμησης που εφάρμοσε η επιχείρηση.

Άρθρο 26 **Επισφαλείς απαιτήσεις**

1. Τα ποσά των προβλέψεων για απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων και οι διαγραφές αυτών, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στις παραγράφους 5 έως 7 του παρόντος άρθρου, εκπίπτουν για φορολογικούς σκοπούς, ως εξής:

α) για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις μέχρι το ποσό των χιλίων (1.000) ευρώ που δεν έχουν εισπραχθεί για διάστημα άνω των δώδεκα (12) μηνών, ο φορολογούμενος δύναται να σχηματίσει πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων σε ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%) της εν λόγω απαίτησης, εφόσον έχουν αναληφθεί οι κατάλληλες ενέργειες για τη διασφάλιση του δικαιώματος είσπραξης της εν λόγω απαίτησης,

β) για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις άνω του ποσού των χιλίων (1.000) ευρώ που δεν έχουν εισπραχθεί για διά-

στημα άνω των δώδεκα (12) μηνών, ο φορολογούμενος δύναται να σχηματίσει πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων, εφόσον έχουν αναληφθεί οι κατάλληλες ενέργειες για τη διασφάλιση του δικαιώματος είσπραξης της εν λόγω απαίτησης, σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα:

Χρόνος υπερημερίας (σε μήνες)	Προβλέψεις (σε ποσοστό %)
>12	50
>18	75
>24	100

2. Ανεξάρτητα από την παράγραφο 1, ο σχηματισμός προβλέψεων επισφαλών απαιτήσεων δεν επιτρέπεται στις περιπτώσεις επισφαλών απαιτήσεων των μετόχων ή εταιρών της επιχείρησης με ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής δέκα τοις εκατό (10%) και των θυγατρικών εταιρειών της επιχείρησης με ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής δέκα τοις εκατό (10%), εκτός αν για την αξίωση που αφορά αυτές τις οφειλές υπάρχει εκκρεμοδικία ενώπιον δικαστηρίου ή διαιτητικού δικαστηρίου, ή εάν ο οφειλέτης έχει υποβάλει αίτημα κήρυξης σε πτώχευση ή υπαγωγής σε διαδικασία εξυγίανσης ή σε βάρος του έχει εκκινήσει η διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης. Επίσης, δεν επιτρέπεται ο σχηματισμός προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις που καλύπτονται από ασφάλιση ή οποιαδήποτε εγγυοδοσία ή άλλη ενοχική ή εμπράγματη ασφάλεια ή για οφειλές του Δημοσίου ή των Ο.Τ.Α. ή για εκείνες που έχουν δοθεί με την εγγύηση αυτών των φορέων.

3. Η πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων, σύμφωνα με την παράγραφο 1, ανακτάται άμεσα με τη μεταφορά αυτής της πρόβλεψης στα κέρδη της επιχείρησης, εφόσον η απαίτηση:

- α) καταστεί εισπραξιμή ή
- β) διαγραφεί.

4. Απαίτηση δύναται να διαγραφεί για φορολογικούς σκοπούς μόνον εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

α) έχει προηγουμένως εγγραφεί ποσό που αντιστοιχεί στην οφειλή ως έσοδο,

β) έχει προηγουμένως διαγραφεί από τα βιβλία του φορολογούμενου και

γ) έχουν αναληφθεί όλες οι κατά νόμο ενέργειες για την είσπραξη της απαίτησης.

5. Οι τράπεζες μπορούν να εκπίπτουν προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων σε ποσοστό ένα τοις εκατό (1%) επί του ποσού του ετήσιου μέσου όρου των πραγματικών χορηγήσεων, όπως αυτό προκύπτει από τις μηνιαίες λογιστικές καταστάσεις τους. Τέτοιες χορηγήσεις συνιστούν οι απαιτήσεις κεφαλαίου και οι απαιτήσεις των εγγεγραμμένων τόκων, όχι όμως και επισφαλών ή μη εισπραξιμών τόκων των επισφαλών απαιτήσεων ή απαιτήσεων μη παραγωγικών, τους οποίους οι τράπεζες δικαιούνται να μην εμφανίζουν ή εγγράφουν στα βιβλία τους, υποχρεούμενες να αποδεικνύουν ότι πρόκειται για τέτοιους τόκους, καθώς και η κάλυψη στο σύνολό του ή εν μέρει ομολογιακού δανείου ιδιωτικών επιχειρήσεων ή η απόκτηση μετοχών κατά τη σύσταση ανώνυμης εταιρείας ή αύξηση του κεφαλαίου της, για το χρονικό διάστημα κατά το οποίο οι τίτλοι των ομολογιών ή μετοχών παραμένουν στο χαρτοφυλάκιο της τράπεζας. Στις χορηγήσεις αυτές δεν περιλαμβάνονται τα δάνεια γενικά προς

το Δημόσιο και τα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου, τα δάνεια γενικά για τα οποία δόθηκε εγγύηση του Δημοσίου και οι καταθέσεις σε άλλες τράπεζες. Πέρα από το ποσοστό έκπτωσης που προβλέπεται στο προηγούμενο εδάφιο οι τράπεζες μπορούν να εκπίπτουν από το εισόδημά τους, για τον προσδιορισμό των αποτελεσμάτων της χρήσης πρόσθετες ειδικές κατά περίπτωση προβλέψεις για την απόσβεση απαιτήσεων κατά πελατών τους, για τις οποίες έχει διακοπεί ο λογισμός τόκων.

6. Οι εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης μπορούν να εκπίπτουν προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων σε ποσοστό μέχρι δύο τοις εκατό (2%) επί του συνολικού ύψους μισθωμάτων, τα οποία προκύπτουν από τις συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, που έχουν συναφθεί μέσα στη διάρκεια του φορολογικού έτους. Το ποσό αυτό της πρόβλεψης για κάθε φορολογικό έτος, συναθροιζόμενο με το ποσό της πρόβλεψης, η οποία διενεργήθηκε σε προγενέστερα φορολογικά έτη και εμφανίζεται στα τηρούμενα βιβλία της επιχείρησης, δεν μπορεί να υπερβεί το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.

7. Οι εταιρείες παρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring) μπορούν να εκπίπτουν μέχρι ενάμιση τοις εκατό (1,5%) επί του μέσου ετήσιου ύψους των ποσών που ο φορέας έχει προεξοφλήσει έναντι απαιτήσεων που έχει αναλάβει να εισπράξει από εξαγωγική δραστηριότητα χωρίς δικαίωμα αναγωγής, καθώς και μέχρι ένα τοις εκατό (1%) επί του μέσου ετήσιου ύψους των ποσών των προεξοφλήσεων έναντι απαιτήσεων με δικαίωμα αναγωγής.

Άρθρο 27 **Μεταφορά Ζημιών**

1. Εάν με τον προσδιορισμό των επιχειρηματικών κερδών το αποτέλεσμα είναι ζημία εντός του φορολογικού έτους, η ζημία αυτή μεταφέρεται για να συμψηφισθεί με τα επιχειρηματικά κέρδη διαδοχικά στα επόμενα πέντε (5) φορολογικά έτη. Η ζημία του προγενέστερου έτους συμψηφίζεται κατά προτεραιότητα έναντι της ζημίας μεταγενέστερου έτους.

2. Η χρεωστική διαφορά που προκύπτει σε βάρος των νομικών προσώπων από την ανταλλαγή ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου ή εταιρικών ομολόγων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, κατ' εφαρμογή προγράμματος συμμετοχής στην αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους, εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα σε τριάντα (30) ισόποσες ετήσιες δόσεις, αρχής γενομένης από τη χρήση μέσα στην οποία πραγματοποιείται η ανταλλαγή των τίτλων και ανεξάρτητα από το χρόνο διακράτησης των ομολόγων. Για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου, ως χρεωστική διαφορά λαμβάνεται η διαφορά μεταξύ της ονομαστικής αξίας των τίτλων που εκδόθηκαν σε ανταλλαγή και του κόστους απόκτησης των αρχικών τίτλων. Ειδικά, σε περίπτωση που μετά την απόκτηση των αρχικών τίτλων προέκυψε ζημία από την αποτίμησή τους η οποία δεν έχει συμψηφιστεί με αποθεματικό, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 38 του ν. 2238/1994, όπως ισχύει κατά τη δημοσίευση του Κ.Φ.Ε. λαμβάνεται το αρχικό κόστος απόκτησης.

3. Ζημίες που προκύπτουν στην αλλοδαπή δεν δύναται να χρησιμοποιηθούν για τον υπολογισμό των κερδών του ίδιου φορολογικού έτους ούτε να συμψηφιστούν με μελλοντικά κέρδη, με εξαίρεση το εισόδημα

που προκύπτει από άλλα κράτη - μέλη της Ε.Ε. ή χώρες Ε.Ο.Χ. και δεν υπάρχει πρόβλεψη σε κάποια συνθήκη περί διπλής φορολόγησης.

4. Εάν στη διάρκεια ενός φορολογικού έτους η άμεση ή έμμεση ιδιοκτησία του μετοχικού κεφαλαίου ή τα δικαιώματα ψήφου μιας επιχείρησης μεταβληθούν σε ποσοστό που υπερβαίνει το τριάντα τρία τοις εκατό (33%) της αξίας ή του αριθμού τους, η μεταφορά σύμφωνα με το παρόν άρθρο παύει να έχει εφαρμογή στις ζημίες που είχε η επιχείρηση αυτή κατά το εν λόγω φορολογικό έτος και τα προηγούμενα πέντε (5) έτη, εκτός αν ο φορολογούμενος αποδείξει ότι η μεταβολή της ιδιοκτησίας έγινε αποκλειστικά για εμπορικούς ή επιχειρηματικούς λόγους και όχι με σκοπό τη φοροαποφυγή ή φοροδιαφυγή.

Άρθρο 28 **Έμμεση μέθοδος προσδιορισμού κερδών**

Το εισόδημα των φυσικών και νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων που ασκούν ή προκύπτει ότι ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα προσδιορίζεται με έμμεσες μεθόδους ελέγχου κατά τις ειδικότερες προβλέψεις του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Όταν δεν τηρούνται τα προβλεπόμενα βιβλία ή τηρούνται βιβλία απλογραφικά αντί διπλογραφικά, δεν τηρούνται τα φορολογικά στοιχεία και τα λοιπά προβλεπόμενα δικαιολογητικά έγγραφα, καθώς και τα συνοδευτικά στοιχεία συναλλαγών και καθίστανται αδύνατες οι ελεγκτικές επαληθεύσεις.

β) Όταν δεν διαφυλάσσονται ή δεν προσκομίζονται μετά από δύο τουλάχιστον προσκλήσεις τακτικού φορολογικού ελέγχου τα τηρούμενα βιβλία, τα φορολογικά στοιχεία και τα λοιπά προβλεπόμενα δικαιολογητικά έγγραφα, καθώς και τα συνοδευτικά στοιχεία συναλλαγών, εκτός εάν υπάρχει η δυνατότητα αναπαραγωγής αυτών με αξιόπιστο τρόπο, από τον ίδιο τον υπόχρεο ή/και από τις διασταυρώσεις του ελέγχου.

Άρθρο 29 **Φορολογικός συντελεστής**

1. Τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα φορολογούνται σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα:

Φορολογητέο εισόδημα (ευρώ)	Συντελεστής (%)
≤50.000	26%
≥50.000	33%

2. Για τα φυσικά πρόσωπα με πρώτη δήλωση έναρξης επιτηδεύματος από 1ης Ιανουαρίου 2013 και για τα τρία (3) πρώτα έτη άσκησης της δραστηριότητάς τους ο φορολογικός συντελεστής του πρώτου κλιμακίου της κλίμακας της παραγράφου 1 μειώνεται κατά πενήντα τοις εκατό (50%), εφόσον το ετήσιο ακαθάριστο εισόδημά τους από επιχειρηματική δραστηριότητα δεν υπερβαίνει τις δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ.

3. Τα κέρδη από ατομική αγροτική επιχείρηση φορολογούνται με συντελεστή δεκατρία τοις εκατό (13%).

4. Το εισόδημα από προσαύξηση περιουσίας της παραγράφου 4 του άρθρου 21 φορολογείται με συντελεστή τριάντα τρία τοις εκατό (33%).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
ΤΗΣ ΕΛΑΧΙΣΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Άρθρο 30
Εναλλακτικός τρόπος υπολογισμού
της ελάχιστης φορολογίας

1. Ο φορολογούμενος που υπόκειται σε φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων υποβάλλεται σε εναλλακτική ελάχιστη φορολογία όταν το τεκμαρτό εισόδημά του είναι υψηλότερο από το συνολικό εισόδημά του. Σε αυτή την περίπτωση στο φορολογητέο εισόδημα προστίθεται η διαφορά μεταξύ του τεκμαρτού και πραγματικού εισοδήματος και αυτή φορολογείται, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 34.

2. Το τεκμαρτό εισόδημα υπολογίζεται με βάση τις δαπάνες διαβίωσης του φορολογούμενου και των εξαρτώμενων μελών του σύμφωνα με τα άρθρα 31 έως και 34.

3. Το «συνολικό εισόδημα» προσδιορίζεται ως το συνολικό ποσό του φορολογητέου εισοδήματος κατά την έννοια του άρθρου 7 που αποκτά ο φορολογούμενος και τα εξαρτώμενα μέλη του από τις τέσσερις κατηγορίες ακαθάριστων εσόδων που αναγνωρίζονται στο άρθρο 7 του Κ.Φ.Ε..

4. Οι διατάξεις του Κεφαλαίου αυτού δεν εφαρμόζονται για τον αλλοδαπό διπλωματικό ή προξενικό εκπρόσωπο, κάθε φυσικό πρόσωπο που εργάζεται σε πρεσβεία, διπλωματική αποστολή, προξενείο ή αποστολή αλλοδαπού κράτους για τη διεκπεραίωση κρατικών υποθέσεων που είναι πολίτης του εν λόγω κράτους και κάτοχος διπλωματικού διαβατηρίου, καθώς και για κάθε φυσικό πρόσωπο που εργάζεται σε θεσμικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή Διεθνούς Οργανισμού που έχει εγκατασταθεί βάσει διεθνούς συνθήκης την οποία εφαρμόζει η Ελλάδα.

Άρθρο 31
Αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες

1. Για τον προσδιορισμό του τεκμαρτού εισοδήματος του φορολογούμενου και των εξαρτημένων μελών του λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα:

α) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, με βάση τα τετραγωνικά μέτρα της ιδιοκατοικούμενης ή μισθωμένης ή της δωρεάν παραχωρούμενης κύριας κατοικίας ορίζεται κλιμακωτά, για τα ογδόντα (80) πρώτα τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων αυτής, με σαράντα (40) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο, για τα επόμενα από ογδόντα ένα (81) μέχρι και εκατόν είκοσι (120) τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων αυτής, με εξήντα πέντε (65) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο, για τα επόμενα από εκατόν είκοσι ένα (121) μέχρι και διακόσια (200) τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων αυτής, με εκατόν δέκα (110) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο, για τα διακόσια ένα (201) έως τριακόσια (300) τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων αυτής, με διακόσια (200) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο και για τα πλέον των τριακοσίων (300) τετραγωνικών μέτρων κύριων χώρων αυτής, με τετρακόσια (400) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο. Για τον υπολογισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης των βοηθητικών χώρων της κύριας κατοικίας ορίζεται ποσό σαράντα (40) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο. Τα παραπάνω ποσά προσαυξάνονται, προκειμένου για κατοικίες που βρίσκονται σε περιοχές με τιμή ζώνης, σύμφωνα με τον αντικει-

μενικό προσδιορισμό των ακινήτων, από 2.800 ευρώ έως 4.999 ευρώ το τετραγωνικό μέτρο, κατά ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) και για περιοχές με τιμή ζώνης από 5.000 ευρώ και άνω το τετραγωνικό μέτρο, κατά ποσοστό εβδομήντα τοις εκατό (70%). Όλα τα παραπάνω ποσά προσαυξάνονται, προκειμένου για μονοκατοικίες, κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%).

β) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, που εκτιμάται με βάση τα τετραγωνικά μέτρα μίας ή περισσότερων ιδιοκατοικούμενων ή μισθωμένων δευτερευουσών κατοικιών, καθώς και των βοηθητικών χώρων αυτών, ορίζεται στο ένα δεύτερο (1/2) της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης όπως αυτή ορίζεται στην περίπτωση α΄.

γ) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης, ορίζεται ως εξής:

αα) για τα αυτοκίνητα μέχρι χίλια διακόσια (1.200) κυβικά εκατοστά σε τέσσερις χιλιάδες (4.000) ευρώ,

ββ) για αυτοκίνητα μεγαλύτερα των χιλίων διακοσίων (1.200) κυβικών εκατοστών προστίθενται εξακόσια (600) ευρώ ανά εκατό (100) κυβικά εκατοστά μέχρι τα δύο χιλιάδες (2.000) κυβικά εκατοστά,

γγ) για αυτοκίνητα μεγαλύτερα των δύο χιλιάδων (2.000) κυβικών εκατοστών προστίθενται εννιακόσια (900) ευρώ ανά εκατό (100) κυβικά εκατοστά και μέχρι τρεις χιλιάδες (3.000) κυβικά εκατοστά και

δδ) για αυτοκίνητα μεγαλύτερα από τρεις χιλιάδες (3.000) κυβικά εκατοστά προστίθενται χίλια διακόσια (1.200) ευρώ ανά εκατό (100) κυβικά εκατοστά.

Τα παραπάνω ποσά ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης από κάθε αυτοκίνητο μειώνονται ανάλογα με την παλαιότητα του, η οποία υπολογίζεται από το έτος πρώτης κυκλοφορίας του στην Ελλάδα, κατά ποσοστό ως εξής:

αα) Τριάντα τοις εκατό (30%) για χρονικό διάστημα πέντε (5) και μέχρι δέκα (10) έτη.

ββ) Πενήντα τοις εκατό (50%) για χρονικό διάστημα πέντε (5) και μέχρι δέκα (10) έτη. Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη δεν εφαρμόζεται για επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης που διαθέτουν πιστοποιητικό αυθεντικότητας το οποίο εκδίδεται από διεθνή ή ημεδαπό φορέα που έχει αρμοδιότητα να εκδίδει τέτοιο πιστοποιητικό, καθώς και για επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης τα οποία είναι ειδικά διασκευασμένα για κινητικά αναπήρους.

Ως επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης ειδικά διασκευασμένα για κινητικά αναπήρους θεωρούνται εκείνα που διασκευάστηκαν ύστερα από άδεια της αρμόδιας αρχής για να οδηγούνται από πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητική αναπηρία σε ποσοστό τουλάχιστον εξήντα επτά τοις εκατό (67%) ή για να μεταφέρουν αυτά τα πρόσωπα μαζί με τα αντικείμενα που είναι απαραίτητα για τη μετακίνησή τους. Στις περιπτώσεις εταιρειών ομόρρυθμων ή ετερόρρυθμων ή περιορισμένης ευθύνης ή ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιρειών ή ανωνύμων ή αστικών, καθώς και των κοινωνιών και κοινοπραξιών που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα, οι οποίες έχουν στην κυριότητα ή στην κατοχή τους επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης, η αντικειμενική δαπάνη που αναλογεί σε αυτά λογίζεται ως αντικειμενική δαπάνη των:

i) ομόρρυθμων ή απλών, εκτός των ετερόρρυθμων, εταιρειών ή κοινωνιών ή μελών της κοινοπραξίας φυσικών προσώπων, επιμεριζόμενη μεταξύ αυτών κατά το ποσοστό συμμετοχής τους στην εταιρεία, προκειμένου περί ομόρρυθμων ή ετερόρρυθμων ή αστικών εταιρειών ή στην κοινωνία ή στην κοινοπραξία,

ii) των φυσικών προσώπων, μελών της εταιρείας περιο-

ρισμένης ευθύνης, επιμεριζόμενη μεταξύ αυτών, κατά το ποσοστό συμμετοχής του καθενός στην εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, όταν οι διαχειριστές αυτής δεν είναι εταίροι της,

iii) των διαχειριστών της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης που είναι και εταίροι της, επιμεριζόμενη μεταξύ αυτών κατά το ποσοστό συμμετοχής τους στην εταιρία περιορισμένης ευθύνης και

iv) των διευθυνόντων και εντεταλμένων συμβούλων, διοικητών ανωνύμων εταιριών και προέδρων των διοικητικών συμβουλίων τους, επιμεριζόμενη ισομερώς μεταξύ τους.

Αν στις πιο πάνω περιπτώσεις οι εταίροι των ομόρρυθμων ή ετερόρρυθμων ή περιορισμένης ευθύνης ή αστικών εταιριών, καθώς και των κοινωνιών ή κοινοπραξιών είναι νομικά πρόσωπα, η αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει με βάση τα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης που έχουν στην κυριότητα ή την κατοχή τους λογίζεται ως αντικειμενική δαπάνη των φυσικών προσώπων, που μετέχουν σε αυτά τα νομικά πρόσωπα, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο προηγούμενο εδάφιο.

Για τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα που δεν έχουν εγκατάσταση στην Ελλάδα, αλλά υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης, καθώς και για τις αλλοδαπές επιχειρήσεις, το ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης που προκύπτει με βάση αυτοκίνητα αυτής της περίπτωσης, ιδιοκτησίας του αλλοδαπού νομικού προσώπου ή ιδιοκτησίας ή κατοχής γραφείου, υποκαταστήματος ή πρακτορείου της αλλοδαπής επιχείρησης εγκατεστημένου στην Ελλάδα, βαρύνει το πρόσωπο που εκπροσωπεί στην Ελλάδα το αλλοδαπό νομικό πρόσωπο ή την αλλοδαπή επιχείρηση ή προϊστάται του γραφείου ή υποκαταστήματος ή πρακτορείου.

Η αντικειμενική αυτή δαπάνη βαρύνει καθένα από τα φυσικά πρόσωπα που ορίζονται από τις διατάξεις αυτής της παραγράφου ανεξάρτητα από τον τόπο διαμονής ή κατοικίας τους και δεν μπορεί για καθένα από αυτά τα πρόσωπα και για κάθε εταιρία να είναι ανώτερη από τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από αυτοκίνητο της εταιρίας.

Αν ο φορολογούμενος και τα εξαρτώμενα μέλη του είναι κύριοι ή κάτοχοι και άλλων επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης, η αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει για τα αυτοκίνητα αυτά λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της συνολικής αντικειμενικής δαπάνης.

Η αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει βάσει επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης, του οποίου κύριος ή κάτοχος είναι ανήλικο τέκνο, λογίζεται ως αντικειμενική δαπάνη του γονέα που έχει το μεγαλύτερο εισόδημα και αν αυτός έχασε τη γονική μέριμνα, του άλλου γονέα. Αν αποκτηθεί ή μεταβιβασθεί με οποιονδήποτε τρόπο επιβατικό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης κατά τη διάρκεια του έτους, η αντικειμενική δαπάνη περιορίζεται σε τόσα δωδέκατα όσοι και οι μήνες κυριότητας ή κατοχής του αυτοκινήτου. Διάστημα μεγαλύτερο από δεκαπέντε (15) ημέρες λογίζεται ως ολόκληρος μήνας. Τα ίδια εφαρμόζονται και σε περίπτωση ακινησίας ή ολοκληρωτικής καταστροφής του αυτοκινήτου από οποιαδήποτε αιτία.

Αν μεταβιβασθεί ή αποκτηθεί εικονικά αυτοκίνητο από περισσότερα πρόσωπα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη του ισχύει αυτοτελώς στο σύνολό της για καθέναν από τους συμβαλλομένους. Εικονική θεωρείται η μεταβίβαση ή η κτήση που πραγματοποιείται ιδίως μεταξύ συγγενών

εξ αίματος ή εξ αγχιστείας κατ' ευθεία γραμμή ή εκ πλάγιου μέχρι και τον τρίτο βαθμό, επιτρέπεται όμως η ανταπόδειξη. Όταν η συγκυριότητα είναι πραγματική, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη επιμερίζεται κατά το λόγο των ιδανικών μεριδίων καθενός συγκυρίου.

Προκειμένου για εκπαιδευτές οδηγών αυτοκινήτων, καθώς και για τις επιχειρήσεις ενοικίασης αυτοκινήτων, που χρησιμοποιούν για το σκοπό αυτόν περισσότερα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης, για τον υπολογισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης λαμβάνεται υπόψη το αυτοκίνητο που δίνει τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη. Στις περιπτώσεις ενοικίασης ή χρηματοδοτικής μίσθωσης αυτοκινήτων επιβατικών ιδιωτικής ή μικτής χρήσης, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, που αντιστοιχεί στο χρόνο χρησιμοποίησης αυτών, βαρύνει το μισθωτή τους.

Οι διατάξεις της περίπτωσης γ' εφαρμόζονται ανάλογα και για τον προσδιορισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης των αυτοκινήτων μικτής χρήσης και των αυτοκινήτων τύπου JEEP.

δ) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που καταβάλλεται για ιδιωτικά σχολεία στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης, με εξαίρεση τα εσπερινά γυμνάσια και λύκεια, καθώς και τα ειδικά σχολεία ατόμων με ειδικές ανάγκες, όπως προκύπτει από τις σχετικές αποδείξεις παροχής υπηρεσιών.

ε) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που καταβάλλεται για οικιακούς βοηθούς, οδηγούς αυτοκινήτων, δασκάλους και λοιπό προσωπικό, η οποία ορίζεται στο εκάστοτε κατώτατο όριο αμοιβών όπως αυτό προσδιορίζεται από τις ισχύουσες διατάξεις για την αντίστοιχη κατηγορία εργαζομένων. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται όταν ο φορολογούμενος απασχολεί έναν μόνο οικιακό βοηθό ή όταν ο ίδιος ή πρόσωπο που συνοικεί με αυτόν και τον βαρύνει έχει αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό και πάνω (67%) από διανοητική καθυστέρηση ή φυσική αναπηρία ή είναι ηλικίας άνω των εξήντα πέντε (65) ετών και απασχολεί ένα νοσοκόμο.

στ) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη με βάση σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, κυριότητας ή κατοχής του φορολογούμενου, της συζύγου του ή των προσώπων που τους βαρύνουν εκτιμάται με βάση το κόστος τελών ελλιμενισμού, ασφαλιστρών, καυσίμων, συντήρησης και πρακτορείου και ορίζεται, ανάλογα με τα μέτρα ολικού μήκους του σκάφους, ως εξής:

αα) Για μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου, ταχύπλοα και μη, ολικού μήκους - μέχρι πέντε (5) μέτρα, στο ποσό των τεσσάρων χιλιάδων (4.000) ευρώ, ενώ για τα πάνω από πέντε (5) μέτρα το πόσο αυτό αυξάνεται κατά δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ το μέτρο.

ββ) Για ιστιοφόρα ή μηχανοκίνητα ή μικτά σκάφη με χώρο ενδιαίτησης, ολικού μήκους - μέχρι και επτά (7) μέτρα, δώδεκα χιλιάδες (12.000) ευρώ, πάνω από επτά (7) και μέχρι δέκα (10) μέτρα προστίθενται τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους, πάνω από δέκα (10) και μέχρι δώδεκα (12) μέτρα προστίθενται επτά χιλιάδες πεντακόσια (7.500) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους, πάνω από δώδεκα (12) και μέχρι δεκαπέντε (15) μέτρα δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους, πάνω από δεκαπέντε (15) και μέχρι δεκαοκτώ (18) μέτρα είκοσι δύο χιλιάδες πεντακόσια (22.500) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους, πάνω από δεκαοκτώ (18) και μέχρι είκοσι δύο (22) μέτρα τριάντα χιλιάδες

(30.000) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους και πάνω από είκοσι δύο (22) μέτρα προστίθενται πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους.

Τα ποσά της ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης αυτής της υποπερίπτωσης μειώνονται κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) προκειμένου για ιστιοφόρα σκάφη. Κατά το ίδιο ποσοστό μειώνονται και για πλοία αναψυχής που έχουν κατασκευασθεί ή κατασκευάζονται στην Ελλάδα εξ ολοκλήρου από ξύλο, τύπων «τρεχαντήρι», «βαρκαλάς», «πέραμα», «τσερνίκι» και «λίμπερτυ», που προέρχονται από την ελληνική ναυτική παράδοση. Η τεκμαρτή δαπάνη από κάθε σκάφος μειώνεται ανάλογα με την παλαιότητα του κατά ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%) αν έχει περάσει χρονικό διάστημα πάνω από πέντε (5) έτη και μέχρι δέκα (10) έτη από το έτος που νηολογήθηκε για πρώτη φορά και τριάντα τοις εκατό (30%) αν έχει περάσει χρονικό διάστημα πάνω από δέκα (10) έτη. Για σκάφη με μόνιμο πλήρωμα ναυτολογημένο για ολόκληρο ή μέρος του έτους, στην παραπάνω δαπάνη προστίθεται και η αμοιβή του πληρώματος. Τα σκάφη επαγγελματικής χρήσης δεν λαμβάνονται υπόψη για την αντικειμενική δαπάνη. Οι διατάξεις της περίπτωσης γ', εκτός αυτών που αναφέρονται στην παλαιότητα των αυτοκινήτων, εφαρμόζονται ανάλογα και στην περίπτωση αυτή.

ζ) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για αεροσκάφη, ελικόπτερα και ανεμόπτερα κυριότητας ή κατοχής του φορολογούμενου και των εξαρτώμενων μελών του και τους βαρύνουν, η οποία ορίζεται ως εξής:

αα) Για ανεμόπτερα στο ποσό των οκτώ χιλιάδων (8.000) ευρώ.

ββ) Για αεροσκάφη με κινητήρα κοινό, εσωτερικής καύσης και στροβιλοελικοφόρα, καθώς και ελικόπτερα, στο ποσό των εξήντα πέντε χιλιάδων (65.000) ευρώ για τους εκατόν πενήντα (150) πρώτους ίππους ισχύος του κινητήρα τους που προσαιξάνεται με το ποσό των πεντακοσίων (500) ευρώ για κάθε ίππο πάνω από τους εκατόν πενήντα (150) ίππους.

γγ) Για αεροσκάφη αεριοπροωθούμενα (JET) στο ποσό των διακοσίων (200) ευρώ για κάθε λίμπρα ώθησης. Οι διατάξεις της περίπτωσης γ', εκτός της ακινησίας και παλαιότητας, εφαρμόζονται αναλόγως και στην περίπτωση αυτή.

δδ) Για τις υπερελαφρές πτητικές αθλητικές μηχανές (Υ.Π.Α.Μ.) που υπάγονται στην παρ. 1 του άρθρου 4 του υπ' αριθμ. Δ2/26314/8802/27.7.2010 Κανονισμού υπερελαφρών πτητικών αθλητικών μηχανών (Β' 1360), στο ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου ισχύει από 1.1.2011 και μετά.

η) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, εξωτερικής δεξαμενής κολύμβησης που προκύπτει για τον κύριο ή κάτοχο αυτής, ορίζεται, ανάλογα με την επιφάνεια της, ανά κλίμακα, σε εκατόν εξήντα (160) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο μέχρι τα εξήντα (60) τετραγωνικά μέτρα και σε τριακόσια είκοσι (320) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο για επιφάνεια άνω των εξήντα (60) τετραγωνικών μέτρων.

Προκειμένου για εσωτερική δεξαμενή κολύμβησης τα παραπάνω ποσά διπλασιάζονται.

θ) Η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη του φορολογούμενου ορίζεται σε τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ προκειμένου για τον άγαμο και σε πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ για τους συζύγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση, εφόσον δηλώνεται πραγματικό ή τεκμαρτό εισόδημα.

2. Το ετήσιο συνολικό ποσό της αντικειμενικής δαπά-

νης, που προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, μπορεί να αμφισβητηθεί από τον φορολογούμενο όταν αυτό είναι μεγαλύτερο από την πραγματική δαπάνη του φορολογούμενου και των εξαρτώμενων μελών που τον βαρύνουν, εφόσον αυτό αποδεικνύεται από τον υπόχρεο με βάση πραγματικά περιστατικά ή στοιχεία. Τέτοια περιστατικά συντρέχουν ιδίως στο πρόσωπο των υπόχρεων, οι οποίοι:

α) υπηρετούν τη στρατιωτική θητεία τους στις Ένοπλες Δυνάμεις,

β) είναι φυλακισμένοι,

γ) νοσηλεύονται σε νοσοκομείο ή κλινική,

δ) είναι άνεργοι και δικαιούνται βοήθημα ανεργίας,

ε) συγκατοικούν με συγγενείς πρώτου βαθμού και έχουν μειωμένες δαπάνες διαβίωσης, λόγω αποδεδειγμένης συμβολής στις δαπάνες αυτές των συγγενών τους με την προϋπόθεση ότι οι τελευταίοι αυτοί έχουν εισόδημα από εμφανείς πηγές,

στ) είναι ορφανοί ανήλικοι οι οποίοι έχουν στην κυριότητα τους επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης από κληρονομία του πατέρα ή της μητέρας τους και

ζ) προσκομίζουν στοιχεία από τα οποία αποδεικνύεται ότι για λόγους ανώτερης βίας πραγματοποίησαν δαπάνη μικρότερη από την αντικειμενική.

Όταν συντρέχει μία ή περισσότερες από τις περιπτώσεις αυτές, ο φορολογούμενος υποχρεούται να υποβάλει μαζί με τη δήλωσή του και τα αναγκαία δικαιολογητικά για την απόδειξη των ισχυρισμών του. Η Φορολογική Διοίκηση ελέγχει την αλήθεια των ισχυρισμών και την ακρίβεια των αποδεικτικών στοιχείων του φορολογούμενου και μειώνει ανάλογα την ετήσια αντικειμενική δαπάνη, στην οποία αναφέρονται οι ισχυρισμοί και τα αποδεικτικά στοιχεία.

Στις πιο πάνω α' και ε' περιπτώσεις, η διαφορά μεταξύ της αντικειμενικής δαπάνης και της πραγματικής δαπάνης λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της συνολικής αντικειμενικής δαπάνης του γονέα ή του τέκνου που συμβάλλει στις δαπάνες διαβίωσης του υπόχρεου.

Αν πρόκειται για τους γονείς, η διαφορά αντικειμενικής δαπάνης καταλογίζεται σε εκείνον που έχει το μεγαλύτερο εισόδημα.

Άρθρο 32

Δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων

Ως ετήσια δαπάνη του φορολογούμενου και των εξαρτώμενων μελών του λογίζονται και τα χρηματικά ποσά που πραγματικά καταβάλλονται για:

α) Αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση αυτοκινήτων, δίτροχων ή τρίτροχων αυτοκινούμενων οχημάτων, πλοίων αναψυχής και λοιπών σκαφών αναψυχής, αεροσκαφών και κινητών πραγμάτων μεγάλης αξίας.

Ως κινητά πράγματα μεγάλης αξίας νοούνται εκείνα που η αξία τους υπερβαίνει το ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ. Αν η αξία κάθε πράγματος είναι μικρότερη του ποσού αυτού, τα αγορασθέντα όμως πράγματα αποτελούν κατά τις συναλλακτικές αντιλήψεις ενιαίο σύνολο, τότε για τον υπολογισμό της αξίας λαμβάνεται υπόψη η αξία όλων αυτών των πραγμάτων, εφόσον υπερβαίνει το ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.

Οι διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 δεν εφαρμόζονται για τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 12 της Συμφωνίας Έδρας

μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Τράπεζας Εμπορίου και Ανάπτυξης του Ευξείνου Πό- ντου, που κυρώθηκε με το ν. 2707/1999 (Α΄ 78).

β) Αγορά επιχειρήσεων ή τη σύσταση ή την αύξηση του κεφαλαίου επιχειρήσεων που λειτουργούν ατομικώς ή με τη μορφή ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης ή ανώνυμης εταιρείας ή περιορισμένης ευθύνης εταιρίας ή ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας ή κοινωνίας ή κοινοπραξίας ή αστικής εταιρίας ή την αγορά εταιρικών μεριδίων και χρεο- ογράφων γενικώς.

γ) Αγορά ή χρονομεριστική ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων ή ανέγερση οικοδομών ή κατασκευή δεξαμε- νής κολύμβησης. Ως τίμημα αγοράς λαμβάνεται η αξία που προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρ- θρου 41 του ν.1249/1982. Αν το τίμημα που καθορίζεται στα οικεία πωλητήρια συμβόλαια είναι μεγαλύτερο από την πιο πάνω αξία, ως καταβαλλόμενη δαπάνη λαμβάνε- ται το καθοριζόμενο σε αυτά τα συμβόλαια τίμημα. Ειδι- κά, για τις περιοχές που δεν ισχύει το αντικειμενικό σύ- στημα προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων, ως κατα- βαλλόμενη δαπάνη λαμβάνεται:

αα) Το τίμημα που καθορίζεται στα οικεία πωλητήρια συμβόλαια.

ββ) Η διαφορά μεταξύ του τιμήματος ή της αξίας κατά περίπτωση, που φορολογήθηκε και της πραγματικής αξίας του ακινήτου, η οποία εξευρίσκεται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν στη φορολογία μεταβίβασης ακι- νήτων.

δ) Χορήγηση δανείων προς οποιονδήποτε.

ε) Η ετήσια δαπάνη για δωρεές, γονικές παροχές ή χο- ρηγίες χρηματικών ποσών, εφόσον αυτά υπερβαίνουν ε- τησίως τα τριακόσια (300) ευρώ, εκτός από τις δωρεές προς το Δημόσιο, τους δήμους και τις κοινότητες του κράτους, τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, τα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και τα νοσοκομεία, που αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και ε- πιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, καθώς και τα προνοιακά ιδρύματα του ευρύτερου δημόσιου το- μέα (κρατικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου), ως και τα προνοιακά ιδρύματα ιδιωτικού δικαίου των οποίων οι εν γένει δαπάνες λειτουργίας καλύπτονται τουλάχιστον κατά εβδομήντα τοις εκατό (70%) με επιχορηγήσεις από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

στ) Απόσβεση δανείων ή πιστώσεων οποιασδήποτε μορφής. Στο ποσό της δαπάνης αυτής περιλαμβάνεται και το ποσό των οικείων τόκων, στους οποίους περιλαμ- βάνονται και οι τυχόν τόκοι υπερημερίας.

Άρθρο 33

Μη εφαρμογή αντικειμενικών δαπανών και υπηρεσιών

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη και η δαπάνη απόκτη- σης περιουσιακών στοιχείων δεν εφαρμόζονται:

α) Προκειμένου για αντικειμενική δαπάνη, η οποία προκύπτει βάσει επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρή- σης αναπήρου, το οποίο απαλλάσσεται από τα τέλη κυ- κλοφορίας.

β) Προκειμένου για αλλοδαπό προσωπικό που δεν δια- μένει μόνιμα στην Ελλάδα ή ημεδαπό προσωπικό που διαμένει μόνιμα στο εξωτερικό και απασχολείται απο- κλειστικά σε επιχειρήσεις που υπάγονται στις διατάξεις του α. ν. 89/1967 (Α΄ 132), του α. ν. 378/1968 (Α΄ 82) και του άρθρου 25 του ν. 27/1975 (Α΄ 77), για το ποσό της ε- τήσιας αντικειμενικής δαπάνης, η οποία προκύπτει βάσει

του επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης ή της κα- τοικίας.

γ) Προκειμένου για επιχειρήσεις μεταπώλησης αυτοκι- νήτων που έχουν υπαχθεί στο ειδικό καθεστώς φορολο- γίας του άρθρου 45 του ν. 2859/2000, για την αντικειμε- νική δαπάνη που προκύπτει βάσει των επιβατικών αυτο- κινήτων που έχουν αγορασθεί για μεταπώληση με βάση τις διατάξεις του άρθρου 45 του ν. 2859/2000, εφόσον η άδεια και οι πινακίδες κυκλοφορίας του μεταβιβαζόμε- νου αυτοκινήτου οχήματος έχουν παραμείνει στη Δ.Ο.Υ., στην οποία έγινε η μεταβίβαση του αυτοκινήτου προς την επιχείρηση μεταπώλησης μέχρι και την ημερο- μηνία μεταπώλησης από αυτή σε τρίτο και το αυτοκίνητο κατά το χρονικό αυτό διάστημα δεν κυκλοφόρησε παρά- νομα. Οι μεταπωλήτριες επιχειρήσεις έχουν υποχρέωση μαζί με την ετήσια δήλωση φορολογίας εισοδήματος να συνυποβάλουν υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986, στην οποία να αναγράφουν τα πιο πάνω αυτοκίνητα που αγό- ρασαν ή πώλησαν στο οικείο έτος.

Προκειμένου για ατομικές επιχειρήσεις μεταπώλησης αυτοκινήτων της περίπτωσης αυτής, η ετήσια αντικειμε- νική δαπάνη που προκύπτει από τα προς πώληση οχήμα- τα, όταν δεν κατατεθούν η άδεια και οι πινακίδες κυκλο- φορίας τους στη Δ.Ο.Υ., σύμφωνα με τα ανωτέρω, δεν μπορεί να υπερβαίνει τη μεγαλύτερη αντικειμενική δα- πάνη που προκύπτει από αυτοκίνητο της επιχείρησης. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου έχουν εφαρμογή για δαπάνες που προκύπτουν από 1.1.2010 και μετά.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζεται κά- θε άλλο θέμα για την εφαρμογή αυτής της περίπτωσης.

δ) Προκειμένου για αντικειμενική δαπάνη που προκύ- πτει με βάση σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, κυριό- τητας ή κατοχής μόνιμων κατοίκων εξωτερικού.

ε) Προκειμένου για αγορά πάγιου εξοπλισμού επαγ- γελματικής χρήσης από πρόσωπα που ασκούν επιχειρη- ματική δραστηριότητα.

στ) Προκειμένου για αγορά επιβατικών αυτοκινήτων ι- διωτικής χρήσης, ειδικά διασκευασμένων για πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητικές αναπηρίες που υπερβαί- νουν σε ποσοστό το εξήντα επτά τοις εκατό (67%).

Ως επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης ειδικά δια- σκευασμένα για κινητικά αναπήρους θεωρούνται εκείνα που διασκευάστηκαν ύστερα από άδεια της αρμόδιας αρ- χής για να οδηγούνται από πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητική αναπηρία με ποσοστό πάνω από εξήντα επτά τοις εκατό (67%) ή για να μεταφέρουν αυτά τα πρόσωπα μαζί με τα αντικείμενα που είναι απαραίτητα για τη μετα- κίνησή τους.

ζ) Οι ετήσιες αντικειμενικές δαπάνες που υπολογίζο- νται σύμφωνα με το άρθρο 30 προκειμένου για συνταξι- ούχους, οι οποίοι έχουν υπερβεί το 65ο έτος της ηλικίας τους, εφαρμόζονται μειωμένες κατά ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) των όσων προκύπτουν σύμφωνα με τις προηγούμενες διατάξεις.

η) Προκειμένου για φυσικό πρόσωπο που έχει την φο- ρολογική κατοικία του στην αλλοδαπή, εφόσον δεν απο- κτά εισόδημα στην Ελλάδα.

Άρθρο 34

Διαφορά εισοδήματος και υπολογισμός του φόρου αυτής

1. Η διαφορά που προκύπτει μεταξύ του τεκμαρτού και του συνολικού εισοδήματος κατά την παράγραφο 1 του

άρθρου 30 προσδιορίζεται από τη Φορολογική Διοίκηση κατά το ίδιο φορολογικό έτος σύμφωνα με τα οριζόμενα στις επόμενες παραγράφους και φορολογείται:

α) σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 15 εφόσον ο φορολογούμενος έχει εισόδημα μόνο από μισθωτή εργασία ή/και συντάξεις ή εφόσον το μεγαλύτερο μέρος των εισοδημάτων του προκύπτει από μισθωτή εργασία και συντάξεις, ή

β) σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 29, εφόσον ο φορολογούμενος έχει εισόδημα μόνο από επιχειρηματική δραστηριότητα ή εφόσον το μεγαλύτερο μέρος των εισοδημάτων του δεν προκύπτει από μισθωτή εργασία και συντάξεις.

2. Η Φορολογική Διοίκηση κατά τον προσδιορισμό της διαφοράς της προηγούμενης παραγράφου υποχρεούται να λάβει υπόψη τα αναγραφόμενα στη δήλωση χρηματικά ποσά, τα οποία αποδεικνύονται από νόμιμα παραστατικά στοιχεία. Ο φορολογούμενος φέρει το βάρος της απόδειξης για τα ποσά που ιδίως είναι:

α) Πραγματικά εισοδήματα τα οποία αποκτήθηκαν από τον φορολογούμενο και τα εξαρτώμενα μέλη του και τα οποία απαλλάσσονται από το φόρο ή φορολογούνται με ειδικό τρόπο σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Αν τα εισοδήματα αυτά αποκτήθηκαν στην αλλοδαπή, αναγνωρίζονται, εφόσον υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος στην Ελλάδα ή απαλλάσσονται νομίμως από αυτόν.

β) Χρηματικά ποσά που δε θεωρούνται εισόδημα κατά τις ισχύουσες διατάξεις.

γ) Χρηματικά ποσά που προέρχονται από τη διάθεση περιουσιακών στοιχείων.

δ) Εισαγωγή συναλλάγματος, που δεν εκχωρείται υποχρεωτικά στην Τράπεζα της Ελλάδος, εφόσον δικαιολογείται η απόκτησή του στην αλλοδαπή.

Δεν απαιτείται η δικαιολόγηση της απόκτησης αυτού του συναλλάγματος για τα πρόσωπα:

αα) Που είναι φορολογικοί κάτοικοι άλλου κράτους,

ββ) Που είχαν διαμείνει τρία (3) τουλάχιστον χρόνια στην αλλοδαπή και η εισαγωγή του συναλλάγματος γίνεται μέσα σε δύο (2) χρόνια από τη μετοικεσία τους.

γγ) Που είχαν διαμείνει πέντε (5) τουλάχιστον συνεχή χρόνια στην αλλοδαπή και το επικαλούμενο ποσό συναλλάγματος προέρχεται από καταθέσεις στο όνομά τους ή στο όνομα του άλλου συζύγου σε τραπεζικό λογαριασμό ανοιγμένο σε χώρα της Ε.Ε./ΕΟΧ ή σε υποκατάστημα Ελληνικής τράπεζας στο εξωτερικό κατά το χρόνο που διέμεναν στην αλλοδαπή ή από καταθέσεις τους - μέσα σε ένα (1) χρόνο από τη μετοικεσία τους στην Ελλάδα χωρίς το συνάλλαγμα αυτό να έχει επανεξαχθεί στην αλλοδαπή. Η προϋπόθεση της μη επανεξαγωγής του συναλλάγματος δεν απαιτείται για το ποσό εκείνο του συναλλάγματος που έχει επανεξαχθεί στην αλλοδαπή για την απόκτηση περιουσιακού στοιχείου από εκείνα που αναφέρονται στο άρθρο 31 εφόσον η δαπάνη για την απόκτηση αυτού του στοιχείου έχει ληφθεί υπόψη κατά την εφαρμογή του άρθρου 31, ή

ε) Δάνεια, τα οποία έχουν ληφθεί και αποδεικνύονται με έγγραφα στοιχεία που φέρουν βέβαιη χρονολογία. Ειδικώς, όταν πρόκειται για την κάλυψη διαφοράς δαπάνης της προηγούμενης παραγράφου, κατά το ποσό που προέρχεται από δαπάνη του άρθρου 31, το ποσό του δανείου λαμβάνεται υπόψη εφόσον από το οικείο έγγραφο

αποδεικνύεται ότι έχει ληφθεί πριν από την πραγματοποίηση της σχετικής δαπάνης.

στ) Δωρεά ή γονική παροχή χρηματικών ποσών για την οποία η οικεία φορολογική δήλωση έχει υποβληθεί μέχρι τη λήξη του έτους στο οποίο πραγματοποιήθηκε η σχετική δαπάνη.

ζ) Ανάλωση κεφαλαίου που αποδεδειγμένα έχει φορολογηθεί κατά τα προηγούμενα έτη ή νόμιμα έχει απαλλαγεί από το φόρο.

Για τον προσδιορισμό του κεφαλαίου αυτού ανά έτος, από τα πραγματικά εισοδήματα που έχουν φορολογηθεί ή νόμιμα απαλλάγεται από το φόρο, τα οποία προκύπτουν από συμψηφισμό των θετικών και αρνητικών στοιχείων αυτών, από τα χρηματικά ποσά που ορίζονται στις περιπτώσεις β', γ', δ', ε' και στ' της παραγράφου αυτής και από οποιοδήποτε άλλο ποσό το οποίο αποδεδειγμένα έχει εισπραχθεί, εκπίπτουν οι δαπάνες που προσδιορίζονται στα άρθρα 31 και 32, ανεξάρτητα αν απαλλάσσονται της εφαρμογής των άρθρων αυτών. Αν δεν υπάρχουν δαπάνες με βάση το άρθρο 31 ή αν το ποσό τους είναι μικρότερο από τις τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ προκειμένου για άγαμο και πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ προκειμένου για συζύγους, το ποσό που πρέπει να εκπέσει προσδιορίζεται με βάση την κοινωνική, οικονομική και οικογενειακή κατάσταση των φορολογουμένων και τις αποδεδειγμένες δαπάνες διαβίωσής τους και σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερο των τριών χιλιάδων (3.000) και πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, αντίστοιχα.

Κάθε ποσό που καταβλήθηκε για την απόκτηση των εισοδήτων των παραπάνω περιπτώσεων τα μειώνει και η διαφορά που προκύπτει λαμβάνεται υπόψη για την κάλυψη ή τον περιορισμό της συνολικής ετήσιας δαπάνης, εκτός αν τα ποσά αυτά έχουν ληφθεί υπόψη κατά τον προσδιορισμό του εισοδήματος του έτους που καταβλήθηκαν και ο φορολογούμενος επικαλείται ανάλωση κεφαλαίου του έτους αυτού.

Για την κάλυψη ή περιορισμό της διαφοράς που προκύπτει κατά την εφαρμογή των διατάξεων αυτής της περίπτωσης δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 2019/1992 (Α' 34) για τα ποσά των πραγματικών ή τεκμαρτών δαπανών που πραγματοποιούνται από 1.1.1994. Χρηματικά ποσά που έχουν ληφθεί υπόψη από τη δήλωση που, τυχόν, υποβλήθηκε κατά τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του ν. 2019/1992, για την κάλυψη ή τον περιορισμό διαφοράς δαπάνης, αφαιρούνται από το κεφάλαιο που σχηματίζεται από προηγούμενα έτη, όπως αυτό προσδιορίζεται με βάση όσα ορίζονται στα εδάφια δεύτερο, τρίτο και τέταρτο αυτής της περίπτωσης.

3. Για τον προσδιορισμό των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, η ζημία του ίδιου φορολογικού έτους ή και των προηγούμενων δεν εκπίπτει και δεν μεταφέρεται για συμψηφισμό στα επόμενα φορολογικά έτη.

4. Οι φορολογούμενοι που δεν αναγράφουν ή ανακριβώς αναφέρουν στη δήλωση τα στοιχεία, τα σχετικά με τις δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων (δαπάνη αγοράς ή ανέγερσης ακινήτων) και τον προσδιορισμό της ετήσιας συνολικής δαπάνης διαβίωσης, υπόκεινται στις κυρώσεις και τα πρόστιμα σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Άρθρο 35 Εισόδημα από κεφάλαιο

Το εισόδημα από κεφάλαιο περιλαμβάνει το εισόδημα που αποκτά ένα φυσικό πρόσωπο και προκύπτει στο φορολογικό έτος σε μετρητά ή σε είδος, με τη μορφή μερισμάτων, τόκων, δικαιωμάτων, καθώς και το εισόδημα από ακίνητη περιουσία.

Άρθρο 36 Μερίσματα

1. Ο όρος «μερίσματα» σημαίνει το εισόδημα που προκύπτει από μετοχές, ιδρυτικούς τίτλους, ή άλλα δικαιώματα συμμετοχής σε κέρδη τα οποία δεν αποτελούν απαιτήσεις από οφειλές (χρέη), καθώς και το εισόδημα από άλλα εταιρικά δικαιώματα, στα οποία περιλαμβάνονται τα μερίδια, οι μερίδες συμπεριλαμβανομένων των προμερισμάτων και μαθηματικών αποθεματικών, οι συμμετοχές σε κέρδη προσωπικών επιχειρήσεων, οι διανομές των κερδών από κάθε είδους νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, καθώς και κάθε άλλο συναφές διανεμόμενο ποσό.

2. Εάν η διανομή των μερισμάτων υπόκειται σε παρακράτηση φόρου, όπως ορίζεται στο Μέρος Τέταρτο του Κ.Φ.Ε., ο παρακρατούμενος φόρος εξαντλεί τη φορολογική υποχρέωση μόνο για τα φυσικά πρόσωπα και για το συγκεκριμένο είδος εισοδήματος του φορολογούμενου με βάση τον Κ.Φ.Ε..

Άρθρο 37 Τόκοι

1. Ο όρος «τόκοι» σημαίνει το εισόδημα που προκύπτει από απαιτήσεις κάθε είδους, είτε εξασφαλίζονται με υποθήκη είτε όχι, και είτε παρέχουν δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη του οφειλέτη είτε όχι, και ιδιαίτερα εισόδημα από καταθέσεις, κρατικά χρεόγραφα, τίτλους και ομολογίες, με ή χωρίς ασφάλεια, και κάθε είδους δανειακή σχέση, συμπεριλαμβανομένων των πρόσθετων ωφελμάτων (premiums), των συμφωνιών επαναγοράς (repos/ reverse repos) και ανταμοιβών τα οποία απορρέουν από τίτλους, ομολογίες ή χρεόγραφα.

2. Απαλλάσσονται του φόρου εισοδήματος οι τόκοι ομολογιακών δανείων και εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου που αποκτούν φυσικά πρόσωπα.

3. Οι τόκοι που προκύπτουν από ομόλογα που εκδίδονται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας (Ε.Τ.Χ.Σ.), κατ' εφαρμογή προγράμματος συμμετοχής στην αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους, έχουν την ίδια φορολογική αντιμετώπιση με τους τόκους που προκύπτουν από ομόλογα που εκδίδει το Ελληνικό Δημόσιο στην Ελλάδα. Για τους τόκους που προκύπτουν από τα ομόλογα αυτά εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις της παραγράφου 2.

4. Εάν οι τόκοι υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου, όπως ορίζεται στο Μέρος Τέταρτο του Κ.Φ.Ε., ο παρακρατούμενος φόρος εξαντλεί τη φορολογική υποχρέωση μόνο για τα φυσικά πρόσωπα και για το συγκεκριμένο είδος εισοδήματος του φορολογούμενου με βάση τον Κ.Φ.Ε..

Άρθρο 38 Δικαιώματα (royalties)

1. Ο όρος «δικαιώματα» σημαίνει το εισόδημα που αποκτάται ως αντάλλαγμα για τη χρήση ή το δικαίωμα χρήσης, των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας επί λογοτεχνικού, καλλιτεχνικού ή επιστημονικού έργου, συμπεριλαμβανομένων των κινηματογραφικών και τηλεοπτικών ταινιών, μαγνητοταινιών για ραδιοφωνικές εκπομπές και αναπαραγωγής βιντεοκασετών, λογισμικού για εμπορική εκμετάλλευση ή προσωπική χρήση, διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, εμπορικών σημάτων, προνομίων, σχεδίων ή υποδειγμάτων, σχεδιαγραμμάτων, απόρρητων χημικών τύπων ή μεθόδων κατεργασίας ή σε αντάλλαγμα πληροφοριών που αφορούν βιομηχανική, εμπορική ή επιστημονική πείρα, οι πληρωμές για τη χρήση βιομηχανικού, εμπορικού ή επιστημονικού εξοπλισμού, για τη χρήση τεχνικών μεθόδων παραγωγής, τεχνικής ή τεχνολογικής βοήθειας, τεχνογνωσίας (knowhow), αποτελεσμάτων ερευνών, αναδημοσίευσης άρθρων και μελετών, καθώς και οι πληρωμές για συμβουλευτικές υπηρεσίες που παρέχονται ηλεκτρονικά μέσω δικτύων πληροφορικής σε βάση δεδομένων επίλυσης προβλημάτων, την ηλεκτρονική λήψη (downloading) λογισμικού ηλεκτρονικού υπολογιστή, ακόμα και στην περίπτωση που τα εν λόγω προϊόντα αποκτώνται για προσωπική ή επαγγελματική χρήση του αγοραστή, την εκμίσθωση βιομηχανικού, εμπορικού ή επιστημονικού εξοπλισμού και εμπορευματοκιβωτίων και λοιπών συναφών δικαιωμάτων.

2. Εάν το εισόδημα από δικαιώματα υπόκειται σε παρακράτηση φόρου, όπως ορίζεται στο Μέρος Τέταρτο του Κ.Φ.Ε., ο παρακρατούμενος φόρος εξαντλεί τη φορολογική υποχρέωση μόνο για τα φυσικά πρόσωπα και για το συγκεκριμένο είδος εισοδήματος του φορολογούμενου με βάση τον Κ.Φ.Ε..

Άρθρο 39 Εισόδημα από ακίνητη περιουσία

1. Ο όρος εισόδημα από ακίνητη περιουσία σημαίνει το εισόδημα, σε χρήμα ή σε είδος, που προκύπτει από την εκμίσθωση ή την ιδιοχρησιμοποίηση ή τη δωρεάν παραχώρηση χρήσης γης και ακινήτων. Ειδικότερα το εισόδημα αυτό προκύπτει από:

α) Εκμίσθωση ή υπεκμίσθωση ή παραχώρηση χρήσης γης ή ακινήτων συμπεριλαμβανομένων των κτιρίων, κατασκευών και κάθε είδους εγκαταστάσεων και εξοπλισμού τους.

β) Εκμίσθωση ή υπεκμίσθωση ή παραχώρηση χρήσης μεταλλείων, λατομείων, δασικών και αγροτικών εκτάσεων στις οποίες περιλαμβάνονται λιβάδια, καλλιεργήσιμες γαίες, βοσκήσιμες γαίες, καθώς και κάθε είδους κατασκευές ή εγκαταστάσεις που είναι στην επιφάνεια του εδάφους ή κάτω από αυτή, όπως τα ιχθυοτροφεία, οι λίμνες, οι δεξαμενές, οι πηγές και τα φρέατα.

γ) Εκμίσθωση ή υπεκμίσθωση ή παραχώρηση χρήσης από την παραχώρηση χώρου για την τοποθέτηση κάθε είδους διαφημιστικών επιγραφών.

δ) Εκμίσθωση ή υπεκμίσθωση ή παραχώρηση χρήσης κοινόχρηστων χώρων σε ακίνητα.

2. Το εισόδημα σε είδος αποτιμάται στην αγοραία αξία. Το εισόδημα από ιδιοχρησιμοποίηση ή δωρεάν παραχώρηση τεκμαίρεται ότι συνίσταται στο τρία τοις εκατό (3%) της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου. Κατ' εξαίρε-

ση το τεκμαρτό εισόδημα του προηγούμενου εδαφίου που αφορά δωρεάν παραχώρηση κατοικίας μέχρι διακόσια τετραγωνικά μέτρα (200 τ.μ.) προς ανιόντες ή κατιόντες απαλλάσσεται από το φόρο.

3. Οι ακόλουθες δαπάνες εκπίπτουν με τις παρακάτω προϋποθέσεις:

α) Αν ο εκμισθωτής ή ο παραχωρών είναι φυσικό πρόσωπο εκπίπτει ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) για δαπάνες επισκευής, συντήρησης, ανακαίνισης ή άλλες πάγιες και λειτουργικές δαπάνες του ακινήτου.

β) Αν ο εκμισθωτής ή ο παραχωρών είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου και τα κάθε είδους ιδρύματα οι κάθε είδους δαπάνες εκπίπτουν σε ποσοστό εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%). Ειδικά για το Άγιο Όρος το ποσοστό της έκπτωσης για τις δαπάνες του προηγούμενου εδαφίου ανέρχεται σε ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%).

γ) Αν ο εκμισθωτής ή ο παραχωρών είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα εκπίπτουν σε ποσοστό εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%), οι δαπάνες επισκευής, συντήρησης, ανακαίνισης, καθώς και οι πάγιες και λειτουργικές δαπάνες.

δ) Το μίσθωμα που καταβάλλεται στις περιπτώσεις υπεκμίσθωσης.

ε) Οι δαπάνες αντιπλημμυρικών έργων και έργων αποξήρασης ελών σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%).

στ) Το ποσό της αποζημίωσης που καταβάλλει, βάσει νόμου, ο εκμισθωτής στο μισθωτή για τη λύση της μισθωτικής σχέσης του ακινήτου.

Άρθρο 40

Φορολογικός συντελεστής για το εισόδημα από κεφάλαιο

1. Τα μερίσματα φορολογούνται με συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%).

2. Οι τόκοι φορολογούνται με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

3. Τα δικαιώματα φορολογούνται με συντελεστή είκοσι (20%).

4. Το εισόδημα από ακίνητη περιουσία φορολογείται σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα:

Ενοίκια (ευρώ)	Συντελεστής (%)
≤12.000	11%
>12.000	33%

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΥΠΕΡΑΞΙΑ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Άρθρο 41

Μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας

1. Κάθε εισόδημα που προκύπτει από υπεραξία μεταβίβασης με επαχθή αιτία ακίνητης περιουσίας ή ιδανικών μεριδίων αυτής ή εμπραγμάτου δικαιώματος επί ακίνητης περιουσίας ή ιδανικού μεριδίου αυτού, τα οποία έλκουν άνω του 50% της αξίας τους άμεσα ή έμμεσα από ακίνητη περιουσία και δεν συνιστά επιχειρηματική δραστηριότητα, υπόκειται σε φόρο εισοδήματος φυσικών

προσώπων. Στην έννοια του εισοδήματος του προηγούμενου εδαφίου εμπίπτει και η αγοραία αξία του κτίσματος που έχει ανεγερθεί σε έδαφος κυριότητας τρίτου με δαπάνες του μισθωτή και περιέρχεται στην κατοχή του τρίτου με τη λήξη ή διακοπή της μισθωτικής σχέσης.

2. Ως υπεραξία νοείται η διαφορά μεταξύ της τιμής κτήσης που κατέβαλε ο φορολογούμενος και της τιμής πώλησης που καταβάλλεται σε αυτόν και λαμβάνεται αποπληρωσμένη. Η τιμή κτήσης είναι το τίμημα που αναγράφεται στο συμβόλαιο και σε περίπτωση που δεν υπάρχει τίμημα, η αξία βάσει της οποίας προσδιορίστηκε ο φόρος μεταβίβασης ακινήτου. Αν η τιμή κτήσης δεν μπορεί να προσδιοριστεί θεωρείται ότι είναι μηδενική. Η τιμή πώλησης είναι το αναγραφόμενο στο συμβόλαιο τίμημα κατά το χρόνο της μεταβίβασης. Τυχόν δαπάνες που συνδέονται άμεσα με την αγορά ή την πώληση του ακινήτου συμπεριλαμβάνονται στην τιμή κτήσης και την τιμή πώλησης, αντίστοιχα. Στην περίπτωση που περιέρχεται στην κατοχή τρίτου κτίσμα που έχει ανεγερθεί στο έδαφος του με δαπάνες του μισθωτή σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της προηγούμενης παραγράφου, ως υπεραξία θεωρείται η αγοραία αξία του κτίσματος, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τα 2/3 της αντικειμενικής αξίας του οικοπέδου μαζί με το συστατικό αυτού κτίσμα.

3. Ανεξάρτητα από την παράγραφο 2, σε περίπτωση μεταβίβασης ψιλής κυριότητας ακινήτου, ως τιμή πώλησης που τεκμαίρεται ότι εισπράττει ο φορολογούμενος και ως τιμή κτήσης που τεκμαίρεται ότι καταβάλλει ο ψιλός κύριος νοείται η αγοραία αξία του ακινήτου μειωμένη κατά την αξία της επικαρπίας.

4. Σε περίπτωση κατά την οποία ο προσδιορισμός της υπεραξίας σύμφωνα με τις ανωτέρω παραγράφους καταλήγει σε αρνητικό ποσό, η εν λόγω ζημία μεταφέρεται επ' αόριστον και συμψηφίζεται μόνο με μελλοντικά κέρδη υπεραξίας, τα οποία υπολογίζονται σύμφωνα με την παράγραφο 2 ή 3 του παρόντος άρθρου.

5. Η υπεραξία που προκύπτει σύμφωνα με τις ανωτέρω παραγράφους λαμβάνεται απομειούμενη με την εφαρμογή των ακόλουθων συντελεστών απομείωσης:

Έτη διακράτησης Από 1 έως 5	Συντελεστής απομείωσης
Πάνω από 5 έως 10	0,95
Πάνω από 10 έως 15	0,87
Πάνω από 15 έως 20	0,79
Πάνω από 20 έως 25	0,73
Πάνω από 25	0,66
Πάνω από 25	0,61

6. Στην έννοια του όρου μεταβίβαση για την εφαρμογή του παρόντος περιλαμβάνονται τα εξής:

α) η μεταβίβαση της πλήρους ή ψιλής κυριότητας, συμπεριλαμβανομένης της πραγματικής δουλειάς, ανεξαρτήτως εάν πρόκειται για μεταβίβαση υπό αναβλητική ή διαλυτική αίρεση ή με τον όρο της εξώνησης,

β) η σύσταση επικαρπίας, οίκησης ή άλλης δουλειάς,

γ) η παραίτηση από την κυριότητα ακινήτου ή από εμπράγματο δικαίωμα επί ακινήτου,

δ) η μεταβίβαση του τίτλου μεταφοράς συντελεστή δόμησης,

ε) η απαλλοτρίωση ακινήτου,

στ) η εκποίηση ακινήτου συνεπεία εκούσιου ή δικαστικού πλειστηριασμού.

7. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, οι ακόλουθες περιπτώσεις δεν θεωρούνται μεταβιβάσεις ακίνητης περιουσίας:

α) η μεταγραφή δικαστικής απόφασης σύμφωνα με το άρθρο 882 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας λόγω μη εκτέλεσης προσυμφώνου μεταβίβασης,

β) η μεταγραφή τελεσίδικης δικαστικής απόφασης με την οποία αναγνωρίζεται δικαίωμα κυριότητας επί ακινήτου στον εντολέα λόγω υπερβάσεως της εντολής από τον εντολοδόχο,

γ) η μεταγραφή δικαστικής απόφασης με την οποία ακυρώνεται λόγω εικονικότητας σύμβαση μεταβίβασης ακινήτου,

δ) η επικύρωση ανώμαλων δικαιοπραξιών, οι οποίες έχουν ήδη συμπεριληφθεί στις φορολογητέες μεταβιβάσεις της παραγράφου 1,

ε) η αυτούσια διανομή ή συνένωση ακινήτων.

8. Σε περιπτώσεις κτήσης ακίνητης περιουσίας αιτία θανάτου, δωρεάς ή γονικής παροχής, η φορολογική υποχρέωση προσδιορίζεται κατά το χρόνο επαγωγής της κληρονομιάς ή κατά το χρόνο κατάρτισης του συμβολαίου δωρεάς ή γονικής παροχής.

9. Για τον καθορισμό της αξίας της ψιλής κυριότητας, της επικαρπίας, της χρησικτησίας, της προσωπικής δουλείας ή άλλης δουλείας επί του ακινήτου, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 15, 16 και της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 40 του Κώδικα Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών, Προϊκών και Κερδών από Λαχεία.

10. Η υπεραξία, απομειωμένη σύμφωνα με την παράγραφο 5, μέχρι του ποσού των εικοσιπέντε χιλιάδων (25.000) ευρώ, απαλλάσσεται από το φόρο, εφόσον ο φορολογούμενος διακράτησε το ακίνητο για πέντε (5) τουλάχιστον έτη και δεν πραγματοποίησε άλλη μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας εντός της περιόδου διακράτησης.

11. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι τιμές κτήσης σε ειδικές περιπτώσεις όπου δεν είναι δυνατό να προσδιοριστούν σύμφωνα με την παράγραφο 2, καθώς και κάθε άλλο θέμα για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 42 **Μεταβίβαση τίτλων**

1. Κάθε εισόδημα που προκύπτει από υπεραξία μεταβίβασης των ακόλουθων τίτλων, καθώς και μεταβίβασης ολόκληρης επιχείρησης, υπόκειται σε φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων, εφόσον δεν συνιστά επιχειρηματική δραστηριότητα:

α) μετοχές σε εταιρεία εισηγμένη ή μη σε χρηματιστηριακή αγορά,

β) μερίδια ή μερίδες σε προσωπικές εταιρείες,

γ) κρατικά ομόλογα και έντοκα γραμμάτια ή εταιρικά ομόλογα,

δ) παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα.

2. Ως παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα σύμφωνα με την περίπτωση δ' της παραγράφου 1 νοούνται:

α) Τα συμβόλαια δικαιωμάτων προαίρεσης, τα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης, οι συμβάσεις ανταλλαγής (swaps), και οι προθεσμιακές συμβάσεις (forwards) που σχετίζονται με υποκείμενους τίτλους και ιδίως με:

1. κινητές αξίες ή άλλα περιουσιακά στοιχεία,

2. συναλλαγματικές ισοτιμίες,

3. επιτόκια ή αποδόσεις,

4. χρηματοπιστωτικούς δείκτες ή άλλα χρηματοπιστωτικά μεγέθη,

5. εμπορεύματα,

6. ναύλους,

7. πιστωτική διαβάθμιση ή γεγονός,

8. ποσοστά πληθωρισμού ή άλλες επίσημες οικονομικές στατιστικές,

9. κλιματικές μεταβλητές,

10. εκπομπές ρύπων,

11. μεταβολές στην τιμή οποιουδήποτε οικονομικού, φυσικού, περιβαλλοντολογικού, στατιστικού ή άλλου μέγεθους ή γεγονότος (πλην αθλητικών γεγονότων), ή

12. άλλα παράγωγα μέσα.

β) Κάθε άλλη σύμβαση που προσιδιάζει στις ανωτέρω, όσον αφορά, μεταξύ άλλων, στο κατά πόσον προσδιορίζεται με αναφορά σε άλλους υποκείμενους τίτλους, είναι διαπραγματεύσιμη σε οργανωμένη αγορά ή πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης (ΠΜΔ), υπόκειται σε εκκαθάριση με μετρητά διαθέσιμα ή φυσική παράδοση (πλην παραδόσεων λόγω αδυναμίας πληρωμής ή άλλου γεγονότος που επιφέρει τη λύση της σύμβασης, καθώς και παραδόσεων που προορίζονται για εμπορικούς σκοπούς) ή διακανονισμό μέσω αναγνωρισμένων γραφείων συμψηφισμού ή σε τακτικές κλήσεις για κάλυψη περιθωρίων.

3. Ως υπεραξία νοείται η διαφορά μεταξύ της τιμής κτήσης που κατέβαλε ο φορολογούμενος και της τιμής πώλησης που εισέπραξε. Τυχόν δαπάνες που συνδέονται άμεσα με την αγορά ή την πώληση των τίτλων συμπεριλαμβάνονται στην τιμή κτήσης και την τιμή πώλησης αντίστοιχα.

4. Σε περίπτωση που οι μεταβιβαζόμενοι τίτλοι είναι εισηγμένοι σε χρηματιστηριακή αγορά, η τιμή κτήσης και η τιμή πώλησης καθορίζονται από τα δικαιολογητικά έγγραφα συναλλαγών, τα οποία εκδίδει η χρηματιστηριακή εταιρεία ή το πιστωτικό ίδρυμα ή όπως δηλώνονται στην εταιρεία «Ελληνικά Χρηματιστήρια Ανώνυμη Εταιρεία» (Ε.Χ.Α.Ε.) κατά την ημέρα διακανονισμού της συναλλαγής. Σε περίπτωση μεταβίβασης μη εισηγμένων τίτλων, η τιμή πώλησης προσδιορίζεται με βάση την αξία των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας που εκδίδει τους μεταβιβαζόμενους τίτλους κατά το χρόνο της μεταβίβασης ή το τίμημα που αναγράφεται στη σύμβαση μεταβίβασης, εφόσον αυτό είναι υψηλότερο. Η τιμή κτήσης προσδιορίζεται με βάση την αξία των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας που εκδίδει τους μεταβιβαζόμενους τίτλους κατά το χρόνο της μεταβίβασης ή το τίμημα που αναγράφεται στη σύμβαση μεταβίβασης, εφόσον αυτό είναι χαμηλότερο. Αν η τιμή κτήσης δεν μπορεί να προσδιοριστεί θεωρείται ότι είναι μηδενική.

5. Σε περίπτωση κατά την οποία ο προσδιορισμός της υπεραξίας σύμφωνα με τις ανωτέρω παραγράφους καταλήγει σε αρνητικό ποσό, η εν λόγω ζημία μεταφέρεται επ' αόριστον και συμψηφίζεται μόνο με μελλοντικά κέρδη υπεραξίας, τα οποία υπολογίζονται σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.

6. Τα κεφαλαιακά κέρδη που προκύπτουν από την ανταλλαγή ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου ή εταιρικών ομολόγων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου με άλλους τίτλους κατ' εφαρμογή του προγράμματος συμμετοχής στην αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους απαλλάσσονται από το φόρο.

7. Για την υπεραξία που προκύπτει από εισφορά ενεργ-

γητικού, ανταλλαγή μετοχών, συγχώνευση ή διάσπαση κατ' εφαρμογή των άρθρων 52, 53 και 54 ισχύουν οι ειδικές διατάξεις αυτών των άρθρων.

Άρθρο 43 **Φορολογικός συντελεστής**

Το εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου φορολογείται με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ **ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ** **ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ **ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

Άρθρο 44 **Αντικείμενο της φορολογίας εισοδήματος νομικών** **προσώπων και νομικών οντοτήτων**

«Φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων» είναι ο φόρος που επιβάλλεται ετησίως στα κέρδη που πραγματοποιούν τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες.

Άρθρο 45 **Υποκείμενα του φόρου**

Σε φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων υπόκεινται:

- α) οι κεφαλαιουχικές εταιρείες που συστήθηκαν στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή,
- β) οι προσωπικές εταιρείες που συστήθηκαν στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή,
- γ) τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που συστήθηκαν στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή και στα οποία περιλαμβάνονται και τα κάθε είδους σωματεία και ιδρύματα, με εξαίρεση μόνον το εισόδημα που αποκτούν από συνδρομές μελών και δωρεές, το οποίο απαλλάσσεται από το φόρο,
- δ) συνεταιρισμοί και ενώσεις αυτών,
- ε) κοινωνίες αστικού δικαίου, αστικές κερδοσκοπικές ή μη κερδοσκοπικές εταιρείες, συμμετοχικές ή αφανείς εφόσον ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα,
- στ) κοινοπραξίες,
- ζ) οι νομικές οντότητες που ορίζονται στο άρθρο 2 του Κ.Φ.Ε. και δεν περιλαμβάνονται σε μια από τις προηγούμενες περιπτώσεις.

Άρθρο 46 **Απαλλασσόμενα νομικά πρόσωπα**

Από το φόρο εισοδήματος απαλλάσσονται:

- α) οι φορείς γενικής κυβέρνησης με εξαίρεση το εισόδημα που αποκτούν από κεφάλαιο και υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου,
- β) η Τράπεζα της Ελλάδος,
- γ) οι εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου και οι οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (Ο-ΣΕΚΑ),
- δ) οι διεθνείς οργανισμοί, υπό τον όρο ότι η απαλλαγή από το φόρο προβλέπεται βάσει διεθνούς συμβάσεως

που έχει κυρωθεί στην ημεδαπή ή τελεί υπό τον όρο της αμοιβαιότητας,

ε) οι εταιρείες ή οι συνεταιρισμοί και οι ενώσεις τους για τα κέρδη που αποκτούν από την εκμετάλλευση πλοίων με ελληνική σημαία ή με σημαία κράτους - μέλους Ε.Ε. ή κράτους ΕΟΧ, τα οποία υπόκεινται στον ειδικό φόρο του ν. 27/1975. Η απαλλαγή αυτή ισχύει και για τα μερίσματα που καταβάλλονται στους δικαιούχους που έχουν τη νομική μορφή του προηγούμενου εδαφίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ **ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ**

Άρθρο 47 **Κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα**

1. Το κέρδος από επιχειρηματική δραστηριότητα προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Γ', του Μέρους Δεύτερου («Φόρος Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων») του Κ.Φ.Ε., εκτός από τις περιπτώσεις όπου ορίζεται διαφορετικά στο παρόν κεφάλαιο.

2. Όλα τα έσοδα που αποκτούν τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες που αναφέρονται στις περιπτώσεις του άρθρου 45 θεωρούνται έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα.

Άρθρο 48 **Απαλλαγή ενδοομιλικών μερισμάτων**

1. Τα ενδοομιλικά μερίσματα που εισπράττει ένα νομικό πρόσωπο ή που είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδας απαλλάσσονται από το φόρο, εφόσον:

- α) ο λήπτης φορολογούμενος κατέχει ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής τουλάχιστον δέκα τοις εκατό (10%) της αξίας ή το πλήθος του μετοχικού ή βασικού κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου του νομικού προσώπου που διανέμει, και
- β) το ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής διακρατείται επί τουλάχιστον είκοσι τέσσερις (24) μήνες, και
- γ) το νομικό πρόσωπο που προβαίνει σε διανομή κερδών, τα οποία υπόκεινται σε φόρο, δεν έχει έδρα σε κράτος που περιλαμβάνεται στα μη συνεργάσιμα κράτη σύμφωνα με το άρθρο 65 του Κ.Φ.Ε..

2. Η προηγούμενη παράγραφος ισχύει επίσης για νομικά πρόσωπα που δεν είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας, εφόσον το ενδοομιλικό μέρισμα συνδέεται με επιχειρηματικές δραστηριότητες που διεξάγονται από αυτά τα νομικά πρόσωπα εντός ή μέσω μόνιμης εγκατάστασης στην Ελλάδα.

3. Εάν διανέμονται κέρδη από νομικό πρόσωπο σε λήπτη φορολογούμενο που δεν έχει διακρατήσει το ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής επί είκοσι τέσσερις (24) μήνες, αλλά πληροί την προϋπόθεση γ' της παραγράφου 1, καθώς και αυτή της παραγράφου 2, ο λήπτης φορολογούμενος μπορεί προσωρινά να ζητήσει την απαλλαγή που παρέχεται στις εν λόγω παραγράφους, εφόσον παρέχει εγγύηση στη Φορολογική Διοίκηση ίση με το ποσό του φόρου που θα όφειλε να καταβάλει σε περίπτωση μη χορήγησης της απαλλαγής. Η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να απαιτήσει την υπέρ αυτής κατάπτωση της εγγύησης, εφόσον ο λήπτης φορολογούμενος δεν διακρατεί το ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής επί τουλάχιστον είκοσι τέσσερις (24) μήνες. Η απαλλαγή καθίσταται οριστική και η εγγύηση λήγει κατά την ημερομηνία που συ-

μπληρώνονται είκοσι τέσσερις (24) μήνες διακράτησης του ελάχιστου ποσοστού συμμετοχής.

4. Εάν το νομικό πρόσωπο που προβαίνει στη διανομή:

α) περιλαμβάνεται στους τύπους που απαριθμούνται στο Παράρτημα Ι Μέρος Α' της Οδηγίας 2011/96/Ε.Ε., όπως ισχύει, και

β) είναι φορολογικός κάτοικος κράτους - μέλους της Ε.Ε. σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους αυτού και δεν θεωρείται φορολογικός κάτοικος τρίτου κράτους εκτός Ε.Ε. κατ' εφαρμογή όρων σύμβασης αποφυγής διπλής φορολογίας που έχει συναφθεί με αυτό το τρίτο κράτος, και

γ) υπόκειται, χωρίς τη δυνατότητα επιλογής ή απαλλαγής, σε έναν από τους φόρους που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι Μέρος Β' της Οδηγίας 2011/96/Ε.Ε. ή σε οποιοδήποτε άλλο φόρο ενδεχομένως στο μέλλον αντικαταστήσει έναν από τους φόρους αυτούς, η προϋπόθεση της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 θεωρείται ότι έχει εκπληρωθεί.

5. Εάν η διανομή κερδών που αναφέρεται στην παράγραφο 1 και 2 προκύπτει από συμμετοχή σε άλλο νομικό πρόσωπο, ο φορολογούμενος δεν μπορεί να εκπέσει τις επιχειρηματικές δαπάνες που συνδέονται με τη συμμετοχή αυτή.

6. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζονται τα έντυπα εφαρμογής του άρθρου αυτού.

Άρθρο 49

Υποκεφαλαιοδότηση

1. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 3, οι δαπάνες τόκων δεν αναγνωρίζονται ως εκπιπτόμενες επιχειρηματικές δαπάνες, στο βαθμό που οι πλεονάζουσες δαπάνες τόκων υπερβαίνουν το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) των φορολογητέων κερδών προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων (EBITDA). Τα κέρδη προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων καθορίζονται με βάση τις οικονομικές καταστάσεις που συντάσσονται σύμφωνα με τους ελληνικούς κανόνες λογιστικής με τις φορολογικές αναπροσαρμογές που προβλέπονται στον Κ.Φ.Ε..

2. Ο όρος «πλεονάζουσες δαπάνες τόκων» σημαίνει το πλεόνασμα των δαπανών τόκων έναντι του εισοδήματος από τόκους.

3. Οι δαπάνες τόκων της παραγράφου 1 αναγνωρίζονται πλήρως ως εκπιπτόμενες επιχειρηματικές δαπάνες, εφόσον η επιχείρηση:

α. δεν είναι μέλος ομίλου και

β. το ποσό των εγγεγραμμένων στα βιβλία καθαρών δαπανών τόκων δεν υπερβαίνει το ποσό του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ το χρόνο.

4. Κάθε δαπάνη τόκων που δεν εκπίπτει σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου μεταφέρεται για πέντε (5) έτη.

5. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων δεν εφαρμόζονται για τα πιστωτικά ιδρύματα.

Άρθρο 50

Ενδοομιλικές συναλλαγές

1. Όταν πραγματοποιούνται συναλλαγές, μία ή περισσότερες, διεθνείς ή και εγχώριες, με οικονομικούς ή εμπορικούς όρους διαφορετικούς από εκείνους που θα ίσχυαν μεταξύ μη συνδεδεμένων προσώπων (ανεξάρτη-

των επιχειρήσεων) κατά την έννοια του άρθρου 2 του Κ.Φ.Ε. ή μεταξύ των συνδεδεμένων επιχειρήσεων και τρίτων, οποιαδήποτε κέρδη τα οποία χωρίς τους όρους αυτούς θα είχαν πραγματοποιηθεί από την ημεδαπή επιχείρηση, αλλά τελικά δεν πραγματοποιήθηκαν λόγω των διαφορετικών όρων (αρχή ίσων αποστάσεων), περιλαμβάνονται στα κέρδη της επιχείρησης μόνον στο βαθμό που δεν μειώνουν το ποσό του καταβλητέου φόρου.

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται και ερμηνεύονται σύμφωνα με τις γενικές αρχές και τις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις ενδοομιλικές συναλλαγές.

Άρθρο 51

Μεταφορά λειτουργιών

Κάθε επιχειρηματική αναδιάρθρωση, η οποία μπορεί να θεωρηθεί ως εγχώρια ή διασυνοριακή αναδιοργάνωση λειτουργιών, περιουσιακών στοιχείων, κινδύνων ή και επιχειρηματικών ευκαιριών, την οποία πραγματοποιούν ή στην οποία εμπλέκονται συνδεδεμένα πρόσωπα με συνδεδεμένα κέρδη εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος άρθρου:

α) «Οι λειτουργίες, τα περιουσιακά στοιχεία, οι κίνδυνοι ή και οι επιχειρηματικές ευκαιρίες που αναδιοργανώνονται, μεταφέρονται ή μεταβιβάζονται» θεωρούνται συνολικά ως «πακέτο μεταβίβασης» για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου. Για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου λαμβάνονται υπόψη τα περιουσιακά στοιχεία, οι χορηγήσεις αδειών χρήσης, καθώς και οι μεταβιβάσεις περιουσιακών στοιχείων.

β) Σε περίπτωση κατά την οποία λόγω επιχειρηματικής αναδιάρθρωσης διενεργείται μία συναλλαγή ή σειρά συναλλαγών, οι οποίες συνιστούν μεταβίβαση ή χορήγηση άδειας χρήσης υπεραξίας ή άυλων περιουσιακών στοιχείων, η μεταβίβαση αυτή ή η χορήγηση άδειας χρήσης πρέπει να γίνεται έναντι αντίτιμου σύμφωνα με την αρχή των ίσων αποστάσεων, λαμβάνοντας υπόψη τη συνολική αξία των υποκείμενων περιουσιακών στοιχείων, καθώς και τις σχετικές λειτουργίες και τους κινδύνους («πακέτο μεταβίβασης»).

Στην περίπτωση αυτή περιλαμβάνονται ιδίως μεταβιβάσεις ή χορηγήσεις αδειών χρήσης μεμονωμένων περιουσιακών στοιχείων σε συνδυασμό με λειτουργίες και κινδύνους που πρέπει να θεωρηθούν στενά συνδεδεμένες.

γ) Οι επιχειρηματικές αναδιρθρώσεις που προβλέπονται στις ανωτέρω περιπτώσεις δεν συνεπιφέρουν καμία αναπροσαρμογή όταν ο φορολογούμενος μπορεί να παράσχει αποδεικτικά στοιχεία που τεκμηριώνουν ότι δεν μεταβιβάστηκαν ούτε χορηγήθηκε άδεια χρήσης για ουσιώδη άυλα στοιχεία ή περιουσιακά στοιχεία και ότι καταβλήθηκε αντίτιμο σύμφωνα με την αρχή των ίσων αποστάσεων, κατά τρόπο ώστε η ανάθεση κινδύνων και λειτουργιών είναι σύμφωνη με την αρχή των ίσων αποστάσεων, με συνεκτίμηση άλλων συγκρίσιμων περιπτώσεων.

δ) Στην περίπτωση που ο φορολογούμενος δεν μπορεί να παράσχει τα αποδεικτικά στοιχεία που ορίζονται στην περίπτωση γ', και δεν υπάρχει άλλη συγκρίσιμη συναλλαγή ή σειρά συναλλαγών, καθορίζεται ένα αντίτιμο σύμφωνα με την αρχή των ίσων αποστάσεων με βάση τη συνολική αξία των υποκείμενων περιουσιακών στοιχείων, λειτουργιών και κινδύνων («πακέτου μεταβίβασης»)

με συνεκτίμηση της αναγόμενης παρούσας αξίας μελλοντικών κερδών που προσδοκούνται από τη μεταβίβαση ως σύνολο και συνδέονται με τη λειτουργία και όλα τα συνδεδεμένα υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία. Ο φορολογούμενος μπορεί να χρησιμοποιεί οποιαδήποτε άλλη μέθοδο, εφόσον μπορεί να αποδείξει ότι η συναλλαγή είναι σύμφωνη με την αρχή των ίσων αποστάσεων.

Για τα έτη κατά τα οποία πραγματοποιείται η επιχειρηματική αναδιάρθρωση γίνεται η αντίστοιχη αναπροσαρμογή.

Άρθρο 52

Εισφορές ενεργητικού έναντι μετοχών

1. Το παρόν άρθρο αφορά σε μεταβιβάσεις κλάδων δραστηριότητας που ορίζονται στην παράγραφο 2, εφόσον επιλεγεί η υπαγωγή σε αυτό από εισφέρουσες ή λήπτριες εταιρείες και πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου.

2. Ως «εισφορά ενεργητικού» θεωρείται κάθε πράξη με την οποία μια εταιρεία (εφεξής η «εισφέρουσα εταιρεία»), χωρίς να λυθεί, μεταβιβάζει έναν ή περισσότερους κλάδους δραστηριότητας σε άλλη εταιρεία (εφεξής η «λήπτρια εταιρεία»), έναντι της έκδοσης ή μεταβίβασης τίτλων του εταιρικού κεφαλαίου της λήπτριας εταιρείας. Ως «κλάδος δραστηριότητας» θεωρείται το σύνολο των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού ενός τμήματος μιας επιχείρησης, τα οποία συνιστούν από οργανωτική άποψη αυτόνομη εκμετάλλευση, δηλαδή ένα σύνολο ικανό να λειτουργήσει αυτοδύναμα. Ως εισφορά ενεργητικού νοείται και η μετατροπή υποκαταστήματος σε θυγατρική εταιρεία.

3. Κατά την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, η εισφορά ενεργητικού δεν συνεπάγεται, κατά τον χρόνο της εισφοράς ενεργητικού, καμία φορολογία των υπεραξιών οι οποίες υπολογίζονται βάσει της διαφοράς μεταξύ της πραγματικής αξίας των μεταβιβαζομένων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού και της λογιστικής αξίας τους.

4. Κατά την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, η λήπτρια εταιρεία πραγματοποιεί τις αποσβέσεις των στοιχείων του ενεργητικού σύμφωνα με τους κανόνες που θα ίσχυαν για την εισφέρουσα εταιρεία, εάν δεν είχε γίνει η εισφορά ενεργητικού.

5. Κατά την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, η λήπτρια εταιρεία μπορεί να αναλάβει αποθεματικά και προβλέψεις που σχημάτισε η εισφέρουσα εταιρεία και τα οποία σχετίζονται με τον κλάδο ή τους κλάδους δραστηριότητας που μεταβιβάζονται και τα οποία απολάμβαναν φορολογικές απαλλαγές υπό τις προϋποθέσεις που θα ίσχυαν για την εισφέρουσα εταιρεία, εάν δεν είχε γίνει η μεταβίβαση. Η λήπτρια εταιρεία αναλαμβάνει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της εισφέρουσας εταιρείας ως προς τα εν λόγω αποθεματικά και προβλέψεις.

6. Κατά την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, η λήπτρια εταιρεία μπορεί να μεταφέρει τις ζημίες της εισφέρουσας εταιρείας που σχετίζονται με τον κλάδο ή τους κλάδους δραστηριότητας που μεταβιβάζονται με τις ίδιες προϋποθέσεις που θα ίσχυαν για την εισφέρουσα εταιρεία, εάν δεν είχε γίνει η μεταβίβαση.

7. Κατά την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, η εισφέρουσα εταιρεία αποτιμά τους τίτλους που λαμβάνει από τη λήπτρια εταιρεία στην αγοραία τους αξία κατά το χρόνο της μεταβίβασης.

8. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται μόνον εφόσον οι εισφέρουσες και οι λήπτριες εταιρείες έχουν τη φορολογική κατοικία τους στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

9. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται:

α) στην εισφορά ενεργητικού, εφόσον η εισφέρουσα και η λήπτρια εταιρεία είναι και οι δύο φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδος,

β) στην εισφορά ενεργητικού, εφόσον η εισφέρουσα εταιρεία είναι φορολογικός κάτοικος άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε. και η λήπτρια εταιρεία είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδος, και με την προϋπόθεση ότι μετά τη μεταβίβαση τα στοιχεία του ενεργητικού, οι υποχρεώσεις, τα αποθεματικά, οι προβλέψεις και οι ζημίες που μεταβιβάζονται δεν συνδέονται με μόνιμη εγκατάσταση εκτός Ελλάδας της λήπτριας εταιρείας,

γ) στην εισφορά ενεργητικού, εφόσον η λήπτρια εταιρεία είναι κάτοικος άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε. και η εισφέρουσα εταιρεία είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδος ή άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε. με μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα, και με την προϋπόθεση ότι μετά τη μεταβίβαση, τα στοιχεία του ενεργητικού, οι υποχρεώσεις, τα αποθεματικά, οι προβλέψεις και οι ζημίες που μεταβιβάζονται συνδέονται με μόνιμη εγκατάσταση που τηρεί στην Ελλάδα η λήπτρια εταιρεία.

10. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται σε μεταβίβαση κλάδου ή κλάδων δραστηριότητας που συνιστούν μία ή περισσότερες μόνιμες εγκαταστάσεις που ευρίσκονται σε άλλο κράτος - μέλος της Ε.Ε., εφόσον η εισφέρουσα εταιρεία είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδος και η λήπτρια εταιρεία είναι κάτοικος άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε., Στην περίπτωση αυτή, δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 3, 4, 5 και 6, αλλά η εισφέρουσα εταιρεία δικαιούται πίστωσης έναντι του ποσού του φόρου που προκύπτει συνεπεία της μεταβίβασης σχετικά με κάθε φόρο που θα επιβάλλονταν σε αυτό το κράτος - μέλος για τη μεταβίβαση, εάν δεν ετύγχαναν εφαρμογής οι διατάξεις της Οδηγίας 2009/133/EK, όπως ισχύει.

11. Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος άρθρου εμπίπτουν οι εταιρείες που:

α) περιλαμβάνονται στους τύπους που απαριθμούνται στο Παράρτημα Ι Μέρος Α' της Οδηγίας 2009/133/EK, όπως ισχύει,

β) είναι φορολογικοί κάτοικοι κράτους - μέλους της Ε.Ε. σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους αυτού και δεν θεωρούνται φορολογικοί κάτοικοι τρίτου κράτους εκτός Ε.Ε. κατ' εφαρμογή όρων σύμβασης αποφυγής διπλής φορολογίας που έχει συναφθεί με αυτό το τρίτο κράτος,

γ) υπόκεινται, χωρίς τη δυνατότητα επιλογής ή απαλλαγής, σε έναν από τους φόρους που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι Μέρος Β' της Οδηγίας 2009/133/EK ή σε οποιοδήποτε άλλο φόρο ενδεχομένως στο μέλλον αντικαταστήσει έναν από τους φόρους αυτούς.

12. Η Φορολογική Διοίκηση προκειμένου να αποφευχθεί η καταστράγγιση των διατάξεων του άρθρου αυτού δύναται να επιβάλλει προϋποθέσεις για την εφαρμογή του. Η λήπτρια εταιρεία υποχρεούται να διατηρήσει τους τίτλους που αποκτήθηκαν από την εισφορά ενεργητικού για χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριών (3) ετών, εκτός αν αποδείξει ότι η μεταβίβαση των τίτλων δεν έχει ως σκοπό τη φοροαποφυγή ή φοροδιαφυγή.

Άρθρο 53 Ανταλλαγή μετοχών

1. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται σε μέτοχο ή εταίρο που μέσω ανταλλαγής μετοχών ή εταιρικών μεριδίων, αποκτά τίτλους μιας εταιρείας σε αντάλλαγμα τίτλων άλλης εταιρείας όπως ορίζεται στις επόμενες παραγράφους, εφόσον επιλεγεί η υπαγωγή σε αυτό από τον μέτοχο ή εταίρο και πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως «ανταλλαγή μετοχών» θεωρείται κάθε πράξη με την οποία μία εταιρεία (εφεξής: «η αποκτώσα εταιρεία») αποκτά τίτλους άλλης εταιρείας (εφεξής: «η αποκτώμενη εταιρεία») σε αντάλλαγμα για την έκδοση ή τη μεταβίβαση τίτλων αυτής προς τους μετόχους ή εταίρους της αποκτώμενης εταιρείας, υπό την προϋπόθεση ότι ύστερα από την ανταλλαγή μετοχών η αποκτώσα εταιρεία θα κατέχει τουλάχιστον την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου της αποκτώμενης εταιρείας ή το πενήντα τοις εκατό (50%) και μία μετοχή τουλάχιστον της αξίας του μετοχικού κεφαλαίου της αποκτώμενης εταιρείας. Για το σκοπό αυτόν η εξαγορά που πραγματοποιείται από την αποκτώσα εταιρεία μέσω αναγνωρισμένου χρηματιστηρίου αξιών νοείται ως ενιαία συναλλαγή υπό την προϋπόθεση ότι συντελείται εντός περιόδου έξι (6) μηνών.

3. Στην περίπτωση της ανταλλαγής μετοχών, όπως ορίζεται στην παράγραφο 2, η αποκτώσα εταιρεία μπορεί να προβεί σε χρηματική καταβολή έναντι της έκδοσης ή μεταβίβασης τίτλων, υπό την προϋπόθεση ότι η χρηματική καταβολή δεν θα υπερβαίνει το δέκα (10%) της ονομαστικής αξίας, ή, αν δεν υπάρχει ονομαστική αξία, το δέκα τοις εκατό (10%) της λογιστικής αξίας των τίτλων.

4. Κατά την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, ο μέτοχος ή εταίρος της αποκτώμενης εταιρείας δεν υπόκειται, κατά το χρόνο της ανταλλαγής μετοχών, σε φόρο για την υπεραξία που αποκτά λόγω της ανταλλαγής, με εξαίρεση το τμήμα που αντιστοιχεί, κατ' αναλογία, σε τυχόν χρηματική καταβολή.

5. Κατά την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, ο μέτοχος ή εταίρος δεν αποδίδει στους τίτλους που λαμβάνει ως αντάλλαγμα, μεγαλύτερη αξία από τη λογιστική αξία που είχαν οι ανταλλασσόμενοι τίτλοι αμέσως πριν την ανταλλαγή μετοχών. Η αποκτώσα εταιρεία αποτιμά τους τίτλους που λαμβάνει από τον μέτοχο στην αγοραία τους τιμή κατά το χρόνο της ανταλλαγής.

6. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται υπό την προϋπόθεση ότι η αποκτώσα και η αποκτώμενη εταιρεία είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδος και/ή άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε. και :

α) ο μέτοχος είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδος, ή

β) ο μέτοχος δεν είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδος και κατέχει τόσο τους αρχικούς τίτλους όσο και τους νέους τίτλους - μέσω μόνιμης εγκατάστασης που διατηρεί στην Ελλάδα.

7. Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος άρθρου εμπίπτουν οι εταιρείες που:

α) περιλαμβάνονται στους τύπους που απαριθμούνται στο Παράρτημα Ι Μέρος Α' της Οδηγίας 2009/133/ΕΚ, όπως ισχύει,

β) είναι φορολογικοί κάτοικοι κράτους - μέλους της Ε.Ε. σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους αυτού και δεν θεωρούνται φορολογικοί κάτοικοι τρίτου κράτους εκτός Ε.Ε. κατ' εφαρμογή όρων σύμβασης αποφυγής δι-

πλής φορολογίας που έχει συναφθεί με αυτό το τρίτο κράτος,

γ) υπόκεινται, χωρίς τη δυνατότητα επιλογής ή απαλλαγής, σε έναν από τους φόρους που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι Μέρος Β' της Οδηγίας 2009/133/ΕΚ ή σε οποιοδήποτε άλλο φόρο ενδεχομένως στο μέλλον αντικαταστήσει έναν από τους φόρους αυτούς.

Άρθρο 54 Συγχωνεύσεις και διασπάσεις

1. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται σε συγχωνεύσεις και διασπάσεις, όπως ορίζονται στις παραγράφους 2, 3 και 4, εφόσον ζητηθεί από την εισφέρουσα και τη λήπτρια εταιρεία ή εταιρείες, ή εφόσον επιλεγεί η υπαγωγή σε αυτό από μέτοχο ή εταίρο της εισφέρουσας εταιρείας, και πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζονται στις ακόλουθες παραγράφους.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου ως «συγχώνευση» θεωρείται κάθε πράξη με την οποία:

α) μία ή περισσότερες εταιρείες (εφεξής: οι «εισφέρουσες εταιρείες»), κατά τη διάλυσή τους χωρίς να τεθούν υπό καθεστώς εκκαθάρισης, μεταβιβάζουν όλα τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού τους σε άλλη υφιστάμενη εταιρεία (εφεξής: η «λήπτρια εταιρεία») με αντάλλαγμα την έκδοση ή μεταβίβαση στους μετόχους ή εταίρους της εισφέρουσας εταιρείας τίτλων του εταιρικού κεφαλαίου της λήπτριας εταιρείας,

β) δύο ή περισσότερες εταιρείες (εφεξής: οι «εισφέρουσες εταιρείες»), κατά τη διάλυσή τους χωρίς να τεθούν υπό καθεστώς εκκαθάρισης, μεταβιβάζουν όλα τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού τους σε εταιρεία που συστήνουν (εφεξής: η «λήπτρια εταιρεία») με αντάλλαγμα την έκδοση ή τη μεταβίβαση στους μετόχους ή εταίρους της εισφέρουσας εταιρείας τίτλων του εταιρικού κεφαλαίου της λήπτριας εταιρείας.

3. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου ως «διάσπαση» θεωρείται κάθε πράξη με την οποία:

α) μία εταιρεία (εφεξής: η «εισφέρουσα εταιρεία»), κατά τη διάλυσή της χωρίς να τεθεί σε καθεστώς εκκαθάρισης, μεταβιβάζει όλα τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού της σε δύο ή περισσότερες υφιστάμενες ή νέες εταιρείες (εφεξής: οι λήπτριες εταιρείες) με αντάλλαγμα την κατ' αναλογία (pro rata) έκδοση ή μεταβίβαση στους μετόχους ή εταίρους της τίτλων του εταιρικού κεφαλαίου των ληπτριών εταιρειών,

β) μία εταιρεία (εφεξής: η «εισφέρουσα εταιρεία») μεταβιβάζει χωρίς να λυθεί έναν ή περισσότερους κλάδους δραστηριότητας σε μία ή περισσότερες υφιστάμενες ή νέες εταιρείες (εφεξής: οι «λήπτριες εταιρείες»), αφήνοντας τουλάχιστον έναν κλάδο δραστηριότητας στην εισφέρουσα εταιρεία, με αντάλλαγμα την κατ' αναλογία (pro rata) έκδοση ή μεταβίβαση στους μετόχους ή εταίρους της ή τίτλων του εταιρικού κεφαλαίου των ληπτριών εταιρειών. Ως κλάδος δραστηριότητας θεωρείται το σύνολο των στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού ενός τμήματος μιας εταιρείας, τα οποία συνιστούν από οργανωτική άποψη αυτόνομη εκμετάλλευση, δηλαδή ένα σύνολο ικανό να λειτουργήσει αυτοδύναμα.

4. Σε περίπτωση συγχώνευσης ή διάσπασης, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3, μπορεί να λάβει χώρα πρόσθετη χρηματική καταβολή από τη λήπτρια εταιρεία ή εταιρείες πέραν της έκδοσης ή μεταβίβασης τίτλων, με την προϋπόθεση ότι η χρηματική καταβολή δεν υπερβαί-

νει το δέκα τοις εκατό (10%) της ονομαστικής αξίας, ή αν δεν υπάρχει ονομαστική αξία, το δέκα τοις εκατό (10%) της λογιστικής αξίας των τίτλων.

5. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται μόνον εφόσον η εισφέρουσα εταιρεία ή εταιρείες και η λήπτρια εταιρεία ή εταιρείες είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδος και/ή άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε..

6. Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος άρθρου εμπίπτουν οι εταιρείες που:

α) περιλαμβάνονται στους τύπους που απαριθμούνται στο Παράρτημα Ι Μέρος Α της Οδηγίας 2009/133/EK, όπως ισχύει,

β) είναι φορολογικοί κάτοικοι κράτους - μέλους της Ε.Ε. σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους αυτού και δεν θεωρούνται φορολογικοί κάτοικοι τρίτου κράτους εκτός Ε.Ε. κατ' εφαρμογή όρων σύμβασης αποφυγής διπλής φορολογίας που έχει συναφθεί με αυτό το τρίτο κράτος,

γ) υπόκεινται, χωρίς τη δυνατότητα επιλογής ή απαλλαγής, σε έναν από τους φόρους που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι Μέρος Β της Οδηγίας 2009/133/EK ή σε οποιοδήποτε άλλο φόρο ενδεχομένως στο μέλλον αντικαταστήσει έναν από τους φόρους αυτούς.

7. Όπου στο παρόν άρθρο γίνεται αναφορά σε εισφέρουσα ή σε λήπτρια εταιρεία, αυτή ισχύει και για δύο ή περισσότερες εισφέρουσες ή λήπτριες εταιρείες.

8. Κατά την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, η συγχώνευση ή η διάσπαση δεν συνεπάγεται, κατά τον χρόνο της συγχώνευσης ή της διάσπασης, καμία φορολογία των υπεραξιών οι οποίες υπολογίζονται βάσει της διαφοράς μεταξύ της πραγματικής αξίας των μεταβιβαζόμενων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού και της λογιστικής αξίας τους.

9. Η λήπτρια εταιρεία διενεργεί αποσβέσεις των στοιχείων του ενεργητικού σύμφωνα με τους κανόνες που θα ίσχυαν για την εισφέρουσα εταιρεία, εάν δεν είχε λάβει χώρα η συγχώνευση ή η διάσπαση.

10. Κατά την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, η λήπτρια εταιρεία μπορεί να μεταφέρει τα αποθεματικά και τις προβλέψεις που σχηματίστηκαν από την εισφέρουσα εταιρεία, με τις φορολογικές απαλλαγές και τους όρους που θα ίσχυαν για την εισφέρουσα εταιρεία, εάν η μεταβίβαση δεν είχε λάβει χώρα. Η λήπτρια εταιρεία αναλαμβάνει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της εισφέρουσας εταιρείας ως προς τα εν λόγω αποθεματικά και προβλέψεις.

11. Κατά την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, η λήπτρια εταιρεία μπορεί να μεταφέρει τις ζημίες της εισφέρουσας εταιρείας, υπό τους ίδιους όρους που θα ίσχυαν για την εισφέρουσα εταιρεία, εάν η συγχώνευση ή η διάσπαση δεν είχε λάβει χώρα.

12. Κατά την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, αν η λήπτρια εταιρεία συμμετέχει στο εταιρικό κεφάλαιο της εισφέρουσας εταιρείας απαλλάσσεται από το φόρο για κάθε υπεραξία που προκύπτει λόγω της ακύρωσης αυτής της συμμετοχής.

13. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου μπορεί να εφαρμοστούν για τη μεταβίβαση στοιχείων ενεργητικού και παθητικού:

α) στη μεταβίβαση κλάδου ή κλάδων δραστηριότητας που βρίσκονται στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος - μέλος της Ε.Ε., εφόσον η εισφέρουσα και η λήπτρια εταιρεία είναι και οι δύο φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδος,

β) εφόσον η εισφέρουσα εταιρεία είναι φορολογικός κάτοικος άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε., και η λήπτρια

εταιρεία είναι κάτοικος Ελλάδος, στο βαθμό που μετά τη συγχώνευση ή τη διάσπαση τα στοιχεία του ενεργητικού, οι υποχρεώσεις, τα αποθεματικά, οι προβλέψεις και οι ζημίες που μεταβιβάζονται δεν συνδέονται με εκτός Ελλάδος μόνιμη εγκατάσταση της λήπτριας εταιρείας,

γ) εφόσον η λήπτρια εταιρεία είναι φορολογικός κάτοικος άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε. και η εισφέρουσα εταιρεία είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδος ή άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε., στο βαθμό που μετά τη συγχώνευση ή τη διάσπαση τα στοιχεία του ενεργητικού, οι υποχρεώσεις, τα αποθεματικά, οι προβλέψεις και οι ζημίες που μεταβιβάζονται συνδέονται με μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα της λήπτριας εταιρείας.

14. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου μπορεί να εφαρμοστούν εφόσον η εισφέρουσα εταιρεία είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδος και η λήπτρια εταιρεία είναι κάτοικος άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε., στο βαθμό που η συγχώνευση ή η διάσπαση επιφέρει τη μεταβίβαση κλάδου δραστηριότητας που συνιστά μόνιμη εγκατάσταση σε άλλο κράτος - μέλος της Ε.Ε.. Σε αυτή την περίπτωση, δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 5, 6, 7 και 8, αλλά η εισφέρουσα εταιρεία δικαιούται πίστωσης έναντι του ποσού του φόρου που προκύπτει ως αποτέλεσμα της συγχώνευσης ή διάσπασης σε σχέση με κάθε φόρο που θα επιβαλλόταν στο εν λόγω κράτος - μέλος της Ε.Ε. στο οποίο βρίσκεται η μόνιμη εγκατάσταση ως αποτέλεσμα της συγχώνευσης ή διάσπασης, εάν δεν ετύγγαναν εφαρμογής οι διατάξεις της Οδηγίας 2009/133/EK όπως ισχύει.

15. Κατά την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, ο μέτοχος ή εταίρος της εισφέρουσας εταιρείας δεν υπόκειται σε φόρο για την υπεραξία που αποκτά λόγω της συγχώνευσης ή της διάσπασης, με εξαίρεση το τμήμα που αντιστοιχεί, κατ' αναλογία, σε τυχόν χρηματική καταβολή.

16. Κατά την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, ο μέτοχος ή εταίρος δεν αποδίδει στους τίτλους που λαμβάνει ως αντάλλαγμα, μεγαλύτερη αξία από τη λογιστική αξία που είχαν οι ανταλλασσόμενοι τίτλοι αμέσως πριν την ανταλλαγή μετοχών.

17. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου μπορεί να εφαρμοστούν σε μέτοχο οποίος, σε περίπτωση συγχώνευσης ή διάσπασης, ανταλλάσσει τίτλους της εισφέρουσας εταιρείας με τίτλους της λήπτριας εταιρείας, υπό την προϋπόθεση ότι:

α) ο μέτοχος είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδος, ή

β) ο μέτοχος δεν είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδος και διακρατεί τόσο τίτλους της εισφέρουσας όσο και αυτούς της λήπτριας εταιρείας μέσω μόνιμης εγκατάστασης που διατηρεί στην Ελλάδα.

Άρθρο 55

Μεταφορά της καταστατικής έδρας μίας SE ή μίας SCE

1. Η μεταφορά από την Ελλάδα σε άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης της καταστατικής έδρας μίας ευρωπαϊκής εταιρείας (SE) ή μία ευρωπαϊκής συνεταιριστικής εταιρείας (SCE) σύμφωνα με τις διατάξεις των Κανονισμών 2157/2001 του Συμβουλίου της 8ης Οκτωβρίου 2001 (Ε.Ε.Κ L 294/1/10.11.2001) και 435/2003 του Συμβουλίου της 22ας Ιουλίου 2003 (Ε.Ε.Κ L 207/1/18.8.2003) αντίστοιχα, χωρίς λύση της εταιρείας ή σύσταση νέου νομικού προσώπου δεν συνεπάγεται φορολογία των υπεραξιών που υπολογίζονται σύμφωνα με την παράγραφο 8 του άρθρου 54 των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού της SE ή της SCE, τα ο-

ποία προσαρτώνται σε μόνιμη εγκατάσταση αυτής στην Ελλάδα. Σε περίπτωση που τα στοιχεία αυτά πωληθούν ή πάψουν να συνδέονται με τη μόνιμη εγκατάσταση της SE ή SCE στην Ελλάδα ή μεταφερθούν σε άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι υπεραξίες του προηγούμενου εδαφίου υπόκεινται σε φορολογία σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις.

2. Η μόνιμη εγκατάσταση που δημιουργείται κατ' εφαρμογή των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου, εξακολουθεί να υπολογίζει αποσβέσεις επί της αξίας των περιουσιακών στοιχείων που προσαρτώνται σε αυτή, με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις ως εάν δεν είχε γίνει η μεταφορά της καταστατικής έδρας.

3. Προβλέψεις ή αποθεματικά που είχε σχηματίσει η ευρωπαϊκή εταιρεία (SE) ή η ευρωπαϊκή συνεταιριστική εταιρεία (SCE) πριν από τη μεταφορά της καταστατικής έδρας της σε άλλο κράτος - μέλος και τα οποία απαλλάσσονται από το φόρο εισοδήματος και δεν προκύπτουν από μόνιμη εγκατάσταση αυτής στην αλλοδαπή, δεν υπόκεινται σε φορολογία κατά το χρόνο της μεταφοράς της καταστατικής έδρας στο όνομα της SE ή της SCE, με την προϋπόθεση ότι συνεχίζουν να εμφανίζονται αυτούσια στα βιβλία της δημιουργούμενης μόνιμης εγκατάστασής της στην Ελλάδα. Σε αντίθετη περίπτωση, υπόκειται σε φορολογία σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις.

4. Η μόνιμη εγκατάσταση διατηρεί τυχόν δικαίωμα μεταφοράς ζημίας από παρελθούσες χρήσεις της SE ή της SCE, που μετέφερε την καταστατική της έδρα σε άλλο κράτος - μέλος σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.

Άρθρο 56

Μη εφαρμογή ευεργετημάτων

Τα ευεργετήματα που προβλέπονται στα άρθρα 52, 53, 54 και 55 αίρονται ολικά ή μερικά, όταν κάποια από τις πράξεις που αναφέρονται στα άρθρα αυτά έχει ως κύριο στόχο ή ως έναν από τους κύριους στόχους τη φοροδιαφυγή ή τη φοροαποφυγή. Το γεγονός ότι η πράξη δεν πραγματοποιείται για οικονομικά θεμιτούς λόγους, όπως είναι η αναδιάρθρωση ή η ορθολογικότερη οργάνωση των δραστηριοτήτων των εταιρειών που ενέχονται στη σχετική πράξη, μπορεί να αποτελέσει τεκμήριο ότι κύριος ή ένας από τους κύριους στόχους της πράξης αυτής είναι η φοροδιαφυγή ή η φοροαποφυγή.

Άρθρο 57

Εκκαθάριση

Το προϊόν της εκκαθάρισης θεωρείται διανομή κέρδους κατά το φορολογικό έτος εντός του οποίου ολοκληρώθηκε η εκκαθάριση του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας, στο βαθμό που το εν λόγω προϊόν υπερβαίνει το καταβεβλημένο κεφάλαιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ

Άρθρο 58

Φορολογικός συντελεστής

Τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούν τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες που τηρούν διπλογραφικά βιβλία φορολογούνται με συντε-

λεστή είκοσι έξι τοις εκατό (26%). Όταν οι υπόχρεοι των περιπτώσεων β', δ', ε' και στ' του άρθρου 45 τηρούν απλογραφικά βιβλία τα κέρδη που αποκτούν από επιχειρηματική δραστηριότητα φορολογούνται σύμφωνα με την κλίμακα της παραγράφου 1 του άρθρου 29.

Τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούν οι αγροτικοί συνεταιρισμοί και οι ομάδες παραγωγών φορολογούνται με συντελεστή δεκατρία τοις εκατό (13%).

Ο φορολογούμενος που αποκτά εισόδημα το οποίο υπόκειται σε παρακράτηση φόρου σύμφωνα με το άρθρο 62 περιλαμβάνει το εισόδημα αυτό στα φορολογητέα κέρδη του πριν την αφαίρεση του παρακρατούμενου φόρου. Ο πληρωτέος από το φορολογούμενο φόρος σε σχέση με το εν λόγω εισόδημα μειώνεται κατά το ποσό του φόρου που παρακρατήθηκε.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΗ ΦΟΡΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ ΣΤΗΝ ΠΗΓΗ

Άρθρο 59

Φορολόγηση στην πηγή

1. Τα ακόλουθα πρόσωπα υποχρεούνται να παρακρατούν φόρο σύμφωνα με το σύστημα φορολόγησης στην πηγή:

α) κάθε φυσικό πρόσωπο που αποκτά κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που διενεργεί πληρωμές ή δίνει παροχές σε είδος στους εργαζομένους τους,

β) κάθε νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που καταβάλλει συντάξεις σε φυσικά πρόσωπα,

γ) ταμεία κοινωνικής ασφάλισης ή παρόμοιες οντότητες που διενεργούν πληρωμές στους ασφαλισμένους τους.

2. Το πρόσωπο, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1, το οποίο καταβάλλει εισόδημα για μισθωτή εργασία σύμφωνα με το άρθρο 12, φέρει την ευθύνη παρακράτησης φόρου και απόδοσής του στο κράτος. Εάν δεν διενεργείται παρακράτηση, ο υπόχρεος οφείλει να καταβάλλει το φόρο που δεν παρακρατήθηκε, καθώς και τυχόν πρόστιμα και ποινές που προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία.

3. Εισόδημα που απαλλάσσεται από το φόρο δεν υπόκειται σε παρακράτηση.

Άρθρο 60

Φορολογικός συντελεστής

1. Το μηνιαίο εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις, συμπεριλαμβανομένων των παροχών σε είδος και των εφάπαξ παροχών, υπόκειται σε παρακράτηση φόρου με βάση την κλίμακα της παραγράφου 1 του άρθρου 15 μετά από προηγούμενη αναγωγή του σε ετήσιο.

2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, το εισόδημα από μισθωτή εργασία που αποκτούν οι αξιωματικοί και το κατώτερο πλήρωμα που υπηρετεί σε πλοία του εμπορικού ναυτικού υπόκειται σε παρακράτηση φόρου σύμφωνα με τους συντελεστές της παραγράφου 2 του άρθρου 15.

3. Ο φόρος που παρακρατείται σύμφωνα με τις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων μειώνεται κατά ποσοστό ενάμισυ τοις εκατό (1,5%) κατά την παρακράτησή του.

4. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται ο τρόπος αναγωγής του μηνιαίου εισοδήματος της παραγράφου 1 σε ετήσιο, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΗ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 61 Υπόχρεοι σε παρακράτηση

Κάθε νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα ή φυσικό πρόσωπο που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα και έχει τη φορολογική κατοικία του στην Ελλάδα, οι φορείς γενικής κυβέρνησης ή κάθε φορολογούμενος που δεν έχει τη φορολογική κατοικία του στην Ελλάδα, αλλά δραστηριοποιείται μέσω μόνιμης εγκατάστασης στην Ελλάδα, και προβαίνει σε πληρωμές σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 62, καθώς και οι συμβολαιογράφοι για τις συναλλαγές της περίπτωσης στ΄ του άρθρου 62 υποχρεούνται σε παρακράτηση φόρου όπως ορίζεται στο άρθρο 64.

Άρθρο 62 Πληρωμές υποκείμενες σε παρακράτηση

1. Οι ακόλουθες πληρωμές υπόκειται σε παρακράτηση φόρου:

- α) μερίσματα,
- β) τόκοι,
- γ) δικαιώματα (royalties),
- δ) αμοιβές για τεχνικές υπηρεσίες, αμοιβές διοίκησης, αμοιβές για συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλες αμοιβές για παρόμοιες υπηρεσίες, ανεξαρτήτως εάν έχουν παρασχεθεί στην Ελλάδα, όταν ο λήπτης της αμοιβής είναι φυσικό πρόσωπο,
- ε) το ασφάλισμα που καταβάλλεται εφάπαξ ή με τη μορφή περιοδικά καταβαλλόμενης παροχής στο πλαίσιο ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων.
- στ) η υπεραξία που αποκτά φυσικό πρόσωπο από μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας σύμφωνα με το άρθρο 41.

2. Τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες που έχουν τη φορολογική κατοικία τους στην Ελλάδα και λαμβάνουν αμοιβές για τις υπηρεσίες που αναφέρονται στην περίπτωση δ΄ της παραγράφου 1 δεν υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου, με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του άρθρου 64.

3. Κάθε νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που δεν έχει τη φορολογική κατοικία του στην Ελλάδα και λαμβάνει αμοιβές για τεχνικές υπηρεσίες, αμοιβές διοίκησης, αμοιβές για συμβουλευτικές υπηρεσίες ή και αμοιβές για παρόμοιες υπηρεσίες υπόκειται σε παρακράτηση φόρου. Στην περίπτωση που το ως άνω νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα επιλέξει να φορολογηθεί ως εάν το εν λόγω εισόδημα να είχε αποκτηθεί κατά την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας μέσω μόνιμης εγκατάστασης στην Ελλάδα, ο παρακρατηθείς φόρος πιστώνεται έναντι

του οφειλόμενου φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων.

Άρθρο 63

Απαλλαγή για ορισμένες ενδοομιλικές πληρωμές

1. Ανεξάρτητα από το άρθρο 61, δεν παρακρατείται καθόλου φόρος από μερίσματα και παρόμοιες πληρωμές που διανέμονται σε νομικό πρόσωπο το οποίο περιλαμβάνεται στο Παράρτημα της Οδηγίας 2011/96/Ε.Ε. σχετικά με το κοινό φορολογικό καθεστώς το οποίο ισχύει για τις μητρικές και τις θυγατρικές εταιρείες διαφορετικών κρατών - μελών, όπως αυτή ισχύει, εφόσον:

α) το νομικό πρόσωπο που εισπράττει κατέχει μετοχές, μερίδια ή συμμετοχή τουλάχιστον δέκα τοις εκατό (10%), βάσει αξίας ή αριθμού, στο μετοχικό κεφάλαιο ή δικαιώματα σε κέρδη, δικαιώματα ψήφου του φορολογούμενου που προβαίνει στη διανομή,

β) το ελάχιστο ποσοστό κατοχής μετοχών ή μεριδίων ή συμμετοχής διακρατείται για τουλάχιστον είκοσι τέσσερις (24) μήνες, και

γ) το νομικό πρόσωπο που εισπράττει:

αα) περιλαμβάνεται στους τύπους απαριθμούνται στο Παράρτημα Ι Μέρος Α της Οδηγίας 2009/133/ΕΚ, όπως ισχύει, και

ββ) είναι φορολογικός κάτοικος κράτους - μέλους της Ε.Ε. σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους αυτού και δεν θεωρείται φορολογικός κάτοικος τρίτου κράτους εκτός Ε.Ε. κατ' εφαρμογή όρων σύμβασης αποφυγής διπλής φορολογίας που έχει συναφθεί με αυτό το τρίτο κράτος, και

γγ) υπόκειται, χωρίς τη δυνατότητα επιλογής ή απαλλαγής, σε έναν από τους φόρους που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι Μέρος Β της Οδηγίας 2009/133/ΕΚ ή σε οποιοδήποτε άλλο φόρο ενδεχομένως στο μέλλον αντικαταστήσει έναν από τους φόρους αυτούς.

2. Ανεξάρτητα από το άρθρο 61, δεν παρακρατείται φόρος από τόκους και δικαιώματα (royalties) που καταβάλλονται σε νομικό πρόσωπο που αναφέρεται στο Παράρτημα της Οδηγίας 2009/133/ΕΚ για την καθιέρωση κοινού συστήματος φορολόγησης των τόκων και των δικαιωμάτων που καταβάλλονται μεταξύ συνδεδεμένων προσώπων διαφορετικών κρατών - μελών, όπως αυτή ισχύει, εφόσον:

α) το νομικό πρόσωπο ή η νομική οντότητα που εισπράττει κατέχει άμεσα μετοχές, μερίδια ή συμμετοχή τουλάχιστον δέκα τοις εκατό (10%), βάσει αξίας ή αριθμού, στο μετοχικό κεφάλαιο ή δικαιώματα ψήφου του φορολογούμενου που προβαίνει στην καταβολή,

β) το ελάχιστο ποσοστό κατοχής μετοχών ή μεριδίων ή συμμετοχής διακρατείται για τουλάχιστον είκοσι τέσσερις (24) μήνες, και

γ) το νομικό πρόσωπο που εισπράττει :

αα) περιλαμβάνεται στους τύπους που απαριθμούνται στο Παράρτημα Ι Μέρος Α της Οδηγίας 2009/133/ΕΚ, όπως ισχύει, και

ββ) είναι φορολογικός κάτοικος κράτους - μέλους της Ε.Ε. σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους αυτού και δεν θεωρείται φορολογικός κάτοικος τρίτου κράτους εκτός Ε.Ε. κατ' εφαρμογή όρων σύμβασης αποφυγής διπλής φορολογίας που έχει συναφθεί με αυτό το τρίτο κράτος, και

γγ) υπόκειται, χωρίς τη δυνατότητα επιλογής ή απαλλαγής, σε έναν από τους φόρους που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι Μέρος Β΄ της Οδηγίας 2009/133/EK ή σε οποιοδήποτε άλλο φόρο ενδεχομένως στο μέλλον αντικαταστήσει έναν από τους φόρους αυτούς.

3. Εάν ένας φορολογούμενος που έχει τη φορολογική κατοικία του στην Ελλάδα διανείμει μέρισμα, καταβάλλει τόκους ή δικαιώματα σε νομικό πρόσωπο που δεν έχει συμπληρώσει είκοσι τέσσερις (24) μήνες διακράτησης του ελάχιστου ποσοστού κατοχής μετοχών ή μεριδίων ή συμμετοχής, αλλά κατά τα λοιπά πληροί τους όρους των παραγράφων 1 και 2, ο υπόχρεος σε παρακράτηση που έχει τη φορολογική κατοικία του στην Ελλάδα μπορεί προσωρινά να μην προβεί σε παρακράτηση φόρου, εφόσον καταθέσει (τραπεζική) εγγύηση στη Φορολογική Διοίκηση ποσού ίσου προς:

συντελεστής παρακράτησης

----- x διανεμηθέν ή καταβληθέν ποσό
1 -/- συντελεστής παρακράτησης

Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να απαιτήσει κατάπτωση της εγγύησης εάν το νομικό πρόσωπο που εισέπραξε τα ποσά δεν διακράτησε το ελάχιστο ποσοστό κατοχής μετοχών ή μεριδίων ή συμμετοχής για τουλάχιστον είκοσι τέσσερις (24) μήνες. Η απαλλαγή από την υποχρέωση παρακράτησης φόρου καθίσταται οριστική, και η εγγύηση λήγει την ημερομηνία κατά την οποία συμπληρώνονται είκοσι τέσσερις (24) μήνες διακράτησης του ελάχιστου ποσοστού κατοχής μετοχών ή μεριδίων ή συμμετοχής.

4. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται τα έντυπα για την εφαρμογή των προηγούμενων παραγράφων και ρυθμίζονται οι αναγκαίες τεχνικές λεπτομέρειες.

Άρθρο 64

Συντελεστές παρακράτησης φόρου

1. Οι συντελεστές παρακράτησης φόρου είναι οι εξής:

- α) για μερίσματα δέκα τοις εκατό (10%).
- β) για τόκους δεκαπέντε τοις εκατό (15%).
- γ) για δικαιώματα (royalties) και λοιπές πληρωμές είκοσι τοις εκατό (20%).

δ) για αμοιβές για τεχνικές υπηρεσίες, αμοιβές διοίκησης, αμοιβές για συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλες αμοιβές για παρόμοιες υπηρεσίες είκοσι τοις εκατό (20%). Κατ' εξαίρεση, για τις αμοιβές που εισπράττονται από εργολήπτες κατασκευής κάθε είδους τεχνικών έργων και ενοικιαστών δημοσίων, δημοτικών και κοινοτικών ή λιμενικών προσόδων ο συντελεστής είναι τρία τοις εκατό (3%) επί της αξίας του υπό κατασκευή έργου ή του μισθώματος.

ε) για το ασφάλισμα που καταβάλλεται με τη μορφή περιοδικά καταβαλλόμενης παροχής δεκαπέντε τοις εκατό (15%). Για το ασφάλισμα που καταβάλλεται εφάπαξ μέχρι του ποσού των σαράντα χιλιάδων (40.000) ευρώ δέκα τοις εκατό (10%) και για τα ποσά που υπερβαίνουν τις σαράντα χιλιάδες (40.000) ευρώ είκοσι τοις εκατό (20%). Οι συντελεστές των προηγούμενων εδαφίων της περίπτωσης αυτής αυξάνονται κατά πενήντα τοις ε-

κατό (50%) σε περίπτωση είσπραξης από τον δικαιούχο ποσού πρόωρης εξαγοράς. Δεν θεωρείται πρόωρη εξαγορά κάθε καταβολή που πραγματοποιείται σε εργαζόμενο ο οποίος έχει θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα ή έχει υπερβεί το 60ό έτος της ηλικίας του, καθώς και κάθε καταβολή που γίνεται χωρίς τη βούληση του εργαζομένου, όπως σε περίπτωση απόλυσης του εργαζομένου ή πτώχευσης του εργοδότη.

στ) για την υπεραξία από μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας που αποκτά φυσικό πρόσωπο δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

2. Οι φορείς γενικής κυβέρνησης κατά την προμήθεια κάθε είδους αγαθών ή υπηρεσιών από νομικά πρόσωπα, υποχρεούνται, κατά την καταβολή ή την έκδοση της σχετικής εντολής πληρωμής της αξίας αυτών, να παρακρατούν φόρο εισοδήματος, ο οποίος υπολογίζεται στο καθαρό ποσό της αξίας των αγαθών ή υπηρεσιών με συντελεστή ως ακολούθως:

αα) ποσοστό ένα τοις εκατό (1%) για τα υγρά καύσιμα και τα προϊόντα καπνοβιομηχανίας,

ββ) ποσοστό τέσσερα τοις εκατό (4%) για τα λοιπά αγαθά και

γγ) ποσοστό οκτώ τοις εκατό (8%) για την παροχή υπηρεσιών.

Εξαιρούνται από την παρακράτηση φόρου οι υπόχρεοι του πρώτου εδαφίου:

αα) όταν προμηθεύονται αγαθά ή τους παρέχονται υπηρεσίες και δεν απαιτείται σύμβαση, εφόσον η καθαρή αξία αυτών, κατά συναλλαγή, δεν υπερβαίνει το ποσό των εκατόν πενήντα (150) ευρώ,

ββ) όταν λαμβάνουν υπηρεσίες ή προμηθεύονται ηλεκτρικό ρεύμα, τηλεφωνικές συνδιαλέξεις, τηλεγραφήματα, γραμματόσημα, φωταέριο, νερό και εισιτήρια γενικά,

γγ) όπου προβλέπεται παρακράτηση ή προκαταβολή φόρου από άλλη διάταξη για το ίδιο έσοδο και

δδ) όταν προμηθεύονται αγαθά ή τους παρέχονται υπηρεσίες από τις πολεμικές βιομηχανίες ΕΑΒ, ΕΒΟ, ΠΥΡΚΑΛ και ΕΛΘΟ, καθώς και από το Κέντρο Επιχειρηματικής Πολιτιστικής Ανάπτυξης (Κ.Ε.Π.Α.) και την Αναπτυξιακή Ένωση Μακεδονίας (ΑΝ.Ε.Μ.).

3. Η παρακράτηση φόρου εξαντλεί τη φορολογική υποχρέωση της παραγράφου 1 σε περίπτωση που αυτός που λαμβάνει την πληρωμή, εκτός από τις αμοιβές που αναφέρονται στην περίπτωση δ΄ της παραγράφου 1, η οποία υπόκειται σε παρακράτηση φόρου είναι φυσικό πρόσωπο που έχει τη φορολογική κατοικία του στην Ελλάδα ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που δεν έχει τη φορολογική κατοικία του και δεν διατηρεί μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα.

4. Σε περίπτωση που η παρακράτηση φόρου δεν εξαντλεί τη φορολογική υποχρέωση ο παρακρατηθείς φόρος πιστώνεται έναντι του οφειλόμενου φόρου εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα ή του φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων, κατά περίπτωση.

5. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται ειδικότερα ο τρόπος και ο χρόνος απόδοσης του παρακρατούμενου φόρου σύμφωνα με τις ανωτέρω παραγράφους, ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ
ΤΗΣ ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗΣ ΚΑΙ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ

Άρθρο 65

Κράτη μη συνεργάσιμα στο φορολογικό τομέα και κράτη με προνομιακό φορολογικό καθεστώς

1. Κράτος για την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου νοείται το κράτος ή η περιοχή δικαιοδοσίας ή η υπερπόντια χώρα ή το έδαφος που τελεί υπό οποιοδήποτε ειδικό καθεστώς σύνδεσης ή εξάρτησης κατά την έννοια του διεθνούς δικαίου.

2. Σύμβαση διοικητικής συνδρομής, για την εφαρμογή Κ.Φ.Ε. νοείται η διεθνής σύμβαση που επιτρέπει την ανταλλαγή όλων των πληροφοριών, που είναι απαραίτητες για την εφαρμογή της φορολογικής νομοθεσίας των συμβαλλόμενων μερών.

3. Μη συνεργάσιμα κράτη είναι εκείνα που δεν είναι κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η κατάσταση τους σχετικά με τη διαφάνεια και την ανταλλαγή των πληροφοριών σε φορολογικά θέματα έχει εξεταστεί από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α.) και τα οποία:

α) δεν έχουν συνάψει και δεν εφαρμόζουν με την Ελλάδα σύμβαση διοικητικής συνδρομής στο φορολογικό τομέα και

β) δεν έχουν υπογράψει τέτοια σύμβαση διοικητικής συνδρομής με τουλάχιστον δώδεκα άλλα κράτη.

Οι ανωτέρω προϋποθέσεις πρέπει να συντρέχουν αθροιστικά.

4. Τα μη συνεργάσιμα κράτη καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ύστερα από τη διαπίστωση των προϋποθέσεων της προηγούμενης παραγράφου και περιλαμβάνονται σε κατάλογο που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ο κατάλογος δημοσιεύεται τον Ιανουάριο κάθε έτους ως εξής:

α) Αφαιρούνται τα κράτη που μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης έχουν συνάψει και εφαρμόζουν με την Ελλάδα σύμβαση διοικητικής συνδρομής.

β) Προστίθενται τα κράτη που:

αα) ενώ έχουν συνάψει με την Ελλάδα σύμβαση διοικητικής συνδρομής, οι διατάξεις της εν λόγω σύμβασης ή η εφαρμογή τους δεν επέτρεψαν στην ελληνική φορολογική διοίκηση να λάβει τις πληροφορίες που είναι απαραίτητες για την εφαρμογή των διατάξεων της φορολογικής νομοθεσίας,

ββ) δεν έχουν συνάψει με την Ελλάδα σύμβαση διοικητικής συνδρομής, αν και η Ελλάδα είχε προτείνει, πριν την 1η Ιανουαρίου του προηγούμενου έτους, τη σύναψη τέτοιας σύμβασης.

γ) Αφαιρούνται ή προστίθενται τα κράτη που δεν έχουν συνάψει με την Ελλάδα σύμβαση διοικητικής συνδρομής, στα οποία η Ελλάδα δεν είχε προτείνει τη σύναψη τέτοιας σύμβασης πριν την 1η Ιανουαρίου του προηγούμενου έτους και για τα οποία το Παγκόσμιο Φόρουμ για τη Διαφάνεια και την Ανταλλαγή των πληροφοριών σε φορολογικά θέματα που συστήθηκε με απόφαση του Ο.Ο.Σ.Α. της 17ης Σεπτεμβρίου 2009, θεωρεί ότι αντίστοιχα προβαίνουν ή όχι στην ανταλλαγή όλων των πληροφοριών που είναι απαραίτητες για την εφαρμογή των φορολογικών νομοθεσιών των συμβαλλόμενων μερών.

5. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου σχετικά με τα μη συνεργάσιμα κράτη εφαρμόζονται για αυτά που προστι-

θενται στον κατάλογο της προηγούμενης παραγράφου, από την 1η Ιανουαρίου του επομένου της δημοσίευσης έτους. Γι' αυτά που αφαιρούνται από τον κατάλογο, η εφαρμογή των διατάξεων παύει από τη δημοσίευσή του.

6. Για την εφαρμογή των διατάξεων του κεφαλαίου αυτού, το φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα θεωρείται ότι υπόκειται σε προνομιακό φορολογικό καθεστώς σε κράτος εκτός της Ελλάδας, όταν η φορολογική κατοικία τους βρίσκεται σε οποιοδήποτε κράτος, ακόμη και σε κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εάν σε αυτό το κράτος:

α) δεν υπόκειται σε φορολογία ή, εάν υπόκειται, δεν φορολογείται εν τοις πράγμασι, ή

β) υπόκειται σε φόρο επί των κερδών ή των εισοδημάτων ή του κεφαλαίου, ο οποίος είναι ίσος ή κατώτερος από το πενήντα τοις εκατό (50%) του συντελεστή φορολογίας νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων που θα οφειλόταν σύμφωνα με τις διατάξεις της ελληνικής φορολογικής νομοθεσίας, εάν ήταν φορολογικός κάτοικος ή διατηρούσε μόνιμη εγκατάσταση κατά την έννοια του άρθρου 6 του Κ.Φ.Ε. στην Ελλάδα.

7. Τα κράτη που έχουν προνομιακό φορολογικό καθεστώς καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ύστερα από τη διαπίστωση των προϋποθέσεων της προηγούμενης παραγράφου και περιλαμβάνονται σε κατάλογο που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ο κατάλογος δημοσιεύεται τον Ιανουάριο κάθε έτους.

Άρθρο 66

Ελεγχόμενες αλλοδαπές εταιρείες (ΕΑΕ)

1. Το φορολογητέο εισόδημα περιλαμβάνει το μη διανεμηθέν εισόδημα νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας που είναι φορολογικός κάτοικος άλλης χώρας, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) ο φορολογούμενος, μόνος του ή από κοινού με τα συνδεδεμένα πρόσωπα, κατέχει, άμεσα ή έμμεσα, μετοχές, μερίδια, δικαιώματα ψήφου ή συμμετοχής στο κεφάλαιο σε ποσοστό άνω του πενήντα τοις εκατό (50%) ή δικαιούται να εισπράττει ποσοστό άνω του πενήντα τοις εκατό (50%) των κερδών του εν λόγω νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας,

β) το παραπάνω νομικό πρόσωπο ή η νομική οντότητα υπόκειται σε φορολογία σε μη συνεργάσιμο κράτος ή κράτος με προνομιακό φορολογικό καθεστώς, ήτοι σε ειδικό καθεστώς που επιτρέπει ουσιαστικά χαμηλότερο επίπεδο φορολογίας από ό,τι το γενικό καθεστώς,

γ) άνω του τριάντα τοις εκατό (30%) του καθαρού εισοδήματος προ φόρων που πραγματοποιεί το νομικό πρόσωπο ή η νομική οντότητα εμπίπτει σε μία ή περισσότερες από τις κατηγορίες που ορίζονται στην παράγραφο 3,

δ) δεν πρόκειται για εταιρεία, της οποίας η κύρια κατηγορία μετοχών αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε οργανωμένη αγορά.

2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις που το νομικό πρόσωπο ή η νομική οντότητα είναι φορολογικός κάτοικος κράτους - μέλους της Ε.Ε., εκτός εάν η εγκατάσταση ή η οικονομική δραστηριότητα του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας συνιστά επίπλαστη κατάσταση που δημιουργήθηκε με ουσιαστικό σκοπό την αποφυγή του αναλογούντος φόρου.

Σε περίπτωση που το νομικό πρόσωπο ή η νομική ο-

ντότητα είναι φορολογικός κάτοικος χώρας που είναι συμβαλλόμενο μέρος της συμφωνίας για τον Ε.Ο.Χ. και υφίσταται και εφαρμόζεται συμφωνία ανταλλαγής πληροφοριών, ανάλογης με την ανταλλαγή πληροφοριών, κατόπιν αιτήσεως που προβλέπεται στην οδηγία 2011/16/Ε.Ε, η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται, εκτός εάν η εγκατάσταση ή η οικονομική δραστηριότητα του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας συνιστά επίπλαστη κατάσταση, που δημιουργήθηκε με ουσιαστικό σκοπό την αποφυγή του αναλογούντος φόρου.

3. Οι ακόλουθες κατηγορίες εισοδήματος λαμβάνονται υπόψη για την εφαρμογή του στοιχείου γ' της παραγράφου 1, εφόσον άνω του πενήντα τοις εκατό (50%) της αντίστοιχης κατηγορίας εισοδήματος του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας προέρχεται από συναλλαγές με τη φορολογούμενη εταιρεία ή τα συνδεδεμένα με αυτή πρόσωπα:

α) τόκοι ή οποιοδήποτε άλλο εισόδημα παράγεται από χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία,

β) δικαιώματα ή οποιοδήποτε άλλο εισόδημα παράγεται από πνευματική ιδιοκτησία,

γ) μερίσματα και εισόδημα από τη μεταβίβαση μετοχών,

δ) εισόδημα από κινητά περιουσιακά στοιχεία,

ε) εισόδημα από ακίνητη περιουσία, εκτός εάν το κράτος - μέλος της φορολογούμενου νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας δεν θα είχε δικαίωμα να φορολογήσει το εισόδημα βάσει συμφωνίας που έχει συναφθεί με τρίτη χώρα,

στ) εισόδημα από ασφαλιστικές, τραπεζικές και άλλες χρηματοοικονομικές δραστηριότητες.

4. Οι κατηγορίες εισοδήματος που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο υπολογίζονται στη βάση του φορολογικού έτους και με το φορολογικό συντελεστή που ισχύει για τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα των φυσικών προσώπων σύμφωνα με το Δεύτερο Μέρος του παρόντα Κώδικα ή με το φορολογικό συντελεστή που ισχύει για τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα των νομικών προσώπων ή νομικών οντοτήτων σύμφωνα με το Τρίτο Μέρος, κατά περίπτωση.

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ

ΥΠΟΒΟΛΗ ΔΗΛΩΣΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 67

Υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων

1. Ο φορολογούμενος υποχρεούται να δηλώνει όλα τα εισοδήματά του, τα φορολογούμενα με οποιοδήποτε τρόπο ή απαλασσόμενα, στη Φορολογική Διοίκηση ηλεκτρονικά. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η δήλωση αυτή μπορεί να υποβάλλεται στη Φορολογική Διοίκηση σε έγχαρτη μορφή.

2. Για όλα τα εισοδήματα της παραγράφου 1 δηλώνεται και ο παρακρατηθείς ή αποδοθείς, κατά περίπτωση, φόρος.

3. Η δήλωση υποβάλλεται κατά το χρονικό διάστημα από την 1η Φεβρουαρίου μέχρι και την 30ή Ιουνίου του αμέσως επόμενου φορολογικού έτους. Σε περίπτωση που ο φορολογούμενος αποβιώσει ή μεταφέρει την κατοικία του στο εξωτερικό, η δήλωση υποβάλλεται από τους κα-

τά περίπτωση υποχρεούς, καθ' όλη τη διάρκεια του φορολογικού έτους και συνοδεύεται από δικαιολογητικά και στοιχεία που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

4. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται ειδικότερα ο τρόπος και ο χρόνος υποβολής, ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, οι εξαιρετικές περιπτώσεις για τις οποίες επιτρέπεται η μη ηλεκτρονική υποβολή της δήλωσης, καθώς και τα δικαιολογητικά ή άλλα στοιχεία τα οποία συυποβάλλονται με αυτήν.

Άρθρο 68

Υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων

1. Τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες υποχρεούνται να δηλώνουν όλα τα εισοδήματά τους στη Φορολογική Διοίκηση.

2. Η δήλωση υποβάλλεται κατά το χρονικό διάστημα από την 1η Φεβρουαρίου μέχρι και την 30ή Ιουνίου του αμέσως επόμενου φορολογικού έτους. Για τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες που έχουν τεθεί υπό εκκαθάριση, η δήλωση υποβάλλεται μέσα σε ένα (1) μήνα από τη λήξη της εκκαθάρισης για τα εισοδήματα που αποκτήθηκαν κατά την περίοδο αυτή. Σε περίπτωση παράτασης της εκκαθάρισης πέραν του έτους υποβάλλεται προσωρινή δήλωση για τα εισοδήματα κάθε έτους - μέσα σε ένα (1) μήνα από τη λήξη του, επιφυλασσομένης της υποβολής οριστικής δήλωσης συγχρόνως με τη λήξη της εκκαθάρισης. Για τα διαλυόμενα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες, για τα οποία δεν επιβάλλεται από το νόμο εκκαθάριση, η δήλωση υποβάλλεται μέσα σε ένα (1) μήνα από τη διάλυση και σε κάθε περίπτωση πριν από τη διάθεση με οποιονδήποτε τρόπο των περιουσιακών στοιχείων τους.

3. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται ειδικότερα ο τρόπος και ο χρόνος υποβολής, ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, καθώς και τα δικαιολογητικά ή άλλα στοιχεία τα οποία συυποβάλλονται με αυτήν.

Άρθρο 69

Προκαταβολή του φόρου εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούν φυσικά πρόσωπα

1. Με βάση τη δήλωση που υποβάλλει ο φορολογούμενος και τους λοιπούς τίτλους βεβαίωσης που προβλέπονται στον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας βεβαιώνεται ποσό ίσο με το πενήντα πέντε τοις εκατό (55%) του φόρου που προκύπτει για το φόρο που αναλογεί στο εισόδημα του διανυόμενου φορολογικού έτους.

Αν στη δήλωση περιλαμβάνονται και εισοδήματα για τα οποία ο φόρος παρακρατείται ή καταβάλλεται κατά τις διατάξεις των επόμενων παραγράφων, ο φόρος που παρακρατήθηκε ή καταβλήθηκε για τα εισοδήματα αυτά εκπίπτει από το φόρο που πρέπει να βεβαιωθεί κατά το προηγούμενο εδάφιο. Αν το εισόδημα με βάση το οποίο ενεργείται η βεβαίωση του φόρου προσδιορίζεται κατά τρόπο τεκμαρτό, ο φόρος που αναλογεί στο τεκμαρτό αυτό εισόδημα λαμβάνεται υπόψη για τον προσδιορισμό του ποσού που πρέπει να βεβαιωθεί κατά το άρθρο αυτό.

Όταν υποβάλλεται δήλωση για πρώτη φορά το προς βεβαίωση ποσό της παραγράφου αυτής περιορίζεται στο μισό.

2. Οι διατάξεις του πρώτου και του τέταρτου εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου δεν εφαρμόζονται όταν:

α) Το ποσό που πρέπει να βεβαιωθεί δεν υπερβαίνει τα τριάντα (30) ευρώ,

β) Στη δήλωση περιλαμβάνονται μόνο εισοδήματα από μισθωτή εργασία και συντάξεις γενικά και από ιδιοκατοίκηση.

3. Αν δεν υποβληθεί δήλωση, η Φορολογική Διοίκηση προβαίνει στη βεβαίωση του προκαταβλητέου ποσού φόρου, με βάση την υπάρχουσα εγγραφή για το εγγύτερο, πριν από την παράλειψη υποβολής της δήλωσης οικονομικό έτος, εφόσον διαπιστώνεται ότι ο υπόχρεος εξακολουθεί να αποκτά το εισόδημα.

4. Ειδικά, για τους αρχιτέκτονες και τους μηχανικούς ο προκαταβλητέος φόρος υπολογίζεται ως εξής:

α) Σε τέσσερα τοις εκατό (4%) της συμβατικής αμοιβής για εκπόνηση μελετών και σχεδίων που αναφέρονται στις περιπτώσεις β' και δ' της παραγράφου 5 του άρθρου 49.

β) Σε δέκα τοις εκατό (10%) της συμβατικής αμοιβής για εκπόνηση μελετών και σχεδίων που αφορούν οποιασδήποτε άλλης φύσης έργα και για την επίβλεψη της εκτέλεσης αυτών, καθώς και των έργων της προηγούμενης περίπτωσης και της ενέργειας πραγματογνωμοσύνης κ.λπ. για τα έργα αυτά.

Κατ' εξαίρεση, για αμοιβές αρχιτεκτόνων και μηχανικών για την επίβλεψη της εκτέλεσης κάθε είδους τεχνικών έργων που ορίζονται στις προηγούμενες περιπτώσεις, ο προκαταβλητέος φόρος επιβάλλεται πριν από τη θεώρηση των οικείων εργασιών από την αρμόδια αρχή στο ποσό της αμοιβής επίβλεψης του δικαιούχου, και προκειμένου για εκπόνηση μελετών ή σχεδίων και επίβλεψη έργων του Δημοσίου, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και των κοινωφελών ή θρησκευτικών ιδρυμάτων, ο προκαταβλητέος φόρος κατά τα ποσοστά της παραγράφου αυτής υπολογίζεται στο ποσό της συμβατικής αμοιβής.

5. α) Στις αμοιβές που λαμβάνουν δικηγόροι οφείλεται προκαταβολή φόρου δεκαπέντε τοις εκατό (15%) με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 64. Δεν υπολογίζεται προκαταβλητέος φόρος επί των αμοιβών για παραστάσεις, καθώς και για κάθε άλλη νομική υπηρεσία που παρέχουν δικηγόροι οι οποίοι συνδέονται με τον εντολέα τους με σύμβαση έμμισθης εντολής και αμείβονται με πάγια αντιμισθία.

β) Ομοίως, δεν υπολογίζεται και δεν αποδίδεται προκαταβλητέος φόρος στις περιπτώσεις που ενεργείται παρακράτηση φόρου, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 64.

γ) Κάθε δικηγορικός σύλλογος ή ταμείο συνεργασίας ή διανεμητικός λογαριασμός οποιασδήποτε νομικής μορφής υποχρεούται να παρακρατεί φόρο εισοδήματος με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%) επί οποιουδήποτε ποσού καταβάλλει ως μέρος σε δικηγόρο.

δ) Αν με την έγγραφη συμφωνία περί αμοιβής για την παροχή των δικηγορικών υπηρεσιών η αμοιβή ή το ύψος της συναρτάται με το αποτέλεσμα των δικηγορικών υπηρεσιών ή της δίκης, κατά την απόδοση του προκαταβλητέου φόρου υποβάλλονται και τα στοιχεία που αποδει-

κνύουν το ύψος της αμοιβής, όπως ειδικότερα καθορίζεται με την απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

ε) Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, καθορίζεται ο τύπος, το περιεχόμενο, ο τρόπος υποβολής της δήλωσης και καταβολής του φόρου και ο τρόπος και ο χρόνος υποβολής των καταστάσεων και το περιεχόμενο αυτών, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής.

6. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να ορίζεται ότι η προκαταβολή υπολογίζεται με άλλο τρόπο, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 70

Μείωση προκαταβλητέου φόρου από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούν τα φυσικά πρόσωπα

1. Σε περίπτωση που τυχόν μειωθεί το εισόδημα άνω του είκοσιπέντε τοις εκατό (25%), ο φορολογούμενος μπορεί να ζητήσει με αίτησή του τη μείωση του φόρου που βεβαιώθηκε κατά τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου. Η αίτηση υποβάλλεται μέχρι το τέλος του μήνα Σεπτεμβρίου του φορολογικού έτους στο οποίο έγινε η βεβαίωση και αφορά στα ποσά του φόρου για τις δόσεις που δεν έγιναν ληξιπρόθεσμες κατά το χρόνο της υποβολής της αίτησης. Κατά την εκτίμηση της μείωσης του εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα λαμβάνονται ενδεικτικά υπόψη:

α) Το ποσό των ακαθάριστων εσόδων της επιχείρησης στο τρέχον φορολογικό έτος, συγκρινόμενο με τα ακαθάριστα έσοδα της αντίστοιχης περιόδου του προηγούμενου φορολογικού έτους.

β) Το ποσοστό των δαπανών και εξόδων διαχείρισης επί των ακαθάριστων εσόδων του τρέχοντος φορολογικού έτους σε σύγκριση με το αντίστοιχο ποσοστό του προηγούμενου φορολογικού έτους.

γ) Οι ουσιώδεις μεταβολές που τυχόν επήλθαν στους παράγοντες διαμόρφωσης του μικτού κέρδους της επιχείρησης κατά το τρέχον φορολογικό έτος σε σχέση με το προηγούμενο.

δ) Κάθε άλλο στοιχείο από το οποίο πιθανολογείται μείωση του κέρδους του τρέχοντος φορολογικού έτους.

2. Αν περάσει άπρακτη η προθεσμία της προηγούμενης παραγράφου, ο φορολογούμενος μπορεί να καταβάλλει τις, από τη λήξη της προθεσμίας και μετά, απαιτητές δόσεις του φόρου μειωμένες κατά το ποσοστό της μείωσης των εισοδημάτων του, όπως αυτό αναφέρεται στην αίτησή του που υπέβαλε για το σκοπό αυτό, με επιφύλαξη να καταβάλει τον τυχόν επιπλέον οφειλόμενο φόρο κατά τον έλεγχο της δήλωσης και την οριστική εκκαθάριση του.

3. Αν γίνει νέα εκκαθάριση λόγω υποβολής τροποποιητικής δήλωσης, εφόσον μειωθεί ο φόρος μειώνεται αναλόγως και η προκαταβολή του φόρου.

Άρθρο 71

Προκαταβολή του φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων

1. Με βάση την οριστική δήλωση του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας ή τον οριστικό τίτλο, η Φορολογική Διοίκηση βεβαιώνει ποσό ίσο με το ογδόντα

τοισ εκατό (80%) του φόρου που αναλογεί στα εισοδήματα του φορολογικού έτους που έληξε. Το εν λόγω ποσοστό αυξάνεται σε εκατό τοις εκατό (100%) ειδικά για τις τραπεζικές ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες και τα υποκαταστήματα αλλοδαπών τραπεζών που λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα.

2. Για νομικά πρόσωπα των περιπτώσεων β', γ' και στ' μόνο για τις κοινοπραξίες των προσωπικών εταιρειών του άρθρου 45, το ποσοστό της παραγράφου 1 είναι πενήντα πέντε τοις εκατό (55%).

3. Τα ποσοστά των προηγούμενων παραγράφων μειώνονται κατά πενήντα τοις εκατό (50%) για τα νέα νομικά πρόσωπα κατά τα τρία (3) πρώτα οικονομικά έτη από τη δήλωση έναρξης εργασιών τους. Η μείωση αυτή δεν εφαρμόζεται για τα νομικά πρόσωπα που προέρχονται από μετατροπή ή συγχώνευση άλλων επιχειρήσεων με βάση τις διατάξεις οποιουδήποτε νόμου.

4. Η βεβαίωση αυτή γίνεται έναντι του φόρου που αναλογεί στο εισόδημα του διανυόμενου φορολογικού έτους. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει δήλωση ή οριστικός τίτλος, ο καταβλητέος φόρος υπολογίζεται με βάση το φόρο που προκύπτει από στοιχεία του εγγύτερου φορολογικού έτους.

5. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται και επί των προσωρινών δηλώσεων που υποβάλλουν τα νομικά πρόσωπα ή οι νομικές οντότητες που έχουν τεθεί υπό εκκαθάριση.

6. Από το ποσό που βεβαιώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού εκπίπτει ο φόρος που παρακρατείται από πηγή Ελλάδος, εφόσον συντρέχει περίπτωση.

7. Αν μειωθεί το φορολογητέο εισόδημα, εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου 70. Η εννεάμηνη προθεσμία για την υποβολή της αίτησης μείωσης του προκαταβλητέου ποσού φόρου αρχίζει από την ημέρα έναρξης του νέου φορολογικού έτους.

8. Οι διατάξεις των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 69 εφαρμόζονται και στα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες. Αν το προκαταβλητέο ποσό φόρου εισοδήματος που υπολογίζεται με βάση τις διατάξεις της παραγράφου αυτής είναι μικρότερο της προκαταβολής φόρου που οφείλεται με βάση τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2, η διαφορά που προκύπτει βεβαιώνεται στο όνομα του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας ως προκαταβολή φόρου.

9. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν έχουν εφαρμογή:

α) για τις ημεδαπές εταιρείες περιορισμένης ευθύνης ή ανώνυμες εταιρείες που μετατρέπονται ή συγχωνεύονται, σε ημεδαπή ανώνυμη εταιρεία ή εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ. 1297/1972,

β) για τις ημεδαπές εταιρείες περιορισμένης ευθύνης ή ανώνυμες εταιρείες, καθώς και τα εγκατεστημένα στη χώρα μας υποκαταστήματα αλλοδαπών εταιρειών, που μετασχηματίζονται σε άλλες εταιρείες, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 1 έως 6 του ν. 2166/1993,

γ) για τις ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες που συγχωνεύονται σε ανώνυμη εταιρεία ή διασπώνται, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 68, 80 και 81, κατά περίπτωση, του κ.ν. 2190/1920 (Α' 37),

δ) για τις ημεδαπές εταιρείες περιορισμένης ευθύνης

που συγχωνεύονται σε εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, σύμφωνα με το άρθρο 54 του ν. 3190/1955 (Α' 91),

ε) για τα πιστωτικά ιδρύματα που μετασχηματίζονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του ν. 2515/1997 (Α' 154),

στ) για τις αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις που συγχωνεύονται σε νέα ή υφιστάμενη αγροτική συνεταιριστική οργάνωση, καθώς και τις δευτεροβάθμιες ή τριτοβάθμιες αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις που μετατρέπονται σε ανώνυμη εταιρεία ή εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 του ν. 2810/2000 (Α' 61).

ζ) για τα νομικά πρόσωπα που μετασχηματίζονται, σύμφωνα με ειδικές διατάξεις νόμου, σε άλλο νομικό πρόσωπο που εμπίπτει στις διατάξεις της ίδιας παραγράφου,

η) για τα διανεμόμενα ή κεφαλαιοποιούμενα κέρδη ανωνύμων εταιρειών, που απαλλάσσονται του φόρου εισοδήματος, βάσει ειδικών διατάξεων νόμων.

Άρθρο 72

Μεταβατικές διατάξεις και έναρξη ισχύος

1. Οι διατάξεις των άρθρων 1 έως και 71 του νόμου αυτού ισχύουν για τα εισοδήματα που αποκτώνται και τις δαπάνες που πραγματοποιούνται, κατά περίπτωση, στα φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2014 και μετά, με την επιφύλαξη των επόμενων παραγράφων του άρθρου αυτού.

2. Οι διατάξεις των άρθρων 22 και 23 ισχύουν για δαπάνες που αφορούν φορολογικές περιόδους που κλείνουν από την 30η Ιουνίου 2014 και εξής.

3. Οι διατάξεις των άρθρων 24, 25, 28 ισχύουν για φορολογικές περιόδους που κλείνουν από την 1η Ιανουαρίου 2014 και εξής.

4. Οι διατάξεις του άρθρου 26 ισχύουν για προβλέψεις που σχηματίζονται στα φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2014 και μετά. Για τις προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων που έχουν σχηματισθεί στα φορολογικά έτη 2010, 2011, 2012 και 2013 θα έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της περίπτωσης θ' της παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 2238/1994.

5. Οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 27 ισχύουν από την έναρξη ισχύος του ν. 4046/2012 (Α' 28).

6. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως και 11 του άρθρου 41 ισχύουν για υπεραξία από μεταβιβάσεις ακίνητης περιουσίας που θα πραγματοποιηθούν από την 1η Ιανουαρίου 2014 και μετά.

7. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως και 5 του άρθρου 42 ισχύουν για υπεραξία από μεταβιβάσεις μετοχών, μεριδίων, ομολόγων, παραγώγων και ολόκληρης επιχείρησης που θα πραγματοποιηθούν από την 1η Ιανουαρίου 2014 και μετά.

8. Οι διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 42 ισχύουν από την έναρξη ισχύος του ν. 4051/2012 (Α' 40).

9. Οι διατάξεις των άρθρων 52 έως και 56 ισχύουν για μετασχηματισμούς που πραγματοποιούνται από την 1η Ιανουαρίου 2014 και μετά.

10. Οι διατάξεις των άρθρων 61 έως και 64 ισχύουν για πληρωμές που πραγματοποιούνται από την 1η Ιανουαρίου 2014 και μετά.

11. Τα μη διανεμηθέντα ή κεφαλαιοποιηθέντα αποθε-

ματικά των νομικών προσώπων του άρθρου 45 του Κ.Φ.Ε, όπως αυτά εμφανίστηκαν στον τελευταίο ισολογισμό που έκλεισαν πριν από την 1.1.2014, και τα οποία προέρχονται από κέρδη που δεν φορολογήθηκαν κατά το χρόνο που προέκυψαν λόγω απαλλαγής αυτών κατ'εφαρμογή διατάξεων του ν. 2238/1994, όπως ισχύει μετά τη δημοσίευση του Κ.Φ.Ε., ή εγκυκλίων ή αποφάσεων που έχουν εκδοθεί κατ'εξουσιοδότηση αυτού, σε περίπτωση διανομής ή κεφαλαιοποίησής τους - μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2013 φορολογούνται αυτοτελώς με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%). Με την καταβολή του φόρου αυτού εξαντλείται κάθε φορολογική υποχρέωση του νομικού προσώπου και των μετόχων ή εταιρών αυτού. Από την 1η Ιανουαρίου 2014 και εξής, τα μη διανεμηθέντα ή κεφαλαιοποιηθέντα αποθεματικά του προηγούμενου εδαφίου συμψηφίζονται υποχρεωτικά στο τέλος κάθε φορολογικού έτους με ζημιές από οποιαδήποτε αιτία που προέκυψαν κατά τα τελευταία πέντε (5) έτη μέχρι εξαντλήσεώς τους, εκτός αν διανεμηθούν ή κεφαλαιοποιηθούν οπότε υπόκεινται σε αυτοτελή φορολόγηση με συντελεστή δεκαεννέα τοις εκατό (19%). Με την καταβολή του φόρου αυτού εξαντλείται κάθε φορολογική υποχρέωση του νομικού προσώπου και των μετόχων ή εταιρών αυτού.

12. Από την 1η Ιανουαρίου 2015 δεν επιτρέπεται η τήρηση ειδικών λογαριασμών αφορολόγητου αποθεματικού.

13. Οι διατάξεις που διέπουν τη φορολογία των ναυτιλιακών επιχειρήσεων και των συνδεομένων φυσικών προσώπων δεν θίγονται από τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα.

14. Οι διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 4 του παρόντος Κώδικα δεν εφαρμόζονται για τις εταιρείες που έχουν συσταθεί και λειτουργούν σύμφωνα με το ν. 27/1975 και το ν.δ. 2687/1953.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Άρθρο 73
Ενσωμάτωση της οδηγίας 2013/13/Ε.Ε.

1. Στο Παράρτημα Α του ν. 2578/1998 (Α' 30) προστίθεται περίπτωση κζ' που έχει ως εξής:

«κζ) εταιρείες κροατικού δικαίου με την επωνυμία: "dioni ko dru tvo", "dru tvo s ograni enom odgovorno u", καθώς και άλλες εταιρείες που έχουν συσταθεί βάσει του κροατικού δικαίου και υπόκεινται σε φορολογία εταιρειών στην Κροατία.»

2. Στο Παράρτημα Α1 του ν. 2578/1998 προστίθεται περίπτωση κθ' που έχει ως εξής:

«κθ) εταιρείες κροατικού δικαίου με την επωνυμία: "dioni ko dru tvo", "dru tvo s ograni enom odgovorno u", καθώς και άλλες εταιρείες που έχουν συσταθεί βάσει του κροατικού δικαίου και υπόκεινται σε φορολογία εταιρειών στην Κροατία.»

3. Στο Παράρτημα Β' του ν. 2578/1998 προστίθεται περίπτωση κη' που έχει ως εξής:

« κη) porez na dobit στην Κροατία.»

Άρθρο 74

Συμπλήρωση των νόμων 3986/2011, 4110/2013, 4002/2011, 4111/2013, 3864/2010, 3601/2007

1. Στο τέλος της περίπτωσης α' της παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 3986/2011 (Α' 152) προστίθενται, από τότε που ίσχυσε, λέξεις ως εξής: «καθώς και κάθε επόμενου Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής που εκδίδεται δυνάμει του εν λόγω άρθρου.»

2. Στην περίπτωση β' της παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 3986/2011, μετά τις λέξεις «του άρθρου 6Α του ν. 2362/1995» προστίθενται, από τότε που ίσχυσε, οι λέξεις «καθώς και κάθε επόμενου Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής που εκδίδεται δυνάμει του εν λόγω άρθρου.»

3. Στην περίπτωση γ' της παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 3986/2011, μετά τις λέξεις «του άρθρου 6Α του ν. 2362/1995» προστίθενται, από τότε που ίσχυσε, οι λέξεις «καθώς και κάθε επόμενου Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής που εκδίδεται δυνάμει του εν λόγω άρθρου.»

4. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 17 του άρθρου 11 του ν. 4110/2013 (Α' 17), όπως τροποποιήθηκε με τη διάταξη της περίπτωσης δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 64 του νόμου «Ενσωμάτωση της οδηγίας 2011/16/Ε.Ε., ρύθμιση θεμάτων της Ε.Λ.Τ.Ε., αναμόρφωση Οργανισμού του Ν.Σ.Κ. και άλλες διατάξεις», αντικαθίσταται ως εξής:

«Ειδικά για τη διαχειριστική περίοδο που λήγει τη 31.12.2012 και ανεξαρτήτως του χρόνου έναρξής της (υπερδωδεκάμηνης ή/και υποδωδεκάμηνης χρήσης), ο φάκελος τεκμηρίωσης καταρτίζεται και ο συνοπτικός πίνακας πληροφοριών υποβάλλεται μέχρι την 31η Ιουλίου 2013.»

5. Στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 24 του ν. 4141/2013 (Α' 81) οι λέξεις «της παρούσας παραγράφου», αντικαθίστανται από τις λέξεις «των παραγράφων 2 και 2Α του άρθρου 40 του ν. 4002/2011 (Α' 180)».

6. α. Στο τέλος της περίπτωσης γ' της παρ. 1 του άρθρου 44 του ν. 4111/2013 (Α' 18), προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Ειδικά για το οικονομικό έτος 2013, εκδίδεται ξεχωριστό εκκαθαριστικό σημείωμα από αυτό του υπολογισμού του φόρου εισοδήματος.»

β. Η περίπτωση στ' της παρ. 1 του άρθρου 44 του ν. 4111/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου έχουν εφαρμογή για τα εισοδήματα που δηλώνονται με τις φορολογικές δηλώσεις οικονομικού έτους 2013 και μετά.»

7. α. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 38 του ν. 2238/1994 (Α' 151) καταργείται.

β. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 38 του ν. 4141/2013 (Α' 81), οι λέξεις «30 Ιουνίου 2013» αντικαθίστανται με τις λέξεις «31 Δεκεμβρίου 2013».

γ. Καταργείται η περίπτωση δ' της παρ. 1 του άρθρου 28 του ν. 4110/2013 (Α' 17).

8.α. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 9 του ν. 2579/1998, οι λέξεις «δύο τοις χιλίοις (2%)» αντικαθίστανται με τις λέξεις «τρισήμισυ τοις χιλίοις (3,5%)».

β. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου έχουν εφαρμογή από 1.8.2013.

9. Η παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 3601/2007 (Α' 178) τροποποιείται ως εξής:

α. Η περίπτωση γ' αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) Κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης, τη διοίκηση του πιστωτικού ιδρύματος αναλαμβάνει ειδικός εκκαθαριστής, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, που ορίζεται με απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος. Το ίδιο πρόσωπο, μπορεί να αναλάβει την ειδική εκκαθάριση περισσοτέρων του ενός υπό ειδική εκκαθάριση πιστωτικών ιδρυμάτων, εάν αυτό κρίνεται αναγκαίο για την καλύτερη εξυπηρέτηση των σκοπών της ειδικής εκκαθάρισης. Στην περίπτωση αυτή μπορούν να ενοποιούνται λειτουργικά οι ειδικές εκκαθαρίσεις, χωρίς να θίγεται η έννομη θέση των πιστωτών. Σε περίπτωση πρόσκαιρου κωλύματος του ειδικού εκκαθαριστή, εάν είναι φυσικό πρόσωπο, αυτός μπορεί να αναπληρώνεται προσωρινά με απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος.»

β. Στην περίπτωση δ' προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Ο έλεγχος και η εποπτεία αποσκοπούν ενδεικτικά:

α) στην αποτελεσματική διαχείριση και ρευστοποίηση των περιουσιακών στοιχείων της εκκαθάρισης στο πλαίσιο της στρατηγικής που έχει καταρτιστεί από τον ειδικό εκκαθαριστή και έχει εγκριθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος, β) στην τήρηση του νόμου και των αποφάσεων της Τράπεζας της Ελλάδος και γ) στην παρακολούθηση των εργασιών της ειδικής εκκαθάρισης μέσω της υποβολής στοιχείων και αναφορών, όπως ειδικότερα ορίζεται με απόφαση κατά την παράγραφο 2.»

γ. Στην περίπτωση ζ' προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Ο ίδιος και, αν πρόκειται για νομικό πρόσωπο, οι νόμιμοι εκπρόσωποί του δεν προσωποκρατούνται ούτε υπέχουν οποιαδήποτε ποινική, αστική ή άλλη ευθύνη για χρέη του υπό εκκαθάριση πιστωτικού ιδρύματος που γεννήθηκαν πριν από το διορισμό του, ανεξάρτητα από το χρόνο βεβαίωσής τους. Τα προηγούμενα εδάφια εφαρμόζονται και στα μέλη της Επιτροπής Ειδικής Εκκαθάρισης του άρθρου 68Α.»

10. Στο άρθρο 68 του ν. 3601/2007 προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Αν ο αριθμός των πιστωτών του υπό ειδική εκκαθάριση πιστωτικού ιδρύματος, στους οποίους πρέπει να γίνει κοινοποίηση, υπερβαίνει τους εκατό (100), η κοινοποίηση εισαγωγικών δικογράφων σε αυτούς αντικαθίσταται, με ανακοίνωση από τον ειδικό εκκαθαριστή, με δαπάνες του, της ημερομηνίας, της ώρας και του τόπου εκδίκασης που αναρτάται στην ιστοσελίδα του υπό ειδική εκκαθάριση πιστωτικού ιδρύματος και στην ιστοσελίδα της Τράπεζας της Ελλάδος, καθώς και με δημοσίευση των ανωτέρω πληροφοριών μία φορά την εβδομάδα επί τρεις συνεχείς εβδομάδες σε δύο ημερήσιες εφημερίδες ευρείας κυκλοφορίας, τουλάχιστον μία από τις οποίες εκδίδεται στην έδρα του υπό ειδική εκκαθάριση πιστωτικού ιδρύματος. Κάθε πιστωτής δικαιούται να λάβει αντίγραφο του εισαγωγικού δικογράφου από τον ειδικό εκκαθαριστή σε ηλεκτρονική μορφή και, κατόπιν αίτησής του με έξοδα του ίδιου, σε έγχαρτη μορφή.»

11. Στο ν. 3601/2007 προστίθεται άρθρο 68 Α ως εξής:

«Άρθρο 68Α

Επιτροπή Ειδικών Εκκαθαρίσεων

1. Συνιστάται πενταμελής Επιτροπή Ειδικών Εκκαθαρίσεων. Τα μέλη της Επιτροπής διορίζονται με απόφαση

της Τράπεζας της Ελλάδος, για τριετή θητεία, που μπορεί να ανανεωθεί άπαξ για ίδιο διάστημα, είναι εγνωσμένου κύρους και έχουν, στην πλειοψηφία τους, τουλάχιστον δεκαετή εμπειρία σε θέματα πιστοδοτήσεων και διαχείρισης χρηματοδοτικών εμπλοκών, εταιρικής και λιανικής τραπεζικής. Τα μέλη της Επιτροπής μπορούν να ανακληθούν πριν από τη λήξη της θητείας τους με απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος. Η Τράπεζα της Ελλάδος παρέχει γραμματειακή υποστήριξη στην Επιτροπή.

2. Ο ειδικός εκκαθαριστής υποχρεούται να ζητά, με αιτιολογημένο και εμπειριστατωμένο αίτημά του, τη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής, για τις ακόλουθες συναλλαγές:

α) Συμβιβασμούς, όταν η απαίτηση, στην οποία αφορά ο συμβιβασμός, υπερβαίνει, κατά το δανειστή, τις είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ, περιλαμβανομένων κεφαλαίου, τόκων και εξόδων. Ως συμβιβασμοί νοούνται συμβάσεις που έχουν στοιχείο μερικής άφεσης χρέους ως προς το κεφάλαιο του δανείου.

β) Ρυθμίσεις δανείων, όταν η απαίτηση κατά του οφειλέτη υπερβαίνει τις διακόσιες πενήντα χιλιάδες (250.000) ευρώ, περιλαμβανομένων κεφαλαίου, τόκων και εξόδων. Ως ρυθμίσεις νοούνται ιδίως συμβάσεις, με τις οποίες παρατείνεται ο χρόνος αποπληρωμής του δανείου ή μειώνεται το επιτόκιο του. Οι ρυθμίσεις μπορούν να αναφέρονται και σε δάνεια που έχουν καταγγελλεί.

γ) Εκποιήσεις ακινήτων, οι οποίες γίνονται πάντοτε με πλειστηριασμό, σύμφωνα με όσα ορίζονται ειδικότερα από την Τράπεζα της Ελλάδος βάσει της παραγράφου 5, η δε έγκριση παρέχεται πριν από τον πλειστηριασμό και έχει ως αντικείμενο και την τιμή πρώτης προσφοράς. Σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής δεν απαιτείται, εάν η αντικειμενική αξία του ακινήτου είναι μικρότερη των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ και η τιμή πρώτης προσφοράς ισούται τουλάχιστον με τα επτά δέκατα (7/10) της λογιστικής αξίας του ακινήτου.

δ) Εκποιήσεις απαιτήσεων από δάνεια, συμμετοχών, μετοχών, εταιρικών μεριδίων και ομολόγων. Σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής δεν απαιτείται, εάν η λογιστική αξία του εκποιούμενου στοιχείου είναι μικρότερη των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ και η τιμή πρώτης προσφοράς ισούται τουλάχιστον με τα επτά δέκατα (7/10) της λογιστικής αξίας ή όταν πρόκειται για εισηγμένους τίτλους σε οργανωμένη αγορά. Όταν απαιτείται σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής, η εκποίηση γίνεται με πλειστηριασμό, σύμφωνα με όσα ορίζονται ειδικότερα από την Τράπεζα της Ελλάδος βάσει της παραγράφου 6, η δε έγκριση παρέχεται πριν από τον πλειστηριασμό και έχει ως αντικείμενο και την τιμή πρώτης προσφοράς.

3. Η Επιτροπή συνεδριάζει και αποφασίζει με πλειοψηφία του όλου αριθμού των μελών της. Ομόφωνη απόφαση απαιτείται: α) όταν οι απαιτήσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 2, υπερβαίνουν το ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ και β) όταν η λογιστική αξία του προς εκποίηση περιουσιακού στοιχείου των περιπτώσεων γ' και δ' της παραγράφου 2 υπερβαίνει το ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ.

4. Τα μέλη της Επιτροπής έχουν υποχρέωση τήρησης απορρήτου των εργασιών της, ισχύουσας και της παραγράφου 7 του άρθρου 60. Οι εξαιρέσεις από την υποχρέωση απορρήτου που προβλέπονται στο άρθρο 60 εφαρμόζονται αναλόγως.

5. Η Τράπεζα της Ελλάδος με απόφασή της μπορεί να

καθορίζει θέματα σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας της Επιτροπής Ειδικής Εκκαθάρισης, τα προσόντα των μελών της, την καταβολή αποζημίωσης από την Τράπεζα της Ελλάδος, περαιτέρω όρους και διατυπώσεις για τις συναλλαγές που συνάπτονται με σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής και άλλα ειδικότερα θέματα και λεπτομέρειες εφαρμογής της παραγράφου 2. Διατηρείται η ευχέρεια της Τράπεζας της Ελλάδος κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 68 να καθορίζει όρους και διατυπώσεις για συναλλαγές, για τις οποίες δεν απαιτείται σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής.»

12. Στο τέλος της παρ. 5 του άρθρου 2 του ν. 3864/2010 (Α΄ 119) προστίθενται οι λέξεις:

«καθώς και βάσει του εκάστοτε ισχύοντος Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής του άρθρου 6Α του ν. 2362/1995 (Α΄ 247) και του εκάστοτε εγκεκριμένου Μνημονίου Συνεννόησης (Memorandum of Understanding) μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Τράπεζας της Ελλάδος και των Παραρτημάτων αυτού, όπως επικαιροποιούνται σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 1 του ν. 4046/2012 (Α΄ 28).»

13. Η παρ. 4 του άρθρου 16Γ του ν. 3864/2010 τροποποιείται ως εξής:

«4. Οι αποφάσεις του Γενικού Συμβουλίου και της Εκτελεστικής Επιτροπής, οι οποίες λαμβάνονται στο πλαίσιο του παρόντος νόμου και του εκάστοτε ισχύοντος Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής του άρθρου 6Α του ν. 2362/1995 (Α΄ 247) και του εκάστοτε εγκεκριμένου Μνημονίου Συνεννόησης (Memorandum of Understanding) μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Τράπεζας της Ελλάδος και των Παραρτημάτων αυτού, όπως επικαιροποιείται σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 1 του ν. 4046/2012 (Α΄ 28), τεκμαίρονται σύμφωνα με το σκοπό του Ταμείου και το δημόσιο συμφέρον και θεωρούνται επωφελείς και συμφέρουσες για το Ταμείο και το Ελληνικό Δημόσιο όσον αφορά την ευθύνη, αστική και ποινική, των μελών του Γενικού Συμβουλίου, της Εκτελεστικής Επιτροπής, καθώς και του προσωπικού του Ταμείου.»

Άρθρο 75

Τροποποίηση διατάξεων

του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων

1. Στο άρθρο 3 του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν.δ. 356/1974, Α΄ 90) προστίθεται παράγραφος 6, ως εξής:

«6. Ανακτήσεις κρατικών ενισχύσεων, οι οποίες έχουν κριθεί ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 107 της Συνθήκης Λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕ.Ε.), που αφορούν τα καταλογισθέντα ποσά καταβάλλονται εφάπαξ και εντός της προθεσμίας που ορίζεται στην πρόσκληση καταβολής της περίπτωσης β΄ της παρ. 1 του άρθρου 22 του ν. 4002/2011 (Α΄ 180).»

2. Στο τέλος της περίπτωσης β΄ της παρ. 1 του άρθρου 22 του ν. 4002/2011 προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Κατά παρέκκλιση των διατάξεων των υποπαραγράφων Α.1 και Α.2 της παραγράφου Α του άρθρου πρώτου

του ν. 4152/2013 (Α΄ 107) και κάθε άλλης προγενέστερης ή μεταγενέστερης διάταξης περί διευκόλυνσης τμηματικής καταβολής ληξιπρόθεσμων βεβαιωμένων οφειλών ή άλλης ισχύουσας νομοθετικής ρύθμισης ληξιπρόθεσμων οφειλών, οι οφειλές που βεβαιώνονται με τις πράξεις της παρούσας παραγράφου δεν υπάγονται σε οποιαδήποτε διευκόλυνση ή ρύθμιση καταβολής ληξιπρόθεσμων οφειλών ή χορήγηση διοικητικής αναστολής.»

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟ

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ, ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ, ΥΓΕΙΑΣ, ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ, ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Άρθρο 76

Θέματα Παρατηρητηρίου Οικονομικής Αυτοτέλειας των Ο.Τ.Α.

1. Η παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4111/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Συνιστάται στο Υπουργείο Εσωτερικών Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των Ο.Τ.Α. (εφεξής «Παρατηρητήριο») με στόχο τη διασφάλιση της οικονομικής αυτοτέλειας των Ο.Τ.Α.. Σκοπός του Παρατηρητηρίου είναι η κατάρτιση από τους Ο.Τ.Α. ρεαλιστικών και ισοσκελισμένων προϋπολογισμών και απολογισμών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ισχύουσα δημοσιονομική νομοθεσία, καθώς και η παρακολούθηση σε μηνιαία βάση της εκτέλεσης των προϋπολογισμών των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων που εντάσσονται στο Μητρώο των Φορέων Γενικής Κυβέρνησης. Το Παρατηρητήριο παρέχει γνώμη στους Υπουργούς Εσωτερικών και Οικονομικών επί των σχεδίων των προϋπολογισμών, υποδεικνύοντας τις παρεμβάσεις που απαιτούνται για την επίτευξη του ανωτέρω σκοπού. Οι υποδείξεις του Παρατηρητηρίου λαμβάνονται υπόψη για την κατάρτιση του ενοποιημένου προϋπολογισμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που αποτυπώνεται στο Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής.»

2. Η παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 4111/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Το Παρατηρητήριο ελέγχει την ορθή εκτέλεση των προϋπολογισμών και την εν γένει πορεία των οικονομικών των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων, όπως αποτυπώνονται στο «Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Δράσης» (Ο.Π.Δ.). Το Ο.Π.Δ. υποχρεωτικά συνοψίζει τα στοιχεία του ετήσιου προϋπολογισμού του Ο.Τ.Α. και των νομικών του προσώπων, αποτυπώνει το οικονομικό αποτέλεσμα και τις απλήρωτες υποχρεώσεις και εγκρίνεται από την αρμόδια για την εποπτεία του Ο.Τ.Α. αρχή. Η αρχή αυτή υποχρεούται να αποστέλλει στο Παρατηρητήριο,

σε ηλεκτρονική μορφή, το Ο.Π.Δ. που υποβάλλεται σε αυτή από τους Ο.Τ.Α. προς έγκριση, καθώς και αυτό που τελικώς εγκρίνεται από αυτήν, το οποίο αναρτάται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών και του οικείου Ο.Τ.Α.. Το Ο.Π.Δ. περιλαμβάνει υποχρεωτικά μηνιαίους και τριμηνιαίους στόχους σε συμμόρφωση με τον κανόνα του ισοσκελισμού του προϋπολογισμού και τα μηνόμνια συνεργασίας σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 του παρόντος και το ακριβές περιεχόμενό του καθορίζεται με την κοινή υπουργική απόφαση της παραγράφου 7 του παρόντος.

Σε περίπτωση που ο Ο.Τ.Α. δεν αποστέλλει το προβλεπόμενο Ο.Π.Δ. εντός των προθεσμιών που ορίζονται με την κοινή απόφαση της παραγράφου 7 του παρόντος, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, που εκδίδεται ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση του Παρατηρητηρίου, είναι δυνατόν να επιβάλλεται παρακράτηση και μη απόδοση μέρους ή του συνόλου της μηνιαίας τακτικής επιχορήγησης του Ο.Τ.Α. από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (ΚΑΠ), για όσο χρόνο καθυστερεί η αποστολή του Ο.Π.Δ..

Για όσο χρόνο καθυστερεί η αποστολή του Ο.Π.Δ. ή των επί μέρους μερών ή στοιχείων του, καθώς και η διόρθωση αυτών, ως μηνιαίοι στόχοι εκτέλεσης του προϋπολογισμού του υπόχρεου φορέα τεκμαίρονται τα ποσά που προκύπτουν από αυτόν με βάση τη χρονική πορεία εκτέλεσης του προϋπολογισμού του προηγούμενου οικονομικού έτους, σε συνδυασμό με την αρχή της ισοσκελίσης αυτού, ο δε βαθμός επίτευξής τους ελέγχεται από το Παρατηρητήριο σύμφωνα με τα οριζόμενα στο παρόν. Ελλείψει εγγραφών κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος, ως μηνιαίοι στόχοι τεκμαίρονται τα δωδεκατημόρια των έτησιων προϋπολογισθέντων ποσών.»

3. Η παρ. 5 του άρθρου 4 του ν. 4111/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Το Παρατηρητήριο αξιολογεί τις προβλέψεις εσόδων που παρουσιάζουν οι Ο.Τ.Α. στον προϋπολογισμό τους και στο Ο.Π.Δ. και διατυπώνει προτάσεις τροποποίησής τους, όπου αυτό κρίνεται αναγκαίο και ιδίως όταν τα έσοδα εμφανίζονται υπερεκτιμημένα και μη ρεαλιστικά. Το Παρατηρητήριο με βάση μηνιαία στοιχεία εκτέλεσης του προϋπολογισμού, που παρακολουθεί η Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών, καθώς και με πρόσθετα στοιχεία που παρέχει ο Ο.Τ.Α., εφόσον του ζητηθεί (όπως τις τριμηνιαίες εκθέσεις της παρ. 9 του άρθρου 266 και της παρ. 10 του άρθρου 268 του ν. 3852/2010), αξιολογεί και ελέγχει την πορεία της εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Σε περίπτωση που διαπιστώσει απόκλιση από τους τριμηνιαίους δημοσιονομικούς στόχους άνω του δέκα τοις εκατό (10%), το Παρατηρητήριο ενημερώνει εντός ενός μηνός από τη λήξη του τριμήνου τον Ο.Τ.Α., την αρμόδια για την εποπτεία του Αρχή και το Υπουργείο Εσωτερικών, παρέχοντας οδηγίες και εισηγούμενο μεθόδους για τη διόρθωση της απόκλισης. Ο Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εσωτερικών λαμβάνοντας υπόψη τις επιστημονικές του Παρατηρητηρίου υποδεικνύει στους Ο.Τ.Α. τις αναγκαίες παρεμβάσεις που υποχρεωτικά πρέπει να εφαρμοσθούν, ώστε να επιτευχθούν οι ανωτέρω διορθώσεις.»

4. Η παρ. 7 του άρθρου 4 του ν. 4111/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών δύναται να μετονομάζεται το «Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Δράσης» και να ρυθμίζονται ζητήματα λειτουργίας του Παρατηρητηρίου, καθώς και κάθε αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.»

Άρθρο 77 **Προϋπολογισμός δήμων**

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών που εκδίδεται τον Ιούλιο κάθε έτους, παρέχονται οδηγίες για την κατάρτιση, εκτέλεση και αναμόρφωση του προϋπολογισμού των δήμων και ρυθμίζεται κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή των επόμενων παραγράφων. Με όμοια απόφαση μπορεί επίσης να καθορίζονται ανώτατα όρια για την εκτίμηση των ιδίων εσόδων ή επί μέρους ομάδων τους που εγγράφονται στον προϋπολογισμό και ορίζονται τα ίδια έσοδα ή ομάδες αυτών.

2. Ο προϋπολογισμός καταρτίζεται με βάση τις οδηγίες που παρέχονται ετησίως με την κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών της προηγούμενης παραγράφου και κατόπιν αιτιολογημένης εισήγησης της οικονομικής υπηρεσίας του δήμου, για το εκτιμώμενο ύψος εσόδων και ιδίως των ιδίων εσόδων, σύμφωνα με τις οδηγίες αυτές.

3. Κάθε έτος το δημοτικό συμβούλιο, με απόφασή του, η οποία διαβιβάζεται στο συμβούλιο κάθε δημοτικής ή τοπικής κοινότητας έως το τέλος Ιουνίου, καθορίζει το ανώτατο ύψος του προϋπολογισμού εξόδων κάθε κοινότητας για το επόμενο οικονομικό έτος.

Το συμβούλιο της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας καταρτίζει σχέδιο του προϋπολογισμού εξόδων της κοινότητας, το οποίο δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το ανώτατο ποσό που καθορίστηκε σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο. Το σχέδιο, συνοδευμένο από αιτιολογική έκθεση, αποστέλλεται στην οικονομική επιτροπή έως την 20ή Ιουλίου και σε περίπτωση μη κατάρτισης ή εμπρόθεσμης υποβολής του από την κοινότητα, το σχέδιο του προϋπολογισμού εξόδων καταρτίζεται από αυτήν.

4. Κατά το ίδιο χρονικό διάστημα και εντός της οριζόμενης ως άνω προθεσμίας, η εκτελεστική επιτροπή, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της που αφορούν την προετοιμασία κατάρτισης του προϋπολογισμού, καταθέτει το προσχέδιο αυτού στην οικονομική επιτροπή. Για τη σύνταξη του προσχεδίου, η εκτελεστική επιτροπή συγκεντρώνει και αξιολογεί τυχόν προτάσεις των υπηρεσιών του δήμου, καθώς και της επιτροπής διαβούλευσης, εφόσον αυτή υπάρχει. Εάν το προσχέδιο δεν καταρτιστεί ή δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα στην οικονομική επιτροπή, τότε καταρτίζεται από αυτήν.

Η εκτελεστική επιτροπή και η επιτροπή διαβούλευσης διατυπώνουν τη γνώμη τους μόνο κατά το στάδιο κατάρτισης του προϋπολογισμού και δεν απαιτείται εκ νέου γνωμοδότησή τους για όποιες αναμορφώσεις του ακολούθως.

5. Η οικονομική επιτροπή, έως την 25η Σεπτεμβρίου, εξετάζει το προσχέδιο που της παραδίδει η εκτελεστική επιτροπή, καθώς και το σχέδιο του προϋπολογισμού εξόδων εκάστης κοινότητας και ειδικότερα εάν: α) οι συνολικές δαπάνες που αναγράφονται σε αυτό υπερβαίνουν

το ανώτατο ποσό που έχει καθοριστεί από το δημοτικό συμβούλιο για κάθε δημοτική ή τοπική κοινότητα, β) οι δαπάνες αφορούν τις αρμοδιότητες που έχουν μεταβιβαστεί από το δημοτικό συμβούλιο στο συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας, γ) τα έσοδα και οι δαπάνες είναι νόμιμες, δ) έχουν εγγραφεί οι υποχρεωτικές δαπάνες και τα έσοδα που επιβάλλονται υποχρεωτικά από νόμο και ε) τηρούνται οι διατάξεις της παραγράφου 2 του παρόντος και εφόσον απαιτείται το αναμορφώνει αναλόγως και καταρτίζει το σχέδιο του προϋπολογισμού.

Σε ειδικό παράρτημα του προϋπολογισμού, αναφέρονται οι δράσεις που αφορούν στις τοπικές και δημοτικές κοινότητες, συμπεριλαμβανομένων των έργων και των υπηρεσιών τους.

Η οικονομική επιτροπή, έως την ίδια ημερομηνία, μεριμνά για την ενσωμάτωση του σχεδίου του προϋπολογισμού στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων που τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών, προκειμένου το Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των Ο.Τ.Α. (εφεξής Παρατηρητήριο) του άρθρου 4 του ν. 4111/2013, να παράσχει τη γνώμη του επ' αυτού, με βάση κριτήρια που καθορίζονται με απόφασή του, με σκοπό την επίτευξη ρεαλιστικών και ισοσκελισμένων προϋπολογισμών. Η γνώμη του Παρατηρητηρίου γνωστοποιείται στους δήμους και στις αρμόδιες για την εποπτεία τους Αρχές και αποστέλλεται στους Υπουργούς Εσωτερικών και Οικονομικών, προκειμένου να εκδοθεί μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου κοινή απόφασή τους, στην οποία καταγράφονται οι δήμοι που: α) έχουν καταρτίσει μη ρεαλιστικά σχέδια προϋπολογισμών, β) έχουν παραβεί τις οδηγίες κατάρτισης των προϋπολογισμών που παρασχέθηκαν με την κοινή υπουργική απόφαση της παραγράφου 1 του παρόντος και γ) δεν έχουν ενσωματώσει το σχέδιο του προϋπολογισμού τους στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων του Υπουργείου Εσωτερικών εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας. Με όμοια απόφαση καθορίζονται τα ποσά που υποχρεούται η οικονομική επιτροπή έκαστου δήμου να εγγράψει σε επιμέρους κωδικούς ή ομάδες κωδικών αριθμών του σχεδίου του προϋπολογισμού, ώστε αυτός να καταστεί ρεαλιστικός σύμφωνα με τις σχετικές υποδείξεις του Παρατηρητηρίου. Το διαμορφωθέν σχέδιο του προϋπολογισμού υποβάλλεται από την οικονομική επιτροπή στο δημοτικό συμβούλιο προς συζήτηση και ψήφιση το αργότερο έως το τέλος Οκτωβρίου και υποχρεωτικά συνοδεύεται από την ανωτέρω κοινή υπουργική απόφαση, τη γνώμη του Παρατηρητηρίου, καθώς και από αιτιολογική έκθεση στην οποία δικαιολογούνται οι προσαρμογές που επήλθαν κατά τα ανωτέρω οριζόμενα.

Εάν το σχέδιο προϋπολογισμού του δήμου δεν καταρτιστεί, καταρτίζεται κατά παρέκκλιση των ανωτέρω ή δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα στο δημοτικό συμβούλιο, το ίδιο το δημοτικό συμβούλιο καταρτίζει και ψηφίζει τον προϋπολογισμό έως την προθεσμία της επόμενης παραγράφου, με βάση το τελευταίο διαμορφωμένο σχέδιο, λαμβάνοντας υπόψη τη γνώμη του Παρατηρητηρίου και ενσωματώνοντας σε αυτό το περιεχόμενο της ανωτέρω κοινής υπουργικής απόφασης.

6. Το δημοτικό συμβούλιο έως τη 15η Νοεμβρίου, ψηφίζει τον προϋπολογισμό και το Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Δράσης που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 4111/2013, σε μία ειδική για αυτόν το σκοπό συνεδρίαση και υποβάλλει τη σχετική απόφαση σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή για έλεγχο στην αρμόδια για την

εποπτεία του δήμου Αρχή, που σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου. Συνοδευτικά στοιχεία του προϋπολογισμού που αποστέλλεται σε έντυπη μορφή αποτελούν η αιτιολογική έκθεση της οικονομικής επιτροπής και οι αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου που αφορούν την επιβολή των φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών. Κατά τον έλεγχο αυτόν εξετάζεται και η συμμόρφωση του δήμου με τις οδηγίες και υποδείξεις των ανωτέρω κοινών υπουργικών αποφάσεων.

Αμέσως μόλις επικυρωθεί ο προϋπολογισμός, ο δήμος μεριμνά για την ενσωμάτωση αυτού, καθώς και κάθε άλλου στοιχείου που τυχόν έχει ζητηθεί με τις προαναφερθείσες κοινές υπουργικές αποφάσεις, στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων που τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών.

Σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή υποβάλλεται στην αρμόδια για την εποπτεία του δήμου Αρχή ο προϋπολογισμός, όπως διαμορφώνεται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, ως αποτέλεσμα αναμορφώσεων.

Κατά τη συζήτηση του προϋπολογισμού τίθενται υπόψη του συμβουλίου χρηματοοικονομικοί και άλλοι δείκτες που παρέχονται από την οικονομική υπηρεσία, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 165 του ν. 3463/2006 (Α' 114).

7. Αν το σχέδιο του προϋπολογισμού και το Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Δράσης δεν καταρτιστούν και δεν υποβληθούν, όπως προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο, ή αν ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου δεν μεριμνήσει για να συγκληθεί το συμβούλιο έως τη 15η Νοεμβρίου, το συμβούλιο συνέρχεται αυτοδίκαια την πρώτη Κυριακή μετά την ημερομηνία αυτή και ώρα 11 π.μ. στο συνήθη χώρο συνεδριάσεων του και προχωρεί στη σύνταξη και ψήφισή τους. Σε περίπτωση που το δημοτικό συμβούλιο και πάλι δεν συντάξει και ψηφίσει τον προϋπολογισμό, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο, συνέρχεται αυτοδίκαια εκ νέου, την αμέσως επόμενη Κυριακή και ώρα 11 π.μ. στο συνήθη χώρο συνεδριάσεων του και προχωρεί στη σύνταξη και ψήφισή τους.

8. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς τα οριζόμενα στις ανωτέρω παραγράφους, οι υπάιτιοι υπέχουν αστική και πειθαρχική ευθύνη για σοβαρή παράβαση καθήκοντος.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, που εκδίδεται ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση της Διεύθυνσης Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών, είναι δυνατόν να επιβάλλεται παρακράτηση και μη απόδοση μέρους ή του συνόλου της μηνιαίας τακτικής επιχορήγησης του δήμου από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (ΚΑΠ), για όσο χρόνο καθυστερεί η ενσωμάτωση του σχεδίου και του επικυρωμένου προϋπολογισμού στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων που τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών, καθώς και η ψήφιση και αποστολή του προϋπολογισμού προς έλεγχο στην αρμόδια, για την εποπτεία του δήμου, Αρχή.

Ειδικά, στην περίπτωση κατάρτισης και ψήφισης προϋπολογισμού, κατά παρέκκλιση των οδηγιών και υποδείξεων των κοινών υπουργικών αποφάσεων των προηγούμενων παραγράφων, οι ανωτέρω κυρώσεις επιβάλλονται ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση της Διεύθυνσης Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσω-

τερικών, με απόφαση του Γενικού Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών.

9. Καταργούνται οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 266 του ν. 3852/2010 (Α' 87), οι παράγραφοι 1, 2, 3 και 4 του άρθρου 159 και η παρ. 4 του άρθρου 175 του ν. 3463/2006 (Α' 114), καθώς και κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται ή ρυθμίζει κατά τρόπο διαφορετικό τα θέματα που ορίζονται με το παρόν.

Άρθρο 78 **Προϋπολογισμός Περιφερειών**

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών που εκδίδεται κάθε έτος, παρέχονται οδηγίες για την κατάρτιση, εκτέλεση και αναμόρφωση του προϋπολογισμού των περιφερειών και ρυθμίζεται κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή των επόμενων παραγράφων. Με όμοια απόφαση μπορεί επίσης να καθορίζονται ανώτατα όρια για την εκτίμηση των ιδίων εσόδων ή επιμέρους ομάδων τους που εγγράφονται στον προϋπολογισμό και ορίζονται τα ίδια έσοδα ή ομάδες αυτών.

2. Ο προϋπολογισμός κατάρτιζεται με βάση τις οδηγίες που παρέχονται ετησίως με την κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών της προηγούμενης παραγράφου και κατόπιν αιτιολογημένης εισήγησης της οικείας αρμόδιας οικονομικής υπηρεσίας της περιφέρειας, για το εκτιμώμενο ύψος εσόδων και ιδίων των ιδίων εσόδων, σύμφωνα με τις οδηγίες αυτές.

3. Η εκτελεστική επιτροπή έως την 20ή Ιουλίου κάθε έτους, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της που αφορούν την προετοιμασία κατάρτισης του προϋπολογισμού, καταθέτει το προσχέδιο αυτού στην οικονομική επιτροπή. Για τη σύνταξη του προσχεδίου, η εκτελεστική επιτροπή συγκεντρώνει και αξιολογεί τυχόν προτάσεις των υπηρεσιών της περιφέρειας. Εάν το προσχέδιο του προϋπολογισμού δεν καταρτιστεί ή δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα στην οικονομική επιτροπή, τότε κατάρτιζεται από αυτήν.

Η εκτελεστική επιτροπή διατυπώνει τη γνώμη της, μόνο κατά το στάδιο κατάρτισης του προϋπολογισμού και δεν απαιτείται εκ νέου γνωμοδότησή της για όποιες αναμορφώσεις αυτού ακολουθήσουν.

4. Η οικονομική επιτροπή, έως την 25η Σεπτεμβρίου, εξετάζει το προσχέδιο που της παραδίδει η εκτελεστική επιτροπή και ειδικότερα εάν: α) τα έσοδα και οι δαπάνες είναι νόμιμες, β) έχουν εγγραφεί οι υποχρεωτικές δαπάνες και τα έσοδα που επιβάλλονται υποχρεωτικά από νόμο και γ) τηρούνται οι διατάξεις της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου και, εφόσον απαιτείται, το αναμορφώνει αναλόγως και κατάρτιζει το σχέδιο του προϋπολογισμού.

Σε ειδικό παράρτημα του προϋπολογισμού αναφέρονται οι δράσεις, καθώς και οι λειτουργικές και επενδυτικές δαπάνες, που αφορούν τις μητροπολιτικές λειτουργίες της Περιφέρειας Αττικής, τις αντίστοιχες της μητροπολιτικής ενότητας Θεσσαλονίκης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και τις περιφερειακές ενότητες.

Η οικονομική επιτροπή, έως την ίδια ημερομηνία, μεριμνά για την ενσωμάτωση του σχεδίου του προϋπολογισμού στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων που τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών, προκειμένου το Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των Ο.Τ.Α. (εφεξής Παρατηρητήριο) του άρθρου 4 του ν. 4111/2013 (Α' 18), να παράσχει τη γνώμη του επ' αυτού, με βάση κριτήρια που καθορίζονται με απόφασή του με σκοπό την επίτευξη ρεαλιστικών και ισοσκελισμένων προϋπολογισμών. Η γνώ-

μη του Παρατηρητηρίου γνωστοποιείται στις περιφέρειες και στις αρμόδιες για την εποπτεία τους Αρχές και αποστέλλεται στους Υπουργούς Εσωτερικών και Οικονομικών, προκειμένου να εκδοθεί μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου κοινή απόφασή τους, στην οποία καταγράφονται οι περιφέρειες που α) έχουν κατάρτισει μη ρεαλιστικά σχέδια προϋπολογισμών, β) έχουν παραβεί τις οδηγίες κατάρτισης των προϋπολογισμών που παρασχέθηκαν με την κοινή υπουργική απόφαση της παραγράφου 1 του παρόντος, και γ) δεν έχουν ενσωματώσει το σχέδιο του προϋπολογισμού τους στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων του Υπουργείου Εσωτερικών εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας. Με όμοια απόφαση καθορίζονται τα ποσά που υποχρεούται η οικονομική επιτροπή έκαστης περιφέρειας να εγγράψει σε επί μέρους κωδικούς ή ομάδες κωδικών αριθμών του σχεδίου του προϋπολογισμού, ώστε αυτός να καταστεί ρεαλιστικός σύμφωνα με τις σχετικές υποδείξεις του Παρατηρητηρίου. Το διαμορφωθέν σχέδιο του προϋπολογισμού υποβάλλεται από την οικονομική επιτροπή στο περιφερειακό συμβούλιο προς συζήτηση και ψήφιση το αργότερο έως το τέλος Οκτωβρίου και υποχρεωτικά συνοδεύεται από την ανωτέρω κοινή υπουργική απόφαση, τη γνώμη του Παρατηρητηρίου, την έκθεση της αρμόδιας Υπηρεσίας Δημοσιονομικού Ελέγχου, καθώς και από αιτιολογική έκθεση στην οποία δικαιολογούνται οι προσαρμογές που επήλθαν κατά τα ανωτέρω οριζόμενα.

Εάν το σχέδιο προϋπολογισμού της Περιφέρειας δεν καταρτιστεί, καταρτιστεί κατά παρέκκλιση των ανωτέρω ή δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα στο περιφερειακό συμβούλιο, το ίδιο το συμβούλιο κατάρτιζει και ψηφίζει τον προϋπολογισμό εντός της προθεσμίας της επόμενης παραγράφου, με βάση το τελευταίο διαμορφωμένο σχέδιο, λαμβάνοντας υπόψη τη γνώμη του Παρατηρητηρίου και ενσωματώνοντας σε αυτό το περιεχόμενο της ανωτέρω κοινής υπουργικής απόφασης.

5. Το περιφερειακό συμβούλιο έως τη 15η Νοεμβρίου ψηφίζει τον προϋπολογισμό και το Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Δράσης, που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν.4111/2013, σε μία ειδική για αυτόν το σκοπό συνεδρίαση και υποβάλλει τη σχετική απόφαση σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή για έλεγχο στην αρμόδια, για την εποπτεία της περιφέρειας, Αρχή, που σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου. Συνοδευτικά στοιχεία του προϋπολογισμού που αποστέλλεται σε έντυπη μορφή αποτελούν η αιτιολογική έκθεση της οικονομικής επιτροπής και οι αποφάσεις του περιφερειακού συμβουλίου που αφορούν την επιβολή των φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών και σχετική έκθεση της αρμόδιας Υπηρεσίας Δημοσιονομικού Ελέγχου. Κατά τον έλεγχο αυτόν, εξετάζεται και η συμμόρφωση της Περιφέρειας με τις οδηγίες και υποδείξεις των ανωτέρω κοινών υπουργικών αποφάσεων.

Αμέσως μόλις επικυρωθεί ο προϋπολογισμός, η περιφέρεια μεριμνά για την ενσωμάτωση αυτού, καθώς και κάθε άλλου στοιχείου που τυχόν έχει ζητηθεί με τις προαναφερθείσες κοινές υπουργικές αποφάσεις, στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων που τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών.

Ομοίως, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή υποβάλλεται, στην αρμόδια, για την εποπτεία της περιφέρειας Αρχή ο προϋπολογισμός, όπως διαμορφώνεται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, ως αποτέλεσμα αναμορφώσεων.

Κατά τη συζήτηση του προϋπολογισμού τίθενται υπόψη του συμβουλίου χρηματοοικονομικοί και άλλοι δείκτες που παρέχονται από την οικονομική υπηρεσία, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 165 του ν. 3463/2006 (Α' 114).

6. Αν το σχέδιο του προϋπολογισμού και το Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Οικονομικής Δράσης δεν καταρτιστούν και δεν υποβληθούν, όπως προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο, ή αν ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου δεν μεριμνήσει για να συγκληθεί το συμβούλιο έως τη 15η Νοεμβρίου, το συμβούλιο συνέρχεται αυτοδίκαια την πρώτη Κυριακή μετά την ημερομηνία αυτή και ώρα 11 π.μ. στο συνήθη χώρο συνεδριάσεων του και προχωρεί στη σύνταξη και ψήφισή τους. Σε περίπτωση που το περιφερειακό συμβούλιο και πάλι δεν συντάξει και ψηφίσει τον προϋπολογισμό, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο, συνέρχεται αυτοδίκαια εκ νέου, την αμέσως επόμενη Κυριακή και ώρα 11 π.μ. στο συνήθη χώρο συνεδριάσεων του και προχωρεί στη σύνταξη και ψήφισή τους.

7. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς τα ανωτέρω, οι υπάιτιοι υπέχουν αστική και πειθαρχική ευθύνη για σοβαρή παράβαση καθήκοντος.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, που εκδίδεται ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση της Διεύθυνσης Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών, είναι δυνατόν να επιβάλλεται παρακράτηση και μη απόδοση μέρους ή του συνόλου της μηνιαίας τακτικής επιχορήγησης της Περιφέρειας από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (ΚΑΠ), για όσο χρόνο καθυστερεί η ενσωμάτωση του σχεδίου προϋπολογισμού στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων που τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών, καθώς και η ψήφιση και αποστολή του προϋπολογισμού προς έλεγχο στην αρμόδια, για την εποπτεία της περιφέρειας, Αρχή.

Ειδικά, στην περίπτωση κατάρτισης και ψήφισης προϋπολογισμού, κατά παρέκκλιση των οδηγιών και υποδείξεων των κοινών υπουργικών αποφάσεων των προηγούμενων παραγράφων, οι ανωτέρω κυρώσεις επιβάλλονται ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση της Διεύθυνσης Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών, με απόφαση του Γενικού Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών.

8. Καταργούνται οι διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 268 του ν. 3852/2010 (Α' 87), καθώς και κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται ή ρυθμίζει κατά διαφορετικό τρόπο τα θέματα που ορίζονται με το παρόν άρθρο.

Άρθρο 79

Εκπόνηση πενταετούς επιχειρησιακού προγράμματος

1. Η παρ. 1 του άρθρου 266 του ν. 3852/2010 (Α' 87) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Για το μεσοπρόθεσμο προγραμματισμό των δήμων εκπονείται Πενταετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, το οποίο εξειδικεύεται κατ' έτος σε Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης. Το Τεχνικό Πρόγραμμα αποτελεί μέρος του Ετήσιου Προγράμματος Δράσης και επισυνάπτεται, σε αυτό, ως παράρτημα.

Για την ψήφιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού εκάστου έτους, απαιτείται μόνο η κατάρτιση Τεχνικού

Προγράμματος για το έτος αυτό και δεν είναι απαραίτητη προϋπόθεση η εκπόνηση και έγκριση Πενταετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος και Ετήσιου Προγράμματος Δράσης.»

2. Στην παρ. 1 του άρθρου 268 του ν. 3852/2010 (Α' 87) προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Για την ψήφιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού εκάστου έτους δεν είναι απαραίτητη προϋπόθεση η εκπόνηση και έγκριση Πενταετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος και Ετήσιου Προγράμματος Δράσης.»

Άρθρο 80

Κατάργηση ειδικότητας σχολικών φυλάκων

1. Από την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται στους Δήμους οι θέσεις της ειδικότητας Σχολικών Φυλάκων ανεξαρτήτως κατηγορίας εκπαίδευσης με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου. Οι υπάλληλοι, των οποίων οι θέσεις καταργούνται, τίθενται σε διαθεσιμότητα σύμφωνα με την υποπαραγράφο Ζ.2 του ν. 4093/2012 (Α' 222), όπως ισχύει.

2. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου δεν καταλαμβάνει:

α) τον υπάλληλο που είναι ανάπηρος σε ποσοστό τουλάχιστον 67% ή πολύτεκνος, κατά την έννοια των παραγράφων 1 έως 3 του άρθρου πρώτου του ν. 1910/1944 (Α' 229), εφόσον τα τέκνα, που ορίζονται στις προαναφερόμενες διατάξεις του ν. 1910/1944, συνοικούν με αυτόν και ανήκουν στην κατηγορία των εξαρτώμενων μελών σύμφωνα με τον Κ.Φ.Ε.,

β) τον υπάλληλο του οποίου ο σύζυγος ή η σύζυγος ή τέκνο που ανήκει στην κατηγορία των εξαρτώμενων μελών σύμφωνα με τον Κ.Φ.Ε., όπως ισχύει, και συνοικεί με αυτόν, έχει αναπηρία σε ποσοστό τουλάχιστον 67%.

γ) τον υπάλληλο ο οποίος, δυνάμει νόμου ή δικαστικής αποφάσεως, ασκεί κατ' αποκλειστικότητα τη γονική μέριμνα τέκνου, που συνοικεί με αυτόν και ανήκει στην κατηγορία των εξαρτώμενων μελών σύμφωνα με τον Κ.Φ.Ε.,

δ) τον υπάλληλο του οποίου ο σύζυγος ή η σύζυγος τίθεται σε διαθεσιμότητα δυνάμει του παρόντος νόμου.

Οι υπάλληλοι που πληρούν τις προϋποθέσεις των περιπτώσεων α' έως δ' μετατάσσονται αυτοδικαίως από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις ειδικότητας Διοικητικού με το βασικό τίτλο σπουδών που κατέχουν στο δήμο στον οποίο ανήκε η θέση τους πριν την κατάργησή της με την παράγραφο 1.

3. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των υποπαραγράφων Ζ1 και Ζ2 του ν. 4093/2012 (Α' 222).

Άρθρο 81

Κατάργηση θέσεων κλάδου δημοτικής αστυνομίας

1. Από τις 23.9.2013 καταργούνται στους δήμους οι θέσεις του κλάδου ΠΕ Δημοτικής Αστυνομίας, ΤΕ Δημοτικής Αστυνομίας, ΔΕ Δημοτικής Αστυνομίας και ΥΕ Δημοτικής Αστυνομίας. Οι υπάλληλοι, των οποίων οι θέσεις καταργούνται, τίθενται σε διαθεσιμότητα, σύμφωνα με την υποπαραγράφο Ζ.2 του ν. 4093/2012 (Α' 222).

2. Το εδάφιο β' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου δεν καταλαμβάνει:

α) τον υπάλληλο που είναι ανάπηρος σε ποσοστό του-

λάχιστον 67% ή πολύτεκνος κατά την έννοια των παραγράφων 1 έως 3 του άρθρου πρώτου του ν. 1910/1944 (Α΄ 229), εφόσον τα τέκνα, που ορίζονται στις προαναφερόμενες διατάξεις του ν. 1910/1944, συνοικούν με αυτόν και ανήκουν στην κατηγορία των εξαρτώμενων μελών σύμφωνα με τον Κ.Φ.Ε.,

β) τον υπάλληλο, του οποίου ο σύζυγος ή η σύζυγος ή τέκνο που ανήκει στην κατηγορία των εξαρτώμενων μελών σύμφωνα με τον Κ.Φ.Ε., και συνοικεί με αυτόν, έχει αναπηρία σε ποσοστό τουλάχιστον 67%,

γ) τον υπάλληλο ο οποίος, δυνάμει νόμου ή δικαστικής αποφάσεως, ασκεί κατ' αποκλειστικότητα τη γονική μέριμνα τέκνου, που συνοικεί με αυτόν και ανήκει στην κατηγορία των εξαρτώμενων μελών σύμφωνα με τον Κ.Φ.Ε.,

δ) τον υπάλληλο, του οποίου ο σύζυγος ή η σύζυγος τίθεται σε διαθεσιμότητα δυνάμει του παρόντος νόμου.

Οι υπάλληλοι που πληρούν τις προϋποθέσεις των περιπτώσεων α΄ έως δ΄ μετατάσσονται αυτοδικαίως από τις 23.9.2013 σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις κλάδου ή ειδικότητας με το βασικό τίτλο σπουδών που κατέχουν αντιστοίχως ΠΕ Διοικητικού, ΤΕ Διοικητικού, ΔΕ Διοικητικού ή ΥΕ συναφούς κλάδου ή ειδικότητας με διοικητικά καθήκοντα στο δήμο στον οποίο ανήκε η θέση τους πριν την κατάργησή της με την παράγραφο 1.

3. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των υποπαραγράφων Ζ1 και Ζ2 του ν. 4093/2012 (Α΄ 222).

4. Αρμοδιότητες που έχουν ανατεθεί με διατάξεις νόμων ή κανονιστικών πράξεων στη δημοτική αστυνομία ασκούνται από τις 23.9.2013 από την Ελληνική Αστυνομία (ΕΛ.ΑΣ.).

Η μεταφορά των ανωτέρω αρμοδιοτήτων δεν θίγει τα έσοδα των δήμων που συνδέονται με τις αρμοδιότητες αυτές. Τα έσοδα αυτά συνεχίζουν να βεβαιώνονται και να εισπράττονται από τους δήμους σύμφωνα με τις διατάξεις περί είσπραξης των εσόδων τους. Τα κινητά και ακίνητα περιουσιακά στοιχεία των δήμων που συνδέονται με τις αρμοδιότητες αυτές, συμπεριλαμβανομένων και των οχημάτων, παραμένουν στην κυριότητά τους.

Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου μπορεί να καθορίζεται η παράλληλη άσκηση μίας ή περισσότερων εκ των ανωτέρω αρμοδιοτήτων από υπαλλήλους του δήμου, κατόπιν ορισμού αυτών με απόφαση του δημάρχου. Με την ίδια απόφαση του δημοτικού συμβουλίου δύναται να καθορίζεται επίσης ο αριθμός των αναγκαίων υπαλλήλων, η διάρκεια άσκησης της αρμοδιότητας, οι ώρες απασχόλησης των υπαλλήλων, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια αναφορικά με την άσκηση των αρμοδιοτήτων αυτών.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, μπορεί να ρυθμίζεται κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Άρθρο 82

Κατάργηση ειδικοτήτων κατά κλάδο και κατηγορία του προσωπικού της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις

1. Οι κάτωθι ειδικότητες των αντίστοιχων κλάδων και κατηγοριών του προσωπικού της δευτεροβάθμιας εκπαί-

δευσης, όπως και το σύνολο των κατεχόμενων από το προσωπικό αυτό οργανικών θέσεων καταργούνται:

1. ΠΕ12.12 – ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ ΚΛΩΣΤΟΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑΣ
2. ΠΕ14.01 – ΙΑΤΡΟΙ
3. ΠΕ14.02 – ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΙ
4. ΠΕ14.03 – ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΙ
5. ΠΕ14.06 – ΝΟΣΗΛΕΥΤΕΣ
6. ΠΕ17.09 – ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ
7. ΠΕ17.13 – ΤΕΧΝΟΛΟΓΟΙ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
8. ΠΕ18.01 – ΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
9. ΠΕ18.04 – ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ
10. ΠΕ18.05 – ΚΟΜΜΩΤΙΚΗΣ
11. ΠΕ18.07 – ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ
12. ΠΕ18.08 – ΟΔΟΝΤΟΤΕΧΝΙΚΗΣ
13. ΠΕ18.09 – ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
14. ΠΕ18.10 – ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ
15. ΠΕ18.11 – ΜΑΙΕΥΤΙΚΗΣ
16. ΠΕ18.20 – ΚΛΩΣΤΟΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑΣ
17. ΠΕ18.21 – ΡΑΔΙΟΛΟΓΙΑΣ-ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΑΣ
18. ΠΕ18.24 – ΕΡΓΑΣΙΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ
19. ΠΕ18.25 – ΦΥΣΙΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ
20. ΠΕ18.26 – ΓΡΑΦΙΣΤΙΚΗΣ
21. ΠΕ18.27 – ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΗΣ
22. ΠΕ18.29 – ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ
23. ΠΕ18.33 – ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΟΙ
24. ΠΕ18.37 – ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ
25. ΠΕ18.39 – ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΥΓΕΙΑΣ
26. ΠΕ34 – ΙΤΑΛΙΚΗΣ
27. ΠΕ40 – ΙΣΠΑΝΙΚΗΣ
28. ΤΕ01.08 – ΧΗΜΙΚΟΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ
29. ΤΕ01.10 – ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ ΓΡΑΦΕΙΟΥ
30. ΤΕ01.11 – ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
31. ΤΕ01.12 – ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΗΣ
32. ΤΕ01.14 – ΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
33. ΤΕ01.19 – ΚΟΜΜΩΤΙΚΗΣ
34. ΤΕ01.20 – ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ
35. ΤΕ01.25 – ΑΡΓΥΡΟΧΡΥΣΟΧΟΪΑΣ
36. ΤΕ01.26 – ΟΔΟΝΤΟΤΕΧΝΙΚΗΣ
37. ΤΕ01.29 – ΒΟΗΘ. ΙΑΤΡ. ΚΑΙ ΒΙΟΛΟΓ. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ
38. ΤΕ01.30 – ΒΟΗΘΟΙ ΠΑΙΔΟΚΟΜΟΙ – ΒΡΕΦΟΚΟΜΟΙ
39. ΤΕ01.31 – ΧΕΙΡΙΣΤΕΣ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ
40. ΔΕ01.01 – ΗΛΕΚΤΡΟΤΕΧΝΙΤΕΣ
41. ΔΕ01.02 – ΜΗΧΑΝΟΤΕΧΝΙΤΕΣ
42. ΔΕ01.04 – ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ
43. ΔΕ01.05 – ΟΙΚΟΔΟΜΟΙ
44. ΔΕ01.08 – ΗΛΕΚΤΡΟΣΥΓΚΟΛΛΗΤΕΣ
45. ΔΕ01.10 – ΤΕΧΝΙΤΕΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ
46. ΔΕ01.11 – ΤΕΧΝΙΤΕΣ ΨΥΞΕΩΝ (ΨΥΚΤΙΚΟΙ)
47. ΔΕ01.12 – ΥΔΡΑΥΛΙΚΟΙ
48. ΔΕ01.13 – ΞΥΛΟΥΡΓΟΙ
49. ΔΕ01.14 – ΚΟΠΤΙΚΗΣ-ΡΑΠΤΙΚΗΣ
50. ΔΕ01.15 – ΑΡΓΥΡΟΧΡΥΣΟΧΟΪΑΣ
51. ΔΕ01.16 – ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΑΜΑΞΩΜΑΤΩΝ
52. ΔΕ01.17 – ΚΟΜΜΩΤΙΚΗΣ

2. Το προσωπικό των καταργούμενων ειδικοτήτων τίθεται σε διαθεσιμότητα, από την 22η Ιουλίου 2013, σύμφωνα με τις διατάξεις της υποπαραγράφου Ζ.2. της παρ. Ζ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α΄ 222).

3. Κατ' εξαίρεση της προηγούμενης παραγράφου, δεν

τίθενται σε διαθεσιμότητα: α) υπάλληλος που είναι ανάπηρος σε ποσοστό τουλάχιστον 67% ή πολύτεκνος κατά την έννοια των παραγράφων 1 έως 3 του άρθρου πρώτου του ν. 1910/1944 (Α΄ 229), εφόσον τα τέκνα, που ορίζονται στις προαναφερόμενες διατάξεις του ν. 1910/1944, συνοικούν με αυτόν και ανήκουν στην κατηγορία των εξαρτώμενων μελών σύμφωνα με τον Κ.Φ.Ε., όπως ισχύει, β) υπάλληλος του οποίου ο σύζυγος ή η σύζυγος ή τέκνο που ανήκει στην κατηγορία των εξαρτώμενων μελών σύμφωνα με τον Κ.Φ.Ε., όπως ισχύει και συνοικεί με αυτόν, έχει αναπηρία σε ποσοστό τουλάχιστον 67%, γ) υπάλληλος, ο οποίος, δυνάμει νόμου ή δικαστικής απόφασης, ασκεί κατ' αποκλειστικότητα τη γονική μέριμνα τέκνου, που συνοικεί με αυτόν και ανήκει στην κατηγορία των εξαρτώμενων μελών σύμφωνα με τον Κ.Φ.Ε., όπως ισχύει, και δ) υπάλληλος του οποίου ο σύζυγος ή η σύζυγος τίθεται σε διαθεσιμότητα δυνάμει του παρόντος νόμου.

4. Οι εκπαιδευτικοί του προηγούμενου εδαφίου, καθώς και οι κάτοχοι μεταπτυχιακού ή διδακτορικού διπλώματος εκ των εκπαιδευτικών που τίθενται σε διαθεσιμότητα μετατάσσονται υποχρεωτικά, έως την 22η Ιουλίου 2013, στη Διεύθυνση Εκπαίδευσης στην οποία υπάγονται ή στην εγγύτερη αυτής, εντός της οικείας Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης, σε συνιστώμενες με την πράξη μετάταξης προσωποπαγείς θέσεις διοικητικού προσωπικού, της ίδιας κατηγορίας, με ταυτόχρονη κατάργηση ισάριθμων κενών οργανικών θέσεων της αυτής ή ανώτερης κατηγορίας.

5. Οι εκπαιδευτικοί που τίθενται σε διαθεσιμότητα, μετά το πέρας της περιόδου διαθεσιμότητας και εφόσον λυθεί η υπηρεσιακή τους σχέση, κατ' εξαίρεση της κείμενης νομοθεσίας, μπορούν να προσλαμβάνονται κατά προτεραιότητα έναντι των άλλων εκπαιδευτικών ως ωρομίσθιο εκπαιδευτικό προσωπικό, για την κάλυψη αναγκών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

6. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού μπορεί να ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο θέμα και λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος.

7. Η περίπτωση 2 της υποπαραγράφου Θ.15 της παρ. Θ' του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Τα δημόσια Ι.Ε.Κ., ως σύνολο αρμοδιοτήτων, θέσεων, προσωπικού και υλικοτεχνικής υποδομής, συνιστούν περιφερειακές υπηρεσίες, που αποτελούν αποκεντρωμένες υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.»

8. Στην παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 4076/2012 (Α' 159) η φράση «καταργούνται σταδιακά από το σχολικό έτος 2013-2014» αντικαθίσταται από τη φράση «καταργούνται σταδιακά από το σχολικό έτος 2014-2015».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΓΙΑ ΤΗ ΡΥΘΜΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΩΝ

Άρθρο 83
Πρόγραμμα Ιπποδρομιών

1. Το Γενικό Πρόγραμμα των ιπποδρομιών επί των οποίων διεξάγεται στοίχημα (εφεξής στον παρόντα νόμο Ιπποδρομιών) καταρτίζεται με απόφαση του φορέα που

οργανώνει και διεξάγει κατά νόμον Ιπποδρομίες στην Ελλάδα (Φορέα Ιπποδρομιών) και περιλαμβάνει τουλάχιστον: (α) τις ημερομηνίες τέλεσης των ιπποδρομιακών συγκεντρώσεων, (β) τις ιπποδρομίες κάθε συγκεντρώσεως και τους όρους αυτών, (γ) τον καθορισμό των κυρίων ιπποδρομιών και τους όρους αυτών, (δ) τον καθορισμό ιπποδρομιών για εισαγόμενους ίππους και διεθνείς ιπποδρομίες και (ε) τον καθορισμό των επάθλων κάθε ιπποδρομίας. Με την επιφύλαξη των ημερομηνιών τέλεσης των ιπποδρομιακών συγκεντρώσεων, οι οποίες καθορίζονται σε ετήσια βάση το αργότερο μέχρι το τέλος Οκτωβρίου του προηγούμενου έτους, κατά τα λοιπά το περιεχόμενο του Γενικού Προγράμματος Ιπποδρομιών διαμορφώνεται ανά τρίμηνο.

2. Οι κανόνες ισοζυγισμού, βαρών και επιβαρύνσεων ίππων, τα κριτήρια για την κατάταξη των ίππων σε κλάσεις βάσει του Γενικού Ισοζυγισμού, ο καθορισμός των κατηγοριών των δρομώνων ίππων ανά ηλικία και κλάση, καθώς και οι όροι των αντίστοιχων κατηγοριών των ιπποδρομιών καθορίζονται με ετήσια ισχύ με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Φιλιππού Ενώσεως Ελλάδος. Τα ανωτέρω δύναται να τροποποιούνται κατόπιν αιτιολογημένης εισήγησης του Φορέα Ιπποδρομιών προς τη Φιλιππού Ένωση Ελλάδος και, σε κάθε περίπτωση, κάθε τυχόν τροποποίηση ισχύει τουλάχιστον για ένα (1) μήνα μετά τη δημοσίευσή της. Η διαδικασία εγγραφών διεξάγεται από τον Φορέα Ιπποδρομιών, παρουσία εκπροσώπου της Φιλιππού Ενώσεως της Ελλάδος.

3. Με απόφαση του Φορέα Ιπποδρομιών δύναται να τροποποιείται το Γενικό Πρόγραμμα Ιπποδρομιών, λαμβάνοντας υπόψη και το εκάστοτε ενεργό ιππικό δυναμικό, καθώς και για λόγους διεθνών υποχρεώσεων ή άλλων αναγκών. Με την επιφύλαξη τυχόν περιπτώσεων ανωτέρας βίας, κάθε τυχόν τροποποίηση ισχύει τουλάχιστον για ένα (1) μήνα μετά τη δημοσίευσή της.

4. Για κάθε ιπποδρομιακή ημέρα εκδίδεται και δημοσιεύεται από το Φορέα Ιπποδρομιών Επίσημο Ημερήσιο Πρόγραμμα Ιπποδρομιών σύμφωνα με το οποίο διεξάγονται οι ιπποδρομίες. Το Επίσημο Ημερήσιο Πρόγραμμα ιπποδρομιών περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής στοιχεία: ημερομηνία και τους όρους κάθε ιπποδρομίας, ίππους με όλα τα στοιχεία τους, ιπποπαραγωγούς, ιδιοκτήτες με τα χρώματά τους, προπονητές, αναβάτες, απόσταση, σειρά εκκίνησης, έπαθλα, παρωπίδες και οποιοδήποτε άλλο στοιχείο κρίνεται αναγκαίο για την πληρότητά του.

5. Το Γενικό Πρόγραμμα των Ιπποδρομιών, ως και οι εκάστοτε τροποποιήσεις του και το Επίσημο Ημερήσιο Πρόγραμμα, δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του Φορέα Ιπποδρομιών.

Άρθρο 84
Έπαθλα Ιπποδρομιών

1. Με απόφαση του Φορέα Ιπποδρομιών, καθορίζεται το ύψος των επάθλων ανά ιπποδρομία, καθώς και ο τρόπος κατανομής του επάθλου μεταξύ του νικητή και των αμειβομένων ίππων αλλά και μεταξύ των δικαιούχων του επάθλου. Ως δικαιούχοι του επάθλου νοούνται ο ιδιοκτήτης, ο προπονητής, ο αναβάτης ή/και ο ιπποπαραγωγός.

2. Ο Φορέας Ιπποδρομιών δύναται να θεσμοθετεί, είτε αυτοτελώς είτε μέσω χορηγιών, πρόσθετα χρηματικά ή άλλα βραβεία, τα οποία αποδίδονται απευθείας στους δικαιούχους της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 85
Κώδικας Ιπποδρομιών -
Κανονισμός Προδιαγραφών Ιπποδρόμων

1. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκδίδεται, κατόπιν εισηγήσεως της Φιλίππου Ενώσεως Ελλάδος, Κώδικας Ιπποδρομιών, που ρυθμίζει το κανονιστικό πλαίσιο διεξαγωγής ιπποδρομιών στην Ελλάδα, προβλέποντας κατ' ελάχιστον τη διαδικασία και τους κανόνες διεξαγωγής των ιπποδρομιών, τις θέσεις και τα καθήκοντα των κατ' ελάχιστον προβλεπομένων Τεχνικών Επιτετραμμένων, καθώς και τα κριτήρια και τη διαδικασία επιλογής και ανάθεσης καθηκόντων αυτών, τη διαδικασία των ενστάσεων, τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις απόκτησης ή απώλειας της ιδιότητας ιδιοκτήτη, προπονητή και αναβάτη δρομώνων ίππων Ιπποδρόμου, το πειθαρχικό δίκαιο των εμπλεκομένων στη διεξαγωγή των Ιπποδρομιών και τη διαδικασία ελέγχου αντινόπινγκ σύμφωνα με τους οικείους κανονισμούς της Διεθνούς Ομοσπονδίας Ιπποδρομιακών Αρχών.

Ο νυν Κώδικας Διεξαγωγής Ιπποδρομιών (υ.α. 1175/1997, Β' 66) εξακολουθεί να ισχύει κατά τα λοιπά περιεχόμενά του μέχρι να εκδοθεί νέος Κώδικας σύμφωνα με τη διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου, με την επιφύλαξη κάθε πρόβλεψης σε αυτόν που αντίκειται στις ως άνω διατάξεις του παρόντος νόμου, και ιδίως των άρθρων 2 παρ. β', 9 περίπτωση α' εδάφιο α', 39, 40, 41, 80, 106, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 115, 121, περιπτώσεις α' - γ' - δ', 152, 153, 154 και 155 αυτού, οι οποίες ρητώς καταργούνται με το παρόν.

2. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκδίδεται, κατόπιν εισηγήσεως της Φιλίππου Ενώσεως Ελλάδος, Κανονισμός Προδιαγραφών Νέων Ιπποδρόμων με τουλάχιστον πενταετή ισχύ, που καθορίζει τις τεχνικές προδιαγραφές στίβου και αναγκαίων υποδομών για την ίδρυση και λειτουργία αυτών. Η συμμόρφωση στην απόφαση αυτή πρέπει να γίνει το αργότερο εντός δύο (2) ετών.

3. Ο υπάρχων σε λειτουργία ιππόδρομος Μαρκόπουλου Μεσογαίας θεωρείται νομίμως αδειοδοτημένος από πλευράς τεχνικών προδιαγραφών στίβου και αναγκαίων εγκαταστάσεων για τις ανάγκες διεξαγωγής ιπποδρομιών.

Άρθρο 86
Τροποποιούμενες διατάξεις

1. Στο άρθρο 2 του α.ν. 399/1968 (Α' 102), προστίθενται παράγραφοι 2 και 3 που έχουν ως εξής:

«2. Προς εκπλήρωση του, κατά την προηγούμενη παράγραφο, σκοπού της, η Φίλιππος Ένωση Ελλάδος είναι αρμόδια με αποφάσεις του Δ.Σ. της να λαμβάνει κάθε αναγκαίο μέτρο ή εισηγείται στους αρμόδιους κατά περίπτωση φορείς ή όργανα:

(α) Χορηγεί τις άδειες Ιπποδρόμων και αποσύρει αυτές σε περιπτώσεις καταλληλότητας ή αδυναμίας λειτουργίας αυτών, σύμφωνα με τον εκάστοτε ισχύοντα Κανονισμό Προδιαγραφών Νέων Ιπποδρόμων.

(β) Καταρτίζει, τροποποιεί και δημοσιοποιεί κάθε χρόνο τις Γενικές Διατάξεις οι οποίες εξειδικεύουν τις λεπτομέρειες εφαρμογής του Κώδικα Ιπποδρομιών, κατό-

πιν διαβούλευσης με τους ενδιαφερόμενους φορείς

(γ) Αποδίδει την ιδιότητα του ιδιοκτήτη δρομώνων ίππων με δικαίωμα συμμετοχής στις ιπποδρομίες, με βάση αντικειμενικά καθορισμένες προϋποθέσεις, όπως ορίζονται στον Κώδικα Ιπποδρομιών.

(δ) Χορηγεί, ανανεώνει και αφαιρεί τις άδειες προπονητών και αναβατών.

(ε) Τροποποιεί τον Κανονισμό του Ελληνικού Βιβλίου Γενεαλογίας και Αναπαραγωγής του Αγγλικού Καθαρόαιμου Ίππου (StudBook), που τηρείται με ευθύνη των υπηρεσιών της. Οι διατάξεις του Κανονισμού του Ελληνικού S.B., από την έγκρισή τους από τη διεθνή επιτροπή S.B. λογίζεται ότι έχουν ισοδύναμη ισχύ με αυτές του Κώδικα Ιπποδρομιών.

(στ) Με την επιφύλαξη των άρθρων 128Α έως και 128ΙΑ του ν. 2725/1999 (Α' 121), ως εκάστοτε ισχύουσα, διευθύνει και διεξάγει τη διαδικασία ιατρικού ελέγχου των δρομώνων ίππων και τη διαδικασία ελέγχου αντινόπινγκ ίππων και αναβατών κατά τις κείμενες διατάξεις.

(ζ) Επιλέγει το αναγκαίο προσωπικό εποπτείας της διεξαγωγής ιπποδρομιών (τεχνικοί επιτετραμμένοι), καθώς και την ημερησία αμοιβή που θα καταβάλει σε αυτούς.

3. Οι κατά την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου προβλεπόμενες αποφάσεις του Δ.Σ. της Φιλίππου Ενώσεως Ελλάδος τελούν υπό την έγκριση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού, ο οποίος μπορεί με αιτιολογημένη απόφασή του να τις ακυρώνει, τροποποιεί, ή και να αναστέλλει προσωρινά την εκτέλεσή τους. Η έγκριση αυτή παρέχεται εντός τριάντα (30) ημερών από την παραλαβή της απόφασης και των σχετικών στοιχείων από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, η απόφαση θεωρείται ότι έχει εγκριθεί. Κατά τη διαδικασία της έγκρισης, ο παραχωρησιούχος του άρθρου 13 παρ. 7 περίπτωση β' του ν. 4111/2013 δύναται να διατυπώνει απλή γνώμη προς τον Υπουργό.»

2. Το άρθρο 3 του α.ν. 399/1968 (Α' 102) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 3

Η Φίλιππος Ένωση

Η Φίλιππος Ένωση:

α) Ασκει, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, τον έλεγχο και την εποπτεία της διεξαγωγής των ιπποδρομιών και επιβεβαιώνει την εγκυρότητα του αποτελέσμάτος τους.

β) Επιλύει, σε τελευταίο βαθμό, κάθε διαφορά η οποία ανακύπτει από τη διενέργεια αυτών εξαιρουμένων των οριζομένων στο άρθρο 10 παρ. 1 του ν. 3708/2008 (Α' 210).

γ) Εισηγείται προς τον αρμόδιο Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού για την κατάρτιση και τροποποίηση του Κώδικα Ιπποδρομιών, κατόπιν διαβουλεύσεως με τους ενδιαφερόμενους φορείς.

δ) Εισηγείται προς τον αρμόδιο Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού για την κατάρτιση και τροποποίηση του Κανονισμού Προδιαγραφών Ιπποδρόμων.»

3. Η περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 4 του α.ν. 399/1968 (Α' 102) αντικαθίσταται ως εξής:

«α) τα νομίμως καθοριζόμενα ποσοστά επί των ακαθαρών εισπράξεων των πραγματοποιούμενων εκ της συνάψεως στοιχημάτων επί ιπποδρομιών εν γένει.»

4. Οι παράγραφοι 1 και 3 του άρθρου 6 του

α.ν. 399/1968 (Α΄ 102), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 του ν. 191/1975 (Α΄ 225), αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Η Φιλίππος Ένωσης (Φ.Ε.) διοικείται από ενδεκαμελές Διοικητικό Συμβούλιο, που ορίζεται με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού και συγκροτείται από: α) έξι (6) αιρετά μέλη, που εκλέγονται από τα τακτικά μέλη της Γενικής Συνέλευσης, β) ενός (1) υπαλλήλου του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, που ορίζεται, με τον αναπληρωτή του από τον αρμόδιο Υπουργό, γ) ενός (1) υπαλλήλου του Υπουργείου Οικονομικών που ορίζεται, με τον αναπληρωτή του, από τον Υπουργό Οικονομικών, δ) ενός (1) υπαλλήλου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων που ορίζεται με τον αναπληρωτή του, από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, και ε) δύο (2) μέλη που ορίζονται, με τους αναπληρωτές τους, από τον παραχωρησιούχο του άρθρου 13 παρ. 7 περίπτωση β΄ του ν. 4111/2013.

3. Το Διοικητικό Συμβούλιο τελεί σε απαρτία εφόσον είναι παρόντα οκτώ (8) τουλάχιστον μέλη, εκ των οποίων απαραίτητως το ένα μέλος είναι από τους εκπροσώπους των Υπουργείων και αποφασίζει με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερίσχει η ψήφος του Προέδρου.»

5. Προστίθεται τρίτο και τέταρτο εδάφιο στην περίπτωση θ΄ της παρ. 7 του άρθρου 13 του ν. 4111/2013 (Α΄ 18), ως εξής:

«Οι παράγραφοι 11β και 12 του άρθρου 27 του ν. 2843/2000 (Α΄ 219) εφαρμόζονται αναλογικά στους πράκτορες του ιπποδρομιακού στοιχήματος. Ο κανονισμός Λειτουργίας Πρακτορείων Αμοιβαίου Ιπποδρομιακού Στοιχήματος (αριθ. απόφασης 23041/2006 του Υφυπουργού Πολιτισμού, Β΄ 689/2006) καταργείται από την επομένη της θέσης σε ισχύ της σύμβασης παραχώρησης της παρ. 7β του άρθρου 13 του ν. 4111/2013 (Α΄ 18).»

Άρθρο 87

Καταργούμενες και τελικές διατάξεις

1. Η περίπτωση α΄ της παρ. 1 του άρθρου 2, οι περιπτώσεις β΄ και δ΄ της παρ. 1 του άρθρου 4, το άρθρο 10 και το άρθρο 12 του α.ν. 399/1968 (Α΄ 102) καταργούνται.

2. Η περίπτωση α΄ της παρ. 1 του άρθρου 11 του α.ν. 399/1968, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 4 του ν. 191/1975 (Α΄ 225), καταργείται.

3. Το άρθρο 12 παρ. 4 του ν. 191/1975 (Α΄ 225), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 10 παρ.1 του ν. 3708/2008 (Α΄ 210), καταργείται.

4. Από την κατά το άρθρο 2 περίπτωση β΄ του α.ν. 399/1968 (Α΄ 102) αρμοδιότητα της Φιλίππου Ενώσεως για την άσκηση εποπτείας εξαιρούνται οι προβλεπόμενες στο άρθρο 13 παρ. 7 του ν. 4111/2013 (Α΄ 18) συμβάσεις παραχώρησης και μίσθωσης των εγκαταστάσεων του ιπποδρόμου Μαρκόπουλου Μεσογαίας.

5. Οι διατάξεις των άρθρων 83 έως 87 του παρόντος νόμου ισχύουν από τη θέση σε ισχύ της σύμβασης παραχώρησης που προβλέπεται στο άρθρο 13 παρ. 7 του ν. 4111/2013.

Άρθρο 88

Τροποποίηση του ν. 4152/2013

Η περίπτωση 1 της υποπαραγράφου Α.8. της παρ. Α΄ του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α΄ 107) καταργείται από 1ης Ιανουαρίου 2013.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Άρθρο 89

Διατάξεις για τις διαδικασίες του Α.Σ.Ε.Π.

Στο άρθρο 17 του ν. 2190/1994 (Α΄ 28), όπως ισχύει, προστίθενται παράγραφοι 13 και 14, ως εξής:

«13. Η παρ. 17 του άρθρου 1 του ν. 4038/2012 όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 30 του άρθρου ένατου του ν. 4057/2012 καταργείται.

Για τις περιπτώσεις όπου το Α.Σ.Ε.Π. διαθέτει με απόφασή του επόμενο κατά σειρά στον πίνακα επιτυχίας υποψήφιο για αντικατάσταση – αναπλήρωση διοριστέου που δεν αποδέχτηκε το διορισμό του ή έχει κώλυμα διορισμού, ο διορισμός ολοκληρώνεται με την έκδοση απόφασης κατανομής του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης της παρ. 5 του άρθρου 11 του ν. 3833/2010, όπως ισχύει.

Οι περιπτώσεις αντικατάστασης - αναπλήρωσης διοριστέου, ο οποίος παραιτήθηκε εντός ενός έτους από το διορισμό του, δεν υπόκεινται στον περιορισμό του άρθρου 11 του ν. 3833/2010, όπως ισχύει.

14. Αν συνεπεία των δηλώσεων προτίμησης δεν καλύπτονται όλες οι προκηρυχθείσες θέσεις ενός ή περισσότερων φορέων, προστίθενται στους οικείους πίνακες διοριστέων οι επόμενοι «στον πίνακα κατάταξης - επιτυχίας υποψηφίων» κατά σειρά που έχουν σε αυτόν και κατά τη σειρά με την οποία οι ανωτέρω φορείς αναγράφονται στην προκήρυξη. Αν παραμείνουν κενές θέσεις σε έναν ή περισσότερους φορείς συνεπεία μη αποδοχής διορισμού ή κωλύματος διορισμού, διατίθεται για διορισμό ο πρώτος κατά σειρά από τους αδιάθετους επιτυχόντες, ο οποίος έχει διαλάβει στη δήλωση προτίμησης του το συγκεκριμένο φορέα και ούτω καθεξής. Αν και πάλι δεν καλυφθούν οι θέσεις κατά τη διαδικασία του προηγούμενου εδαφίου, εφαρμόζονται οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου. Σε κάθε περίπτωση ο επιτυχών υποψήφιος που διατίθεται για διορισμό βάσει της δήλωσης προτίμησης του ή κατά τη διαδικασία της παρούσας παραγράφου, διαγράφεται από τον πίνακα διοριστέων, ανεξάρτητα αν αποδεχθεί ή όχι το διορισμό του ή κωλυθεί ο διορισμός του λόγω έλλειψης νόμιμης προϋποθέσεως. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου εφαρμόζονται και στην περίπτωση που κενωθούν θέσεις λόγω παραιτήσεων του διορισθέντος εντός έτους από του διορισμού του. Διοριστέος που δεν αποδέχεται το διορισμό του ή έχει κώλυμα διορισμού ή παραιτήθηκε εντός έτους από το διορισμό του αναπληρώνεται από τον επόμενο κατά σειρά στον «πίνακα κατάταξης - επιτυχίας υποψηφίων» υποψήφιο χωρίς να απαιτείται δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως συμπληρωματικού πίνακα διοριστέων.»

Άρθρο 90

Διαθεσιμότητα

1. Επιτρέπεται να καταργούνται θέσεις ανά κατηγορία, κλάδο ή και ειδικότητα σε υπουργεία, αυτοτελείς δημόσιες υπηρεσίες, αποκεντρωμένες διοικήσεις, οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού και λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Η-

λεκτρονικής Διακυβέρνησης και του οικείου Υπουργού, σε εκτέλεση σχετικών αποφάσεων του Κυβερνητικού Συμβουλίου Μεταρρύθμισης, μετά από τεκμηρίωση που στηρίζεται σε εκθέσεις αξιολόγησης δομών και σχέδια στελέχωσης. Επιτρέπεται να συνιστώνται θέσεις ανά κατηγορία, κλάδο ή και ειδικότητα στους παραπάνω φορείς σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του οικείου Υπουργού.

2. Εάν καταργηθούν ορισμένες θέσεις του ίδιου κλάδου ή και ειδικότητας, η επιλογή του προσωπικού που τίθεται σε διαθεσιμότητα λόγω κατάργησης θέσης σύμφωνα με την υποπαράγραφο Ζ.2 της παρ. Ζ' του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, κατά τα ανωτέρω διενεργείται με βάση την αποτίμηση των προσόντων όλων των υπαλλήλων του κλάδου ή και της ειδικότητας που ανήκουν οι υπό κατάργηση θέσεις του φορέα, εφόσον υπηρετούν σε υπηρεσίες ή μονάδες που αξιολογήθηκαν σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος.

Α. Η αποτίμηση προσόντων του υπαλλήλου στηρίζεται σε επί μέρους κριτήρια που αφορούν τη βασική και επαγγελματική του εκπαίδευση, την εν γένει εργασιακή και διοικητική του εμπειρία, τα ειδικά καθήκοντα όπως των υπηρετούντων με οποιαδήποτε σχέση σε Διεθνείς Οργανισμούς, και σε γραφεία και σε υπηρεσίες που εμπίπτουν στις διατάξεις του π.δ. 63/2005, και την εργασιακή του φυσιογνωμία, όπως (δεξιότητες ή επιδόσεις, ηθικές αμοιβές, πειθαρχικές ποινές, τις μακρόχρονες ή συστηματικά επαναλαμβανόμενες αναρρωτικές άδειες ή αδικαιολόγητες απουσίες) και τον τρόπο εισαγωγής στους φορείς της παραγράφου 1. Σε περίπτωση ισοβαθμίας, λαμβάνεται υπόψη η οικογενειακή του κατάσταση κατά τα οριζόμενα στην περίπτωση ε'. Όσοι επιθυμούν να αποχωρήσουν τίθενται κατά προτεραιότητα σε διαθεσιμότητα χωρίς αποτίμηση των προσόντων.

Β. Η αποτίμηση των προσόντων γίνεται βάσει βαθμολογικής κλίμακας και αντικειμενικής μοριοδότησης, όπως καθορίζεται από την περίπτωση ε', και η επιλογή των υπαλλήλων με τα λιγότερα προσόντα που τίθενται σε διαθεσιμότητα προκύπτει κατά φθίνουσα σειρά από το βαθμολογικό πίνακα.

Γ. Για την αποτίμηση των προσόντων του υπαλλήλου και την κατάρτιση βαθμολογικών πινάκων κατά κατηγορία, κλάδο ή και ειδικότητα συνιστώνται από τον οικείο κατά περίπτωση Υπουργό Τριμελή Ειδικά Υπηρεσιακά Συμβούλια στα Υπουργεία και τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις. Με απόφαση του οικείου Υπουργού μπορεί να συνιστάται ένα κοινό Ειδικό Υπηρεσιακό Συμβούλιο για ομάδα Ν.Π.Δ.Δ. ανάλογα με τις ανάγκες. Τα Τριμελή Ειδικά Υπηρεσιακά Συμβούλια συγκροτούνται από ένα μέλος του Α.Σ.Ε.Π. ως πρόεδρο, τον προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης ή της Διεύθυνσης Διοικητικού/ Προσωπικού του φορέα στον οποίο συνιστώνται, ως εισηγητή, και έναν προϊστάμενο άλλης Γενικής Διεύθυνσης ή Διεύθυνσης του ίδιου φορέα, με τους αναπληρωτές τους. Τα Τριμελή Ειδικά Υπηρεσιακά Συμβούλια που συγκροτούνται στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις είναι αρμόδια για τους μόνιμους υπαλλήλους και τους υπαλλήλους με σχέση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' και Β' βαθμού και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών. Με απόφα-

ση του Υπουργού Εσωτερικών μπορεί να συγκροτείται για έναν ή περισσότερους Ο.Τ.Α. διακριτό τριμέλες Ειδικό Υπηρεσιακό Συμβούλιο ανάλογα με τις ανάγκες. Σε περίπτωση που συγκροτείται Τριμέλες Ειδικό Υπηρεσιακό Συμβούλιο για περισσότερα Ν.Π.Δ.Δ. ή Ο.Τ.Α. οι προϊστάμενοι της Γενικής Διεύθυνσης ή της Διεύθυνσης Διοικητικού/ Προσωπικού προέρχονται από το μεγαλύτερο σε αριθμό προσωπικού Ν.Π.Δ.Δ. ή Ο.Τ.Α. που υπάγεται σε αυτά.

Εάν δεν είναι δυνατή η συγκρότηση Τριμελούς Ειδικού Υπηρεσιακού Συμβουλίου στο φορέα, λόγω έλλειψης Διεύθυνσης Διοικητικού/ Προσωπικού ή άλλης Διεύθυνσης, η αποτίμηση των προσόντων διενεργείται από το Τριμέλες Ειδικό Υπηρεσιακό Συμβούλιο του εποπτεύοντος φορέα.

Δ. Κατ' εξαίρεση της παραγράφου 2 δεν τίθεται σε διαθεσιμότητα:

α) υπάλληλος που είναι ανάπηρος σε ποσοστό τουλάχιστον 67% ή πολύτεκνος κατά την έννοια των παραγράφων 1 έως 3 του άρθρου πρώτου του ν. 1910/1944 (Α' 229), εφόσον τα τέκνα, που ορίζονται στις προαναφερόμενες διατάξεις του ν. 1910/1944, συνοικούν με αυτόν και ανήκουν στην κατηγορία των εξαρτώμενων μελών σύμφωνα με τον Κ.Φ.Ε., όπως ισχύει,

β) υπάλληλος του οποίου ο σύζυγος ή η σύζυγος ή τέκνο που ανήκει στην κατηγορία των εξαρτώμενων μελών σύμφωνα με τον Κ.Φ.Ε., και συνοικεί με αυτόν, έχει αναπηρία σε ποσοστό τουλάχιστον 67%,

γγ) υπάλληλος ο οποίος, δυνάμει νόμου ή δικαστικής απόφασης, ασκεί κατ' αποκλειστικότητα τη γονική μέριμνα τέκνου, που συνοικεί με αυτόν και ανήκει στην κατηγορία των εξαρτώμενων μελών σύμφωνα με τον Κ.Φ.Ε., όπως ισχύει,

δδ) υπάλληλος του οποίου ο σύζυγος ή η σύζυγος τίθεται σε διαθεσιμότητα δυνάμει του παρόντος νόμου.

Ε. Η διαδικασία αποτίμησης των προσόντων, τα αναγκαία δικαιολογητικά, ο αριθμός των μορίων που αντιστοιχούν στα επιμέρους κριτήρια μεταξύ των οποίων λαμβάνεται υπόψη και ο τρόπος εισαγωγής στους φορείς της παραγράφου 1, τα λοιπά ειδικότερα θέματα της αποτίμησης των προσόντων και τα ζητήματα λειτουργίας των Τριμελών Ειδικών Υπηρεσιακών Συμβουλίων καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

ΣΤ. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζονται πρόσθετα ειδικά κριτήρια ή να διαφοροποιείται η μοριοδότηση των γενικών κριτηρίων ανάλογα με το είδος της δραστηριότητας του οικείου φορέα.

3. Η παρ. 2 του άρθρου 101 του ν. 3528/2007 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η διαθεσιμότητα διαρκεί οκτώ (8) μήνες μετά την πάροδο των οποίων ο υπάλληλος απολύεται.»

4. Η παρ. 2 του άρθρου 105 του ν. 3584/2007 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η διαθεσιμότητα διαρκεί οκτώ (8) μήνες μετά την πάροδο των οποίων ο υπάλληλος απολύεται.»

5. Η περίπτωση 2 της υποπαράγραφου Ζ2 της παρ. Ζ' του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η διαθεσιμότητα της προηγούμενης περίπτωσης

διαρκεί οκτώ (8) μήνες και στον υπάλληλο καταβάλλονται τα τρία τέταρτα των αποδοχών του, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.»

6. Οι διατάξεις των παραγράφων 3, 4 και 5 έχουν εφαρμογή για τους τιθέμενους σε διαθεσιμότητα μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Άρθρο 91 **Κινητικότητα**

1. Η περίπτωση 1 της υποπαραγράφου Ζ.1 της παρ. Ζ' του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«Επιτρέπεται: α) η μετάταξη μόνιμων πολιτικών υπαλλήλων και η μεταφορά υπαλλήλων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου που υπηρετούν σε υπηρεσίες, κεντρικές και περιφερειακές, του Δημοσίου, των ανεξάρτητων αρχών, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) πρώτου και δεύτερου βαθμού και των λοιπών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) και β) η μεταφορά υπαλλήλων που διατηρούν τη δημοσιοϋπαλληλική τους ιδιότητα των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) που ανήκουν στο δημόσιο τομέα σε άλλες υπηρεσίες του Δημοσίου, ανεξάρτητων αρχών, Ο.Τ.Α. πρώτου και δεύτερου βαθμού και των λοιπών Ν.Π.Δ.Δ. όταν επιβάλλεται από το συμφέρον της υπηρεσίας υποδοχής, ιδίως για την κάλυψη άμεσων υπηρεσιακών αναγκών και την καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού. Η μετάταξη ή μεταφορά του υπαλλήλου πρέπει να ανταποκρίνεται στην εργασιακή φυσιολογία του, όπως δεξιότητες ή επιδόσεις, ηθικές αμοιβές, πειθαρχικές ποινές, τις μακρόχρονες ή συστηματικά επαναλαμβανόμενες αναρρωτικές άδειες ή αδικαιολόγητες απουσίες, λαμβανομένων υπόψη των περιγραμμάτων θέσεων, εφόσον υπάρχουν, και των τυχόν αιτήσεων προτίμησης.

Προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου μπορεί να μεταφέρεται για τον ίδιο λόγο σε Ν.Π.Ι.Δ. του δημόσιου τομέα. Για την εφαρμογή της παρούσας υποπαραγράφου, ως δημόσιος τομέας νοείται αυτός που έχει οριοθετηθεί με το άρθρο 1 παρ. 6 του ν. 1256/1982, όπως ίσχυε πριν τη θέση σε ισχύ του άρθρου 51 του ν. 1892/1990, συμπεριλαμβανομένων όλων των φορέων που απαριθμούνται ειδικότερα στο άρθρο 14 παρ. 1 του ν. 2190/1994 και μη εξαιρουμένων των περιπτώσεων που απαριθμούνται στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 1 του ν. 3812/2009. Τα νομικά πρόσωπα του Κεφαλαίου Β', όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 5 του άρθρου 1 του ν. 3429/2005, δεν καταλαμβάνονται από τις διατάξεις της παρούσας υποπαραγράφου.

Η μετάταξη ή μεταφορά των υπαλλήλων της προηγούμενης παραγράφου είναι υποχρεωτική και γίνεται χωρίς αίτησή τους σε υφιστάμενες κενές θέσεις ή σε θέσεις που συστήνονται με την πράξη μετάταξης ή μεταφοράς στον κλάδο ή στην ειδικότητα στους οποίους μετατάσσεται ή μεταφέρεται ο υπάλληλος. Οι μετατασσόμενοι ή μεταφερόμενοι πρέπει να κατέχουν τα τυπικά προσόντα του κλάδου ή της ειδικότητας των θέσεων στις οποίες μετατάσσονται ή μεταφέρονται. Η μετάταξη ή μεταφορά μπορεί να διενεργείται και σε κενή ή συνιστώμενη θέση

συναφούς ή παρεμφερούς κλάδου ή ειδικότητας, της ίδιας ή ανώτερης κατηγορίας, εφόσον ο υπάλληλος κατέχει τα τυπικά προσόντα του κλάδου ή της ειδικότητας στον οποίο μετατάσσεται ή μεταφέρεται. Εφόσον ο υπάλληλος συναινεί, η μετάταξη ή μεταφορά του μπορεί να γίνεται και σε κλάδο κατώτερης κατηγορίας. Η μετάταξη εκπαιδευτικού μπορεί να διενεργείται και σε κενή ή συνιστώμενη θέση μη συναφούς κλάδου ίδιας κατηγορίας.

Σε περίπτωση μετάταξης ή μεταφοράς υπαλλήλων σε συνιστώμενες θέσεις και για όσο χρόνο υφίστανται αυτές δεν πληρούνται ίσος αριθμός θέσεων μόνιμου ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικού των οικείων φορέων υποδοχής.»

2. Η περίπτωση 4 της υποπαραγράφου Ζ.1 της παρ. Ζ' του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Ο αρμόδιος Υπουργός ή ο Πρόεδρος Ανεξάρτητης Αρχής γνωστοποιεί τις κενές θέσεις κατά κατηγορίες, κλάδους ή και ειδικότητες και το πλεονάζον προσωπικό σύμφωνα με την παράγραφο 2 του προηγούμενου άρθρου, όπως προκύπτουν από τις εκθέσεις αξιολόγησης και τα σχέδια στελέχωσης των φορέων στο τριμελές συμβούλιο του άρθρου 5 παρ. 3 του ν. 4024/2011.

Εντός δέκα ημερών από τη σχετική εντολή του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης το τριμελές συμβούλιο του άρθρου 5 παρ. 3 του ν. 4024/2011 γνωμοδοτεί για τον αριθμό και τα απαιτούμενα προσόντα των υπαλλήλων κατά κατηγορίες, κλάδους ή και ειδικότητες που θα μετακινηθούν στους φορείς υποδοχής κατά σειρά προτεραιότητας.

Ακολούθως, ο Υπουργός Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης εκδίδει σχετική ανακοίνωση, λαμβάνοντας υπόψη τη γνωμοδότηση του τριμελούς συμβουλίου, τις ανάγκες των φορέων και τις προτεραιότητες πολιτικής στελέχωσης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και με την οποία καθορίζονται οι θέσεις που θα καλυφθούν, τα προσόντα των υπαλλήλων που απαιτούνται, σύμφωνα με τα οικεία περιγράμματα θέσεων, εφόσον υπάρχουν, για τους κλάδους ή τις ειδικότητες στους οποίους πρόκειται να μεταταχθούν ή μεταφερθούν, η οποία αποστέλλεται στους φορείς προέλευσης και υποδοχής.

Με την ανακοίνωση ορίζεται αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από τη δημοσίευσή της εντός της οποίας οι ενδιαφερόμενοι υπάλληλοι υποβάλλουν αίτηση μετάταξης/μεταφοράς, καθορίζοντας τη σειρά προτίμησης των φορέων που επιθυμούν να μεταταχθούν, συνοδευόμενη από πιστοποιητικό υπηρεσιακής κατάστασης που εκδίδεται από τη Διεύθυνση Διοικητικού/ Προσωπικού του φορέα προέλευσης και από το οποίο προκύπτει η αποτίμηση των προσόντων των υπαλλήλων, μετά τον έλεγχο της νομιμότητας πρόσληψης και των πιστοποιητικών και στοιχείων που συγκροτούν το προσωπικό μητρώο του υπαλλήλου. Υπάλληλοι, των οποίων η διαδικασία πρόσληψης και τα ως άνω πιστοποιητικά και στοιχεία του υπηρεσιακού τους φακέλου ελέγχονται ως μη νόμιμα, στερούνται του δικαιώματος μετάταξης ή μεταφοράς.

Το τριμελές συμβούλιο του φορέα υποδοχής εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από τη λήξη της

προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων επιλέγει τους υπαλλήλους που θα μεταταχθούν ή μεταφερθούν σε αυτόν και καθορίζει τη σειρά προτεραιότητάς τους, σύμφωνα με την αποτίμηση των προσόντων τους και το περιγραμμά της θέσης, εφόσον υπάρχει, στην οποία θα μεταταχθούν ή μεταφερθούν. Το τριμελές συμβούλιο λαμβάνει υπόψη την εργασιακή τους φυσιογνωμία, την εκπαίδευσή τους, τη διοικητική και εργασιακή τους εμπειρία και τα λοιπά στοιχεία του προσωπικού μητρώου τους. Σε περίπτωση ισοβαθμίας μεταξύ των υπαλλήλων λαμβάνεται υπόψη η οικογενειακή κατάσταση του υπαλλήλου. Το τριμελές συμβούλιο μπορεί να καλεί τους ενδιαφερόμενους υπαλλήλους σε συνέντευξη με σκοπό την αξιολόγηση των ικανοτήτων και της προσωπικότητάς τους. Η συνέντευξη δίνεται σε δημόσια συνεδρίαση της επιτροπής, και σε αυτήν τηρούνται μαγνητοφωνημένα πρακτικά. Με απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης καθορίζονται θέματα που αφορούν τη διαδικασία επιλογής των αιτούντων υπαλλήλων, τη λειτουργία του τριμελούς συμβουλίου, την εξειδίκευση και τη μοριοδότηση των κριτηρίων επιλογής και κατάταξης των υπαλλήλων, τη διαδικασία και το περιεχόμενο της συνέντευξης και κάθε άλλο αναγκαίο συναρτώμενο με τα ως άνω ζήτημα.

Σε περίπτωση δυνατότητας υποβολής αίτησης σε περισσότερους φορείς υποδοχής, τα οικεία τριμελή συμβούλια αποστέλλουν τους πίνακες επιλογής στο Τριμελές Συμβούλιο της παρ. 3 του άρθρου 5 του ν. 4024/2011, το οποίο καταρτίζει ενιαίο για όλους τους φορείς Πίνακα Διάθεσης. Η επιλεγείσα σειρά προτεραιότητας των φορέων υποδοχής είναι δεσμευτική για τον υπάλληλο.

Για τη μετάταξη ή μεταφορά των υπάλληλων εκδίδεται απόφαση του οικείου οργάνου διοίκησης του φορέα υποδοχής που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.»

Άρθρο 92

Μεταφορά αρμοδιοτήτων της Διεύθυνσης Κρατικών Αυτοκινήτων του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

Μεταφέρονται οι αρμοδιότητες, οι οποίες ασκούνταν από τα Τμήματα Κίνησης και Επισκευών της Διεύθυνσης Κρατικών Αυτοκινήτων του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, ως εξής:

Α. Η αρμοδιότητα της εξυπηρέτησης των αναγκών μετακίνησης κυβερνητικών προσώπων, επισήμων, επικεφαλής οργανισμών και λοιπών προσώπων, όπως καθορίζονται από την κ.υ.α. 129/2534/2010 (Β΄ 108) των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών «Καθορισμός δικαιούχων χρήσης ανώτατου ορίου κυβισμού Κρατικών Αυτοκινήτων και άλλες ρυθμίσεις σχετικά με τα Κρατικά Αυτοκίνητα», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, καθώς και ο έλεγχος της σύννομης τήρησης καθηκόντων και υποχρεώσεων των οδηγών κρατικών αυτοκινήτων και κάθε άλλο σχετικό με την εξασφάλιση της κίνησης ζήτημα, ασκείται πλέον από τις οικείες υπηρεσίες διοίκησης των Υπουργείων ή φορέων στους οποίους ανήκουν τα πρόσωπα που αναφέρονται στην ως άνω κοινή υπουργική απόφαση. Η εξυπηρέτηση των αναγκών μετακίνησης των τέως προέδρων κοινοβουλευτικών κυβερνήσεων που έλαβαν ψήφο εμπιστοσύνης από τη Βουλή των Ελλήλων,

καθώς και των τέως προέδρων δημοκρατικών κυβερνήσεων και των συζύγων αποβιωσάντων Πρωθυπουργών που κατά τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 15 της ανωτέρω κοινής υπουργικής απόφασης εξυπηρετούνταν με υπηρεσιακά αυτοκίνητα του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, συνεχίζει να ασκείται από το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

Β. Στο Υπουργείο Εξωτερικών μεταφέρεται η αρμοδιότητα της διάθεσης αυτοκινήτων και οδηγών για την εξυπηρέτηση των αναγκών μετακίνησης ξένων επισήμων, καθώς και του ελέγχου της σύννομης τήρησης καθηκόντων και υποχρεώσεων των οδηγών κρατικών αυτοκινήτων.

Άρθρο 93

Κατάργηση ειδικότητας οδηγών και τεχνικού προσωπικού της Διεύθυνσης Κρατικών Αυτοκινήτων του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

Α. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται οι οργανικές ή προσωποπαγείς θέσεις του μόνιμου και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου κατηγορίας Δευτεροβάθμιας ή Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης, κλάδων ή ειδικοτήτων Οδηγών και Τεχνικού προσωπικού των υφιστάμενων Τμημάτων Κίνησης και Επισκευών της Διεύθυνσης Κρατικών Αυτοκινήτων του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Το προσωπικό που κατέχει τις θέσεις αυτές από τη δημοσίευση του παρόντος τίθεται σε διαθεσιμότητα σύμφωνα με τις διατάξεις της υποπαραγράφου Ζ.2 της παραγράφου Ζ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012.

Το ως άνω προσωπικό μπορεί να μεταταγεί ή να μεταφερθεί σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται στην υποπαραγραφο Ζ.1 της παραγράφου Ζ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012.

Δεν τίθεται σε διαθεσιμότητα:

α) υπάλληλος που είναι ανάπηρος σε ποσοστό τουλάχιστον 67% ή πολύτεκνος κατά την έννοια των παραγράφων 1 έως 3 του άρθρου πρώτου του ν. 1910/1944 (Α΄ 229), εφόσον τα τέκνα, που ορίζονται στις προαναφερόμενες διατάξεις του ν. 1910/1944, συνοικούν με αυτόν και ανήκουν στην κατηγορία των εξαρτώμενων μελών σύμφωνα με τον Κ.Φ.Ε., όπως ισχύει,

β) υπάλληλος του οποίου ο σύζυγος ή η σύζυγος ή τέκνο που ανήκει στην κατηγορία των εξαρτώμενων μελών σύμφωνα με τον Κ.Φ.Ε., και συνοικεί με αυτόν, έχει αναπηρία σε ποσοστό τουλάχιστον 67%,

γ) υπάλληλος ο οποίος, δυνάμει νόμου ή δικαστικής αποφάσεως ασκεί κατ' αποκλειστικότητα τη γονική μέριμνα τέκνου, που συνοικεί με αυτόν και ανήκει στην κατηγορία των εξαρτώμενων μελών σύμφωνα με τον Κ.Φ.Ε., όπως ισχύει,

δ) υπάλληλος του οποίου ο σύζυγος ή η σύζυγος τίθεται σε διαθεσιμότητα δυνάμει του παρόντος νόμου.

Οι υπάλληλοι που πληρούν τις προϋποθέσεις των περιπτώσεων α΄ - δ΄ μετατάσσονται αυτοδικαίως από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις ειδικότητας αντίστοιχης με το βασικό τίτλο σπουδών που κατέχουν στο Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

Β. Με την έκδοση των πράξεων μετάταξης ή μεταφοράς αίρεται αυτοδίκαια το καθεστώς της διαθεσιμότητας.

Άρθρο 94 **Εξουσιοδοτικές διατάξεις**

1. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του οικείου Υπουργού, καθορίζονται οι διαδικασίες διαγραφής του στόλου των οχημάτων του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και εγγραφής τους στο εκάστοτε Υπουργείο ή Φορέα στον οποίο ανήκει το κατά περίπτωση εξυπηρετούμενο πρόσωπο, καθώς και κάθε άλλο σχετικό με το προηγούμενο άρθρο ζήτημα.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη καθορίζονται οι διαδικασίες παραχώρησης του εξοπλισμού του Συνεργείου στο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη.

3. Κάθε διάταξη που ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα του παρόντος Κεφαλαίου καταργείται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ **ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ** **ΠΟΙΝΕΣ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΩΝ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ** **ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΜΠΟΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ** **ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

Άρθρο 95 **Ποινές φαρμακοποιών και κατόχων άδειας** **κυκλοφορίας σκευασμάτων**

1. Στο άρθρο 12 του ν.δ. 96/1973 (Α΄ 172) προστίθεται παράγραφος 4, που έχει ως εξής:

«4. Οι κάτοχοι άδειας χονδρικής πώλησης φαρμάκων κατά τη διάθεση των φαρμάκων υποχρεούνται να αναγράφουν στα απαιτούμενα παραστατικά και τον πολυψήφιο κωδικό που έχει λάβει το φάρμακο από τον Ε.Ο.Φ. (Barcode φαρμάκου). Αν διαπιστωθεί παραβίαση της ως άνω υποχρέωσης επιβάλλεται χρηματικό πρόστιμο πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ ανάλογα με τη συχνότητα και τη βαρύτητα αυτής.»

2. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 12Α του ν.δ. 96/1973 (Α΄ 172), όπως προστέθηκε με το άρθρο 15 του ν. 3580/2007 (Α΄ 134), προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Αν υπάρξει έλλειψη φαρμάκου και αυτή οφείλεται σε παραβίαση των υποχρεώσεων του κατόχου άδειας χονδρικής πώλησης ή του κατόχου άδειας κυκλοφορίας (Κ.Α.Κ.), επιβάλλεται, με απόφαση του Υπουργού Υγείας σωρευτικά με τις λοιπές προβλεπόμενες νόμιμες κυρώσεις, χρηματικό πρόστιμο στον εκάστοτε υπεύθυνο τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ έως ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ ανάλογα με τη βαρύτητα της παράβασης.»

3. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 12Α του ν.δ. 96/1973 (Α΄ 172), όπως προστέθηκε με το άρθρο 15 του ν. 3580/2007 (Α΄ 134), αντικαθίσταται ως εξής:

«Τα στοιχεία της ταινίας γνησιότητας των εξαγόμενων φαρμάκων καταχωρούνται σε πραγματικό χρόνο, με

ευθύνη των κατόχων άδειας χονδρικής πώλησης φαρμάκων, ηλεκτρονικά στη Βάση Δεδομένων του Ε.Ο.Φ.. Αν διαπιστωθεί παραβίαση της ως άνω υποχρέωσης επιβάλλεται χρηματικό πρόστιμο εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ έως ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ, ανάλογα με τη συχνότητα και τη βαρύτητα αυτής.»

4. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 12Α του ν.δ. 96/1973 (Α΄ 172), όπως προστέθηκε με το άρθρο 15 του ν. 3580/2007 (Α΄ 134), προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Οι κάτοχοι άδειας χονδρικής πώλησης φαρμάκων, μετά την απαγόρευση, λόγω ελλείψεων, των εξαγωγών συγκεκριμένων φαρμάκων, οφείλουν να δηλώσουν στην ιστοσελίδα του Ε.Ο.Φ. τα αποθέματά τους για τα φάρμακα αυτά και να τα διαθέτουν άμεσα στην αγορά σε πρώτη ζήτηση. Σε όποιον, παρά την απαγόρευση του προηγούμενου εδαφίου, εξαγει ή συλλέγει φάρμακα προς εξαγωγή επιβάλλεται πρόστιμο ύψους εκατό χιλιάδες (100.000) έως ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ ανάλογα με τη βαρύτητα της παράβασης, σωρευτικά με τις λοιπές προβλεπόμενες κυρώσεις.»

5. Η παρ. 12 του άρθρου 19 του ν.δ. 96/1973 (Α΄ 172), αντικαθίσταται ως εξής:

«12. Τα διοικητικά πρόστιμα επιβάλλονται με απόφαση του Υπουργού Υγείας, ύστερα από απλή γνώμη του Δ.Σ. του Ε.Ο.Φ. και εισπράττονται κατά τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων. Οι ανακλήσεις των αδειών κυκλοφορίας επιβάλλονται με απόφαση του Δ.Σ. του Ε.Ο.Φ.. Οι στερήσεις των αδειών άσκησης επαγγέλματος επιβάλλονται, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά από άλλες διατάξεις, με απόφαση του Υπουργού Υγείας, ύστερα από γνωμάτευση του οικείου πειθαρχικού συμβουλίου. Η ανάκληση άδειας λειτουργίας φαρμακείου και φαρμακαποθήκης γίνεται με απόφαση του Υπουργού Υγείας κατόπιν εισηγήσεως του Δ.Σ. του Ε.Ο.Φ.. Οι δημοσιεύσεις και ανακοινώσεις των κυρώσεων γίνονται με απόφαση του Δ.Σ. του Ε.Ο.Φ.»

6. Στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 27 του ν. 1316/1983 (Α΄ 3) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Οι Κάτοχοι Αδειών Κυκλοφορίας (Κ.Α.Κ.) φαρμακευτικών σκευασμάτων υποχρεούνται να δηλώνουν τα στοιχεία των απογραφικών δελτίων της ταινίας γνησιότητας στο Σύστημα Ηλεκτρονικής Υποβολής του Ε.Ο.Φ. σε πραγματικό χρόνο. Παραβίαση της υποχρέωσης αυτής επισύρει για τους Κ.Α.Κ. χρηματικό πρόστιμο τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ έως τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ, ανάλογα με τη συχνότητα και τη βαρύτητα αυτής.»

7. Οι αδειούχοι φαρμακοποιοί που διατηρούν φαρμακεία απαγορεύεται να διαθέτουν μέσω του διαδικτύου φάρμακα ή φαρμακευτικά προϊόντα, συνταγογραφούμενα ή μη, των οποίων η διάθεση έχει ανατεθεί αποκλειστικά και μόνο στα λειτουργούντα φαρμακεία.

Στους παραβάτες της διάταξης του προηγούμενου εδαφίου επιβάλλονται σωρευτικά: α) οι κυρώσεις του άρθρου 458 του Ποινικού Κώδικα και β) χρηματικό πρόστιμο είκοσι χιλιάδες (20.000) έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, με απόφαση του Δ.Σ. του Ε.Ο.Φ..

Όποιος χωρίς να έχει τα από το νόμο προβλεπόμενα προσόντα και τη σχετική αδειοδότηση από τις αρμόδιες αρχές, πωλεί φάρμακα ή φαρμακευτικά προϊόντα αντιποιούμενος έργο φαρμακοποιού, τιμωρείται με χρηματικό πρόστιμο τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ έως πενή-

να χιλιάδες (50.000) ευρώ και σε περίπτωση υποτροπής από πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ έως διακόσιες χιλιάδες (200.000) ευρώ με απόφαση του Δ.Σ. του Ε.Ο.Φ. Οι ανωτέρω ποινές επιβάλλονται σωρευτικά με οποιονδήποτε άλλη προβλεπόμενη ποινή.

Τα φαρμακεία λειτουργούν υπό τη διαρκή παρουσία και επίβλεψη πτυχιούχου φαρμακοποιού. Εφόσον, κατόπιν ελέγχου των αρμοδίων ελεγκτικών οργάνων, διαπιστωθεί ότι φαρμακείο δεν λειτουργεί υπό την παρουσία και επίβλεψη πτυχιούχου φαρμακοποιού, επιβάλλεται στον κάτοχο της άδειας λειτουργίας του φαρμακοποιό χρηματικό πρόστιμο πέντε χιλιάδες (5.000) έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ, με απόφαση του Δ.Σ. του Ε.Ο.Φ., ανάλογα με τη σοβαρότητα και τη συχνότητα της παράβασης.

8. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 4 του π.δ. 121/2008 (Α' 183) αντικαθίσταται ως εξής:

«Η συνταγή απαραίτητα συνοδεύεται από το βιβλιάριο υγείας του ασφαλισμένου, στο οποίο ο φαρμακοποιός ελέγχει την καταχώρηση των φαρμάκων και σημειώνει την εκτέλεση με σφραγίδα και υπογραφή.»

9. Η περίπτωση β' της παρ. 15 του άρθρου 4 του π.δ. 121/2008 (Α' 183) αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Προσωρινό αποκλεισμό του φαρμακείου από την εκτέλεση των συνταγών του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. για διάστημα από τρεις (3) μήνες έως δύο (2) έτη.»

10. Μετά το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης γ' της παρ. 15 του άρθρου 4 του π.δ. 121/2008 (Α' 183) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Οι ως άνω κυρώσεις, επιβάλλονται υποχρεωτικά από τον Γενικό Επιθεωρητή της ΥΠ.Ε.Δ.Υ.Φ.Κ.Α., κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας Διεύθυνσης, σε περίπτωση που, κατόπιν διενέργειας ελέγχου, διαπιστωθεί πώληση φαρμακευτικών ιδιοσκευασμάτων από φαρμακείο σε φαρμακαποθήκη, με την επιφύλαξη των αποκλειστικά οριζόμενων στο νόμο συγκεκριμένων περιπτώσεων, όπου υπό ειδικές προϋποθέσεις είναι επιτρεπτή η επιστροφή φαρμάκων από φαρμακείο σε φαρμακαποθήκη».

11. Μετά την περίπτωση γ' της παρ. 15 του άρθρου 4 του π.δ. 121/2008 (Α' 183), προστίθεται περίπτωση δ' ως εξής:

«δ. Αν κατά τη διάρκεια του ελέγχου προκύπτουν σοβαρές ενδείξεις οικονομικής ζημίας του Ε.Ο.Π.Υ.Υ., το Διοικητικό Συμβούλιο αυτού, δύναται, κατόπιν πρότασης του Γενικού Επιθεωρητή της ΥΠ.Ε.Δ.Υ.Φ.Κ.Α., να αποφασίσει την αναστολή της μεταξύ του φαρμακοποιού και του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. σύμβασης για όσο διάστημα διαρκεί η επιθεώρηση.»

12. Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης ε' της παρ. 15 του άρθρου 4 του π.δ. 121/2008 (Α' 183) αντικαθίσταται ως εξής:

«Μετά την παρέλευση της άνω προθεσμίας, ο Γενικός Επιθεωρητής της ΥΠ.Ε.Δ.Υ.Φ.Κ.Α., επιβάλλει, ανεξάρτητα από τις λοιπές κυρώσεις, προσωρινό αποκλεισμό του φαρμακείου από την εκτέλεση των συνταγών του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. για χρονικό διάστημα από πέντε (5) ημέρες έως δώδεκα (12) μήνες.»

Άρθρο 96

Ποινές συμβεβλημένων ιατρών και παρόχων υπηρεσιών υγείας

1. Η περίπτωση δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του π.δ. 121/2008 (Α' 183) αντικαθίσταται ως εξής:

«δ. Να ελέγχουν το βιβλιάριο υγείας και να διαπιστώνουν εάν το πρόσωπο που προσέρχεται για εξέταση ταυτίζεται με αυτό που αναγράφεται ή εικονίζεται στο βιβλιάριο υγείας και να αναγράφουν στο βιβλιάριο υγείας του ασφαλισμένου τη συνιστώμενη αγωγή.»

2. Η περίπτωση ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του π.δ. 121/2008 (Α' 183) αντικαθίσταται ως εξής:

«ε. Να εξετάζουν τον ασφαλισμένο πριν χορηγήσουν τη συνταγή και να συνταγογραφούν ιδιοσκευάσματα φαρμακευτικής δράσης σχετικής με τη νόσο και μόνο για νοσήματα της ειδικότητάς τους και εντός εγκεκριμένων ενδείξεων. Οι συνταγογράφοι ιατροί είναι αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ορθή και σύννομη συνταγογράφηση κατά τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος.»

3. Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης ια' της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του π.δ. 121/2008 (Α' 183) αντικαθίσταται ως εξής:

«Η παράβαση αυτή συνεπάγεται και την πειθαρχική δίωξη του ιατρού από τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα και τη διακοπή της σύμβασης με τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ.»

4. Η περίπτωση γ' της παρ. 1 του άρθρου 4 του π.δ. 121/2008 (Α' 183) αντικαθίσταται ως εξής:

«γ. Να εξυπηρετούν τους ασφαλισμένους και να παρέχουν κάθε αναγκαία πληροφορία που έχει σχέση με τα φάρμακα, τα οποία παραδίδουν σε αυτούς. Ιδιαίτερα, όσον αφορά τα σκευάσματα του καταλόγου συνταγογραφούμενων και αποζημιούμενων από τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. φαρμάκων, να έχουν προς διάθεση και να χορηγούν στους ασφαλισμένους το φαρμακευτικό σκεύασμα που συνεπάγεται για εκείνους την ελάχιστη συμμετοχή. Αν ο ασθενής επιλέγει φάρμακο για το οποίο υφίσταται περαιτέρω οικονομική επιβάρυνση πέραν της βασικής συμμετοχής, να τον ενημερώνουν για την εναλλακτική οικονομικότερη επιλογή και να λαμβάνουν τη συγκατάθεσή του για τη χορήγηση του ακριβότερου φαρμακευτικού σκευάσματος.»

5. Το τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του π.δ. 121/2008 (Α' 183) αντικαθίσταται ως εξής:

«Τον αριθμό μητρώου κοινωνικής ασφάλισης (Α.Μ.Κ.Α.)»

6. Το δωδέκατο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του π.δ. 121/2008 (Α' 183) αντικαθίσταται ως εξής:

«Την καταχώρηση στο βιβλιάριο υγείας της συνιστώμενης αγωγής με σφραγίδα και υπογραφή ιατρού, ακριβώς όπως έχει συνταγογραφηθεί στην ηλεκτρονική συνταγή.»

7. Η υποπερίπτωση α' της περίπτωσης Ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 32 του ν. 3846/2010 (Α' 66), όπως έχει αντικατασταθεί με το άρθρο 80 παρ. 7 του ν. 3996/2011 (Α' 170), αντικαθίσταται ως εξής:

«α) για τα διαγνωστικά εργαστήρια ως πρόστιμο κυμαινόμενο, ανάλογα με τη συχνότητα και τη σοβαρότητα αυτής, από πενήντα τοις εκατό (50%) επί της αξίας των παραπεμπτικών του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. που εκτελέστηκαν από το διαγνωστικό εργαστήριο τον τελευταίο πριν από τον έλεγχο μήνα έως το είκοσι τοις εκατό (20%) της συνολικής ετήσιας αξίας των παραπεμπτικών του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. που εκτελέστηκαν το τελευταίο πριν από τον έλεγχο έτος, για κάθε παράβαση των υποχρεώσεών του, όπως αυτές καθορίζονται από τον ενιαίο κανονισμό παροχών υγείας του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. ή τους όρους των συμβάσεων.»

8. Η υποπερίπτωση β' της περίπτωσης Ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 32 του ν. 3846/2010 (Α' 66), όπως έχει αντικατασταθεί με το άρθρο 80 παρ. 7 του

ν. 3996/2011 (Α΄ 170) αντικαθίσταται ως εξής:

«β) για τις ιδιωτικές κλινικές, πρόστιμο κυμαινόμενο από τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ έως ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ ανάλογα με τη συχνότητα και τη βαρύτητα της παράβασης».

9. Η περίπτωση η΄ του άρθρου 21 του ν. 3918/2011 (Α΄ 31), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«η. παραγγέλλει στην ΥΠ.Ε.Δ.Υ.Φ.Κ.Α. τη διενέργεια τακτικών επιθεωρήσεων και ελέγχων στις οργανικές μονάδες του Οργανισμού».

10. Στο τέλος της παρ. 10 του άρθρου 80 του ν. 3996/2011 (Α΄ 170), όπως ισχύει, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Για όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις επιβάλλονται είτε επίπληξη είτε χρηματικές κυρώσεις που δύναται να ανέρχονται από δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ, με κριτήριο τη σοβαρότητα και την επανάληψη της παράβασης.»

Άρθρο 97

Ποινές συμβεβλημένων φυσιοθεραπευτών

Στην παράγραφο 1 του άρθρου 32 του ν. 3846/2010 (Α΄ 66), όπως ισχύει προστίθεται υποπαράγραφος ΣΤ ως εξής:

«ΣΤ. Σε Φυσιοθεραπευτή που χρεώνει πλασματική θεραπεία στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ., επιβάλλεται πρόστιμο από πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ και διακόπτεται οριστικά η σύμβασή του με τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ., με απόφαση του Γενικού Επιθεωρητή της ΥΠ.Ε.Δ.Υ.Φ.Κ.Α. κατόπιν σχετικής πρότασης της αρμόδιας Διεύθυνσης, μετά από κλήση για παροχή εγγράφων εξηγήσεων που υποβάλλονται σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες από την κοινοποίηση της σχετικής κλήσης.

Κατά της απόφασης του Γενικού Επιθεωρητή ασκείται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών ενδικοφανής προσφυγή ενώπιον της Επιτροπής Ενστάσεων της παραγράφου 4 του άρθρου 18 του ν. 3846/2010 (Α΄ 66). Εάν η Επιτροπή Ενστάσεων δεν αποφανθεί επί της ασκηθείσας ενδικοφανούς προσφυγής εντός αποκλειστικής προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την ημερομηνία άσκησης της, θεωρείται ότι την απέρριψε. Η προθεσμία για την άσκηση της ενδικοφανούς προσφυγής και η άσκηση της δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της απόφασης του Γενικού Επιθεωρητή, μέχρι την έκδοση της απόφασης από την Επιτροπή Ενστάσεων. Οι αποφάσεις της Επιτροπής Ενστάσεων είναι άμεσα εκτελεστές.»

Άρθρο 98

Ποινές ιατρών Ε.Σ.Υ.

Η παράγραφος 5 του άρθρου 77 του ν. 2071/1992 (Α΄ 123) αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Στα αδικήματα της παρ. 1 περιπτώσεις α΄ και β΄ του άρθρου αυτού, ο ιατρός τιμωρείται υποχρεωτικώς με ποινή οριστικής παύσης και σωρευτικά με ποινή προστίμου, από 5.000 μέχρι 30.000 ευρώ για την περίπτωση α΄ και το ποσό του ανταλλάγματος προσαυξημένο επί 50 φορές για την περίπτωση β΄.»

Άρθρο 99

Πειθαρχικά Συμβούλια Ιατρικών Συλλόγων

1. Το άρθρο 63 του βασιλικού διατάγματος της 11ης Οκτωβρίου/7ης Νοεμβρίου 1957 (Α΄ 225) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Σε κάθε Σύλλογο συγκροτείται Πειθαρχικό Συμβούλιο για την εκδίκαση και την τιμωρία των πειθαρχικών παραπτώματων των μελών του Συλλόγου. Σε περίπτωση καταγγελίας για πειθαρχικό παράπτωμα, το οποίο έλαβε χώρα σε διαφορετικό Σύλλογο από το Σύλλογο εγγραφής, αρμόδιο για την εκδίκαση και την τιμωρία είναι το Πειθαρχικό Συμβούλιο του Συλλόγου όπου τελέστηκε το παράπτωμα.

2. Σε περίπτωση ελαφρών παραπτώματων οι Πρόεδροι των Ιατρικών Συλλόγων μπορούν οίκοθεν, μετά από κλήση σε απολογία, να επιβάλουν την ποινή της επίπληξης ή του προστίμου μέχρι 5.000 ευρώ. Ένσταση κατά της απόφασης αυτής επιτρέπεται μέσα σε δεκαπέντε (15) μέρες, ενώπιον του Πειθαρχικού Συμβουλίου, και είναι απαράδεκτη αν δεν καταβληθεί στο Σύλλογο το πρόστιμο που επιβλήθηκε.»

2. Η παράγραφος 1 του άρθρου 68 του βασιλικού διατάγματος της 11ης Οκτωβρίου/7ης Νοεμβρίου 1957 (Α΄ 225) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Συγχρόνως με την υποβολή στον Ιατρικό Σύλλογο καταγγελίας κατά ιατρού ή τη διαπίστωση οποιουδήποτε παραπτώματος ο Πρόεδρος του Ιατρικού Συλλόγου υποχρεούται να γνωστοποιήσει το γεγονός αυτό στην πρώτη συνεδρίαση του Δ.Σ., το οποίο αποφαινεται αιτιολογημένα μέσα σε εύλογο χρόνο αν θα ασκηθεί Πειθαρχική Δίωξη ή όχι. Με την υποβολή κάθε καταγγελίας υποβάλλεται υπέρ του οικείου Ιατρικού Συλλόγου παράβολο πνήντα (50) ευρώ, ποσό που δύναται να αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού Υγείας. Σε Ιατρικούς Συλλόγους που αριθμούν άνω των δύο χιλιάδων (2.000) μελών, είναι δυνατή, μετά από απόφαση του Δ.Σ. η σύσταση μίας ή περισσότερων επιτροπών αποτελούμενων αποκλειστικά από μέλη του Δ.Σ. για την εξέταση των καταγγελιών και τη συμβολή σχετικής εισήγησης στο Δ.Σ. για την άσκηση ή μη πειθαρχικής δίωξης. Σε καταφατική περίπτωση διαβιβάζεται ο φάκελος στο Πειθαρχικό Συμβούλιο.»

Άρθρο 100

Εφαρμογή μηχανισμού αυτόματης επιστροφής

1. Η μηνιαία δαπάνη του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.) για διαγνωστικές εξετάσεις, νοσηλεία και φυσικοθεραπείες που παρέχονται από συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους υπηρεσιών υγείας, δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1/12 των εγκεκριμένων πιστώσεων του προϋπολογισμού του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. που εγγράφονται στους οικείους Κωδικούς Αριθμούς Εξόδων (Κ.Α.Ε.). Το υπερβάλλον ποσό αναζητείται εκ μέρους του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. από τους συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους των ανωτέρω υπηρεσιών υγείας. Το ανώτερο ποσό υπολογίζεται σε εξαμηνιαία βάση και καταβάλλεται από τους ως άνω συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους υπηρεσιών υγείας, εντός μηνός από την πιστοποίηση

του σε λογαριασμό τραπεζής που θα υποδείξει ο Ε.Ο.Π.Υ.Υ.. Σε περίπτωση απράκτου παρελεύσεως της στο προηγούμενο εδάφιο προθεσμίας το Διοικητικό Συμβούλιο του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. δύναται να αποφασίσει τη διακοπή της σύμβασης του συμβεβλημένου παρόχου με τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ., για το χρονικό διάστημα μέχρι την καταβολή του οφειλόμενου από αυτόν (πάροχο) ποσού ή την είσπραξη του κατά τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε..

2. Ως βάση υπολογισμού του ποσού επιστροφής που αντιστοιχεί, ανά μήνα, σε κάθε συμβεβλημένο πάροχο χρησιμοποιείται ο μηνιαίος λογαριασμός που αυτός υποβάλλει στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ., έναντι των παρεχόμενων, για το αντίστοιχο χρονικό διάστημα, υπηρεσιών υγείας στους ασφαλισμένους του.

Δεν αναγνωρίζονται και δεν αποζημιώνονται από τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. δαπάνες που υποβάλλονται σε αυτόν μετά την πάροδο είκοσι (20) ημερών από τη λήξη εκάστου ημερολογιακού μήνα.

3. Ο Ε.Ο.Π.Υ.Υ. δύναται να συμψηφίζει το παραπάνω ποσό με ισόποση οφειλή του προς τους αναφερόμενους στην προηγούμενη παράγραφο ιδιώτες παρόχους για την παροχή από αυτούς προς τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. υπηρεσιών υγείας. Ο συμψηφισμός γίνεται μόνο μεταξύ επιστρεφόμενων ποσών από τους ιδιώτες παρόχους υπηρεσιών υγείας και εκκαθαρισμένων οφειλών του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. προς αυτούς, που δημιουργήθηκαν εντός του ίδιου έτους.

4. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας προσδιορίζονται τα μηνιαία επιτρεπόμενα όρια δαπανών του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. για τις προς αυτόν παρεχόμενες υπηρεσίες υγείας από τους συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους της παραγράφου α' του παρόντος, ανά κατηγορία παρεχόμενης υπηρεσίας υγείας, η διαδικασία τυχόν συμψηφισμού οφειλών, η επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση παράβασης της παρούσας διάταξης, τα κριτήρια διακοπής των συμβάσεων των παρόχων, καθώς και κάθε άλλη σχετική με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου λεπτομέρεια.

5. Οι διατάξεις του παρόντος έχουν αναδρομική ισχύ από 1.1.2013 και διάρκεια έως 31.12.2015.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Άρθρο 101

Κέντρο Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών (Κ.Ε.Α.Ο.)

1. Στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ιδρύεται Κέντρο Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών (Κ.Ε.Α.Ο.) με οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια.

2. Το Κ.Ε.Α.Ο. έχει ως σκοπό: α) την είσπραξη των ληξιπρόθεσμων ασφαλιστικών οφειλών των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, β) τη δημιουργία ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων των οφειλετών των Ασφαλιστικών Οργανισμών (μητρώο οφειλετών), τον προσδιορισμό του ύψους των οφειλόμενων ποσών την αιτία και τη χρονική περίοδο που ανάγονται, την τήρηση στατιστικών στοιχείων και αναλύσεων, γ) τη μελέτη, επεξεργασία και υποβολή προτάσεων για νομοθετικές ρυθμίσεις στο αρμόδιο καθ' ύλην Υπουργείο, δ) το σχεδιασμό και την εκτέλεση δράσεων για την επίτευξη

του σκοπού του Κ.Ε.Α.Ο..

3. Για τις ανάγκες του παρόντος νοούνται:

Τρέχουσες ασφαλιστικές εισφορές, οι καταβλητέες εισφορές έως την καταληκτική ημερομηνία εμπροθέσμου καταβολής τους.

Καθυστερούμενες, οι ασφαλιστικές εισφορές από την επόμενη ημέρα λήξης της εμπροθέσμου καταβολής τους.

Ληξιπρόθεσμες, οι καθυστερούμενες ασφαλιστικές εισφορές από τη σύνταξη της πράξης βεβαίωσης της οφειλής.

Βεβαίωση οφειλής, η ειδική διοικητική πράξη καταγραφής οφειλών. Η πράξη βεβαίωσης οφειλής συντάσσεται τον επόμενο μήνα λήξης της εμπροθέσμου καταβολής των ασφαλιστικών οφειλών και σε κάθε περίπτωση μέχρι έξι (6) μήνες από την ημέρα που οι ασφαλιστικές οφειλές κατέστησαν καθυστερούμενες.

Τίτλο εκτελεστό αναγκαστικής είσπραξης οφειλών σύμφωνα με το ν.δ.356/1974 Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ΚΕΔΕ), ως ισχύει, αποτελεί η πράξη βεβαίωσης οφειλής μετά την απόδοση μοναδικού αριθμού και την ταυτόχρονη ηλεκτρονική εγγραφή της στο ειδικό ηλεκτρονικό μητρώο εσόδων του Κ.Ε.Α.Ο..

4. Στη βάση δεδομένων του Κ.Ε.Α.Ο. διαβιβάζεται αυτοματοποιημένα η πράξη βεβαίωσης οφειλής εντός μηνός από τη σύνταξη της και της αποδίδεται μοναδικός αριθμός.

Μετά το διαχωρισμό των οφειλών σε άμεσα εισπράξιμες και επισφαλείς: α) ενημερώνεται ο οφειλέτης με κάθε πρόσφορο μέσο για την οφειλή του και την έναρξη διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης, β) εντός μηνός από την έκδοση του εκτελεστού τίτλου αποστέλλεται ατομική ειδοποίηση και τάσσεται προθεσμία είκοσι (20) ημερών εντός της οποίας καλείται ο οφειλέτης να εξοφλήσει, γ) μετά την εκπνοή της ως άνω προθεσμίας ο εκτελεστός τίτλος διαβιβάζεται στα κατά τόπο αρμόδια όργανα για εκτέλεση σύμφωνα με τον ΚΕΔΕ, ως ισχύει, δ) μετά τη διαβίβαση στο Κ.Ε.Α.Ο. των ληξιπρόθεσμων οφειλών κάθε είδους διοικητική ή δικαστική αμφισβήτηση που ασκείται ενώπιον των οικείων ασφαλιστικών Οργανισμών ή Δικαστηρίων δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα, ε) Σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας είσπραξης των ληξιπρόθεσμων ασφαλιστικών οφειλών, ο οφειλέτης μπορεί με αίτησή του να υπαχθεί στις διατάξεις της υποπαραγράφου ΙΑ.1 ή της υποπαραγράφου ΙΑ.2 της παραγράφου ΙΑ, του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α' 107), στ) τα έσοδα αποδίδονται άμεσα στους οικείους Οργανισμούς μέσω της εταιρείας Διατραπεζικά Συστήματα Α.Ε. (ΔΙΑΣ Α.Ε.).

5. Το Κ.Ε.Α.Ο. εποπτεύεται από τον Διοικητή του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ή από Υποδιοικητή του Ιδρύματος μετά από εκχώρηση της αρμοδιότητας αυτής.

6. Οι υπηρεσίες του Κ.Ε.Α.Ο. διακρίνονται σε κεντρική και περιφερειακές.

Α. Η κεντρική υπηρεσία διαρθρώνεται σε έξι (6) Διευθύνσεις:

α) Διεύθυνση Μητρώου Οφειλετών, με αρμοδιότητα τη βεβαίωση κάθε είδους οφειλής με την απόδοση μοναδικού αριθμού, τη δημιουργία και τήρηση του ηλεκτρονικού Ενιαίου Μητρώου Οφειλετών.

β) Διεύθυνση Διακανονισμού Οφειλών, με αρμοδιότητα

τα την υπαγωγή σε διακανονισμό των οφειλών και την παρακολούθηση της διαδικασίας εξόφλησης αυτών.

γ) Διεύθυνση Ανάλυσης και Αξιολόγησης κινδύνου, με αρμοδιότητα τον καθορισμό κριτηρίων για το διαχωρισμό των οφειλών σε άμεσα εισπράξιμες και επισφαλείς, των στοιχείων δεικτών απόδοσης, τη συλλογή και αξιοποίηση πληροφοριών για τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις των οφειλετών από τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων, το Διατραπεζικό Σύστημα και από κάθε άλλη πηγή, με σκοπό την πιστοληπτική αξιολόγηση των οφειλετών.

δ) Διεύθυνση Αναγκαστικών Μέτρων Είσπραξης και Νομικής Υποστήριξης, με αρμοδιότητα την έκδοση παραγγελιών κατασχέσεων, τη διενέργεια πλειστηριασμών και την εγγραφή υποθηκών σε περιουσιακά στοιχεία των οφειλετών, τη διενέργεια κάθε ενέργειας σχετικής με τις αρμοδιότητες Ταμείων Είσπραξης Εσόδων και των ταμειακών υπηρεσιών του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, την παρακολούθηση της δικαστικής επίλυσης των υποθέσεων και την παροχή απόψεων στα δικαστήρια.

ε) Διεύθυνση οικονομικής διαχείρισης και διοικητικής υποστήριξης, με αρμοδιότητα την κατάρτιση προϋπολογισμού, την κατανομή των πιστώσεών του, την παρακολούθηση της εκτέλεσής του, την κατάταξη των εσόδων και δαπανών στους οικείους κωδικούς, την εκκαθάριση και πληρωμή των δαπανών, την τήρηση και ενημέρωση των λογιστικών βιβλίων, την κατάρτιση του ετήσιου ισολογισμού-απολογισμού, τη λογιστική παρακολούθηση των καταθέσεων-αποθεματικών και ταμειακής διαχείρισης, τη διακίνηση της αλληλογραφίας και την τήρηση αρχείου, τη διαχείριση θεμάτων κατάστασης του προσωπικού, ο χειρισμός κάθε άλλου θέματος διοικητικής ή γραμματειακής φύσης που αφορά στη λειτουργία του Κ.Ε.Α.Ο..

στ) Διεύθυνση Πληροφορικής, με αρμοδιότητα τον εξοπλισμό και τη διαχείριση των πληροφοριακών συστημάτων.

Β. Περιφερειακές υπηρεσίες του Κ.Ε.Α.Ο. αποτελούν τα Ταμεία Είσπραξης Εσόδων και οι ταμειακές υπηρεσίες των υποκαταστημάτων του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Οι περιφερειακές υπηρεσίες πλην των αρμοδιοτήτων που ασκούν ως περιφερειακές υπηρεσίες του Κ.Ε.Α.Ο., ασκούν και τις αρμοδιότητες που προβλέπονται από τον Οργανισμό του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ γι' αυτές.

7. Στο Κ.Ε.Α.Ο. συνιστώνται 11 θέσεις μετακλητών υπαλλήλων κατηγορίας Ειδικών Θέσεων πανεπιστημιακής εκπαίδευσης ως εξής: α) 1 θέση Συντονιστή και β) 10 θέσεις ειδικών συνεργατών, οι οποίοι προέρχονται από φορείς του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 (Α' 66), όπως ισχύει, ή από τον ιδιωτικό τομέα.

Ο Συντονιστής προΐσταται των υπηρεσιών του Κ.Ε.Α.Ο. και είναι κάτοχος τίτλου πανεπιστημιακής εκπαίδευσης με ειδικές γνώσεις σε θέματα διοικητικά και οικονομικά. Ο Συντονιστής και οι Ειδικοί Συνεργάτες, με την ανάληψη των καθηκόντων τους, υπογράφουν συμβόλαιο αποδοτικότητας με τον Διοικητή του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ στο οποίο περιλαμβάνονται οι υποχρεώσεις και οι ποσοτικοί και ποιοτικοί στόχοι, οι οποίοι πρέπει να επιτευχθούν από αυτούς, κατά τη διάρκεια της θητείας τους σε ετήσια βάση.

Στις θέσεις προϊσταμένων Διευθύνσεων του Κ.Ε.Α.Ο. δύνανται να τοποθετούνται είτε από τους ως άνω ειδι-

κούς συνεργάτες είτε επιλεγμένοι προϊστάμενοι διευθύνσεων ή τμημάτων του δημόσιου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα ή Ν.Π.Δ.Δ., οι οποίοι αποσπώνται ή μετακινούνται για το λόγο αυτόν για μια τετραετία, κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων, με κοινή απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού.

Ο Συντονιστής και οι Ειδικοί Συνεργάτες διορίζονται για θητεία έως 4 ετών μετά από προκήρυξη με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων. Με όμοια απόφαση λύεται αζημίως η θητεία των εν λόγω προσώπων στην περίπτωση που δεν επιτυγχάνονται οι τιθέμενοι στόχοι. Ο Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος διορίζει τον Συντονιστή και τους Ειδικούς Συνεργάτες κατά παρέκκλιση της ανωτέρω διαδικασίας.

Εάν ο Συντονιστής και οι Ειδικοί Συνεργάτες προέρχονται από φορέα του άρθρου 1 του ν. 1256/1982, μετά τη λήξη της θητείας τους επανέρχονται στη θέση που κατείχαν πριν το διορισμό τους και αν δεν υφίσταται, συνιστάται αυτοδικαίως προσωρινή θέση του κλάδου τους. Η θητεία τους στο Κ.Ε.Α.Ο. λογίζεται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας για όλες τις συνέπειες στην οργανική του θέση.

Η στελέχωση του Κ.Ε.Α.Ο. γίνεται με μετακίνηση υπαλλήλων του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ή απόσπαση υπαλλήλων Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης, υπαλλήλων του στενού και ευρύτερου δημόσιου τομέα και των ανεξαρτήτων αρχών με κοινή απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων για χρονικό διάστημα δύο (2) ετών με δυνατότητα ανανέωσης για δύο (2) ακόμη έτη. Οι υπάλληλοι αποσπώνται στο Κ.Ε.Α.Ο. με την ίδια εργασιακή σχέση, βαθμό, κλάδο ή ειδικότητα και μισθολογικό κλιμάκιο που κατέχουν, με συνεκτίμηση της αίτησής τους και των αναγκών του Κ.Ε.Α.Ο.. Τα Διοικητικά Συμβούλια (Δ.Σ.) των οικείων Ασφαλιστικών Οργανισμών υποχρεούνται να διαθέτουν το αναγκαίο προσωπικό για απόσπαση στο Κ.Ε.Α.Ο..

Οι αποδοχές του Συντονιστή καθορίζονται στο ύψος των πάσης φύσεως αποδοχών που προβλέπονται κάθε φορά για τον Προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης Υπουργείου.

Οι αποδοχές των Ειδικών Συνεργατών είναι ίσες με εκείνες του προσωπικού της παραγράφου 9 του άρθρου 55 του π.δ. 63/2005.

Η δαπάνη μισθοδοσίας των αποσπασμένων βαρύνει τις υπηρεσίες και τους Οργανισμούς από τους οποίους προέρχονται.

8. Από 1.1.2014 οι συνολικές λειτουργικές δαπάνες και οι προμήθειες αγαθών και υπηρεσιών του Κ.Ε.Α.Ο. καλύπτονται προϋπολογιστικά και προκαταβάλλονται από τους φορείς, που μεταβιβάζουν τις ληξιπρόθεσμες οφειλές τους, αναλογικά κατά το ποσό αυτών. Για το έτος 2013 η χρηματοδότηση από τους ασφαλιστικούς οργανισμούς ανέρχεται στο ποσό των 800.000,00 ευρώ. Το ποσό αυτό κατανέμεται μεταξύ ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ΟΑΕΕ, ΕΤΑΑ και ΟΓΑ ανάλογα με το ύψος του προϋπολογισμού εσόδων τους, του έτους 2013.

Για τις προμήθειες αγαθών και υπηρεσιών εφαρμόζο-

νται οι κείμενες διατάξεις και ο κανονισμός προμηθειών του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

9. α) Στο Κ.Ε.Α.Ο. διαβιβάζονται από 1.7.2013 οι ληξιπρόθεσμες οφειλές του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και του ΟΑΕΕ και από 1.1.2014 του ΟΓΑ και του ΕΤΑΑ. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, μετά από γνώμη των οικείων οργανισμών εντάσσονται σταδιακά και λοιποί οργανισμοί, στους οποίους, μετά την ένταξη, εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος.

β) Στο Κ.Ε.Α.Ο. διαβιβάζονται: i) οι ληξιπρόθεσμες οφειλές άνω των πέντε χιλιάδων (5.000,00) ευρώ συνολικής οφειλής, ii) οι οφειλές που κατέστησαν απαιτητές λόγω μη τήρησης των προηγούμενων ρυθμίσεων τμηματικής καταβολής.

10. Με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας μετά γνώμη των οικείων Οργανισμών ρυθμίζονται: το περιεχόμενο (τα στοιχεία) της βεβαίωσης οφειλής (όπως: ΑΜΚΑ, ΑΦΜ, η αιτία και το ύψος της οφειλής, ο χρόνος στον οποίο ανάγεται), ο τρόπος και η διαδικασία επίδοσης στους οφειλότες, η διαδικασία εισπραξης και ηλεκτρονικής διαχείρισης του Κ.Ε.Α.Ο., τα κριτήρια και στοιχεία δεικτών απόδοσης, τα κριτήρια για το διαχωρισμό άμεσων εισπράξιμων και επισφαλών οφειλών, ο τρόπος και η διαδικασία διασταύρωσης στοιχείων με τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων, ο χρόνος, ο τρόπος και η διαδικασία απόδοσης των εισπράξεων στους οικείους ασφαλιστικούς Οργανισμούς, η αναδιάρθρωση ή κατάργηση υφιστάμενων οργανικών μονάδων ή αρμοδιοτήτων των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης που εμπίπτουν στους σκοπούς του Κ.Ε.Α.Ο. και η μεταφορά στο Κ.Ε.Α.Ο. των αρμοδιοτήτων αυτών, καθώς και η μεταβολή του ύψους του ποσού των ληξιπρόθεσμων οφειλών που μεταβιβάζονται στο Κ.Ε.Α.Ο. προς εισπραξη. Με όμοια απόφαση καθορίζεται η οργανωτική διάρθρωση και οι αρμοδιότητες των επιμέρους τμημάτων του Κ.Ε.Α.Ο., τα καθήκοντα του Συντονιστή, τα προσόντα των διοριζομένων, ο αριθμός των υπαλλήλων που απαιτείται για τη στελέχωσή του ανά κατηγορία και κλάδο, ο κανονισμός οικονομικής οργάνωσης και λειτουργίας του καθώς και κάθε αναγκαίο θέμα για την υλοποίηση του παρόντος. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας καθορίζεται ο χρόνος, ο τρόπος και η διαδικασία της έκτακτης χρηματοδότησης του Κ.Ε.Α.Ο.. Με απόφαση της Διοικητή του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ μπορεί να συνάπτονται συμβάσεις με εξωτερικούς συνεργάτες φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

11. α) Η άσκηση διοικητικών προσφυγών ή ενδίκων βοηθημάτων κατά την ισχύουσα διαδικασία στους οικείους ασφαλιστικούς Οργανισμούς για την αμφισβήτηση των καθυστερούμενων ασφαλιστικών οφειλών δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα.

β) Σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας εισπραξης των καθυστερούμενων ασφαλιστικών οφειλών από τους οικείους ασφαλιστικούς οργανισμούς ο οφειλέτης με αίτησή του μπορεί να υπαχθεί στις διατάξεις της υποπαραγράφου ΙΑ.1 ή της υποπαραγράφου ΙΑ.2, της παραγράφου ΙΑ του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α' 107), όπως ισχύει.

γ) Οι ληξιπρόθεσμες οφειλές που διαβιβάζονται στο Κ.Ε.Α.Ο. εξακολουθούν να επιβαρύνονται με τις κάθε είδους προσαυξήσεις, πρόσθετα τέλη και λοιπές επιβαρύνσεις που προβλέπονται από το άρθρο 27 παρ. 1 του α.ν. 1846/1951, όπως ισχύει, για τις καθυστερούμενες οφειλές μέχρι 31.12.2012, και με την επιβάρυνση που

προβλέπεται από το άρθρο πρώτο, παράγραφος ΙΑ, υποπαραγράφοι ΙΑ1 και ΙΑ2, περίπτωση 11 του ν. 4152/2013, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με την παρ. 4 του άρθρου δεύτερου του ν. 4158/2013, για τις καθυστερούμενες οφειλές από 1.1.2013.

δ) Η διοικητική εκτέλεση που ήδη έχει αρχίσει στα οικεία ταμεία πριν την έναρξη λειτουργίας του Κ.Ε.Α.Ο. συνεχίζεται από το Κ.Ε.Α.Ο..

ε) Ο προϋπολογισμός του Κ.Ε.Α.Ο. εγκρίνεται από τον Διοικητή του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και υποβάλλεται για τελική έγκριση στον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας εντός των προθεσμιών που προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις.

12. Κάθε διάταξη αντίθετη με τις διατάξεις του παρόντος καταργείται από της ένταξης κάθε Οργανισμού στη διαδικασία εισπραξης μέσω του Κ.Ε.Α.Ο.. Οι διατάξεις των οικείων ασφαλιστικών οργανισμών διατηρούνται για οφειλές κάτω των 5.000 ευρώ συνολικής οφειλής.

Άρθρο 102 **Λοιπές διατάξεις**

1. Η παράγραφος 7 του άρθρου 38 του ν. 4144/2013 (Α' 88) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«7. Μέχρι τον ορισμό των Διοικητικών Συμβουλίων της παρ. 4 του άρθρου 9 του ν. 4109/2013 (Α' 16) και όχι μετά την 30.9.2013 παρατείνεται η θητεία των υφιστάμενων οργάνων διοίκησης ή αυτών που έληξε η θητεία τους, όπως αυτά ορίζονται στα άρθρα 15 και 15Α του ν. 3329/2005 (Α' 81), αυτοδίκαια χωρίς καμιά πράξη των Μονάδων Κοινωνικής Φροντίδας που συγχωνεύονται.»

2. Η διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού ισχύει από 1.7.2013.

3. Η προθεσμία της παρ. 13α του άρθρου 9 του ν. 4109/2013 (Α' 16), όπως αυτή προστέθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 40 του ν. 4144/2013 (Α' 88), παρατείνεται μέχρι τις 30.9.2013.

4. α. Η προθεσμία του εδαφίου α' της παρ. 10 του άρθρου 10 του ν. 4109/2013, όπως προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 40 του ν. 4144/2013, παρατείνεται μέχρι 31.12.2013.

β. Το εδάφιο γ' της παρ. 10 του άρθρου 10 του ν. 4109/2013, όπως προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 40 του ν. 4144/2013, αντικαθίσταται αφότου ισχύσει, ως εξής:

«γ) Οι υπάρχουσες την 11.11.2012 Διαρκούσες Επιτροπές των Κεφαλαίων Αποζημίωσης (ΚΑΦ) Φορτοεκφορτωτών Ξηράς και Λιμένων εξακολουθούν να ασκούν τις αρμοδιότητές τους για θέματα που αφορούν το αντίστοιχο ΚΑΦ. Στην περίπτωση που έχει λήξει η θητεία τους αυτή παρατείνεται μέχρι 31.12.2013. Επίσης στην περίπτωση που για οποιονδήποτε λόγο έχει αποχωρήσει ο Πρόεδρος ή μέλος της Διοικούσας Επιτροπής του ΚΑΦ ή για οποιονδήποτε λόγο έχει κενωθεί η θέση με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, διορίζεται στη θέση αυτή νέος Πρόεδρος ή νέο μέλος της αντίστοιχης κατηγορίας από εκείνη της οποίας τα μέλη συγκροτούν τη Διοικούσα.»

Άρθρο 103 **Διατάξεις για τον κατώτατο μισθό**

1. α. Επειτα από διαβούλευση, που διεξάγεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα, ορίζεται ο νομοθετημένος κατώτατος μισθός και το νομοθετημένο κατώτατο

ημερομίσθιο, για πλήρη απασχόληση, ήτοι μηνιαίος μισθός για εργασία 25 ημερών μηνιαίως και ημερομίσθιο για εργασία 8 ωρών ημερησίως, για τους υπαλλήλους και εργατοτεχνίτες όλης της χώρας, των οποίων η αμοιβή δεν ρυθμίζεται από συλλογική σύμβαση εργασίας.

β. Ατομικές συμβάσεις εργασίας και συλλογικές συμβάσεις εργασίας κάθε είδους δεν επιτρέπεται να ορίζουν μηνιαίες τακτικές αποδοχές ή ημερομίσθιο πλήρους απασχόλησης, υπολειπόμενες από το νομοθετικώς καθορισμένο κατώτατο μισθό και ημερομίσθιο ή της αντίστοιχης προκύπτουσας αναλογίας για τις συμβάσεις μερικής απασχόλησης.

2. Η νέα διαδικασία - μηχανισμός διαμόρφωσης νομοθετικώς καθορισμένου νόμιμου κατώτατου μισθού και κατώτατου ημερομισθίου για τους εργαζόμενους ιδιωτικού δικαίου όλης της χώρας τίθεται σε ισχύ μετά τα προγράμματα Δημοσιονομικής Προσαρμογής, δηλαδή όχι πριν από την 1.1.2017.

3. Το ύψος του νομοθετημένου κατώτατου μισθού και νομοθετημένου ημερομισθίου θα πρέπει να καθορίζεται λαμβάνοντας υπόψη την κατάσταση της ελληνικής οικονομίας και τις προοπτικές της για ανάπτυξη από την άποψη της παραγωγικότητας, των τιμών, και της ανταγωνιστικότητας, της απασχόλησης, του ποσοστού της ανεργίας, των εισοδημάτων και μισθών.

4. α. Για τον ορισμό του νομοθετημένου κατώτατου μισθού και νομοθετημένου κατώτατου ημερομισθίου διεξάγεται διαβούλευση μεταξύ των κοινωνικών εταίρων και της Κυβέρνησης με την τεχνική και επιστημονική υποστήριξη, εξειδικευμένων επιστημονικών, ερευνητικών και συναφών φορέων και εμπειρογνομόνων, σε θέματα οικονομίας και ιδίως οικονομίας της εργασίας, κοινωνικής πολιτικής καθώς και εργασιακών σχέσεων και το συντονισμό από επιτροπή, που ορίζεται στην παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου.

β. Οι κοινωνικοί εταίροι που μετέχουν στη διαβούλευση είναι:

αα) εκ μέρους των εργαζομένων όλης της χώρας η Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος (ΓΣΕ.Ε.) και λοιπές δευτεροβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις κλαδικές ή ομοιοεπαγγελματικές που εκπροσωπούν εργαζόμενους του ιδιωτικού τομέα σε εθνικό επίπεδο και προτείνονται από τη ΓΣΕ.Ε. ή καλούνται από την Επιτροπή Συντονισμού της διαβούλευσης,

ββ) εκ μέρους των εργοδοτών ευρείας εκπροσώπησης εργοδοτικές οργανώσεις, μεταξύ των οποίων, ο Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (Σ.Ε.Β.), η Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών, Βιοτεχνών, Εμπόρων Ελλάδος (Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.), η Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου (Ε.Σ.Ε.Ε.), ο Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (Σ.Ε.Τ.Ε.) και λοιπές εργοδοτικές οργανώσεις που προτείνονται από αυτούς ή καλούνται από την Επιτροπή Συντονισμού της διαβούλευσης.

5. α. Η διαβούλευση συντονίζεται από τριμελή Επιτροπή αποτελούμενη από τον Πρόεδρο του Ο.ΜΕ.Δ., ως Πρόεδρο, ένα πρόσωπο κύρους ως εκπρόσωπο του Υπουργού Οικονομικών και ένα πρόσωπο κύρους ως εκπρόσωπο του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, με τη γραμματειακή υποστήριξη των υπηρεσιών του Ο.ΜΕ.Δ..

β. Έργο της Επιτροπής Συντονισμού της διαβούλευσης είναι:

αα) η αποστολή έγγραφης πρόσκλησης εντός του τε-

λευταίου δεκαημέρου του Φεβρουαρίου κάθε έτους προς εξειδικευμένους επιστημονικούς ερευνητικούς και λοιπούς φορείς, μεταξύ των οποίων, η Τράπεζα Ελλάδος, η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία, ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ), το Ινστιτούτο Εργασίας της ΓΣΕ.Ε./ΑΔΕΔΥ (ΙΝΕ-ΓΣΕ.Ε.), το Ινστιτούτο ΙΜΕ-ΓΣΕΒΕ.Ε., το Ινστιτούτο Βιομηχανικών και Οικονομικών Ερευνών (ΙΟΒΕ), το Ινστιτούτο του ΣΕΤΕ (ΙΝΣΕΤΕ), το Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ), ο Οργανισμός Μεσολάβησης και Διαιτησίας (ΟΜΕΔ), να συντάξουν έκθεση προς υποβολή έως την 31η Μαρτίου κάθε έτους, για την αξιολόγηση του ισχύοντος νομοθετημένου κατώτατου μισθού και ημερομισθίου με εκτιμήσεις για την προσαρμογή τους στις επίκαιρες οικονομικές συνθήκες λαμβάνοντας υπόψη τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του παρόντος,

ββ) ο σχηματισμός φακέλου με τις ανωτέρω εκθέσεις των εξειδικευμένων επιστημονικών και ερευνητικών φορέων και των παραγόντων διαφοροποίησης του κατώτατου μισθού και ημερομισθίου και αποστολή αυτού προς τους εκπροσώπους των κοινωνικών εταίρων της παραγράφου 4 του παρόντος, για την έκφραση της γνώμης τους, με υποβολή υπομνήματος και της κατά την κρίση τους τεκμηρίωσης για την αναπροσαρμογή του ισχύοντος νομοθετημένου κατώτατου μισθού και ημερομισθίου,

γγ) η διαβίβαση του υπομνήματος και της τεκμηρίωσης κάθε διαβουλευόμενου προς τους λοιπούς εκπροσώπους των κοινωνικών εταίρων της παραγράφου 4 του παρόντος, με πρόσκληση για προφορική διαβούλευση, το αργότερο μέχρι τη 15η Απριλίου κάθε έτους σε σχέση με την τυχόν αναπροσαρμογή του εκάστοτε ισχύοντος νομοθετημένου κατώτατου μισθού και ημερομισθίου,

δδ) η διαβίβαση όλων των υπομνημάτων και της τεκμηρίωσης των διαβουλευομένων της παραγράφου 4 του παρόντος, καθώς και η έκθεση των εξειδικευμένων επιστημονικών, ερευνητικών φορέων υπό του α) ανωτέρω εδαφίου, το αργότερο μέχρι την 30ή Απριλίου κάθε έτους, στο Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ), προς σύνταξη από αυτό του Σχεδίου Πορίσματος Διαβούλευσης, σε συνεργασία με επιτροπή αποτελούμενη από πέντε (5) ανεξάρτητους εμπειρογνομόνες σε θέματα οικονομίας και κυρίως οικονομίας της εργασίας, κοινωνικής πολιτικής καθώς και εργασιακών σχέσεων, που ορίζονται δύο (2) από αυτούς από τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, δύο (2) από τον Υπουργό Οικονομικών και ένας (1) από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, με κοινή απόφασή τους. Ο ορισμός τους έχει διάρκεια τρία (3) έτη. Το Σχέδιο Πορίσματος Διαβούλευσης σχετικά με τις δυνατότητες προσαρμογής του νομοθετημένου κατώτατου μισθού και νομοθετημένου ημερομισθίου θα πρέπει να περιέχει ιδίως τη συστηματική καταγραφή των προτάσεων των διαβουλευομένων κοινωνικών εταίρων, τα σημεία συμφωνίας τους, τεκμηρίωση ως προς την κατάσταση της ελληνικής οικονομίας και της αγοράς εργασίας και τους παράγοντες που επιδρούν στον καθορισμό του προτεινόμενου νομοθετημένου κατώτατου μισθού και ημερομισθίου. Η γνώμη που θα διατυπώνεται στο Σχέδιο Πορίσματος Διαβούλευσης, μπορεί να αποκλίνει ή/και να διαφοροποιείται από τις εκθέσεις που υποβάλλονται από τους λοιπούς φορείς του εδαφίου αα) της παρούσας παραγράφου,

εε) το Σχέδιο του Πορίσματος Διαβούλευσης ολοκλη-

ρώνεται το αργότερο μέχρι την 31η Μαΐου κάθε έτους και διαβιβάζεται αμελλητί στην Επιτροπή Συντονισμού της διαβούλευσης, που ορίζεται ανωτέρω στην παράγραφο 5α του παρόντος, προς διαπίστωση της ολοκλήρωσης της διαδικασίας, και

στστ) το Σχέδιο του Πορίσματος Διαβούλευσης υποβάλλεται στον Υπουργό Οικονομικών και τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας.

6. Το Σχέδιο του Πορίσματος Διαβούλευσης καθώς και όλες οι εκθέσεις, τα υπομνήματα και κάθε άλλο σχετικό έγγραφο τεκμηρίωσης που αφορά την ανωτέρω διαδικασία δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας.

7. α. Εντός του τελευταίου δεκαπενθημέρου του μηνός Ιουνίου κάθε έτους ο Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας εισηγείται στο Υπουργικό Συμβούλιο, τον κατώτατο μισθό υπαλλήλων και το κατώτατο ημερομίσθιο των εργατοτεχνιτών, λαμβάνοντας υπόψη το Πόρισμα Διαβούλευσης, όπως αυτό υποβλήθηκε και συντάχθηκε κατά την ανωτέρω διαδικασία.

β. Ο Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας εκδίδει απόφαση καθορισμού του κατώτατου μισθού για τους υπαλλήλους και του κατώτατου ημερομισθίου για τους εργατοτεχνίτες, μετά από την σύμφωνη γνώμη του Υπουργικού Συμβουλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

Άρθρο 104

Τροποποίηση του ν. 3054/2002

1. Τα εδάφια α' και β' της παρ. 5 του άρθρου 6 του ν. 3054/2002 αντικαθίστανται ως εξής:

«α. Ελάχιστο εταιρικό κεφάλαιο - απαίτηση ασφαλιστικής κάλυψης κατά συγκεκριμένων κινδύνων.

Το νομικό πρόσωπο στο οποίο πρόκειται να χορηγηθεί η Άδεια Εμπορίας πρέπει να ικανοποιεί μία από τις ακόλουθες εναλλακτικές απαιτήσεις:

αα) ελάχιστο εταιρικό κεφάλαιο, ως ακολούθως:

Για την άδεια κατηγορίας Α, ανάλογα με τον όγκο πωλήσεων πετρελαιοειδών προϊόντων κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος, ως εξής:	Ελάχιστο Εταιρικό Κεφάλαιο	
Όγκος Πωλήσεων (κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος)		
Έως και 300.000 Μ.Τ.		500.000 ευρώ
Από 300.000 Μ.Τ. έως και 600.000 Μ.Τ.		1.000.000 ευρώ
Ανω των 600.000 Μ.Τ.	1.500.000 ευρώ	
Για την άδεια κατηγορίας Β1:	500.000 ευρώ	
Για την άδεια κατηγορίας Β2:	500.000 ευρώ	
Για την άδεια κατηγορίας Γ:	500.000 ευρώ	
Για την άδεια κατηγορίας Δ:	500.000 ευρώ	

ββ) ασφαλιστική κάλυψη κατά συγκεκριμένων κινδύνων, που καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών

Οικονομικών, Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας. Στην ίδια απόφαση ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας περίπτωσης ββ'.

β. Διαθεσιμότητα αποθηκευτικών χώρων. Οι αποθηκευτικοί χώροι πρέπει να είναι ιδιόκτητοι, μισθωμένοι ή να έχουν παραχωρηθεί κατ' αποκλειστική χρήση. Η μίσθωση και η παραχώρηση της χρήσης πρέπει να έχουν διάρκεια ίση τουλάχιστον με το χρόνο ισχύος της άδειας και να αποδεικνύονται εγγράφως. Οι αποθηκευτικοί χώροι πρέπει να χρησιμοποιούνται τουλάχιστον για την εξυπηρέτηση της διακίνησης Προϊόντων ή της τήρησης αποθεμάτων έκτακτης ανάγκης και να έχουν την αναγκαία και κατάλληλη δυναμικότητα για την άσκηση της Εμπορίας. Οι αποθηκευτικοί χώροι πρέπει να έχουν τις προβλεπόμενες από τις κείμενες διατάξεις προδιαγραφές και να διαθέτουν τον κατάλληλο τεχνικό εξοπλισμό για την ασφαλή αποθήκευση και ομαλή διακίνηση των Προϊόντων. Η σύνδεση των αποθηκευτικών χώρων με τους προμηθευτές αυτών γίνεται με οποιονδήποτε τρόπο (ιδίως με σύστημα αγωγών, διύλιστήρια, θάλασσα, σιδηροδρομικό δίκτυο, βυτιοφόρα οχήματα).

Οι αποθηκευτικοί χώροι μπορούν να βρίσκονται και εντός χώρου διύλιστηρίου. Οι αποθηκευτικοί χώροι μπορεί να θεωρούνται και αποθήκες τήρησης Αποθεμάτων Έκτακτης Ανάγκης, εφόσον τηρούνται οι απαιτούμενες προϋποθέσεις.

Σε περίπτωση που η τροφοδοσία των αποθηκευτικών χώρων γίνεται αποκλειστικά με βυτιοφόρα οχήματα, για τα διακινούμενα καύσιμα πρέπει να έχουν καταβληθεί οι προβλεπόμενοι δασμοί και φόροι. Οι αποθηκευτικοί αυτοί χώροι δεν θεωρούνται ως αποθήκες τήρησης αποθεμάτων έκτακτης ανάγκης.

Ο ελάχιστος όγκος αποθηκευτικών χώρων που υποχρεούνται να διαθέτουν οι κάτοχοι Άδειας Εμπορίας της κατηγορίας Α' υπολογίζεται με βάση τον όγκο των πωλήσεων πετρελαιοειδών προϊόντων που αυτοί πραγματοποίησαν κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος, ως εξής:

Όγκος Πωλήσεων (κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος)	Διαθεσιμότητα αποθηκευτικών χώρων
Έως και 300.000 Μ.Τ.	4.000 κυβικά μέτρα
Από 300.000 Μ.Τ. έως και 600.000 Μ.Τ.	7.000 κυβικά μέτρα
Ανω των 600.000 Μ.Τ.	13.000 κυβικά μέτρα

Ο ελάχιστος όγκος αποθηκευτικών χώρων για τις υπόλοιπες κατηγορίες Άδειας Εμπορίας καθορίζεται ως εξής:

Για την άδεια κατηγορίας Β1:	5.000 κυβικά μέτρα
Για την άδεια κατηγορίας Β2:	5.000 κυβικά μέτρα
Για την άδεια κατηγορίας Γ:	500 κυβικά μέτρα
Για την άδεια κατηγορίας Δ:	2.000 κυβικά μέτρα

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζονται οι προδιαγραφές ασφαλούς σχεδίασης, κατασκευής και λειτουργίας των εγκαταστάσεων αποθήκευσης πετρελαιοειδών προϊόντων των εταιρειών Διύλισης, Εμπορίας, Διάθεσης

Βιοκαυσίμων, Λιανικής Εμπορίας και Μεγάλων Τελικών Καταναλωτών.»

2. Η κοινή απόφαση των υπουργών της υποπερίπτωσης ββ' της περίπτωσης α' της παραγράφου 5 του άρθρου 6 του ν. 3054/2002 εκδίδεται εντός τριμήνου και με ισχύ από τη δημοσίευση του παρόντος.

3. Η υποπερίπτωση α' της περίπτωσης Γ της παραγράφου 6 του άρθρου 6 του ν. 3054/2002 καταργείται και από την υποπερίπτωση β' διαγράφεται η αρίθμηση «β.».

4. Η παράγραφος 5 του άρθρου 20 του ν. 3054/2002 όπως ισχύει, καταργείται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Άρθρο 105

Τροποποίηση διατάξεων του Κ.Πολ.Δ.

1. Η παράγραφος 4 του άρθρου 691 του Κ.Πολ.Δ. αντικαθίστανται ως εξής:

«4. Η συζήτηση της προσωρινής διαταγής προσδιορίζεται υποχρεωτικά μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) ημερών από την κατάθεση της αίτησης. Αν ο δικαστής κρίνει ότι είναι αναγκαία η εμφάνιση του καθ' ου η αίτηση τον καλεί με οποιονδήποτε τρόπο μέσα στην παραπάνω προθεσμία. Αν γίνει δεκτό το αίτημα για έκδοση προσωρινής διαταγής η σχετική αίτηση ασφαλιστικών μέτρων προσδιορίζεται για συζήτηση μέσα σε τριάντα (30) ημέρες, άλλως προσωρινή διαταγή δεν χορηγείται. Σε περίπτωση αναβολής της συζήτησης για οποιονδήποτε λόγο παύει αυτοδικαίως η ισχύς της προσωρινής διαταγής. Ο δικαστής μόνο μετά το πέρας της κατά ουσίαν συζήτησης της αίτησης μπορεί να χορηγήσει προσωρινή διαταγή ή να παρατείνει την ισχύ της. Αν η συζήτηση της αίτησης ματαιωθεί, δεν επιτρέπεται χορήγηση νέας προσωρινής διαταγής. Σε κάθε περίπτωση ο καθού η αίτηση διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει την ανάκληση της προσωρινής διαταγής.»

2. Στο τέλος της παραγράφου 5 του άρθρου 691 του Κ.Πολ.Δ. προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Αν η προσωρινή διαταγή παραταθεί κατά την παράγραφο 4 ή χορηγηθεί κατά τη συζήτηση της αίτησης, η απόφαση του Δικαστηρίου δημοσιεύεται μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από τη συζήτηση.»

3. Η παράγραφος 1 του άρθρου 693 του Κ.Πολ.Δ. αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Αν το ασφαλιστικό μέτρο έχει διαταχθεί πριν από την άσκηση της αγωγής για την κύρια υπόθεση, ο αιτών οφείλει μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη δημοσίευση της απόφασης, να ασκήσει τη σχετική αγωγή, εκτός αν το δικαστήριο ορίσει επιπλέον προθεσμία μέχρι είκοσι (20) ημερών. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται στις υποθέσεις που διατάχθηκε ως ασφαλιστικό μέτρο προσημείωση υποθήκης, κατόπιν ομολογίας ή αποδοχής της αίτησης από τον καθ' ου η αίτηση, και στις υποθέσεις ασφαλιστικών μέτρων νομής ή κατοχής. Ειδικώς επί διαφορών για άκυρη απόλυση εργαζομένου με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας, αν η αγωγή δεν έχει ασκηθεί μέχρι τη

συζήτηση της αίτησης λήψης ασφαλιστικών μέτρων, η τελευταία απορρίπτεται ως απαράδεκτη.»

4. Στο άρθρο 672Α του Κ.Πολ.Δ. προστίθεται παράγραφος 2 ως εξής:

«2. Επί διαφορών για άκυρη απόλυση εργαζομένου με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας ή μεταβολής της εργασιακής του κατάστασης, η πραγματική απασχόληση του οποίου έχει διαταχθεί ως ασφαλιστικό μέτρο, αναβολή της συζήτησης της αγωγής επιτρέπεται μόνο μία φορά και μόνο αν συντρέχει περίπτωση ανώτερης βίας και η αναβολή γίνεται σε δικάσιμο μέσα σε σαράντα (40) ημέρες, διαφορετικά αίρεται αυτοδικαίως το ασφαλιστικό μέτρο που έχει διαταχθεί. Επί των διαφορών αυτών η απόφαση εκδίδεται μέσα σε προθεσμία εξήντα (60) ημερών από τη συζήτηση της αγωγής. Αν η συζήτηση της αγωγής ματαιωθεί, αίρεται αυτοδικαίως το ασφαλιστικό μέτρο που έχει διαταχθεί. Επίσης αίρεται αυτό αυτοδικαίως, σε περίπτωση κατάργησης της δίκης με παραίτηση από το δικόγραφο της αγωγής και σε περίπτωση έκδοσης οριστικής απόφασης σε βάρος εκείνου που έχει ζητήσει το ασφαλιστικό μέτρο.»

Άρθρο 106

Μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις

1. Αγωγές για άκυρη απόλυση εργαζομένου με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας, η πραγματική απασχόληση του οποίου έχει διαταχθεί ως ασφαλιστικό μέτρο, οι οποίες κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου είναι εκκρεμείς και έχουν προσδιοριστεί να εκδικαστούν μετά την 1.11.2013 εκδικάζονται υποχρεωτικά, ύστερα από κλήση οποιουδήποτε διαδίκου μέχρι την 1.11.2013, διαφορετικά αίρεται αυτοδικαίως το ασφαλιστικό μέτρο που έχει διαταχθεί.

2. Αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων για την προσωρινή ρύθμιση καταστάσεως επί διαφορών για άκυρη απόλυση εργαζομένου με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας, για τις οποίες έχει χορηγηθεί προσωρινή διαταγή και οι οποίες κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου είναι εκκρεμείς, εκτός των περιπτώσεων που αναφέρονται στο εδάφιο β' της παραγράφου 1 του άρθρου 693, και έχουν προσδιοριστεί να εκδικαστούν μετά την 1.11.2013, εκδικάζονται υποχρεωτικά, ύστερα από κλήση οποιουδήποτε διαδίκου μέχρι την 1.11.2013, διαφορετικά παύει αυτοδικαίως η ισχύς της προσωρινής διαταγής.

3. Το άρθρο 732Α Κ.Πολ.Δ. που προστέθηκε με το άρθρο 64 του ν. 4193/2013 καταργείται.

Άρθρο 107

Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2013/25/Ε.Ε.

Η παράγραφος 2 του άρθρου 2 του π.δ. 258/1987 (Α' 125) «Διευκόλυνση της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών από δικηγόρους σε συμμόρφωση προς την Οδηγία του συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων 77/249/ΕΟΚ της 22ας Μαρτίου 1977» αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«2. Δικηγόρος, κατά την προηγούμενη παράγραφο, νοείται κάθε πρόσωπο που δικαιούται να ασκεί τις επαγγελματικές του δραστηριότητες στη χώρα προελεύσεώς του υπό μία από τις ακόλουθες ονομασίες:

Αυστρία: Rechtsanwalt
 Βέλγιο: Avocat/Advocaat/Rechtsanwait
 Βουλγαρία: АВОКАТ
 Γαλλία: Avocat
 Γερμανία: Rechtsanwalt
 Δανία: Advokat
 Ελβετία: Avocat/Advokat, Rechtsanwalt, Anwalt,
 Forsprecher, Forsprech/Advocato
 Εσθονία: Vandeadvokaat
 Ηνωμένο Βασίλειο: Advocate/Barrister/Solicitor
 Ιρλανδία: Barrister/Solicitor
 Ισπανία: Abogado/Advocat/Avogado/Abocatu
 Ιταλία: Avvocato
 Κάτω Χώρες: Advocaat
 Κύπρος: Δικηγόρος
 Λετονία: Zverinats advokats
 Λιθουανία: Advokatas
 Λουξεμβούργο: Avocat
 Μάλτα: Avukat/Prokurator Legali
 Ουγγαρία: Ugyved
 Πολωνία: Advokat/Radca prawny
 Πορτογαλία: Advogado
 Ρουμανία: Avocat
 Σλοβακία: Advokat/Komerčný právnik
 Σλοβενία: Odvetnik/Odventica
 Σουηδία: Advokat
 Τσεχική Δημοκρατία: Advokat.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ
 ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ
 ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ
 ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΥΓΕΙΑΣ

Κ. Μητσοτάκης

Σ.-Α. Γεωργιάδης

ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
 ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ,
 ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ
 ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

Ι. Βρούτσης

Ι. Μανιάτης

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ,
 ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ
 ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
 ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Χ. Αθανασίου

Δ. Σταμάτης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Αριθμ. 170/25/2013

Άρθρο 108

Η διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του α.ν. 173/1967 (Α΄ 189) δεν εφαρμόζεται για τον υπολογισμό των αποζημιώσεων λόγω λύσεως των συμβάσεων του προσωπικού σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 3 της υπ΄ αριθ. ΟΙΚ 2/11.6.2013 κοινής απόφασης του Υφυπουργού στον Πρωθυπουργό και του Υπουργού Οικονομικών (Β΄ 1414), όπως ισχύει.

Άρθρο 109 Έναρξη ισχύος

Οι διατάξεις του νόμου αυτού ισχύουν από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, με εξαίρεση τα οριζόμενα στο άρθρο 72 ή αν άλλως ορίζεται στις επιμέρους διατάξεις αυτού.

Αθήνα, 9 Ιουλίου 2013

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
Ι. Στουρνάρας	Ι. Μιχελάκης
ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
Κ. Αρβανιτόπουλος	Π. Παναγιωτόπουλος

ΕΚΘΕΣΗ

Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους
 (άρθρο 75 παρ. 1 του Συντάγματος)

στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Οικονομικών «Φορολογία εισοδήματος, επείγοντα μέτρα εφαρμογής του ν.4046/2012, του ν. 4093/2012 και του ν.4127/2013 και άλλες διατάξεις»

Με τις διατάξεις του υπό ψήφιση σχεδίου νόμου, που απαρτίζεται από τρία Τμήματα, θεσπίζεται νέος Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος (Τμήμα Πρώτο) και ρυθμίζονται θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Οικονομικών (Τμήμα Δεύτερο), καθώς και άλλων Υπουργείων (Τμήμα Τρίτο). Ειδικότερα:

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟ (Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος)

1.α. Θεσπίζεται νέος Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε.), για τα εισοδήματα που αποκτώνται από 1-1-2014 και μετά, με τον οποίο ρυθμίζεται:

- Η φορολογία του εισοδήματος των φυσικών προσώπων, των νομικών προσώπων και των κάθε είδους νομικών οντοτήτων.

- Ο τρόπος φορολόγησης για ειδικές κατηγορίες εισοδημάτων, καθώς και ο τρόπος απόδοσης των φόρων, της προκαταβολής του φόρου και της παρακράτησής του.

β. Δίνεται η έννοια των όρων που χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς του νέου Κ.Φ.Ε., όπως «φορολογούμενος», «πρόσωπο», «νομικό πρόσωπο», «νομική οντότητα», «συγγενικό πρόσωπο», «συνδεδεμένο πρόσωπο» κ.λπ..

(άρθρα 1 - 2)

2.α. Ορίζεται ότι:

- Ο φορολογούμενος που έχει φορολογική κατοικία στην Ελλάδα υπόκειται σε φόρο για το παγκόσμιο φορολογητέο εισόδημά του. Εξαιρέση αποτελεί ο φορολογούμενος που είναι αλλοδαπό προσωπικό των εγκατεστημένων στην Ελλάδα γραφείων αλλοδαπών εταιρειών (α.ν. 89/1967), ο οποίος υπόκειται σε φόρο μόνο για το εισόδημά του στην Ελλάδα.

- Ο φορολογούμενος που δεν έχει φορολογική κατοικία στην Ελλάδα, υπόκειται σε φόρο για το φορολογητέο εισόδημα που προκύπτει στην Ελλάδα. (Παρόμοια διατύπωση έχουν και οι ρυθμίσεις της παρ.1 του άρθρου 2 του ισχύοντος Κ.Φ.Ε., ν. 2238/1994).

β. Ως φορολογικός κάτοικος Ελλάδος θεωρείται το φυσικό πρόσωπο το οποίο:

- έχει στην Ελλάδα τη μόνιμη ή κύρια κατοικία του ή τη συνήθη διαμονή του ή το κέντρο των ζωτικών του συμφερόντων,

- είναι διπλωματικός ή δημόσιος λειτουργός ή δημόσιος υπάλληλος που έχει την ελληνική ιθαγένεια και υπηρετεί στην αλλοδαπή,

- έχει φυσική παρουσία στην Ελλάδα για χρονικό διάστημα άνω των 183 ημερών εντός οποιασδήποτε δωδεκάμηνης περιόδου, αδιαλείπτως ή με διαλείμματα (ισχύει για διαμονή άνω των 183 ημερών μέσα στο ίδιο ημερολογιακό έτος).

γ. Ως φορολογικός κάτοικος Ελλάδος θεωρείται το νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα η οποία:

- συστάθηκε ή ιδρύθηκε με το ελληνικό δικαίο,

- έχει την καταστατική έδρα στην Ελλάδα ή

- ο τόπος άσκησης της πραγματικής διοίκησής του είναι στην Ελλάδα, οποιαδήποτε περίοδο στη διάρκεια του φορολογικού έτους.

Για τον προσδιορισμό του τόπου άσκησης της πραγματικής διοίκησης λαμβάνονται υπόψη τα μνημονευόμενα πραγματικά περιστατικά, όπως η κατοικία των μελών του Δ.Σ., ο τόπος συνεδρίασης του Δ.Σ., ο τόπος τήρησης βιβλίων και στοιχείων κ.λπ.. (άρθρα 3 – 4)

3. Αποτυπώνονται, ενδεικτικά, τα εισοδήματα πηγής Ελλάδος, τα οποία νοούνται ως εισοδήματα που προκύπτουν στην ημεδαπή, ενώ όσα δεν περιλαμβάνονται στα μνημονευόμενα νοούνται ως εισοδήματα που προκύπτουν στην αλλοδαπή και αποσαφηνίζεται η έννοια του όρου της «μόνιμης εγκατάστασης» της επιχρήσεως. (άρθρα 5 – 6)

4. Ορίζεται ότι:

α. Ως φορολογητέο εισόδημα νοείται το εισόδημα που απομένει μετά την αφαίρεση των δαπανών που εκπέπουν, σύμφωνα με το Κ.Φ.Ε., από το ακαθάριστο εισόδημα.

β. Σύμφωνα με τον Κ.Φ.Ε. τα ακαθάριστα εισοδήματα διακρίνονται στις εξής κατηγορίες:

- εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις,

- εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα,

- εισόδημα από κεφάλαιο και

- εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου.

γ. Το φορολογικό έτος ταυτίζεται, κατά βάση, με το ημερολογιακό έτος και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες.

δ. Χρόνος κτήσης του εισοδήματος θεωρείται ο χρόνος που ο δικαιούχος απέκτησε το δικαίωμα εισπραξης. Κατ' εξαίρεση, οι ανεισπρακτες δεδουλευμένες αποδοχές που εισπράττονται σε μεταγενέστερο φορολογικό έτος, ως χρόνος απόκτησης του εν λόγω εισοδήματος θεωρείται ο χρόνος που εισπράττονται, εφόσον αναγράφονται ξεχωριστά στην χορηγούμενη ετήσια βεβαίωση αποδοχών. (Σύμφωνα με τον ισχύοντα Κ.Φ.Ε., ποσοστό 20% του εισοδήματος αυτού, δεν υπόκειται σε φόρο).

ε. Εάν κατά τη διάρκεια του φορολογικού έτους ένας φορολογούμενος, με φορολογική κατοικία στην Ελλάδα, αποκτά εισόδημα στην αλλοδαπή, ο καταβλητέος φόρος εισοδήματος για το εισόδημα αυτό μειώνεται κατά το ποσό του φόρου που καταβλήθηκε στην αλλοδαπή και δεν μπορεί να υπερβαίνει (η μείωση) το ποσό του φόρου που αναλογεί για το συγκεκριμένο εισόδημα στην Ελλάδα. (άρθρα 7 – 9)

5.α. Για τα εισοδήματα που αποκτώνται από 1.1.2014 ως εξαρτώμενα μέλη του φορολογούμενου θεωρούνται:

- Ο/Η σύζυγος, εφόσον δεν έχει ίδια φορολογητέα εισοδήματα οποιασδήποτε πηγής.

- Τα άγαμα ανήλικα τέκνα (μέχρι 18 ετών), τα ενήλικα τέκνα έως 25 ετών που φοιτούν σε σχολές ή ινστιτούτα επαγγελματικής κατάρτισης ή είναι εγγεγραμμένα στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ, καθώς και τα άγαμα ενήλικα τέκνα που υπηρετούν την στρατιωτική τους θητεία, εφόσον συνοικούν με το φορολογούμενο και το ετήσιο εισόδημά τους δεν υπερβαίνει το ποσό των 3.000 ευρώ (ισχύει για εισοδήματα μέχρι 2.900 ευρώ).

- Τα τέκνα που είναι άγαμα, διαζευγμένα ή σε χηρεία, εφόσον παρουσιάζουν αναπηρία 67% και άνω και έχουν ετήσιο εισόδημα μικρότερο των 6.000 ευρώ (το ίδιο ποσό ισχύει και σήμερα).

- Τα αδέρφια των δύο συζύγων, που είναι άγαμα ή διαζευγμένα ή τελούν σε χηρεία, εφόσον είναι ανάπηρα (67% και άνω) και το ετήσιο εισόδημά τους δεν υπερβαίνει τις 6.000 ευρώ (ισχύει και σήμερα).

- Οι γονείς των δύο συζύγων, εφόσον συνοικούν με το φορολογούμενο και το ετήσιο εισόδημά τους δεν υπερβαίνει το ποσό των 3.000 ευρώ (ισχύει για εισοδήματα μέχρι 2.900 ευρώ).

- Τα ανήλικα ορφανά και από τους δύο γονείς, που έχουν έως τρίτο βαθμού συγγένεια με το φορολογούμενο, εφόσον συνοικούν με αυτόν και το ετήσιο εισόδημά τους δεν υπερβαίνει το ποσό των 3.000 ευρώ (ισχύει 2.900 ευρώ).

β. Τα ποσά της διατροφής στο ανήλικό τέκνο, καθώς και τα ποσά από εξωδραμητικά επιδόματα ή προνοιακά επιδόματα αναπηρίας, δεν συνυπολογίζονται στα λοιπά εισοδήματα των προαναφερομένων προσώπων (ανάλογη ρύθμιση ισχύει και σήμερα).

γ. Το ανήλικό τέκνο υπέχει δική του φορολογική υποχρέωση όταν έχει εισοδήματα από εργασιακή σχέση ή από λήψη σύνταξης, λόγω θανάτου ενός από τους γονείς του. Σε αντίθετη περίπτωση το εισόδημά του προστίθεται στα εισοδήματα και φορολογείται στο όνομα του γονέα που ασκεί τη γονική μέριμνα (ανάλογη ρύθμιση ισχύει και σήμερα). (άρθρα 10 – 11)

6. Περιγράφονται οι περιπτώσεις του είδους της εργασιακής σχέσης που πρέπει να υφίστανται, προκειμένου να θεωρηθεί ότι ο φορολογούμενος αποκτά εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και, κατ' επέκταση, να τύχουν εφαρμογής οι σχετικές διατάξεις του Κ.Φ.Ε. Περιγράφονται, επίσης, οι κατηγορίες των αποζημιώσεων, επιδομάτων, παροχών σε είδος κ.λπ., που συνυπολογίζονται στα ακαθάριστα εισοδήματα από μισθωτή εργασία ή σύνταξη. (άρθρο 12)

7. Εξειδικεύονται οι κατηγορίες των παροχών σε είδος που συνυπολογίζονται στο φορολογητέο εισόδημα του

εργαζόμενου, καθώς και οι κατηγορίες εισοδήματος από μισθωτή εργασία και σύνταξη που απαλλάσσονται από το φόρο, όπως π.χ. επίδομα αλλοδαπής, διατροφή, πολεμική σύνταξη, επίδομα ανεργίας ΟΑΕΔ, Ε.Κ.ΑΣ. κ.λπ..

(άρθρα 13 – 14)

8.α. Το φορολογητέο εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις υποβάλλεται σε φόρο με βάση την ακόλουθη κλίμακα και συντελεστές:

Φορολογητέο Εισόδημα	Συντελεστής
Μέχρι 25.000	22%
Από 25.001 μέχρι 42.000	32%
Πάνω από 42.001	42%

(Τα ίδια ακριβώς ποσά και συντελεστές προβλέπονται και σήμερα).

β. Ειδικά, για το εισόδημα από μισθωτή εργασία των αξιωματικών και του κατώτερου πληρώματος του εμπορικού ναυτικού, η φορολόγηση θα γίνεται με συντελεστή 15% για τους αξιωματικούς και 10% για τους λοιπούς. (Το ίδιο ισχύει και σήμερα).

γ. Κάθε εφάπαξ αποζημίωση, λόγω διακοπής της σχέσης εργασίας, φορολογείται αυτοτελώς, με βάση την ακόλουθη κλίμακα και συντελεστή:

Κλιμάκιο αποζημίωσης	Συντελεστής
0 – 60.000	0%
60.001 – 100.000	10%
100.001 – 150.000	20%
150.001 και άνω	30%

(Τα ίδια ακριβώς ισχύουν και σήμερα).

δ. Αυτοτελώς, επίσης, φορολογείται και το ασφάλισμα που καταβάλλεται στο πλαίσιο ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων.

Ειδικότερα:

- Με 15% φορολογείται κάθε περιοδικά καταβαλλόμενη παροχή.

- Με 10% φορολογείται κάθε εφάπαξ παροχή μέχρι 40.000 ευρώ και με 20% για εφάπαξ παροχή που υπερβαίνει τις 40.000 ευρώ.

Οι παραπάνω συντελεστές αυξάνονται κατά 50% σε περίπτωση είσπραξης από το δικαιούχο ποσού πρόωρης εξαγοράς. Παράλληλα διευκρινίζεται ότι δεν θεωρείται πρόωρη εξαγορά κάθε καταβολή που πραγματοποιείται σε εργαζόμενο που έχει θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα ή έχει υπερβεί το 60ό έτος της ηλικίας του. (Τα ίδια ισχύουν και σήμερα). (άρθρο 15)

9. Προβλέπεται ότι:

- Ο φόρος που προκύπτει από την κλίμακα μισθωτών και συνταξιούχων, μειώνεται κατά 2.100 ευρώ, εάν το φορολογητέο εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των 21.000 ευρώ. Εάν ο φόρος που προκύπτει είναι μικρότερος των 2.100 ευρώ, το ποσό της μείωσης περιορίζεται στο ποσό του φόρου. (Το ίδιο ισχύει και σήμερα).

- Όταν το φορολογητέο εισόδημα υπερβαίνει το ποσό των 21.000 ευρώ, το ποσό της μείωσης περιορίζεται κατά 100 ευρώ ανά 1.000 ευρώ φορολογητέου εισοδήματος. (Δηλαδή διατηρείται το ανώτατο ποσό μείωσης των 2.100 ευρώ).

- Όταν το φορολογητέο εισόδημα υπερβαίνει το ποσό των 42.000 ευρώ, δεν χορηγείται μείωση φόρου. (Δηλαδή διατηρείται το ανώτατο ποσό μείωσης των 2.100 ευρώ). (άρθρο 16)

10. Διατηρούνται οι διατάξεις που προβλέπουν:

- Πρόσθετη μείωση του φόρου του μισθωτού ή συνταξιούχου κατά 200 ευρώ για κάθε εξαρτώμενο μέλος, εφόσον εντάσσεται στις μνημονευόμενες κατηγορίες (αναπηρία 67% και άνω κ.λπ.).

- Μείωση του φόρου, μέχρι 3.000 ευρώ, για έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης. (άρθρα 17 – 18)

11. Διατηρούνται, επίσης, οι διατάξεις που προβλέπουν:

- Τη μείωση του φόρου κατά 10% επί των ποσών δωρεών πάνω από 100 ευρώ, και με ανώτατο όριο δωρεών το 5% του φορολογητέου εισοδήματος.

Επιπλέον, παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό των Οικονομικών να προσδιορίσει, με απόφασή του, τους φορείς που αναγνωρίζονται ως αποδέκτες των δωρεών για την συγκεκριμένη μείωση του φόρου.

- Τον αποκλεισμό των φορολογουμένων, που δεν έχουν τη φορολογική κατοικία τους στην Ελλάδα, απ' όλες τις προαναφερόμενες μειώσεις του φόρου.

(άρθρα 19 – 20)

12.α. Καθορίζεται η έννοια του «κέρδους από επιχειρηματική δραστηριότητα», καθώς και της «επιχειρηματικής συναλλαγής» για την εφαρμογή ρυθμίσεων του υπό ψήφιση νόμου.

β. Αναφέρονται οι εκπιπόμενες ή μη επιχειρηματικές δαπάνες, οι οποίες δύναται να συνυπολογισθούν κατά τον προσδιορισμό του κέρδους από επιχειρηματική δραστηριότητα. (άρθρα 21 – 23)

13. Ορίζεται το θεσμικό πλαίσιο που διέπει το καθεστώς των αποσβέσεων στοιχείων του ενεργητικού κατά τον προσδιορισμό των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα. Συγκεκριμένα:

α. Οι αποσβέσεις των στοιχείων του ενεργητικού εκπίπτουν από:

- τον κύριο των παγίων στοιχείων του ενεργητικού της επιχείρησης σε όλες τις περιπτώσεις, υπό την οριζόμενη εξαίρεση,

- τον μισθωτή, σε περίπτωση χρηματοοικονομικής μίσθωσης.

β. Εδαφικές εκτάσεις, έργα τέχνης, αντίκες, κοσμήματα και άλλα πάγια στοιχεία ενεργητικού επιχειρήσεων που δεν υπόκεινται σε φθορά και αχρήστευση λόγω παλαιότητας, δεν υπόκεινται σε απόσβεση.

γ. Αναφέρεται ο συντελεστής απόσβεσης, ανά φορολογικό έτος, για τις οριζόμενες κατηγορίες στοιχείων ενεργητικού επιχείρησης.

δ. Ο υπολογισμός των αποσβέσεων είναι υποχρεωτικός, γίνεται σε ετήσια βάση και δεν επιτρέπεται η μεταφορά αποσβενόμενων ποσών μεταξύ οικονομικών χρήσεων.

ε. Το ποσό της απόσβεσης δεν δύναται να υπερβεί το κόστος κτήσης ή κατασκευής, περιλαμβανομένου του κόστους βελτίωσης, ανανέωσης και ανακατασκευής, καθώς και αποκατάστασης του περιβάλλοντος. Εάν η αποσβέσιμη αξία ενός περιουσιακού στοιχείου της επιχείρησης είναι μικρότερη από χίλια πεντακόσια (1.500) ευρώ, το εν λόγω στοιχείο μπορεί να αποσβεστεί εξ ολοκλήρου εντός του φορολογικού έτους που αποκτήθηκε. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να αναπροσαρμόζεται το εν λόγω ποσό μία φορά ανά πέντε έτη.

στ. Οι νέες επιχειρήσεις δύναται να αναβάλουν την απόσβεση των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης κατά τα πρώτα τρία (3) φορολογικά έτη. (άρθρο 24)

14. Προβλέπεται ότι, τα αποθέματα και τα ημικατεργα-

σμένα προϊόντα αποτιμώνται σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες λογιστικής. (άρθρο 25)

15.α. Ορίζεται ότι, τα ποσά των προβλέψεων για απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων και οι διαγραφές αυτών, υπό την οριζόμενη επιφύλαξη, εκπίπτουν για φορολογικούς σκοπούς, ως εξής:

- για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις μέχρι το ποσό των χιλίων (1.000) ευρώ που δεν έχουν εισπραχθεί για διάστημα άνω των δώδεκα (12) μηνών, ο φορολογούμενος δύναται να σχηματίσει πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων σε ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%) της εν λόγω απαιτήσης,

- για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις άνω του ποσού των χιλίων (1.000) ευρώ που δεν έχουν εισπραχθεί για διάστημα άνω των δώδεκα (12) μηνών, ο φορολογούμενος δύναται να σχηματίσει πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων, σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%), εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) ή εκατό τοις εκατό (100%) ανάλογα το χρόνο υπερημερίας, υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις.

β. Αναφέρονται οι περιπτώσεις στις οποίες δεν επιτρέπεται ο σχηματισμός προβλέψεων επισφαλών απαιτήσεων κ.λπ..

γ. Παρέχεται η δυνατότητα στις τράπεζες να εκπίπτουν προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων σε ποσοστό ένα τοις εκατό (1%) επί του ποσού του ετήσιου μέσου όρου των πραγματικών χορηγήσεων. Πέρα από το ανωτέρω ποσοστό έκπτωσης οι τράπεζες μπορούν να εκπίπτουν από το εισόδημά τους, για τον προσδιορισμό των αποτελεσμάτων της χρήσης πρόσθετες ειδικές κατά περίπτωση προβλέψεις για την απόσβεση απαιτήσεων κατά πελατών τους, για τις οποίες έχει διακοπεί ο λογισμός τόκων.

δ. Οι εταιρείες:

- χρηματοδοτικής μίσθωσης μπορούν να εκπίπτουν προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων σε ποσοστό μέχρι δύο τοις εκατό (2%) επί του συνολικού ύψους μισθωμάτων, τα οποία προκύπτουν από τις συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, που έχουν συναφθεί μέσα στη διάρκεια του φορολογικού έτους,

- πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων μπορούν να εκπίπτουν μέχρι ενάμιση τοις εκατό (1,5%) επί του μέσου ετήσιου ύψους των ποσών που ο φορέας έχει προεξοφλήσει έναντι απαιτήσεων που έχει αναλάβει να εισπράξει από εξαγωγική δραστηριότητα χωρίς δικαίωμα αναγωγής, καθώς και μέχρι ένα τοις εκατό (1%) επί του μέσου ετήσιου ύψους των ποσών των προεξοφλήσεων έναντι απαιτήσεων με δικαίωμα αναγωγής. (άρθρο 26)

16.α. Προβλέπεται ότι σε περίπτωση ζημίας κατά τον προσδιορισμό των επιχειρηματικών κερδών, η ζημία αυτή μεταφέρεται, για να συμψηφισθεί με τα επιχειρηματικά κέρδη διαδοχικά στα επόμενα πέντε (5) φορολογικά έτη.

β. Εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα σε τριάντα (30) ισόποσες ετήσιες δόσεις, η χρεωστική διαφορά που προκύπτει σε βάρος των νομικών προσώπων από την ανταλλαγή ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου ή εταιρικών ομολόγων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, κατ'εφαρμογή προγράμματος συμμετοχής στην αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους.

γ. Ζημίες που προκύπτουν στην αλλοδαπή δεν δύναται να χρησιμοποιηθούν για τον υπολογισμό των κερδών του ίδιου φορολογικού έτους ούτε να συμψηφιστούν με μελλοντικά κέρδη, με εξαίρεση το εισόδημα που προκύπτει από άλλα κράτη μέλη της Ε.Ε. ή χώρες Ε.Ο.Χ. και

δεν υπάρχει πρόβλεψη σε κάποια συνθήκη περί διπλής φορολόγησης. (άρθρο 27)

17. Αναφέρεται ο τρόπος προσδιορισμού του εισοδήματος των φυσικών και νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων που ασκούν ή προκύπτει ότι ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα. (άρθρο 28)

18.α. Επανακαθορίζεται η φορολογητέα ύλη (τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα αντί το εισόδημα από ατομική επιχείρηση και ελευθέριο επάγγελμα που είναι σήμερα) η οποία υποβάλλεται σε φορολόγηση βάσει των υφιστάμενων φορολογικών συντελεστών (26% για κέρδη μέχρι 50.000 ευρώ και 33% για κέρδη από 50.001 ευρώ και άνω).

Το ίδιο καθεστώς ισχύει, εφεξής, και για την ατομική γεωργική επιχείρηση (φορολογούνται δηλαδή με συντελεστή 13% τα κέρδη αυτής αντί το εισόδημά της).

β. Εξαιρούνται οι νέες ατομικές εμπορικές επιχειρήσεις με πρώτη δήλωση έναρξης επιτηδεύματος από 1.1.2013 και για τα τρία (3) πρώτα έτη άσκησης της δραστηριότητάς τους από το μειωμένο, κατά 50%, φορολογικό συντελεστή του πρώτου κλιμακίου της ισχύουσας φορολογικής κλίμακας (26%) εντασσόμενες και αυτές, από την έναρξη λειτουργίας τους στην οριζόμενη φορολογική κλίμακα.

γ. Το εισόδημα από προσαύξηση περιουσίας, που προέρχεται από άγνωστη ή μη διαρκή ή μη σταθερή πηγή ή αιτία φορολογείται με συντελεστή τριάντα τρία τοις εκατό (33%). (άρθρο 29)

19. Προβλέπεται ότι τα οριζόμενα φυσικά πρόσωπα, που υπόκειται σε φόρο εισοδήματος, υποβάλλονται σε εναλλακτική ελάχιστη φορολογία όταν το τεκμαρτό εισόδημά τους είναι υψηλότερο από το συνολικό.

(άρθρο 30)

20. Επαναδιατυπώνονται ρυθμίσεις του Κ.Φ.Ε. (ν. 2238/1994) αναφορικά με τις αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες που λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό του τεκμαρτού εισοδήματος του φορολογούμενου και των εξαρτημένων μελών του (άρθρο 16 Κ.Φ.Ε.), τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται, για τις οριζόμενες αγορές, προκειμένου να ληφθούν υπόψη ως ετήσια δαπάνη, για τον προσδιορισμό της φορολόγησης των προαναφερόμενων προσώπων (άρθρο 17 Κ.Φ.Ε.) κ.λπ., χωρίς να επέρχονται ουσιαστικές μεταβολές επί του περιεχομένου τους. (άρθρα 31 – 34)

21.α. Προβλέπεται ότι τα εισοδήματα που προκύπτουν από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα, καθώς και από την εκμετάλλευση ακίνητης περιουσίας περιλαμβάνονται στην έννοια του εισοδήματος από κεφάλαιο.

β. Αναφέρεται η προέλευση του εισοδήματος με την οποία τεκμηριώνεται η έννοια του όρου «μερίσματα», «τόκοι», «δικαιώματα», «εισόδημα από ακίνητη περιουσία».

γ. Ορίζεται ότι το εισόδημα από ιδιοχρησιμοποίηση ή δωρεάν παραχώρηση τεκμαίρεται ότι συνίσταται στο 3% της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου. Κατ'εξαίρεση το τεκμαρτό εισόδημα που αφορά δωρεάν παραχώρηση κατοικίας μέχρι 200 τ.μ. προς ανιόντες ή κατιόντες απαλλάσσεται από τον φόρο.

δ. Ορίζεται ότι από το εισόδημα από ακίνητη περιουσία εκπίπτουν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες δαπάνες:

- ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) επί των δαπανών επισκευής, συντήρησης, ανακαίνισης ή άλλων πάγιων και λειτουργικών δαπανών ακινήτου, σε περίπτωση που ο εκμισθωτής ή ο παραχωρών είναι φυσικό πρόσωπο,
- ποσοστό εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) επί των

κάθε είδους δαπανών στην περίπτωση που ο εκμισθωτής ή ο παραχωρών είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου. Ειδικά για το Άγιο Όρος το ποσοστό της έκπτωσης για τις δαπάνες αυτές ανέρχεται σε εκατό τοις εκατό (100%),

- ποσοστό εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) επί των δαπανών επισκευής, συντήρησης, ανακαίνισης, παγίων και λειτουργικών δαπανών ακινήτων σε περίπτωση που ο εκμισθωτής ή ο παραχωρών είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα,

- το μίσθωμα που καταβάλλεται στις περιπτώσεις υπεκμίσθωσης, κ.λπ..

ε. Επανακαθορίζεται ο φορολογικός συντελεστής για το εισόδημα από κεφάλαιο κ.λπ. (άρθρα 35 – 40)

22. Επανακαθορίζεται ο τρόπος φορολόγησης της υπεραξίας από μεταβίβαση ακινήτων. Ειδικότερα:

α. Κάθε εισόδημα που προκύπτει από υπεραξία μεταβίβασης με επαχθή αιτία ακίνητης περιουσίας ή ιδανικών μεριδίων αυτής ή εμπραγμάτου δικαιώματος επί ακίνητης περιουσίας ή ιδανικού μεριδίου αυτού, τα οποία έλκουν άνω του 50% της αξίας τους άμεσα ή έμμεσα από ακίνητη περιουσία, και δεν συνιστά επιχειρηματική δραστηριότητα, υπόκειται σε φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων. Στην έννοια του εισοδήματος εμπίπτει και η αγοραία αξία του κτίσματος που έχει ανεγερθεί σε έδαφος κυριότητας τρίτου με δαπάνες του μισθωτή και περιέρχεται στην κατοχή του τρίτου με τη λήξη ή διακοπή της μισθωτικής σχέσης.

β. Ως υπεραξία νοείται η διαφορά μεταξύ της τιμής κτήσης που κατέβαλε ο φορολογούμενος και της τιμής πώλησης που καταβάλλεται σε αυτόν και λαμβάνεται αποπληρωσμένη. Η τιμή κτήσης είναι το τίμημα που αναγράφεται στο συμβόλαιο και σε περίπτωση που δεν υπάρχει τίμημα, η αξία βάσει της οποίας προσδιορίστηκε ο φόρος μεταβίβασης ακινήτου. Αν η τιμή κτήσης δεν μπορεί να προσδιοριστεί θεωρείται ότι είναι μηδενική. Η τιμή πώλησης είναι το αναγραφόμενο στο συμβόλαιο τίμημα κατά το χρόνο της μεταβίβασης. Τυχόν δαπάνες που συνδέονται άμεσα με την αγορά ή την πώληση του ακινήτου συμπεριλαμβάνονται στην τιμή κτήσης και την τιμή πώλησης, αντίστοιχα. Στην περίπτωση που περιέρχεται στην κατοχή τρίτου κτίσμα που έχει ανεγερθεί στο έδαφος του με δαπάνες του μισθωτή, ως υπεραξία θεωρείται η αγοραία αξία του κτίσματος, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τα 2/3 της αντικειμενικής αξίας του οικοπέδου μαζί με το συστατικό αυτού κτίσμα.

γ. Σε περίπτωση μεταβίβασης ψιλής κυριότητας ακινήτου, ως τιμή πώλησης που τεκμαίρεται ότι εισπράττει ο φορολογούμενος και ως τιμή κτήσης που τεκμαίρεται ότι καταβάλλει ο φιλός κύριος νοείται η αγοραία αξία του ακινήτου μειωμένη κατά την αξία της επικαρπίας.

δ. Σε περίπτωση κατά την οποία ο προσδιορισμός της υπεραξίας σύμφωνα με τις ανωτέρω παραγράφους καταλήγει σε αρνητικό ποσό, η εν λόγω ζημία μεταφέρεται επ' αόριστον και συμψηφίζεται μόνο με μελλοντικά κέρδη υπεραξίας.

ε. Η υπεραξία που προκύπτει λαμβάνεται απομειωμένη με την εφαρμογή συντελεστών απομείωσης που κυμαίνονται, ανάλογα με τα έτη διακράτησης, από 0,95 έως 0,61.

στ. Η υπεραξία (απομειωμένη κατά τα ανωτέρω) μέχρι του ποσού των 25.000 ευρώ απαλλάσσεται από το φόρο, εφόσον ο φορολογούμενος διακράτησε το ακίνητο για πέντε (5) τουλάχιστον έτη και δεν πραγματοποίησε άλλη

μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας εντός της περιόδου διακράτησης.

(Φορολόγηση της υπεραξίας από τη μεταβίβαση ακινήτων προβλεπόταν, σύμφωνα με το άρθρο 33 του ισχύοντος - μέχρι σήμερα Κ.Φ.Ε., για τα ακίνητα που αποκτώνται από 1.1.2013 και μετά και μεταβιβάζονται περαιτέρω, με ίδιο αφορολόγητο όριο υπεραξίας (25.000 ευρώ) και συντελεστές απομείωσης της υπεραξίας από 0,90 έως 0,60.) (άρθρο 41)

23.α. Σε φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων υποκειται και κάθε εισόδημα που προκύπτει από υπεραξία μεταβίβασης των ακόλουθων τίτλων, καθώς και μεταβίβασης ολόκληρης επιχείρησης, εφόσον δεν συνιστά επιχειρηματική δραστηριότητα:

- μετοχές σε εταιρεία εισηγμένη ή μη σε χρηματιστηριακή αγορά,

- μερίδια ή μερίδες σε προσωπικές εταιρείες,

- κρατικά ομόλογα και έντοκα γραμμάτια ή εταιρικά ομόλογα,

- παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα, σύμφωνα με τα οριζόμενα.

β. Ως υπεραξία νοείται η διαφορά μεταξύ της τιμής κτήσης που κατέβαλε ο φορολογούμενος και της τιμής πώλησης που εισέπραξε. Τυχόν δαπάνες που συνδέονται άμεσα με την αγορά ή την πώληση των τίτλων συμπεριλαμβάνονται στην τιμή κτήσης και την τιμή πώλησης αντίστοιχα.

γ. Σε περίπτωση που οι μεταβιβαζόμενοι τίτλοι είναι εισηγμένοι σε χρηματιστηριακή αγορά, η τιμή κτήσης και η τιμή πώλησης καθορίζονται από τα δικαιολογητικά έγγραφα συναλλαγών, τα οποία εκδίδει η χρηματιστηριακή εταιρεία (ή το πιστωτικό ίδρυμα ή όπως δηλώνονται στην εταιρεία «Ελληνικά Χρηματιστήρια Ανώνυμη Εταιρεία» (Ε.Χ.Α.Ε.) κατά την ημέρα διακανονισμού της συναλλαγής. Σε περίπτωση μεταβίβασης μη εισηγμένων τίτλων, η τιμή πώλησης προσδιορίζεται με βάση την αξία των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας που εκδίδει τους μεταβιβαζόμενους τίτλους κατά το χρόνο της μεταβίβασης ή το τίμημα που αναγράφεται στη σύμβαση μεταβίβασης, εφόσον αυτό είναι υψηλότερο. Η τιμή κτήσης προσδιορίζεται με βάση την αξία των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας που εκδίδει τους μεταβιβαζόμενους τίτλους κατά το χρόνο της μεταβίβασης ή το τίμημα που αναγράφεται στη σύμβαση μεταβίβασης, εφόσον αυτό είναι χαμηλότερο. Αν η τιμή κτήσης δεν μπορεί να προσδιοριστεί θεωρείται ότι είναι μηδενική.

δ. Σε περίπτωση κατά την οποία ο προσδιορισμός της υπεραξίας σύμφωνα με τα ανωτέρω καταλήγει σε αρνητικό ποσό, η εν λόγω ζημία μεταφέρεται επ' αόριστον και συμψηφίζεται μόνο με μελλοντικά κέρδη υπεραξίας.

ε. Τα κεφαλαιακά κέρδη που προκύπτουν από την ανταλλαγή ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου ή εταιρικών ομολόγων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου με άλλους τίτλους κατ' εφαρμογή του προγράμματος συμμετοχής στην αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους απαλλάσσονται από το φόρο. (άρθρο 42)

24. Ο συντελεστής για τη φορολόγηση του εισοδήματος από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου (ακινήτων και τίτλων) ορίζεται ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

(άρθρο 43)

25.α. Ορίζεται ότι «Φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων» είναι ο φόρος που επιβάλλεται ετησίως στα κέρδη που πραγματοποιούν τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες.

β. Καθορίζονται τα υποκείμενα του φόρου αυτού. Ειδικότερα, στο φόρο αυτό (και όχι φυσικών προσώπων) υπάγονται πλέον και οι προσωπικές εταιρείες που συστήθηκαν στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή, οι κοινωνίες αστικού δικαίου, οι αστικές κερδοσκοπικές ή μη κερδοσκοπικές εταιρείες, οι συμμετοχικές ή αφανείς εφόσον ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα, οι κοινοπραξίες, καθώς και οι νομικές οντότητες που ορίζονται στο άρθρο 2 του υπό ψήφιση νόμου και δεν περιλαμβάνονται σε μια από τις λοιπές περιπτώσεις.

Ως προς τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που συστήθηκαν στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή και στα οποία περιλαμβάνονται και τα κάθε είδους σωματεία και ιδρύματα, εξαιρείται από το φόρο μόνον το εισόδημα που αποκτούν από συνδρομές μελών και δωρεές. (Μέχρι σήμερα τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα φορολογούνταν μόνο για τα εισοδήματά τους από εκμίσθωση ακινήτων και κινητές αξίες, ενώ και τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα δεν φορολογούνταν για τα έσοδα που πραγματοποιούνταν κατά την επιδίωξη εκπλήρωσης του σκοπού τους.)

γ. Από το φόρο εισοδήματος απαλλάσσονται:

- οι φορείς γενικής κυβέρνησης με εξαίρεση το εισόδημα που αποκτούν από κεφάλαιο και υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου,

- η Τράπεζα της Ελλάδος,

- οι εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου και οι οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕ-ΚΑ),

- οι διεθνείς οργανισμοί, υπό τον όρο ότι η απαλλαγή από το φόρο προβλέπεται βάσει διεθνούς συμβάσεως που έχει κυρωθεί στην ημεδαπή ή τελεί υπό τον όρο της αμοιβαιότητας,

- οι εταιρείες ή οι συνεταιρισμοί και οι ενώσεις τους για τα κέρδη που αποκτούν από την εκμετάλλευση πλοίων με ελληνική σημαία ή με σημαία κράτους - μέλους Ε.Ε. ή κράτους ΕΟΧ και για τα οποία υπόκεινται στον ειδικό φόρο του ν. 27/1995. Η απαλλαγή αυτή ισχύει και για τα μερίσματα που καταβάλλονται στους δικαιούχους που έχουν κάποια από τις ανωτέρω νομικές μορφές.

(άρθρα 44 - 46)

26.α. Προβλέπεται ο τρόπος φορολόγησης των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων (κατά βάση φορολογούνται όπως και τα αντίστοιχα κέρδη των φυσικών προσώπων) και ορίζεται ότι όλα τα έσοδα των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων θεωρούνται έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα.

β. Απαλλάσσονται από το φόρο τα ενδοομιλικά μερίσματα που εισπράττουν τα νομικά πρόσωπα, υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις.

γ. Οι δαπάνες τόκων δεν αναγνωρίζονται ως εκπιπτόμενες επιχειρηματικές δαπάνες, στο βαθμό που οι πλεονάζουσες δαπάνες τόκων (πλεόνασμα δαπανών τόκων έναντι εισοδήματος από τόκους) υπερβαίνουν το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) των φορολογητέων κερδών προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων.

Κατ' εξαίρεση των ανωτέρω οι δαπάνες τόκων αναγνωρίζονται πλήρως ως εκπιπτόμενες επιχειρηματικές δαπάνες εφόσον η επιχείρηση δεν είναι μέλος ομίλου και το ποσό των εγγεγραμμένων στα βιβλία καθαρών δαπανών τόκων δεν υπερβαίνει το ποσό του 1.000.000 ευρώ το χρόνο.

Κάθε δαπάνη τόκων που δεν εκπίπτει μεταφέρεται για

πέντε (5) έτη.

Τα ανωτέρω δεν εφαρμόζονται για τα πιστωτικά ιδρύματα.

δ. Όταν πραγματοποιούνται συναλλαγές, μία ή περισσότερες, διεθνείς ή και εγχώριες, με οικονομικούς ή εμπορικούς όρους διαφορετικούς από εκείνους που θα ίσχυαν μεταξύ μη συνδεδεμένων προσώπων (ανεξάρτητων επιχειρήσεων) ή μεταξύ των συνδεδεμένων επιχειρήσεων και τρίτων, οποιαδήποτε κέρδη τα οποία χωρίς τους όρους αυτούς θα είχαν πραγματοποιηθεί από την ημεδαπή επιχείρηση, αλλά τελικά δεν πραγματοποιήθηκαν λόγω των διαφορετικών όρων (αρχή ίσων αποστάσεων), περιλαμβάνονται στα κέρδη της επιχείρησης μόνον στο βαθμό που δεν μειώνουν το ποσό του καταβλητέου φόρου.

Τα προαναφερόμενα εφαρμόζονται και ερμηνεύονται σύμφωνα με τις γενικές αρχές και τις Κατευθυντήριες Γραμμές του ΟΟΣΑ για τις ενδοομιλικές συναλλαγές.

(άρθρα 47- 50)

27. Προβλέπεται ότι σε περίπτωση κατά την οποία λόγω επιχειρηματικής αναδιάρθρωσης διενεργείται μία συναλλαγή ή σειρά συναλλαγών, οι οποίες συνιστούν μεταβίβαση ή χορήγηση άδειας χρήσης υπεραξίας ή άυλων περιουσιακών στοιχείων, η μεταβίβαση αυτή ή η χορήγηση άδειας χρήσης πρέπει να γίνεται έναντι αντίτιμου σύμφωνα με την αρχή των ίσων αποστάσεων, λαμβάνοντας υπόψη τη συνολική αξία των υποκείμενων περιουσιακών στοιχείων, καθώς και τις σχετικές λειτουργίες και τους κινδύνους («πακέτο μεταβίβασης»).

Εάν ο φορολογούμενος δεν μπορεί να αποδείξει ότι η συναλλαγή είναι σύμφωνη με την αρχή των ίσων αποστάσεων και δεν υπάρχει άλλη συγκρίσιμη συναλλαγή ή σειρά συναλλαγών, καθορίζεται ένα αντίτιμο σύμφωνα με την εν λόγω αρχή, με βάση τη συνολική αξία του «πακέτου μεταβίβασης» με συνεκτίμηση της αναγόμενης παρούσας αξίας μελλοντικών κερδών που προσδοκούνται από την μεταβίβαση ως σύνολο και συνδέονται με τη λειτουργία και όλα τα συνδεδεμένα υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία.

(άρθρο 51)

28. Καθορίζεται ο τρόπος φορολογικής αντιμετώπισης, σύμφωνα με την Οδηγία 2009/133/ΕΚ, όπως ισχύει:

α. Της εισφοράς ενεργητικού, με την οποία μία εταιρεία («εισφέρουσα εταιρεία»), χωρίς να λυθεί, μεταβιβάζει έναν ή περισσότερους κλάδους δραστηριότητας σε άλλη εταιρεία («λήπτρια εταιρεία»), έναντι της έκδοσης ή μεταβίβασης τίτλων του εταιρικού κεφαλαίου της λήπτριας εταιρείας. Ως «κλάδος δραστηριότητας» θεωρείται το σύνολο των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού ενός τμήματος μιας επιχείρησης, τα οποία συνιστούν από οργανωτική άποψη αυτόνομη εκμετάλλευση, δηλαδή ένα σύνολο ικανό να λειτουργήσει αυτοδύναμα. Ως εισφορά ενεργητικού νοείται και η μετατροπή υποκαταστήματος σε θυγατρική εταιρεία.

β. Της ανταλλαγής μετοχών, με την οποία μία εταιρεία («η αποκτώσα εταιρεία») αποκτά τίτλους άλλης εταιρείας («η αποκτώμενη εταιρεία») σε αντάλλαγμα για την έκδοση ή τη μεταβίβαση τίτλων αυτής προς τους μετόχους ή εταίρους της αποκτώμενης εταιρείας, υπό την προϋπόθεση ότι ύστερα από την ανταλλαγή μετοχών η αποκτώσα εταιρεία θα κατέχει τουλάχιστον την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου της αποκτώμενης εταιρείας ή το 50% και μία μετοχή τουλάχιστον της αξίας του μετοχικού κεφαλαίου της αποκτώμενης εταιρείας.

γ. Των συγχωνεύσεων και διασπάσεων μεταξύ εταιρειών

ών που είναι φορολογικοί κάτοικοι κρατών μελών της Ε.Ε. και

δ. Της μεταφοράς από την Ελλάδα σε άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης της καταστατικής έδρας μίας ευρωπαϊκής εταιρείας (SE) ή μίας ευρωπαϊκής συνεταιριστικής εταιρείας (SCE), με προσάρτηση στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού της SE ή της SCE, σε μόνιμη εγκατάσταση αυτής στην Ελλάδα.

Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις κατά βάση προβλέπεται η μη φορολόγηση των υπεραξιών που προκύπτουν, υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις. Επίσης, ρυθμίζεται ο τρόπος που η λήπτρια εταιρεία (ή η μόνιμη εγκατάσταση στη περίπτωση μεταφοράς της καταστατικής έδρας μίας SE ή μίας SCE), υπολογίζει αποσβέσεις, μεταφέρει ζημιές, καθώς και αφορολόγητα αποθεματικά και προβλέψεις της εισφέρουσας εταιρείας (ή της SE ή της SCE).

Τα ευεργετήματα που προβλέπονται στις ανωτέρω περιπτώσεις, αίρονται ολικά ή μερικά, όταν κάποια από τις πράξεις που αναφέρονται στα άρθρα αυτά έχει ως κύριο στόχο ή ως έναν από τους κύριους στόχους τη φοροδιαφυγή ή τη φοροαποφυγή. Το γεγονός ότι η πράξη δεν πραγματοποιείται για οικονομικά θεμιτούς λόγους, όπως είναι η αναδιάρθρωση ή η ορθολογικότερη οργάνωση των δραστηριοτήτων των εταιρειών που ενέχονται στη σχετική πράξη, μπορεί να αποτελέσει τεκμήριο ότι κύριος ή ένας από τους κύριους στόχους της πράξης αυτής είναι η φοροδιαφυγή ή η φοροαποφυγή.

(Ανάλογες ρυθμίσεις περιλαμβάνονται στα άρθρα 1-8 του ν. 2578/1998, με τα οποία εναρμονίστηκε η ελληνική νομοθεσία στις διατάξεις της προηγούμενης σχετικής οδηγίας 90/434/ΕΟΚ). (άρθρα 52 - 56)

29.α. Τα προϊόν της εκκαθάρισης θεωρείται διανομή κέρδους κατά το φορολογικό έτος εντός του οποίου ολοκληρώθηκε η εκκαθάριση του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας, στο βαθμό που το εν λόγω προϊόν υπερβαίνει το καταβεβλημένο κεφάλαιο.

β. Καθορίζεται ο φορολογικός συντελεστής για τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα, που αποκτούν τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες. Αυτός ορίζεται στο είκοσι έξι τοις εκατό (26%) για τους υπόχρεους που τηρούν διπλογραφικά βιβλία.

Όταν οι υπόχρεοι των περιπτώσεων β', δ', ε' και στ' του άρθρου 45 του υπό ψήφιση νόμου (προσωπικές εταιρείες, συνεταιρισμοί και ενώσεις αυτών, κοινωνίες αστικού δικαίου, αστικές κερδοσκοπικές ή μη κερδοσκοπικές εταιρείες, συμμετοχικές ή αφανείς και κοινοπραξίες) τηρούν απλογραφικά βιβλία τα κέρδη που αποκτούν από επιχειρηματική δραστηριότητα φορολογούνται σύμφωνα με την κλίμακα της παραγράφου 1 του άρθρου 29 του υπό ψήφιση νόμου (δηλαδή με 26% για τα πρώτα 50.000 ευρώ και με 33% για το υπερβάλλον).

Τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούν οι αγροτικοί συνεταιρισμοί και οι ομάδες παραγωγών φορολογούνται με συντελεστή δεκατρία τοις εκατό (13%). (άρθρα 57 - 58)

30. Ορίζονται τα υπόχρεα πρόσωπα για παρακράτηση φόρου, σύμφωνα με το σύστημα της φορολόγησης στη πηγή και προβλέπονται οι συντελεστές που εφαρμόζονται για την παρακράτηση αυτή. Ο φόρος που παρακρατείται στα εισοδήματα από μισθούς, συντάξεις κ.λπ. μειώνεται κατά ποσοστό 1,5% κατά την παρακράτησή του (όπως και σήμερα). Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται ο τρόπος αναγωγής του μηνιαίου εισοδήματος σε ετήσιο, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέ-

μα για την εφαρμογή των ανωτέρω. (άρθρα 59 - 60)

31.α. Υπόχρεος σε παρακράτηση φόρου είναι κάθε νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα ή φυσικό πρόσωπο που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα και έχει τη φορολογική κατοικία του στην Ελλάδα, οι φορείς γενικής κυβέρνησης, ή κάθε φορολογούμενος που δεν έχει τη φορολογική κατοικία του στην Ελλάδα, αλλά δραστηριοποιείται μέσω μόνιμης εγκατάστασης στην Ελλάδα, και προβαίνει στις εξής πληρωμές:

- μερίσματα
- τόκους,
- δικαιώματα,
- αμοιβές διοίκησης, για τεχνικές υπηρεσίες και συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλες αμοιβές για παρόμοιες υπηρεσίες, ανεξαρτήτως εάν έχουν παρασχεθεί στην Ελλάδα, όταν ο λήπτης της αμοιβής είναι φυσικό πρόσωπο,

- ασφάλισμα που καταβάλλεται εφάπαξ ή με τη μορφή περιοδικά καταβαλλόμενης παροχής στο πλαίσιο ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων,

- οι συμβολαιογράφοι για τις οριζόμενες συναλλαγές.

β. Κάθε νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που δεν έχει τη φορολογική κατοικία του στην Ελλάδα και λαμβάνει αμοιβές για τεχνικές υπηρεσίες, αμοιβές διοίκησης, αμοιβές για συμβουλευτικές υπηρεσίες ή και αμοιβές για παρόμοιες υπηρεσίες υπόκειται σε παρακράτηση φόρου.

(άρθρα 61 - 62)

32.α. Ορίζεται ότι δεν παρακρατείται φόρος από: i) μερίσματα και παρόμοιες πληρωμές που διανέμονται σε νομικό πρόσωπο, το οποίο περιλαμβάνεται στο Παράρτημα της Οδηγίας 2011/96/Ε.Ε. σχετικά με το κοινό φορολογικό καθεστώς το οποίο ισχύει για τις μητρικές και τις θυγατρικές εταιρείες διαφορετικών κρατών μελών και ii) τόκους και δικαιώματα που καταβάλλονται σε νομικό πρόσωπο που αναφέρεται στο Παράρτημα της Οδηγίας 2009/133/ΕΚ για την καθιέρωση κοινού συστήματος φορολόγησης των τόκων και των δικαιωμάτων που καταβάλλονται μεταξύ συνδεδεμένων προσώπων διαφορετικών κρατών ελών, εφόσον συντρέχουν οι οριζόμενες προϋποθέσεις.

β. Στην περίπτωση που ένας φορολογούμενος, ο οποίος έχει τη φορολογική κατοικία του στην Ελλάδα διανείμει μερίσμα, καταβάλλει τόκους ή δικαιώματα σε νομικό πρόσωπο που δεν έχει συμπληρώσει είκοσι τέσσερις (24) μήνες διακράτησης του ελάχιστου ποσοστού κατοχής μετοχών ή μεριδίων ή συμμετοχής, αλλά κατά τα λοιπά πληροί τους προβλεπόμενους όρους, ο υπόχρεος σε παρακράτηση που έχει τη φορολογική κατοικία του στην Ελλάδα μπορεί προσωρινά να μην προβεί σε παρακράτηση φόρου, εφόσον καταθέσει τραπεζική εγγύηση στη Φορολογική Διοίκηση.

Με υπουργική απόφαση ρυθμίζονται οι αναγκαίες τεχνικές λεπτομέρειες. (άρθρο 63)

33.α. Οι συντελεστές παρακράτησης φόρου ορίζονται ως εξής:

- για μερίσματα δέκα τοις εκατό (10%),
- για τόκους δεκαπέντε τοις εκατό (15%),
- για δικαιώματα και λοιπές πληρωμές είκοσι τοις εκατό (20%),
- για αμοιβές για τεχνικές υπηρεσίες, αμοιβές διοίκησης, αμοιβές για συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλες αμοιβές για παρόμοιες υπηρεσίες είκοσι τοις εκατό (20%). Κατ' εξαίρεση, για τις αμοιβές που εισπράττονται από εργολήπτες κατασκευής κάθε είδους τεχνικών έργων

και ενοικιαστών δημοσίων, δημοτικών και κοινοτικών ή λιμενικών προσόδων ο συντελεστής είναι τρία τοις εκατό (3%) επί της αξίας του υπό κατασκευή έργου ή του μισθώματος,

- για το ασφάλισμα που καταβάλλεται με τη μορφή περιοδικά καταβαλλόμενης παροχής δεκαπέντε τοις εκατό (15%). Για το ασφάλισμα που καταβάλλεται εφάπαξ μέχρι του ποσού των σαράντα χιλιάδων (40.000) ευρώ δέκα τοις εκατό (10%) και για τα ποσά που υπερβαίνουν τις σαράντα χιλιάδες (40.000) ευρώ είκοσι τοις εκατό (20%). Οι ανωτέρω συντελεστές αυξάνονται κατά πενήντα τοις εκατό (50%) σε περίπτωση είσπραξης από τον δικαιούχο ποσού πρόωρης εξαγοράς,

- για την υπεραξία από μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας που αποκτά φυσικό πρόσωπο δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

β. Προβλέπεται ότι οι φορείς γενικής κυβέρνησης κατά την προμήθεια κάθε είδους αγαθών ή υπηρεσιών από νομικά πρόσωπα, υποχρεούνται, κατά την καταβολή ή την έκδοση της σχετικής εντολής πληρωμής της αξίας αυτών, να παρακρατούν φόρο εισοδήματος, ο οποίος υπολογίζεται στο καθαρό ποσό της αξίας των αγαθών ή υπηρεσιών με συντελεστή ως ακολούθως:

- ποσοστό ένα τοις εκατό (1%) για τα υγρά καύσιμα και τα προϊόντα καπνοβιομηχανίας,

- ποσοστό τέσσερα τοις εκατό (4%) για τα λοιπά αγαθά και

- ποσοστό οκτώ τοις εκατό (8%) για την παροχή υπηρεσιών.

(Αντίστοιχη διάταξη περιλαμβάνεται και στον ισχύοντα Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος- ν. 2238/1994).

γ. Η παρακράτηση φόρου εξαντλεί τη φορολογική υποχρέωση σε περίπτωση που αυτός που λαμβάνει την πληρωμή η οποία υπόκειται σε παρακράτηση φόρου είναι φυσικό πρόσωπο που έχει τη φορολογική κατοικία του στην Ελλάδα ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που δεν έχει τη φορολογική κατοικία του και δεν διατηρεί μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα.

δ. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται ειδικότερα ο τρόπος και ο χρόνος απόδοσης του παρακρατούμενου φόρου, ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα. (άρθρο 64)

34. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με κράτη μη συνεργάσιμα στο φορολογικό τομέα και με προνομιακό φορολογικό καθεστώς: (αντίστοιχες διατάξεις περιλαμβάνονται και στον ισχύοντα Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος- ν. 2238/1994). (άρθρο 65)

35.α. Ορίζεται ότι στο φορολογητέο εισόδημα περιλαμβάνεται και το μη διανεμηθέν εισόδημα νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας που είναι φορολογικός κάτοικος άλλης χώρας, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

- ο φορολογούμενος, μόνος του ή από κοινού με τα συνδεδεμένα πρόσωπα, κατέχει, άμεσα ή έμμεσα, μετοχές, μερίδια, δικαιώματα ψήφου ή συμμετοχής στο κεφάλαιο σε ποσοστό άνω του πενήντα τοις εκατό (50%) ή δικαιούται να εισπράττει ποσοστό άνω του πενήντα τοις εκατό (50%) των κερδών του εν λόγω νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας,

- το παραπάνω νομικό πρόσωπο ή η νομική οντότητα υπόκειται σε φορολογία σε μη συνεργάσιμο κράτος ή κράτος με προνομιακό φορολογικό καθεστώς ήτοι σε ειδικό καθεστώς που επιτρέπει ουσιαστικά χαμηλότερο επίπεδο φορολογίας από ότι το γενικό καθεστώς,

- άνω του τριάντα τοις εκατό (30%) του καθαρού εισοδήματος προ φόρων που πραγματοποιεί το νομικό πρόσωπο ή η νομική οντότητα εμπίπτει σε μία ή περισσότερες από τις οριζόμενες κατηγορίες,

- δεν πρόκειται για εταιρεία, της οποίας η κύρια κατηγορία μετοχών αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε οργανωμένη αγορά.

β. Οι ανωτέρω ρυθμίσεις δεν εφαρμόζονται στις περιπτώσεις που το νομικό πρόσωπο ή η νομική οντότητα είναι φορολογικός κάτοικος κράτους-μέλους της Ε.Ε., εκτός εάν η εγκατάσταση ή η οικονομική δραστηριότητα του συνιστά επίπλαστη κατάσταση, που δημιουργήθηκε με ουσιαστικό σκοπό την αποφυγή του αναλογούντος φόρου. (άρθρο 66)

36. Ρυθμίζονται θέματα αναφορικά με την: α) υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων και νομικών προσώπων ή οντοτήτων, β) προκαταβολή του φόρου εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα φυσικών προσώπων και νομικών προσώπων ή οντοτήτων (αντίστοιχες διατάξεις περιλαμβάνονται και στον ισχύοντα Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος- ν. 2238/1994) κ.λπ.. (άρθρα 67 – 71)

37. Ορίζεται ο χρόνος έναρξης ισχύος διατάξεων του υπό ψήφιση Τμήματος. (άρθρο 72)

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ (Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Οικονομικών)

1.α. Συμπληρώνονται οι διατάξεις του άρθρου 2 του ν. 3986/2011, σχετικά με τα περιουσιακά στοιχεία που μεταβιβάζονται στην «Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου Α.Ε.» (ΤΑΙΠΕΔ) και προστίθενται σε αυτά και όσα περιλαμβάνονται σε κάθε επόμενο Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής (δηλ. και πέραν του ισχύοντος).

β. Αντικαθίσταται, από τότε που ίσχυσε, το δεύτερο εδάφιο της παρ. 17 του άρθρου 11 του ν. 4110/2013 και ορίζεται ότι, ειδικά για τη διαχειριστική περίοδο που λήγει την 31.12.2012 και ανεξαρτήτως του χρόνου έναρξης της (υπερδωδεκάμηνη ή/και υποδωδεκάμηνη χρήση), ο φάκελος τεκμηρίωσης καταρτίζεται και ο συνοπτικός πίνακας πληροφοριών (σχετικά με τις ενδοομιλικές συναλλαγές) υποβάλλεται μέχρι την 31η Ιουλίου 2013.

γ. Τροποποιείται το άρθρο 44 του ν. 4111/2013, σχετικά με το φόρο πολυτελούς διαβίωσης που επιβάλλεται στα ποσά της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης από την κυριότητα ή κατοχή επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης μεγάλου κυβισμού, αεροσκαφών, ελικοπτέρων, ανεμοπτέρων και δεξαμενών κολύμβησης και προβλέπεται ότι οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται από το οικονομικό έτος 2013 (αντί 2014) και μετά, για το οποίο, ειδικά, εκδίδεται ξεχωριστό εκκαθαριστικό σημείωμα από αυτό του υπολογισμού του φόρου εισοδήματος.

δ. Παρατείνεται και κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2013 ο τρόπος φορολόγησης της μεταβίβασης των μη εισηγμένων σε οποιοδήποτε χρηματιστήριο μετοχών που ίσχυε για τις μετοχές που είχαν αποκτηθεί έως την 30.6.2013 (δηλ. με συντελεστή 5% επί της πραγματικής αξίας πώλησης αντί με συντελεστή 20% επί της υπεραξίας).

ε. Εξακολουθούν να μη φορολογούνται και για το δεύτερο εξάμηνο του 2013 τα κέρδη από τη πώληση εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών (Χ.Α.) μετοχών σε τιμή ανώτερη από τη τιμή κτήσης τους. (Η σχετική διάταξη

της παρ. 3 του άρθρου 38 του ν. 2238/1994, που προέβλεπε τη φορολόγηση της υπεραξίας αυτής, θα εφαρμοζόταν από 1.7.2013 και μετά.)

Παράλληλα, από 1.8.2013, αυξάνεται, από το 2%ο στο 3,5%ο, ο συντελεστής φορολόγησης επί της αξίας πώλησης των εισηγμένων στο Χ.Α. μετοχών.

στ. Τροποποιούνται και συμπληρώνονται οι διατάξεις που αναφέρονται στην Ειδική Εκκαθάριση Πιστωτικών Ιδρυμάτων (άρθρο 68 ν. 3601/2007), στα εξής σημεία:

- Ως ειδικός εκκαθαριστής μπορεί να διοριστεί με απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ) φυσικό ή νομικό πρόσωπο. Στο ίδιο πρόσωπο μπορεί να ανατεθεί η ειδική εκκαθάριση περισσότερων του ενός πιστωτικών ιδρυμάτων, χωρίς να θίγεται η έννομη θέση των πιστωτών από την λειτουργική ενοποίηση της ειδικής εκκαθάρισης.

- Αποσαφηνίζεται η έννοια του ελέγχου και της εποπτείας της ΤτΕ στον οριζόμενο από αυτήν ειδικό εκκαθαριστή.

- Απαλλάσσονται της προσωποκράτησης και από οποιαδήποτε ποινική, αστική ή άλλη ευθύνη για χρέη του υπό εκκαθάριση πιστωτικού ιδρύματος, που γεννήθηκαν πριν από το διορισμό τους και στην περίπτωση ορισμού νομικού προσώπου ως ειδικού εκκαθαριστή. Το ίδιο καθεστώς εφαρμόζεται και στα μέλη της Επιτροπής Ειδικής Εκκαθάρισης.

- Ορίζεται ο τρόπος κοινοποίησης των εισαγωγικών δικογράφων στην περίπτωση που ο αριθμός των πιστωτών του υπό ειδική εκκαθάριση πιστωτικού ιδρύματος, στους οποίους πρέπει να γίνει κοινοποίηση, υπερβαίνει τους εκατό (100).

- Προβλέπεται ο διορισμός με απόφαση της ΤτΕ, πενταμελούς Επιτροπής Ειδικής Εκκαθάρισης, με τριετή θητεία που μπορεί να ανανεωθεί για ίδιο διάστημα για την υποστήριξη του έργου των ειδικών εκκαθαριστών.

- Καθορίζονται: α) τα κωλύματα διορισμού των μελών για τη συμμετοχή τους στη σύνθεση της Επιτροπής, β) το όργανο της γραμματειακής της υποστήριξης και γ) το έργο αυτής, που είναι η υποστήριξη των εργασιών των ειδικών εκκαθαρίσεων, η διαμόρφωση στρατηγικής από κοινού με τους ειδικούς εκκαθαριστές για την καλύτερη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων των υπό ειδική εκκαθάριση πιστωτικών ιδρυμάτων και η παροχή σύμφωνης γνώμης για τη διενέργεια των οριζόμενων συναλλαγών.

- Με απόφαση της ΤτΕ ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας της Επιτροπής Ειδικής Εκκαθάρισης, τα προσόντα των μελών της, την καταβολή αποζημίωσης σε αυτά από την ΤτΕ κ.λπ..

ζ. Αποσαφηνίζονται τα όρια δράσης του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και ορίζεται ότι οι αποφάσεις των οργάνων που λαμβάνονται μέσα στα όρια αυτά, τεκμαίρονται σύμφωνες με το σκοπό του Ταμείου και του Δημοσίου συμφέροντος και θεωρούνται επωφελείς και συμφέρουσες για το Ταμείο και το Ελληνικό Δημόσιο, όσον αφορά την ευθύνη, αστική και ποινική, των μελών του Γενικού Συμβουλίου της Εκτελεστικής Επιτροπής και του προσωπικού του Ταμείου. (άρθρα 73-74)

2. Συμπληρώνονται το άρθρο 3 του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν.δ. 356/1974) και το άρθρο 22 του ν.4002/2011 και προβλέπεται ότι καταλογισθέντα ποσά για ανακτήσεις κρατικών ενισχύσεων, οι οποίες έχουν κριθεί ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά, καταβάλ-

ονται εφάπαξ και εντός της οριζόμενης προθεσμίας. Οι εν λόγω οφειλές δεν υπάγονται σε οποιαδήποτε διευκόλυνση ή ρύθμιση καταβολής ληξιπρόθεσμων οφειλών ή χορήγηση διοικητικής αναστολής. (άρθρο 75)

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟ (Λοιπά θέματα αρμοδιότητας άλλων Υπουργείων).

1. Υπουργείο Εσωτερικών

Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με: α) τη λειτουργία του Παρατηρητηρίου Οικονομικής Αυτοτέλειας των Ο.Τ.Α., β) τον τρόπο κατάρτισης των προϋπολογισμών δήμων και περιφερειών και γ) την κατάργηση θέσεων προσωπικού των Δήμων. Ειδικότερα προβλέπονται τα εξής:

1.α. Επαναπροσδιορίζεται ο σκοπός του Παρατηρητηρίου, το οποίο, μεταξύ άλλων, γνωμοδοτεί προς τους Υπουργούς Εσωτερικών και Οικονομικών για τα σχέδια των προϋπολογισμών, υποδεικνύοντας παρεμβάσεις, που λαμβάνονται υπόψη για την κατάρτιση του ενοποιημένου προϋπολογισμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, το οποίο αποτυπώνεται στο Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής, όπως αυτό κάθε φορά ισχύει.

β. Επανακαθορίζεται το περιεχόμενο του Ολοκληρωμένου Πλαισίου Δράσης (Ο.Π.Δ.), όπου συνοψίζονται υποχρεωτικά τα στοιχεία του ετήσιου προϋπολογισμού των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων και ειδικότερα, ορίζεται ότι, στο Ο.Π.Δ. αποτυπώνεται το οικονομικό αποτέλεσμα και οι απλήρωτες υποχρεώσεις και εγκρίνεται από την αρμόδια για την εποπτεία των Ο.Τ.Α.. Αρχή, η οποία υποχρεούται να το αποστέλλει στο Παρατηρητήριο ηλεκτρονικά.

- Παρέχεται η δυνατότητα επιβολής, με υπουργική απόφαση, παρακράτησης και μη απόδοσης μέρους ή του συνόλου της μηνιαίας τακτικής επιχορήγησης του Ο.Τ.Α. από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (Κ.Α.Π.), για όσο χρόνο καθυστερεί η αποστολή του Ο.Π.Δ., στην περίπτωση που ο Ο.Τ.Α. δεν το αποστέλλει εντός των καθοριζόμενων, με κοινή υπουργική απόφαση, προθεσμιών.

γ. Με κοινή υπουργική απόφαση, μπορεί να μετονομάζεται το Ο.Π.Δ. και να ρυθμίζονται ζητήματα λειτουργίας του Παρατηρητηρίου.

2. Εισάγονται ρυθμίσεις σχετικά με τη διαδικασία κατάρτισης του προϋπολογισμού των δήμων και περιφερειών. Ειδικότερα, προβλέπονται μεταξύ άλλων, τα εξής:

α. Με κοινή υπουργική απόφαση, που εκδίδεται κάθε έτος, παρέχονται οδηγίες για την κατάρτιση, εκτέλεση και αναμόρφωσή του και ρυθμίζεται κάθε σχετικό αναγκαίο θέμα. Με την ίδια απόφαση μπορεί, επίσης, να καθορίζονται ανώτατα όρια για την εκτίμηση των ιδίων εσόδων ή επιμέρους ομάδων τους, που εγγράφονται στον προϋπολογισμό.

β. Θεσπίζεται η υποχρέωση της εκτελεστικής επιτροπής των δήμων και περιφερειών, κατά περίπτωση, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, να καταθέτει, κατ' έτος, εντός των οριζόμενων προθεσμιών, το προσχέδιο του προϋπολογισμού στην αρμόδια οικονομική επιτροπή, το οποίο, στην περίπτωση μη κατάρτισης ή εμπρόθεσμης υποβολής του, καταρτίζεται από αυτήν.

- Η οικονομική επιτροπή, μεριμνά για την ενσωμάτωση του σχεδίου του προϋπολογισμού στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων που τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών, προκειμένου το Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλει-

ας των Ο.Τ.Α., να παράσχει τη γνώμη του επ' αυτού, η οποία αποστέλλεται στους αρμόδιους Υπουργούς, προκειμένου να εκδοθεί, κοινή απόφασή τους, στην οποία καταγράφονται οι Ο.Τ.Α. που: α) έχουν καταρτίσει μη ρεαλιστικά σχέδια προϋπολογισμών, β) έχουν παραβεί τις οδηγίες κατάρτισης των προϋπολογισμών και γ) δεν έχουν ενσωματώσει το σχέδιο του προϋπολογισμού τους στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων του Υπουργείου Εσωτερικών, εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας.

- Εν συνεχεία, το δημοτικό και περιφερειακό συμβούλιο, ψηφίζει κατά περίπτωση, τον προϋπολογισμό και το Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Δράσης, κατά την προβλεπόμενη διαδικασία και υποβάλλεται σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή για έλεγχο στην αρμόδια για την εποπτεία των Ο.Τ.Α. Αρχή.

γ. Καθιερώνεται αστική και πειθαρχική ευθύνη των υπαλλήλων για σοβαρή παράβαση καθήκοντος, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τα προβλεπόμενα σχετικά με την κατάρτιση και την υποβολή του σχεδίου του προϋπολογισμού και του Ο.Π.Δ.

δ. Με κοινή υπουργική απόφαση, επιβάλλεται παρακράτηση και μη απόδοση μέρους ή του συνόλου της μηνιαίας τακτικής επιχορήγησης του δήμου και της περιφέρειας από τους Κ.Α.Π., για όσο χρόνο καθυστερεί η ενσωμάτωση του σχεδίου του προϋπολογισμού στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων που τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών, καθώς και η ψήφιση και αποστολή του προϋπολογισμού προς έλεγχο στην αρμόδια, για την εποπτεία του δήμου και περιφέρειας Αρχή.

ε. Ορίζεται ότι ειδικά στην περίπτωση κατάρτισης και ψήφισης προϋπολογισμού, κατά παρέκκλιση των οδηγιών και υποδείξεων των προβλεπόμενων κοινή υπουργική απόφαση, οι ανωτέρω κυρώσεις επιβάλλονται με απόφαση του Γενικού Διευθυντή Οικονομικών Υποθέσεων.

στ. Περιέχονται διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας (νόμοι 3852/2010 και 3463/2006), σχετικά με τον: i) καθορισμό των ποσοστών κατανομής των πόρων, που αφορούν στις δημοτικές και τις περιφερειακές ενότητες, κατά περίπτωση, ii) τη διαδικασία κατάρτισης και εκτέλεσης του προϋπολογισμού των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, και λοιπά συναφή θέματα, οι οποίες καταργούνται.

3. Περαιτέρω, προβλέπεται ότι, για την ψήφιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού, εκάστου έτους, των δήμων και περιφερειών, δεν αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση η εκπόνηση και έγκριση Πενταετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος και Ετήσιου Προγράμματος Δράσης.

- Ειδικά, όσον αφορά στην ψήφιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού, εκάστου έτους, των δήμων απαιτείται μόνο η κατάρτιση Τεχνικού Προγράμματος για το έτος αυτό. (άρθρα 76 – 79)

4.α. Καταργούνται, από την ημερομηνία έναρξη ισχύος του υπό ψήφιση νόμου, οι θέσεις προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (ι.δ.α.χ.) των Δήμων, ειδικότητας Σχολικών Φυλάκων, ανεξαρτήτως κατηγορίας.

β. Οι υπάλληλοι που κατέχουν τις καταργούμενες θέσεις τίθενται σε διαθεσιμότητα, σύμφωνα με την υποπαράγραφο Ζ.2 της παρ. Ζ' του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012.

γ. Οι ρητά οριζόμενες ειδικές κατηγορίες υπαλλήλων (ανάπηροι σε ποσοστό 67%, πολύτεκνοι, όσοι ασκούν γονική μέριμνα τέκνου κ.λπ.) εξαιρούνται των ανωτέρω ρυθμίσεων και μετατάσσονται αυτοδικαίως, από την ίδια

ημερομηνία, σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις στον οικείο δήμο, ειδικότητας Διοικητικού. (άρθρο 80)

5.α. Ομοίως, καταργούνται, από τις 23.9.2013, οι θέσεις προσωπικού των Δήμων, όλων των κατηγοριών που ανήκουν στον κλάδο Δημοτικής Αστυνομίας.

β. Οι υπάλληλοι που κατέχουν τις καταργούμενες θέσεις τίθενται σε διαθεσιμότητα, σύμφωνα με την υποπαράγραφο Ζ.2 της παρ. Ζ' του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012.

γ. Οι ρητά οριζόμενες ειδικές κατηγορίες υπαλλήλων (ανάπηροι σε ποσοστό 67%, πολύτεκνοι, όσοι ασκούν γονική μέριμνα τέκνου κ.λπ.) εξαιρούνται των ανωτέρω ρυθμίσεων και μετατάσσονται αυτοδικαίως, από την ίδια ημερομηνία, σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις στον οικείο Δήμο, κλάδου ή ειδικότητας αντιστοίχως ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ, ή ΥΕ Διοικητικού ή συναφούς κλάδου.

δ. Οι αρμοδιότητες που έχουν ανατεθεί στη δημοτική αστυνομία ασκούνται, από τις 23.9.2013, από την Ελληνική Αστυνομία. Οι εν λόγω ρυθμίσεις δεν θίγουν τα έσοδα των δήμων που συνδέονται με τις προαναφερόμενες αρμοδιότητες, τα οποία εξακολουθούν να βεβαιώνονται και να εισπράττονται, σύμφωνα με τις ισχύουσες σχετικές διατάξεις.

Ομοίως, τα κινητά και ακίνητα περιουσιακά στοιχεία που συνδέονται με τις εν λόγω αρμοδιότητες, παραμένουν στην κυριότητα των δήμων.

Παρέχεται η δυνατότητα, παράλληλης άσκησης των αρμοδιοτήτων δημοτικής αστυνομίας και από υπαλλήλους των δήμων, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

(άρθρο 81)

II. Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

α. Καταργούνται οι οριζόμενες ειδικότητες κατά κλάδο και κατηγορία του προσωπικού της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και το σύνολο των κατεχόμενων από το προσωπικό αυτό οργανικών θέσεων. Οι υπάλληλοι που κατέχουν τις καταργούμενες θέσεις τίθενται σε διαθεσιμότητα, σύμφωνα με την υποπαράγραφο Ζ.2 της παρ. Ζ' του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012.

β. Εξαιρούνται από την ανωτέρω ρύθμιση οι ρητά οριζόμενες ειδικές κατηγορίες υπαλλήλων (ανάπηροι σε ποσοστό 67%, πολύτεκνοι, όσοι ασκούν γονική μέριμνα τέκνου κ.λπ.), οι οποίοι μετατάσσονται αυτοδικαίως σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις στις Διευθύνσεις Εκπαίδευσης, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα. Το ίδιο ισχύει και για όσους εκ των ανωτέρω εκπαιδευτικών είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού ή διδακτορικού τίτλου σπουδών.

γ. Παρέχεται η δυνατότητα σε εκπαιδευτικούς που τίθενται σε διαθεσιμότητα σύμφωνα με τα ανωτέρω, να προσλαμβάνονται κατ' εξαίρεση και κατά προτεραιότητα, ως ωρομίσθιο προσωπικό, μετά το πέρας της περιόδου της διαθεσιμότητας (οκτάμηνο) και εφόσον λυθεί η υπηρεσιακή τους σχέση.

δ. Ορίζεται ότι τα δημόσια ΙΕΚ εξακολουθούν να αποτελούν υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

ε. Μετατίθενται για το σχολικό έτος 2014 – 2015, η σταδιακή κατάρτιση των λυκείων που έχουν ιδρυθεί στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας (α.ν. 695/1970), φορείς των οποίων είναι οι ελληνικές διπλωματικές ή προξενικές αρχές. (άρθρο 82)

III. Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

1. Ορίζεται ότι:

α. Το γενικό πρόγραμμα των ιπποδρομιών επί των οποίων διεξάγεται στοίχημα καταρτίζεται, με απόφαση του φορέα Ιπποδρομιών (σήμερα το ετήσιο πρόγραμμα ιπποδρομιών καταρτίζεται από την ΟΔΙΕ Α.Ε. και εγκρίνεται από τη Φίλιππο Ένωση Ελλάδος).

β. Με απόφαση του Φορέα Ιπποδρομιών καθορίζεται το ύψος των επάθλων ανά ιπποδρομία, καθώς και ο τρόπος κατανομής του επάθλου μεταξύ νικητή και των αμειβομένων ίππων, αλλά και μεταξύ των δικαιούχων του επάθλου (ιδιοκτήτη, προπονητή, αναβάτη).

Ο ίδιος Φορέας μπορεί να θεσμοθετεί, είτε αυτοτελώς είτε μέσω χορηγιών, πρόσθετα χρηματικά ή άλλα βραβεία υπέρ των προαναφερομένων δικαιούχων του επάθλου. (άρθρα 83 – 84)

2.α. Παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού να ρυθμίζει με απόφασή του, ύστερα από εισήγηση της Φ.Ε.Ε., το κανονιστικό πλαίσιο διεξαγωγής ιπποδρομιών στην Ελλάδα. Μέχρι την έκδοση του νέου κανονιστικού πλαισίου εξακολουθεί να ισχύει ο Κώδικας Ιπποδρομιών που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Β' 66/1977, με τις μνημονευόμενες επιφυλάξεις.

Με όμοια απόφαση εκδίδεται και ο Κανονισμός Προδιαγραφών Νέων Ιπποδρόμων, με πενταετή τουλάχιστον ισχύ.

β. Ο υπάρχων σε λειτουργία ιππόδρομος Μαρκόπουλου Μεσογαίας θεωρείται νομίμως αδειοδοτημένος από πλευράς τεχνικών προδιαγραφών, στίβου και αναγκαίων εγκαταστάσεων. (άρθρο 85)

3. Τροποποιείται και συμπληρώνεται το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τη Φίλιππο Ένωση Ελλάδος (Φ.Ε.Ε. – Ν.Π.Δ.Δ. – ν. 399/1968) στα εξής κυρίως σημεία:

- Διευρύνονται οι αρμοδιότητες της Φ.Ε.Ε.

- Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Φ.Ε.Ε. αυξάνονται από εννέα (9) σε έντεκα (11), με την προσθήκη δύο (2) νέων μελών από τον παραχωρησιούχο του άρθρου 13 παρ.7 του ν. 4111/2013. (άρθρο 86)

4. Αποτυπώνονται οι καταργούμενες διατάξεις σχετικά με την Φ.Ε.Ε. και επιπλέον ορίζεται ότι οι διατάξεις των άρθρων 83 – 87 του υπό ψήφιση νόμου έχουν εφαρμογή από της θέσεως σε ισχύ της σύμβασης παραχώρησης του άρθρου 13 παρ. 7 του ν. 4111/2013. (άρθρο 87)

5. Επαναφέρεται σε ισχύ, από 1.1.2013, η διάταξη της περ. ε' της παραγράφου 3 του άρθρου 35 του ν. 3842/2010, που καταργήθηκε από 1.1.2013 με το εδάφιο 1 της υποπαραγράφου Α8 της παραγράφου Α' του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013, και προβλέπει τη φορολόγηση με συντελεστή 1% της αξίας τους τα ακίνητα που είναι προγενέστερα των εκάστοτε τελευταίων 100 ετών και έχουν χαρακτηριστεί ως ιστορικά διατηρητέα μνημεία ή ως έργα τέχνης. (άρθρο 88)

IV. Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

1.α. Ορίζεται ότι οι περιπτώσεις αντικατάστασης - αναπλήρωσης διοριστέου, που παραιτήθηκε εντός έτους από το διορισμό του, δεν υπόκειται στους περιορισμούς προσλήψεων του άρθρου 11 του ν. 3833/2010.

β. Καθορίζεται αναλυτικά η διαδικασία πλήρωσης των θέσεων που παραμένουν κενές σε έναν ή περισσότερους φορείς, λόγω των δηλώσεων προτίμησης των υποψηφίων ή λόγω παραίτησης του διορισθέντος εντός έτους από το διορισμό του. (άρθρο 89)

2.α. Επιτρέπεται, μεκοινή υπουργική απόφαση, να καταργούνται ή να συνιστώνται θέσεις προσωπικού ή κλάδοι σε υπουργεία, αυτοτελείς δημόσιες υπηρεσίες, αποκεντρωμένες διοικήσεις, Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και λοιπά Ν.Π.Δ.Δ., σε εκτέλεση σχετικών αποφάσεων του Κυβερνητικού Συμβουλίου Μεταρρύθμισης, μετά από τεκμηρίωση που στηρίζεται σε εκθέσεις αξιολόγησης δομών και σχέδια στελέχωσης.

β. Σε περίπτωση κατάργησης ορισμένων θέσεων του ίδιου κλάδου, η επιλογή του προσωπικού που τίθεται σε διαθεσιμότητα λόγω κατάργησης θέσης, διενεργείται με βάση την αποτίμηση των προσόντων όλων των υπαλλήλων του κλάδου στον οποίο ανήκουν οι υπό κατάργηση θέσεις του φορέα, εφόσον υπηρετούν σε υπηρεσίες ή μονάδες που αξιολογήθηκαν, κατά τα προαναφερόμενα.

γ. Η κατά τα ανωτέρω αποτίμηση προσόντων στηρίζεται σε επιμέρους κριτήρια (επαγγελματική εκπαίδευση, εμπειρία, ουσιαστικά προσόντα, τρόπος εισαγωγής στη δημόσια διοίκηση) και γίνεται βάσει βαθμολογικής κλίμακας και αντικειμενικής μοριοδότησης.

- Προς τούτο, συνιστώνται, από τον οικείο Υπουργό, στα Υπουργεία, τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, τα Ν.Π.Δ.Δ. και τους Ο.Τ.Α., Τριμελή Ειδικά Υπηρεσιακά Συμβούλια, με την οριζόμενη συγκρότηση, τα οποία προβαίνουν στην αποτίμηση των προσόντων των υπαλλήλων και καταρτίζουν τους βαθμολογικούς πίνακες κατά κλάδο και κατηγορία.

δ. Καθορίζονται οι κατηγορίες υπαλλήλων που εξαιρούνται της διαθεσιμότητας (ανάπηροι, όσοι ασκούν γονική μέριμνα τέκνων, σύζυγοι σε διαθεσιμότητα κ.λπ.).

ε. Με υπουργική απόφαση, ρυθμίζονται τα θέματα σχετικά με τη διαδικασία αποτίμησης προσόντων, τον αριθμό των μορίων που αντιστοιχούν στα επιμέρους κριτήρια, τη λειτουργία των Τριμελών Υπηρεσιακών Συμβουλίων κ.λπ. Με κοινή υπουργική απόφαση, μπορεί να καθορίζονται πρόσθετα κριτήρια αποτίμησης των προσόντων των υπαλλήλων.

στ. Μειώνεται κατά τέσσερις μήνες (από δώδεκα σε οκτώ) η διάρκεια της διαθεσιμότητας.

ζ. Τροποποιούνται ορισμένες διατάξεις της παρ. Ζ' του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 και επανακαθορίζεται η διαδικασία διενέργειας των υποχρεωτικών μετατάξεων / μεταφορών προσωπικού, που γίνονται σύμφωνα με τις εν λόγω διατάξεις. (άρθρο 90-91)

3. Η αρμοδιότητα της εξυπηρέτησης των αναγκών μετακίνησης κυβερνητικών προσώπων, επισήμων, επικεφαλής οργανισμών και λοιπών προσώπων, καθώς και ο έλεγχος της σύννομης τήρησης καθηκόντων και υποχρεώσεων των οδηγών κρατικών αυτοκινήτων και κάθε άλλο σχετικό με την εξασφάλιση της κίνησης ζήτημα, μεταφέρεται από τα Τμήματα Κίνησης και Επισκευών της Διεύθυνσης Κρατικών Αυτοκινήτων του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και ασκείται εφεξής από τις οικείες υπηρεσίες διοίκησης των Υπουργείων ή Φορέων, με τις οριζόμενες εξαιρέσεις.

- Περαιτέρω, μεταφέρεται στο Υπουργείο Εξωτερικών, η αρμοδιότητα της διάθεσης αυτοκινήτων και οδηγών για την εξυπηρέτηση των αναγκών μετακίνησης ξένων επισήμων, καθώς και του ελέγχου της σύννομης τήρησης καθηκόντων και υποχρεώσεων των οδηγών κρατικών αυτοκινήτων. (άρθρο 92)

4. Καταργούνται, από την έναρξη ισχύος του υπό ψήφιση νόμου, οι οργανικές ή προσωποπαγείς θέσεις του μόνιμου και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικού Δευτεροβάθμιας ή Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης, κλάδων ή ειδικοτήτων i) οδηγών και ii) τεχνικού προσωπικού, των υφιστάμενων Τμημάτων Κίνησης και Επισκευών της Διεύθυνσης Κρατικών Αυτοκινήτων του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

- Το προσωπικό που κατέχει τις θέσεις αυτές τίθεται σε διαθεσιμότητα σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας (άρθρο πρώτο παρ. Ζ' του ν. 4093/2012) και παρέχεται η δυνατότητα μετάταξης ή μεταφοράς αυτού, σε φορείς όπου μεταφέρονται οι προαναφερόμενες αρμοδιότητες κατά την οριζόμενη διαδικασία.

- Εξαιρούνται από την ανωτέρω ρύθμιση οι ρητά οριζόμενες ειδικές κατηγορίες υπαλλήλων (ανάπηροι σε ποσοστό 67%, πολύτεκνοι, όσοι ασκούν γονική μέριμνα τέκνου κ.λπ.), οι οποίοι μετατάσσονται αυτοδικαίως σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

- Ορίζεται ότι, με την έκδοση των πράξεων μετάταξης ή μεταφοράς αίρεται αυτοδίκαια το καθεστώς της διαθεσιμότητας.

(άρθρο 93)

5. Παρέχεται η εξουσιοδότηση για τον καθορισμό, με κοινή υπουργική απόφαση, των διαδικασιών: i) διαγραφής του στόλου των οχημάτων του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και εγγραφής τους στο εκάστοτε Υπουργείο ή Φορέα στον οποίο ανήκει το κατά περίπτωση εξυπηρετούμενο πρόσωπο και ii) παραχώρησης του εξοπλισμού του Συνεργείου στο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη.

(άρθρο 94)

V. Υπουργείο Υγείας

1.α. Συμπληρώνονται διατάξεις της ιατροφαρμακευτικής νομοθεσίας και θεσπίζονται πρόστιμα ύψους:

- πέντε χιλιάδων (5.000) έως εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ, σε βάρος των κατόχων αδειών χονδρικής πώλησης φαρμάκων, σε περίπτωση μη αναγραφής στα παραστατικά πώλησης του πολυψήφιου κωδικού που έχει λάβει το φάρμακο από τον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων (Ε.Ο.Φ.),

- τριάντα χιλιάδων (30.000) έως ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ, σε περίπτωση έλλειψης φαρμάκου λόγω παραβίασης των υποχρεώσεων των κατόχων αδειών χονδρικής πώλησης ή κυκλοφορίας φαρμάκων,

- εκατό χιλιάδων (100.000) έως ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ, σε βάρος των κατόχων αδειών χονδρικής πώλησης φαρμάκων, σε περίπτωση μη ηλεκτρονικής καταχώρισης των στοιχείων της ταινίας γνησιότητας εξαγόμενων φαρμάκων στη Βάση Δεδομένων του Ε.Ο.Φ.,

- εκατό χιλιάδων (100.000) έως ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ, σε περίπτωση εξαγωγής ή συλλογής φαρμάκων προς εξαγωγή από τους κατόχους αδειών χονδρικής πώλησης φαρμάκων, κατά παράβαση αντίστοιχης απαγόρευσης εξαγωγών,

- τριάντα χιλιάδων (30.000) έως τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ, σε βάρος των κατόχων αδειών κυκλοφορίας φαρμάκων, σε περίπτωση παράλειψης δήλωσης σε πραγματικό χρόνο, των στοιχείων των απογραφικών

δελτίων της ταινίας γνησιότητας στο Σύστημα Ηλεκτρονικής Υποβολής του Ε.Ο.Φ.,

- είκοσι χιλιάδων (20.000) έως εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ, σε βάρος αδειούχων φαρμακοποιών, σε περίπτωση διάθεσης από το διαδίκτυο φαρμάκων, η διάθεση των οποίων έχει ανατεθεί αποκλειστικά στα λειτουργούντα φαρμακεία,

- τριάντα χιλιάδων (30.000) έως πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ και σε περίπτωση υποτροπής, πενήντα χιλιάδων (50.000) έως διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ, σε βάρος προσώπων που αντιπoιούνται το έργο φαρμακοποιού,

- πέντε χιλιάδων (5.000) έως τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, σε περίπτωση λειτουργίας φαρμακείου χωρίς την παρουσία και επίβλεψη πτυχιούχου φαρμακοποιού.

β. Επανακαθορίζονται:

- οι προβλεπόμενες κυρώσεις σε φαρμακοποιούς συμβεβλημένους με τον Οργανισμό Περιθαλψής Ασφαλισμένων του Δημοσίου (Ο.Π.Α.Δ.) και τους ασφαλιστικούς οργανισμούς, λόγω παράβασης των οριζόμενων υποχρεώσεών τους,

- οι υποχρεώσεις των θεραπόντων ιατρών του Ο.Π.Α.Δ. κατά τη συνταγογράφηση φαρμάκων και των συμβεβλημένων με τον Ο.Π.Α.Δ. και τους ασφαλιστικούς φορείς φαρμακοποιών,

- τα προβλεπόμενα πρόστιμα σε βάρος διαγνωστικών εργαστηρίων και ιδιωτικών κλινικών, για πράξεις που αντίκεινται στον κανονισμό περιθαλψής των ασφαλιστικών φορέων, στους όρους συμβάσεων ή προκαλούν ζημία.

γ. Προβλέπεται η επιβολή πρόστιμου, ύψους δέκα χιλιάδων (10.000) έως τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, στους ιατρούς ή οδοντιάτρους που εξετάζουν ασφαλισμένους του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και οι οποίοι παραβιάζουν τους κανονισμούς του.

(άρθρα 95 – 96)

2.α. Σε Φυσιοθεραπευτή που χρεώνει πλασματική θεραπεία στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. επιβάλλεται πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) έως τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ και διακόπτεται οριστικά η σύμβασή του με τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. με απόφαση του Γενικού Επιθεωρητή της Υπηρεσίας Ελέγχου Δαπανών Υγείας Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (ΥΠ.Ε.Δ.Υ.Φ.Κ.Α.).

β. Αναπροσαρμόζονται τα προβλεπόμενα πρόστιμα σε βάρος ιατρών του Ε.Σ.Υ. που διαπράττουν τα οριζόμενα πειθαρχικά παραπτώματα.

(άρθρα 97 – 98)

3.α. Σε περίπτωση καταγγελίας για πειθαρχικό παράπτωμα ιατρού, το οποίο έλαβε χώρα σε διαφορετικό Ιατρικό Σύλλογο από το Σύλλογο εγγραφής, αρμόδιο για την εκδίκαση και την τιμωρία είναι το Πειθαρχικό Συμβούλιο του Συλλόγου όπου τελέστηκε το παράπτωμα.

β. Αναπροσαρμόζεται το ύψος του επιβαλλόμενου πρόστιμου, σε περιπτώσεις ελαφρών παραπτωμάτων ιατρών.

γ. Ορίζεται ότι, με την υποβολή κάθε καταγγελίας στον Ιατρικό Σύλλογο καταβάλλεται υπέρ αυτού παράβολο πενήντα (50) ευρώ. Το ανωτέρω ποσό μπορεί να αναπροσαρμόζεται με υπουργική απόφαση.

(άρθρο 99)

4.α. Η μηνιαία δαπάνη του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.) για διαγνωστικές εξετάσεις, νοσηλεία και φυσικοθεραπείες που παρέχονται από συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους υπηρεσιών υγείας, δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1/12 των εγκεκριμένων πιστώσεων του προϋπολογισμού του Ε.Ο.Π.Υ.Υ.

που εγγράφονται στους οικείους Κωδικούς Αριθμούς Εξόδων (Κ.Α.Ε.). Το υπερβάλλον ποσό αναζητείται εκ μέρους του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. από τους συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους των ανωτέρω υπηρεσιών υγείας, υπολογίζεται σε εξαμηνιαία βάση και καταβάλλεται από τους ως άνω συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους εντός μηνός από την πιστοποίησή του.

Σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης των ανωτέρω προθεσμιών, το Διοικητικό Συμβούλιο του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. δύναται να αποφασίσει τη διακοπή της σύμβασης του συμβεβλημένου παρόχου με τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ., για το χρονικό διάστημα μέχρι την καταβολή του οφειλόμενου από τον πάροχο ποσού ή την είσπραξη του κατά τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε..

β. Δεν αναγνωρίζονται και δεν αποζημιώνονται από τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. δαπάνες που υποβάλλονται στον οργανισμό πέραν του εικοσαήμερου (20ήμερου) από την λήξη έκαστου ημερολογιακού μήνα.

γ. Ο Ε.Ο.Π.Υ.Υ. δύναται να συμψηφίζει το ως άνω ποσό με ισόποση οφειλή του προς τους ιδιώτες παρόχους για την παροχή από αυτούς προς τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. υπηρεσιών υγείας. Ο συμψηφισμός γίνεται μόνο μεταξύ επιστρεφόμενων ποσών από τους ιδιώτες παρόχους υπηρεσιών υγείας και εκκαθαρισμένων οφειλών του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. προς αυτούς, που δημιουργήθηκαν εντός του ίδιου έτους.

δ. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας προσδιορίζονται τα μηνιαία επιτρεπόμενα όρια δαπανών, ανά κατηγορία, παρεχόμενης υπηρεσίας υγείας, η διαδικασία τυχόν συμψηφισμού οφειλών, η επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση παράβασης της εν λόγω ρύθμισης, τα κριτήρια διακοπής των συμβάσεων των παρόχων, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

ε. Ορίζεται το χρονικό διάστημα από 1.1.2013 έως 31.12.2015 ως χρόνος ισχύος της εν λόγω ρύθμισης.

(άρθρο 100)

VI. Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας

1.α. Στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ιδρύεται Κέντρο Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών (Κ.Ε.Α.Ο.), με λογιστική και οικονομική αυτοτέλεια και περιγράφεται ο σκοπός του (κυρίως η είσπραξη των ληξιπρόθεσμων ασφαλιστικών οφειλών Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, η δημιουργία ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων των οφειλετών, κ.λπ.).

β. Δίνεται η έννοια των χρησιμοποιούμενων όρων, όπως «τρέχουσες ασφαλιστικές εισφορές», «καθυστερούμενες ασφαλιστικές εισφορές» και «ληξιπρόθεσμες ασφαλιστικές εισφορές».

Ειδικά ως «Βεβαίωση οφειλής» νοείται η ειδική διοικητική πράξη καταγραφής οφειλών και η οποία αποτελεί εκτελεστό τίτλο αναγκαστικής είσπραξης σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε. – ν.δ. 356/74), μετά την απόδοση μοναδικού αριθμού και την ταυτόχρονη ηλεκτρονική εγγραφή του στο ειδικό ηλεκτρονικό μητρώο εσόδων του Κ.Ε.Α.Ο..

γ. Στη βάση δεδομένων του Κ.Ε.Α.Ο. διαβιβάζεται αυτοματοποιημένα η πράξη βεβαίωσης της οφειλής, μέσα σε ένα μήνα από τη σύνταξή της και της αποδίδεται μο-

ναδικός αριθμός. Ακολουθεί διαχωρισμός των οφειλών σε άμεσα εισπράξιμες και επισφαλείς και εν συνεχεία:

- ενημερώνεται σχετικά ο οφειλέτης και τάσσεται προθεσμία είκοσι ημερών για την εξόφληση,

- μετά την προθεσμία των είκοσι ημερών, ο εκτελεστός τίτλος διαβιβάζεται στα κατά τόπο αρμόδια όργανα για εκτέλεση σύμφωνα με τον Κ.Ε.Δ.Ε. κ.λπ..

δ. Το Κ.Ε.Α.Ο. εποπτεύεται από τον Διοικητή του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ ή τον Υποδιοικητή του Ιδρύματος, εφόσον εκχωρηθεί σ' αυτόν η αρμοδιότητα.

ε. Οι Υπηρεσίες του Κ.Ε.Α.Ο. διακρίνονται σε Κεντρική και Περιφερειακές. Η Κεντρική Υπηρεσία διαρθρώνεται σε έξι (6) Διευθύνσεις, ενώ τις Περιφερειακές Υπηρεσίες του Κ.Ε.Α.Ο. αποτελούν τα Ταμεία Είσπραξης Εσόδων και οι Ταμειακές Υπηρεσίες των Υποκαταστημάτων του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ.

στ. Για την υποστήριξη του Κ.Ε.Α.Ο. συνιστώνται έντεκα (11) θέσεις μετακλητών υπαλλήλων, κατηγορίας Ειδικών θέσεων Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης. Δηλαδή, μία (1) θέση Συντονιστή και δέκα (10) θέσεις ειδικών συνεργατών, οι οποίοι προέρχονται από φορείς του δημόσιου τομέα ή του ιδιωτικού τομέα.

Περιγράφονται τα πρόσθετα προσόντα του Συντονιστή, οι υποχρεώσεις αυτού, καθώς και των ειδικών συνεργατών.

Το λοιπό προσωπικό, που θα στελεχώσει το Κ.Ε.Α.Ο., αποσπάται είτε από Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης είτε από φορείς του στενού και ευρύτερου δημόσιου τομέα.

ζ. Στον Συντονιστή καταβάλλονται οι αποδοχές που αντιστοιχούν σε Γενικό Διευθυντή, ενώ στους δέκα (10) ειδικούς συνεργάτες καταβάλλονται οι αποδοχές που αντιστοιχούν σε ειδικούς συνεργάτες των πολιτικών γραφείων μελών της Κυβέρνησης.

Επιπλέον προβλέπεται ότι, η δαπάνη μισθοδοσίας των αποσπασμένων βαρύνει τις Υπηρεσίες και τους Οργανισμούς από τους οποίους προέρχονται.

η. Οι συνολικές λειτουργικές δαπάνες και προμήθειες αγαθών και υπηρεσιών του Κ.Ε.Α.Ο. καλύπτονται από τους φορείς που μεταβιβάζουν τις ληξιπρόθεσμες οφειλές, αναλογικά κατά το ποσό αυτών. Ειδικά για το έτος 2013 η χρηματοδότηση από τους ασφαλιστικούς οργανισμούς ανέρχεται σε 800.000 ευρώ και κατανέμεται μεταξύ ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ΟΑΕ.Ε., ΕΤΑΑ και ΟΓΑ, ανάλογα με το ύψος του προϋπολογισμού εσόδων του, του έτους 2013.

θ. Αποτυπώνεται η διαδικασία διαβίβασης στο Κ.Ε.Α.Ο., από τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, των ληξιπρόθεσμων οφειλών άνω των 5.000 ευρώ και παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, να ρυθμίσει, με απόφασή του, το περιεχόμενο της βεβαίωσης οφειλής, τον τρόπο και τη διαδικασία επίδοσής της στους οφειλέτες κ.λπ..

Με απόφαση του ίδιου Υπουργού καθορίζεται η οργανωτική διάρθρωση και οι επιμέρους αρμοδιότητες των τμημάτων των Διευθύνσεων του Κ.Ε.Α.Ο. κ.λπ., ενώ με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, καθορίζεται ο χρόνος, ο τρόπος και η διαδικασία της έκτακτης χρηματοδότησης του Κ.Ε.Α.Ο..

Επίσης, παρέχεται εξουσιοδότηση στον Διοικητή του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ να συνάπτει συμβάσεις με εξωτερικούς συνεργάτες φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

ι. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την άσκηση διοικητικών προσφυγών ή ενδίκων βοηθημάτων και προβλέπεται ότι, η τελική έγκριση του προϋπολογισμού του Κ.Ε.Α.Ο. ανατίθεται στον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας. (άρθρο 101)

2. Παρατείνεται:

- Η θητεία των υφισταμένων οργάνων διοίκησης των υπό συγχώνευση Μονάδων Κοινωνικής Φροντίδας του άρθρου 9 του ν.4109/2013 μέχρι τον ορισμό των νέων διοικητικών συμβουλίων και πάντως όχι πέραν της 30ής Σεπτεμβρίου 2013 (έληξε 30.6.2013).

- Η υποχρέωση των ανωτέρω Μονάδων Κοινωνικής Φροντίδας να λειτουργούν με προϋπολογισμούς που εγκρίνονται από τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και να πραγματοποιούν δαπάνες κατά παρέκκλιση της παρ.3 του άρθρου 2 του ν. 4111/2013, μέχρι 30.9.2013 (έληξε 30.6.2013).

- Μέχρι 31.12.2013 η θητεία των Διαρκουσών Επιτροπών των Κεφαλαίων Αποζημίωσης Φορτοεκφορτωτών Ξηράς και Λιμένων. (άρθρο 102)

3. Προβλέπεται ότι, μετά το πέρας των προγραμμάτων Δημοσιονομικής Προσαρμογής, δηλαδή μετά την 1.1.2017, ο κατώτατος μισθός και το κατώτατο ημερομίσθιο για τους εργαζόμενους ιδιωτικού δικαίου, καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας.

Για την έκδοση της ανωτέρω απόφασης απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του Υπουργικού Συμβουλίου και εφόσον προηγηθεί η περιγραφόμενη ειδική διαδικασία (διαβούλευση μεταξύ των κοινωνικών εταίρων, σύνταξη πορίσματος διαβούλευσης από το Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών, σε συνεργασία με 5μελή ειδική επιτροπή). (άρθρο 103)

VII. Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

Τροποποιούνται συγκεκριμένες διατάξεις του ν. 3054/2002, σχετικά με την οργάνωση της αγοράς πετρελαιοειδών. Ειδικότερα, προβλέπονται τα εξής:

α. Επαναπροσδιορίζονται οι προϋποθέσεις, που πρέπει να πληρούνται για την χορήγηση άδειας εμπορίας αργού πετρελαίου και πετρελαιοειδών προϊόντων και συγκεκριμένα: i) μειώνεται το ελάχιστο εταιρικό κεφάλαιο, που απαιτείται, κυμαινόμενο από 500.000 – 1.500.000 ευρώ ανάλογα με την άδεια κατηγορίας, κλιμακούμενο για την Α' κατηγορία ανάλογα με τον όγκο των πωλήσεων κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος, ή απαιτείται, εναλλακτικά, ασφαλιστική κάλυψη κατά συγκεκριμένων κινδύνων, η οποία καθορίζεται με κοινή υπουργική απόφαση, που εκδίδεται εντός της οριζόμενης προθεσμίας, ii) επανακαθορίζεται ο ελάχιστος όγκος αποθηκευτικών χώρων, που υποχρεούνται να διαθέτουν οι κάτοχοι άδειας εμπορίας κατά κατηγορία, κλιμακούμενος για την Α' κατηγορία ανάλογα με τον όγκο των πωλήσεων κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος.

- Περαιτέρω, ορίζεται ότι, σε περίπτωση που η τροφοδοσία των αποθηκευτικών χώρων γίνεται αποκλειστικά με βυτιοφόρα οχήματα, για τα διακινούμενα καύσιμα πρέπει να έχουν καταβληθεί οι προβλεπόμενοι δασμοί και φόροι.

β. Επαναπροσδιορίζονται οι όροι που πρέπει να πληρούν οι αποθηκευτικοί χώροι του κατόχου της άδειας εμπορίας Α, Β1 και Β2 για την εμπορία πετρελαιοειδών στην εγχώρια αγορά.

γ. Καταργείται η παρεχόμενη δυνατότητα καθορισμού, με κοινή υπουργική απόφαση, ελάχιστης τιμής καταναλωτή προκειμένου να αντιμετωπισθούν ενέργειες ή συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού. (άρθρο 104)

VIII. Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

1. Τροποποιούνται – συμπληρώνονται συγκεκριμένες διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (Κ.Πολ.Δ.), σχετικά με τη διαδικασία παροχής προσωρινής δικαστικής προστασίας και προβλέπονται τα εξής:

α. Τίθενται αυστηρότερες προϋποθέσεις, σχετικά με τη χορήγηση προσωρινής διαταγής και την παράταση ισχύος αυτής.

β. Η απόφαση του Δικαστηρίου, στην περίπτωση παράτασης της προσωρινής διαταγής δημοσιεύεται εντός είκοσι (20) ημερών από τη συζήτηση.

γ. Συντέμνεται (σε 20 αντί 30 ημέρες, που ισχύει), η προθεσμία εντός της οποίας ασκείται από τον αιτούντα η σχετική αγωγή για την κύρια υπόθεση και προσδιορίζονται οι υποθέσεις ασφαλιστικών μέτρων για τις οποίες δεν εφαρμόζονται οι εν λόγω ρυθμίσεις.

δ. Σε περίπτωση διαφορών για άκυρη απόλυση εργαζομένων με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας, απορρίπτεται ως απαράδεκτη η αίτηση λήψης ασφαλιστικών μέτρων, αν η αγωγή για την κύρια υπόθεση δεν έχει ασκηθεί μέχρι τη συζήτηση της αίτησης λήψης ασφάλισης μέτρων.

ε. Επιτρέπεται, μόνο μία φορά και στις ρητά οριζόμενες περιπτώσεις, αναβολή της συζήτησης της αγωγής επί διαφορών για άκυρη απόλυση εργαζομένου με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας, η πραγματική απασχόληση του οποίου έχει διαταχθεί ως ασφαλιστικό μέτρο, το οποίο, όμως, αίρεται αυτοδικαίως στις οριζόμενες περιπτώσεις.

στ. Εκδικάζονται υποχρεωτικά έως την 1.11.2013, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα, εκκρεμείς κατά τη δημοσίευση των προτεινόμενων ρυθμίσεων, αγωγές / αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων για άκυρη απόλυση εργαζομένου με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας, για τις οποίες έχει διαταχθεί η πραγματική απασχόληση του εργαζομένου ως ασφαλιστικό μέτρο ή έχει χορηγηθεί προσωρινή διαταγή. Σε αντίθετη περίπτωση αίρεται αυτοδικαίως το ασφαλιστικό μέτρο / η ισχύς της προσωρινής διαταγής.

ζ. Καταργείται η διάταξη του άρθρου 732Α του Κ.Πολ.Δ., σύμφωνα με την οποία, σε περίπτωση υπερμερίας του εργοδότη ως προς την αποδοχή της εργασίας εργαζομένου, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει, ως ασφαλιστικό μέτρο, την προσωρινή απασχόληση του εργαζομένου έως την έκδοση οριστικής απόφασης επί της κύριας υπόθεσης. (άρθρα 105 – 106)

2. Προσαρμόζονται προς την Οδηγία 2013/25/Ε.Ε., οι διατάξεις του π.δ. 258/1987, σχετικά με την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών δικηγόρων στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), λόγω της προσχώρησης σε αυτήν της Δημοκρατίας της Κροατίας. (άρθρο 107)

IX. Ρυθμίσεις Υπουργού Επικρατείας

Ορίζεται ότι, για τον υπολογισμό των αποζημιώσεων του προσωπικού της καταργηθείσας ΕΡΤ Α.Ε. δεν εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας (άρθρο 2 παρ. 2, α.ν. 173/1967), σύμφωνα με τις οποίες προβλέπεται ανώτατο όριο αποζημιώσεων, σε κάθε περίπτωση, ύψους 15.000 ευρώ. (άρθρο 108)

Από τις προτεινόμενες διατάξεις προκαλούνται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

A. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού

1. Πρόσθετη εφάπαξ δαπάνη, από την καταβολή των αποζημιώσεων στο προσωπικό της πρώην ΕΡΤ Α.Ε., κατά παρέκκλιση των περιορισμών των διατάξεων του α.ν.173/1967 (πλαφόν αποζημίωσης 15.000 ευρώ). (άρθρο 108) Το ύψος της εν λόγω πρόσθετης δαπάνης εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (έτη υπηρεσίας απολυμένου προσωπικού, ύψους αποδοχών αυτών κ.λπ.). Εκτιμάται πάντως στο ποσό των 80.000.000 ευρώ περίπου. Έτσι, η συνολική δαπάνη για τη χορήγηση των αποζημιώσεων στο προαναφερόμενο προσωπικό θα υπερβεί το ποσό των 120.000.000 ευρώ περίπου, αντί του ποσού των 40.000.000 ευρώ περίπου που αναλογούν με βάση τις διατάξεις του α.ν.173/1967. (άρθρο 108)

2. Δαπάνη, από την παράταση της θητείας των οργάνων Διοίκησης (Διοικητών, Υποδιοικητών και Προέδρων, κατά περίπτωση) των Μονάδων Κοινωνικής Φροντίδας, που προβλέπονται στο άρθρο 15 του ν.3329/2005.

Η δαπάνη αυτή εξαρτάται από τον χρόνο ορισμού των Διοικητικών Συμβουλίων των νέων Ν.Π.Δ.Δ. (Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας), στα οποία συγχωνεύθηκαν οι Μ.Κ.Φ. και εκτιμάται στο ποσό των 85.000 ευρώ περίπου, ανά μήνα. (άρθρο 102 παρ.7)

3. Ενδεχόμενη δαπάνη από τη δυνατότητα επιχορήγησης, λόγω έκτακτων αναγκών, του Κ.Ε.Α.Ο.. (άρθρο 101)

4. Ετήσια αύξηση εσόδων από την αναπροσαρμογή του συντελεστή που εφαρμόζεται για τη φορολόγηση της πώλησης των εισηγμένων στο Χ.Α. μετοχών. (από το 2% στο 3,5%). Η αύξηση εσόδων από την αιτία αυτή εκτιμάται στο ποσό των 22.000.000 ευρώ, περίπου από το έτος 2014 και μετά και στο ποσό των 10.000.000 ευρώ, περίπου για το τρέχον έτος. (άρθρο 74 παρ. 8)

5. Εφάπαξ αύξηση εσόδων, από την επιβολή του φόρου πολυτελούς διαβίωσης και κατά το τρέχον οικονομικό έτος, το ύψος της οποίας εκτιμάται στο ποσό των 136.000.000 ευρώ περίπου. (άρθρο 74 παρ. 6)

6. Ενδεχόμενη αύξηση εσόδων από την:

α. θέσπιση χρηματικών προστίμων σε βάρος φαρμακοποιών, κατόχων αδειών εμπορίας φαρμάκων, ιατρών και φυσιοθεραπευτών, (άρθρα 95 παρ.1-7, 96 παρ.11 και 97)

β. αναπροσαρμογή υφιστάμενων προστίμων σε βάρος ιατρών, διαγνωστικών εργαστηρίων και κλινικών, (άρθρα 96 παρ.8, 98 και 99)

γ. επιβολή κυρώσεων στους παραβάτες παρόχους υπηρεσιών υγείας που υπερβαίνουν τα οριζόμενα όρια δαπανών για διαγνωστικές εξετάσεις, νοσηλεια και φυσικοθεραπείες. (άρθρο 100)

7. Η εξοικονόμηση δαπάνης, που έχει ήδη εκτιμηθεί κατά την επεξεργασία του ν. 4027/2011 (αριθ. 157/14/2011 Έκθεση Γ.Λ.Κ.), μετατίθεται χρονικά, λόγω σταδιακής κατάργησης των λυκείων που λειτουργούν στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας από το σχολικό

έτος 2014 – 2015 (κι όχι από το 2013 -2014). Έτσι, ο Κρατικός Προϋπολογισμός εξακολουθεί να επιβαρύνεται, για ένα επιπλέον έτος, με ποσό ύψους 5.000.000 ευρώ περίπου, που βαίνει μειούμενο. (άρθρο 82 παρ. 7)

Από τις ρυθμίσεις του νέου Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (άρθρα 1- 72), δεν αναμένεται να επέλθει ουσιαστική μεταβολή στα ετήσια φορολογικά έσοδα, καθόσον επαναλαμβάνονται βασικές διατάξεις του ισχύοντος Κώδικα (ν. 2238/1994).

B. Επί του προϋπολογισμού του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ΟΑΕ.Ε., Ε-ΤΑΑ και ΟΓΑ (Ν.Π.Δ.Δ. επιχορηγούμενα από τον Κρατικό Προϋπολογισμό)

Ετήσια δαπάνη, η οποία εκτιμάται στο ποσό του 1.000.000 ευρώ για την αντιμετώπιση των εξόδων λειτουργίας του Κ.Ε.Α.Ο. (καταβολή της μισθοδοσίας του συντονιστή και των δέκα συνεργατών, καταβολή των επιδομάτων θέσης ευθύνης, καταβολή των λειτουργικών εξόδων και λοιπών δαπανών για υλοποίηση του έργου του Κ.Ε.Α.Ο.). (άρθρο 106)

Γ. Επί του προϋπολογισμού του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. (Ν.Π.Δ.Δ. επιχορηγούμενο από τον Κρατικό Προϋπολογισμό)

Ενδεχόμενη συνολική εξοικονόμηση δαπάνης του Οργανισμού, από την καθιέρωση, για την τριετία 2013-2015, ανώτατου ορίου δαπανών για διαγνωστικές εξετάσεις, νοσηλεια και φυσικοθεραπείες που παρέχονται από συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους υπηρεσιών υγείας. (άρθρο 100)

Δ. Επί των προϋπολογισμών των οικειών Ο.Τ.Α. (α' και β' βαθμού)

Ενδεχόμενη εξοικονόμηση ή απώλεια εσόδων, κατά περίπτωση, από την καθιέρωση πειθαρχικής ή αστικής ευθύνης των υπαιτίων των δήμων και των περιφερειών, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης αυτών προς τα προβλεπόμενα με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις σχετικά με τον τρόπο κατάρτισης του προϋπολογισμού των οικειών δήμων και περιφερειών. (άρθρα 77 και 78)

Ε. Επί του προϋπολογισμού φορέων της Γενικής Κυβέρνησης

1. Ετήσια εξοικονόμηση δαπάνης, από:

α. τη μείωση του χρόνου διαθεσιμότητας κατά τέσσερις μήνες,

β. την κατάργηση των θέσεων προσωπικού σχολικών φυλάκων, δημοτικής αστυνομίας, συγκεκριμένων κλάδων και ειδικοτήτων προσωπικού της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οδηγών και τεχνικών του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και την εφαρμογή των νέων ρυθμίσεων περί διαθεσιμότητας για τους υπαλλήλους που κατέχουν τις καταργούμενες θέσεις.

(άρθρα 80, 81, 82, 90 παρ. 3, 4 και 5, 93)

Η ανωτέρω εξοικονόμηση επέρχεται υπό την προϋπόθεση ότι, το προσωπικό του οποίου οι θέσεις καταργούνται:

- δεν θα μεταταγεί / μεταφερθεί σε άλλο φορέα μετά το πέρας της διαθεσιμότητας,
- δεν θεμελιώνει δικαίωμα συνταξιοδότησης και δεν

πληροί τις προϋποθέσεις άμεσης λήψης αυτής, σε περίπτωση μη αποδοχής της νέας θέσης,

- δεν εντάσσεται στις ρητά οριζόμενες κατηγορίες υπαλλήλων που μετατάσσεται αυτοδικαίως σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις, σύμφωνα με τις ειδικές προβλέψεις του υπό ψήφιση νόμου.

2. Ενδεχόμενη ετήσια εξοικονόμηση δαπάνης, από τον επανακαθορισμό των προϋποθέσεων για τη χορήγηση προσωρινής διαταγής, το παραδεκτό της άσκησης αίτησης ασφαλιστικών μέτρων και την άρση ασφαλιστικών μέτρων, στις ρητά οριζόμενες περιπτώσεις, καθώς και από την κατάργηση του άρθρου 732Α Κ.Πολ.Δ. (άρθρα 105 και 106). Το εν λόγω αποτέλεσμα εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός υπαλλήλων που εμπίπτουν στις νέες ρυθμίσεις, ύψος αποδοχών των υπαλλήλων, αριθμός και είδος υποθέσεων στις οποίες εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κ.Πολ.Δ., κ.λπ.).

ΣΤ. Επί των προϋπολογισμών των Ιατρικών Συλλόγων (Ν.Π.Δ.Δ. μη επιχορηγούμενα από τον Κρατικό Προϋπολογισμό)

Ενδεχόμενη αύξηση εσόδων από την καταβολή παραβόλου, σε περίπτωση υποβολής καταγγελίας στον εκάστοτε Ιατρικό Σύλλογο. (άρθρο 99 παρ. 2)

Αθήνα, 9 Ιουλίου 2013

Ο Γενικός Διευθυντής κ.α.α.

Ελισάβετ Μαυρίδου

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

(άρθρο 75 παρ. 3 του Συντάγματος)

Φορολογία εισοδήματος, επείγοντα μέτρα εφαρμογής του ν. 4046/2012, του ν. 4093/2012 και του ν. 4127/2013 και άλλες διατάξεις

Από τις διατάξεις του προτεινόμενου νομοσχεδίου προκαλούνται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

Α. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού

1. Πρόσθετη εφάπαξ δαπάνη, από την καταβολή των αποζημιώσεων στο προσωπικό της πρώην ΕΡΤ Α.Ε., κατά παρέκκλιση των περιορισμών των διατάξεων του α.ν.173/1967 (πλαφόν αποζημίωσης 15.000 ευρώ) (άρθρο 108). Το ύψος της εν λόγω πρόσθετης δαπάνης εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (έτη υπηρεσίας απολυμένου προσωπικού, ύψους αποδοχών αυτών κ.λπ.). Εκτιμάται πάντως στο ποσό των 80.000.000 ευρώ περίπου. Έτσι, η συνολική δαπάνη για τη χορήγηση των αποζημιώσεων στο προαναφερόμενο προσωπικό θα υπερβεί το ποσό των 120.000.000 ευρώ περίπου, αντί του ποσού των 40.000.000 ευρώ περίπου που αναλογούν με βάση τις διατάξεις του α.ν. 173/1967. (άρθρο 108)

2. Δαπάνη, από την παράταση της θητείας των οργάνων Διοίκησης (Διοικητών, Υποδιοικητών και Προέδρων, κατά περίπτωση) των Μονάδων Κοινωνικής Φροντίδας,

που προβλέπονται στο άρθρο 15 του ν. 3329/2005.

Η δαπάνη αυτή εξαρτάται από τον χρόνο ορισμού των Διοικητικών Συμβουλίων των νέων Ν.Π.Δ.Δ. (Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας), στα οποία συγχωνεύθηκαν οι Μ.Κ.Φ. και εκτιμάται στο ποσό των 85.000 ευρώ περίπου, ανά μήνα. (άρθρο 102 παρ. 7)

3. Ενδεχόμενη δαπάνη από τη δυνατότητα επιχορήγησης, λόγω έκτακτων αναγκών, του Κ.Ε.Α.Ο..

(άρθρο 101)

Οι ανωτέρω δαπάνες θα αντιμετωπισθούν από τις πιστώσεις του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Β. Επί του προϋπολογισμού του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ΟΑΕΕ ΕΤΑΑ και ΟΓΑ (Ν.Π.Δ.Δ. επιχορηγούμενα από τον Κρατικό Προϋπολογισμό)

Ετήσια δαπάνη, η οποία εκτιμάται στο ποσό του 1.000.000 ευρώ για την αντιμετώπιση των εξόδων λειτουργίας του Κ.Ε.Α.Ο. (καταβολή της μισθοδοσίας του συντονιστή και των δέκα συνεργατών, καταβολή των επιδομάτων θέσης ευθύνης, καταβολή των λειτουργικών εξόδων και λοιπών δαπανών για υλοποίηση του έργου του Κ.Ε.Α.Ο.). (άρθρο 106)

Η ανωτέρω δαπάνη θα αντιμετωπισθεί από τις πιστώσεις των οικείων ασφαλιστικών φορέων.

Αθήνα, 10 Ιουλίου 2013

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΥΓΕΙΑΣ

Ι. Στουρνάρας

Σ. - Α. Γεωργιάδης

ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Ι. Βρούτσης

Δ. Σταμάτης